

Digitized by the Internet Archive
in 2011 with funding from
University of Toronto

Liturgiegeschichtliche Quellen

In Verbindung mit den Abteien Beuron, Emaus-Prag, St. Josef-Coesfeld,
Maria Laach, Seckau herausgegeben von

DR. P. KUNIBERT MOHLBERG, Bened. der Abtei Maria Laach
und DR. ADOLF RÜCKER, Professor an der Univ. Breslau

Heft 3

Das Sacramentarium Gregorianum

nach dem Aachener Urexemplar

Münster in Westf. 1921

Verlag der Aschendorffschen Verlagsbuchhandlung

Das
Sacramentarium Gregorianum

nach dem Aachener Urexemplar

Herausgegeben von

D. HANS LIETZMANN

Professor in Jena

Mit Registern von HEINRICH BORNKAMM

Münster in Westf. 1921

Verlag der Aschendorffschen Verlagsbuchhandlung

MAY 14 1935

7894

REVERENDISSIMO PATRI
FRANCISCO EHRLE
SOCIETATIS IESV PRESBYTERO
BIBLIOTHECAE VATICANAE EX PRAEFECTO
STVDIORVM MEORVM FAVORI BENIGNO
HVNC LIBELLVM
GRATO ANIMO DEDICO

VORWORT

Diese Ausgabe ist aus liturgischen Studien herausgewachsen, deren Anfänge ich in meiner Arbeit über „Petrus und Paulus in Rom“ (Bonn, Marcus u. Weber, 1915) vorgelegt habe. Es erschien mir trotz, ja gerade wegen der 1915 erschienenen Ausgabe H. A. Wilsons notwendig, durch methodische Arbeit einen sicheren Ausgangspunkt für die fast unübersehbaren Handschriftenmassen zu schaffen, die unter dem Namen gregorianischer Sakramentarien die Bibliotheken füllen; und die Bedeutung gerade dieses Meßbuches ließ die Beigabe der Parallelstellen und eines ausführlichen Wortregisters besonders wünschenswert erscheinen. Dies letztere ist vorwiegend unter praktischen Gesichtspunkten gestaltet: es soll den liturgischen Sprachgebrauch bequem zu verfolgen helfen und weicht deshalb in seiner schematischen Anlage oft von dem ab, was unter rein lexikographischen Gesichtspunkten zu fordern wäre. Herrn stud. theol. H. Bornkamm bin ich für seine mühsame Arbeit zu herzlichem Dank verpflichtet.

Ermöglicht wurde mir die Arbeit zunächst durch eine Unterstützung der Göttinger Gesellschaft der Wissenschaften, welche mir die Mittel zur Lichtbildkopie des Ottobonianus verschaffte; sodann aber durch Herrn Rechtsanwalt Dr. E. Schamel in Würzburg, der eine photographische Aufnahme der Handschrift von Cambrai in eigener aufopfernder Arbeit herstellte und unserer Jenaer Universität zum Geschenk machte.

Den aufrichtigen Dank, den ich meinen Landsleuten für die so reichlich gewährte Hilfe ausspreche, füge ich den Ausdruck des gleichen Gefühls gegenüber den Leitern der Vatikanischen Bibliothek Monsignore Ratti und Monsignore Giov. Mercati hinzu. Beide Herren haben in allen Phasen des Weltkrieges die ihnen anvertraute Schatzkammer der Wissenschaft in einem durch völkische Gegensätze und Leidenschaften nicht berührten Geist verwaltet. Alle meine vielfachen Anfragen und Bitten um Licht-

BGT
4297
G7

bilder wurden — unter freundlicher Vermittlung der päpstlichen Nuntiatur in München — bereitwilligst beantwortet und Kopien mit gewohnter Liberalität übersandt, sodaß ich meine liturgischen Arbeiten nach Wunsch fördern konnte. Seit ich sie im Frühling 1899 zum erstenmal betrat, ist mir die Vatikanische Bibliothek eine vertraute Heimstätte mannigfaltiger Forschung geworden. Ihr langjähriger Leiter P. Franz Ehrle hat einen erheblichen Teil meiner wissenschaftlichen Unternehmungen durch Gewährung freiester Arbeitsbedingungen, durch Rat und Hilfe in der Gewinnung von Mitarbeitern und schließlich durch eigene Mitwirkung ermöglicht. Es ist nur ein bescheidenes Zeichen des ihm und der mit seinem Namen untrennbar verbundenen Bibliothek geschuldeten Dankes, wenn ich diese Urgestalt des Meßbuches der römischen Kirche in seine Hand lege.

Jena, 11. März 1921

Hans Lietzmann

INHALTSÜBERSICHT

VORWORT	V
EINLEITUNG	XV
Der Codex Papst Hadrians in Aachen XV. Erhaltene Abschriften XVII. Die Ausgabe Alkvins XVIII. Ihre Handschriften XXII. Hilfszeugen der Textherstellung XXV. Andere Sakramentare XXVII. Vergleich von CO mit r XXVII. Fehlerhafte Stellen im Aachener Urexemplar XXXI. Wert der Hilfszeugen XXXVIII. Vergleich mit Le und Ge XXXVIII. Titel XLIII. Kapitelzählung XLIV. Randnotizen XLVI. Siglen XLVIII.	
TEXT DES SACRAMENTARS	1
1. Qualiter missa Romana celebratur	1
2. Benedictio episcoporum	5
3. Oratio ad ordinandum presbyterum	7
4. Orationes ad ordinandum diaconum	8
5. In vigiliis domini (24. Dez.)	9
6. Natale domini (25. Dez.) ad S. Mariam maiorem	9
7. De nocte ad S. Anastasiam	10
8. Natale domini ad S. Petrum	11
9. Aliae orationes de natale domini	12
10. S. Stephani (26. Dez.)	13
11. S. Iohannis evangelistae (27. Dez.)	14
12. Innocentum (28. Dez.)	15
13. S. Silvestri papae (31. Dez.)	15
14. In octabas domini (1. Jan.)	16
15 (14) ¹ . In alia dominica	16
16 (14). Item in alia dominica	16
17 (15). Epiphania (6. Jan.)	16
18 (15). Aliae orationes	17
19 (16). S. Felicis in Pincis (14. Jan.)	18
20 (17). S. Marcelli papae (16. Jan.)	18
21 (18). S. Priscae (18. Jan.)	19
22 (19). S. Fabiani (20. Jan.)	19
23 (20). S. Sebastiani (20. Jan.)	20

¹) In () stehen die Zahlen Freres, über die S. XLV Näheres gesagt ist.

24 (21). S. Agnae (21. Jan.)	20
25 (22). S. Uincenti (22. Jan.)	20
26 (23). S. Agnae secundo (28. Jan.)	21
27 (24. 25). Ypapanti (2. Febr.)	21
28 (26). S. Agathae (5. Febr.)	22
29 (27). S. Valentini (14. Febr.)	23
30 (28). S. Gregorii papae (12. März)	23
31 (29). Adnuntiatio S. Mariae (25. März)	24
32 (30). In Septuagesima	24
33 (31). In Sexagesima	25
34 (32). In Quinquagesima	25
35 (33. 34). — feria IIII	25
36 (35). — feria V	26
37 (36). — feria VI	26
38 (37). In Quadragesima	27
39 (38). — feria II	27
40 (39). — feria III	28
41 (40). — feria IIII	28
42 (41). — feria V	29
43 (42). — feria VI	29
44 (43. 44). — sabbatum in XII lect.	29
45. Die dominico	30
46. — feria II	31
47. — feria III	31
48. — feria IIII	32
49. — feria V	32
50. — feria VI	32
51. — sabbato	33
52. Die dominico	33
53. — feria II	34
54. — feria III	34
55. — feria IIII	34
56. — feria V	35
57. — feria VI	35
58. — sabbato	36
59. Die dominico	36
60. — feria II	36
61. — feria III	37
62. — feria IIII	37
63. — feria V	38
64. — feria VI	38
65. — sabbato	39
66. Die dominico de passione	39
67. — feria II	39
68. — feria III	40
69. — feria IIII	40
70. — feria V	41

71. — feria VI	41
72. — sabbato	42
73. Die dominico in palmas	42
74. — feria II	43
75. — feria III	43
76. — feria IIII	44
77. In cena domini	44
78. Exorcismus olei	46
79. Feria VI maiore	47
80. Benedictio salis	49
81. Ad catechumenum faciendum	49
82. Super infantes in quadragesima	50
83. In sabbato paschae	50
84. Ad lectiones in ecclesia	51
85. Benedictio fontis	52
86. Ad infantes consignandos	54
87. Sabbato sancto	54
88. Dominica sancta	55
89. — feria II in albas	56
90. — feria III	57
91. — feria IIII	58
92. — feria V	58
93. — feria VI	59
94. — sabbato	60
95. Die dominico post albas	60
96. Aliae orationes paschales	61
97 (96). Ad completum diebus festis	63
98 (97). SS. Tiburtii et Valeriani (14. April)	63
99 (98). S. Georgii (23. April)	63
100 (99. 100). Laetania maiore (25. April)	64
101. S. Uitalis (28. April)	65
102. Apostolorum Philippi et Iacobi (1. Mai)	65
103. SS. Alexandri Euenti et Theoduli (3. Mai)	65
104. S. Iohannis ante portam Latinam (6. Mai)	66
105. SS. Gordiani et Epimachi (10. Mai)	66
106. S. Pancrati (12. Mai)	67
107. S. Mariae ad Martyres (13. Mai)	67
108. In Ascensa domini	67
109. S. Urbani papae (25. Mai)	68
110. Orationes de Pentecosten die sabbato ante descensum fontis	69
111. — post ascensum fontis	70
112. Die dominico	71
113. — feria II	72
114. — feria III	72
115. — feria IIII	72
116. — feria VI	73
117. — sabbato XII lect.	73

118. Die dominico	74
119. Dedicatio S. Nicomedis (1. Juni)	74
120. SS. Marcellini et Petri (2. Juni)	75
121. SS. Marci et Marcelliani (18. Juni)	75
122. SS. Protasii et Geruasii (19. Juni)	75
123. Uigilia S. Iohannis Baptistae (23. Juni)	76
124. S. Iohannis (24. Juni): in prima missa	76
125. Item ad missas	77
126. SS. Iohannis et Pauli (26. Juni)	78
127. S. Leonis papae (28. Juni)	78
128. Uigilia S. Petri (28. Juni)	78
129. S. Petri (29. Juni)	79
130. S. Pauli (30. Juni)	80
131. In octabas apostolorum (6. Juli)	81
132. SS. Processi et Martiniani (2. Juli)	81
133. Septem fratrum (10. Juli)	82
134. SS. Felicis et Simplicii et Faustini et Beatricis (29. Juli)	82
135. SS. Abdon et Sennes (30. Juli)	82
136. Ad S. Petrum ad uincula (1. Aug.)	83
137. S. Stephani episcopi (2. Aug.)	83
138. S. Xysti episcopi (5. Aug.)	84
139. S. Felicissimi et Agapiti (5. Aug.)	84
140. S. Cyriaci (8. Aug.)	85
141. Uigilia S. Laurentii (9. Aug.)	85
142. S. Laurentii (10. Aug.) in prima missa	86
143. Item ad missas	86
144. S. Tiburtii (11. Aug.)	87
145. S. Yppoliti (13. Aug.)	87
146. S. Eusebii presbiteri (14. Aug.)	87
147. Uigilia Adsumptionis S. Mariae (14. Aug.)	88
148. Adsumptio S. Mariae (15. Aug.)	88
149. Alia ad missam	88
150. S. Agapiti (18. Aug.)	89
151. S. Timothei (22. Aug.)	89
152. S. Hermetis (28. Aug.)	89
153. S. Sabinae (29. Aug.)	90
154. SS. Felicis et Adaucti (30. Aug.)	90
155. Natiuitate S. Mariae (8. Sept.)	91
156. Ad missas	91
157. SS. Proti et Iacynthi (11. Sept.)	91
158. SS. Corneli et Cypriani (14. Sept.)	92
159. Exaltatio s. crucis (14. Sept.)	92
160. S. Nicomedis (15. Sept.)	92
161. S. Eufemiae (16. Sept.)	93
162. SS. Luciae et Geminiani (16. Sept.)	93
163. Mensis septimi orationes. Die dominico	94
164. — feria IIII	94

165. — feria VI	94
166. — sabbato XII lect.	95
167. Die dominico	95
168. SS. Cosmae et Damiani (27. Sept.)	96
169. Dedicatio basilicae S. Angeli (29. Sept.)	96
170. S. Marci papae (7. Okt.)	97
171. S. Calisti papae (14. Okt.)	97
172. S. Caesarii (1. Nov.) collecta	97
173. Alia ad missam	98
174. SS. Quattuor coronatorum (8. Nov.)	98
175. S. Theodori (9. Nov.)	98
176. S. Mennae (11. Nov.)	99
177. S. Martini (11. Nov.)	99
178. S. Caeciliae (22. Nov.)	100
179. S. Clementis (23. Nov.)	100
180. S. Felicitatis (23. Nov.)	100
181. S. Chrysogoni (24. Nov.)	101
182. S. Saturnini (29. Nov.)	101
183. Uigilia S. Andreae (29. Nov.)	101
184. S. Andreae apostoli (30. Nov.)	102
185. Orationes de aduentu domini. Dominica prima	103
186. Dominica secunda	103
187. S. Luciae (13. Dez.)	104
188. Dominica tertia	104
189. — feria IIII	105
190. — feria VI	105
191. — sabbato XII lect.	105
192. Die dominico	106
193. Aliae orationes de aduentu	106
194. Quando leuantur reliquiae	107
195. In dedicatione ecclesiae	107
196. Post uelatum altare	107
197. Ad missas	108
198. In natali papae	109
199. In ordinatione presbyteri	109
200. Ad sponsas uelandas	110
201. Pro peccatis	112
202. Orationes cottidianae	115
203. Orationes matutinales	121
204. Orationes uespertinales seu matutinales	121
205. Ad baptizandum infirmum	124
206. Oratio aquae ad baptizandum infirmum	124
207. Oratio aquae exorcizatae in domo	125
208. Ad uisitandum infirmum	126
209. Super paenitentem	126
210. Ad agapem pauperum	126
211. Ad capillaturam	126

212. Ad clericum faciendum	127
213. Ad barbas tondendas	127
214. Ad diaconam faciendam	127
215. Ad ancillas dei uelandas	127
216. Ad abbatem faciendum uel abbatissam	128
217. In tempore belli	128
218. Pro his qui iter agunt	128
219. Ad pluuiam postolendam	128
220. Quando multum pluit	129
221. In area	129
222. Pro peste animalium	129
223. De mortalitate	129
224. Super episcopum defunctum	130
225. Ad agendam mortuorum	130
226. Ad pontificem ordinandum	131
WORTREGISTER	132
VERZEICHNIS DER FORMELN	177
VERZEICHNIS DER STATIONSKIRCHEN	186

CORRIGENDA

- S. 4. § 29 *ist eine Zeile höher zu rücken.*
 „ 6. § 6 *ebenso.*
 „ 14 Apparat I not. ¹⁸⁾ *streiche (p).*
 „ 22 n. 28 § 5 *statt Agathe lies Agathae.*
 „ 31 App. II *zu 46, 1 vgl. 58, 1.*
 „ 36 App. II *zu 58, 1 vgl. 46, 1.*
 „ 53 App. I not. ¹⁹⁾ *statt crismate C lies crismate O.*
 „ 54 bei n. ² im Text: *statt chrismate lies chrisma mit C gegen O r p.*
 „ 57 n. 89 § 9 *statt posterne lies prosterne.*
 „ 72 App. II *zu 115, 1 vgl. Joh. 16, 13.*
 „ 106 App. II *zu 192, 2 vgl. 36, 2.*
 „ 107 n. 194 tit. *statt RELIQUIE lies RELIQUIAE.*
 „ 116 App. II *zu 202, 6 vgl. 47, 4.*
 „ 125 n. 207 § 3 *setze Komma hinter corrumpens.*

EINLEITUNG

In einem zwischen 784 und 791 anzusetzenden Briefe¹ schreibt Papst Hadrian I an Karl den Grossen folgenden nicht leicht zu verstehenden Satz:

De sacramentorio vero a sancto disposito praedecessori nostro deifluo Gregorio papa: immixtum vobis emitteremus iam pridem Paulus grammaticus a nobis eum pro vobis petente secundum sanctae nostrae ecclesiae tradicionem, per Iohannem monachum atque abbatem civitatis Ravennatum vestrae regali emisimus excellentiae.

In weniger verschränkter Wortstellung und bei sorgfältigerer Beachtung der schulgrammatischen Regeln würde das lauten:

De sacramentario vero a sancto praedecessore nostro deifluo Gregorio papa disposito <haec dicenda sunt>: iam pridem Paulo grammatico a nobis pro vobis petente, <ut> eum [oder besser *id*] vobis emitteremus immixtum secundum sanctae nostrae ecclesiae tradicionem etc.

Die Einführung eines mit dem vorherigen nicht zusammenhängenden neuen Themas durch *de . . vero* ist bei Hadrian sehr beliebt (ep. 56 p. 188 Jaffé, ep. 61 p. 198, ep. 87 p. 263, ep. 98 p. 286. 288), wobei auch das gleiche Anakoluth begegnet ep. 56 p. 188, ep. 98 p. 286. Der Nominativus des Subjekts bei participialem Ablativ *Paulus . . petente* findet sich ep. 98 p. 286 *principes . . committante* wie das Umgekehrte ebenda p. 285 *praestolantes . . nuntiis*. Ein Verbum des Bittens auch bei längerem Satzgefüge ohne *ut* ist gebraucht ep. 71 p. 220f. *quem petimus pro amore beati Petri apostolorum principis fautoris vestri et nostra in vobis firma dilectione, in omnibus eum tuentes amplius illum exaltare dignemini*; noch umständlicher ep. 77 p. 233 *poscentes quaesumus . . manifestetur neque . . dignemini*. Der Text ist also zu übersetzen:

Bezüglich des von unserm heiligen Vorgänger, dem göttlichen Papst Gregor geordneten Sakramentars aber <ist zu melden>: Da schon längst Paulus Grammaticus von uns für euch bittet, dass wir euch eins schicken möchten <und zwar> unvermischt nach der Tradition unserer heiligen Kirche, so haben wir durch Johannes, den Mönch und Abt in der Stadt Ravenna, Eurer königlichen Majestät <ein Exemplar> geschickt.

1) Codex Carolinus ep. 92 p. 274 ed. Jaffé = Mon. Germ. epist. III p. 626; vgl. Jaffé Regest. pont. Rom. I² n. 2473.

Im April 774 schenkte Hadrian I dem in Rom weilenden Frankenherrscher ein Exemplar des Dionysianischen Rechtsbuches; Karl nahm es in die Heimat mit, und seitdem werden die alten Kanones im amtlichen Gebrauch der fränkischen Kirche in der Textgestalt dieses Codex, der sog. Dionysio-Hadriana, zitiert¹: er hat also als Musterexemplar gedient, nach welchem die für die fränkischen kirchlichen Kanzleien bestimmten Exemplare kopiert wurden. Das bestätigen uns noch heute drei dem IX/X Jahrh. angehörige Handschriften dieser Sammlung, welche den Vermerk tragen:

Iste codex est scriptus de illo authentico, quem dominus Adrianus apostolicus dedit gloriosissimo regi Francorum et Langobardorum ac patricio Romano, quando fuit Romae².

Ganz ebenso ist mit dem aus Rom auf kaiserliches Ansuchen übersandten Sakramentar verfahren worden: es hat gleichfalls in der Hofbibliothek zu Aachen als Muster ausgelegt und ist für die fränkischen Kirchen abgeschrieben worden. Kein Zweifel, dass Karl es sich zu diesem Zweck aus Rom hat senden lassen, denn es gehörte zu seinen kirchlichen Regierungsgrundsätzen, die einheimische Liturgie möglichst dem römischen Vorbild anzugleichen³. Die Bemerkung der Kopisten in den Handschriften der Dionysiana lehrt uns, dass man in ihren Kreisen ein solches Musterexemplar ein *authenticum* nannte, d. h. ein „Original“, im Verhältnis zu den selbstgefertigten Kopien (*exemplaria*)⁴. Wenn wir also in zahlreichen karolingischen und späteren Handschriften des Sacramentarium Gregorianum die Notiz finden, es sei *ex authentico libro bibliothecae cubiculi scriptum*, so wissen wir nunmehr, dass der betreffende Codex (oder seine Vorlage) kopiert war aus jenem in der Aachener Hofbibliothek lagernden „Original“, welches Hadrian I dem Kaiser übersandt hatte⁵. Es muss also möglich sein, mit Hilfe dieser Handschriften den Text des Aachener Urexemplares

1) Siehe A. Hauck Kirchengeschichte Deutschlands II² 229 Anm. 2.

2) L. Traube Textgeschichte der Regula S. Benedicti (Abh. d. bayr. Akad. III. Kl., Bd. 21, Abt. 3, 1898), S. 675 = ² 73 f.

3) Hauck II² 254. R. Stapper Karls d. Gr. röm. Meßbuch 11.

4) Über *authenticum* = Original s. Thesaurus ling. lat. II 1598. Besonders deutlich Gregor M. epist. I 42 (I p. 69₆ Ewald) ep. III 3 (p. 161₂₁) ep. IX 46 (II p. 73₂₃).

5) Unter *authenticum* ist nicht das in Rom bleibende „der Zimmerbibliothek des Papstes zugehörige, in seinem Gebrauch befindliche Exemplar“ zu verstehen, wie jüngst wieder P. A. Dold (Ein vorhadrianisches gregor. Palimpsestsakramentar,

wiederherzustellen, denn es befinden sich unter ihnen wenigstens vier, die noch dem IX Jh. entstammen und wahrscheinlich direkt vom Original abgeschrieben sind: das gilt wohl unbedingt von der ältesten unter ihnen.

Cambrai n. 159 (164) trägt am Ende fol. 203^r die Bemerkung *Hildoardus praesul anno xxii sui onus episcopatum hunc libellum sacramentorum fieri promulgavit*. Bischof Hildoard von Cambrai, der demnach den Auftrag zur Anfertigung des Codex gab, ist eine uns wohlbekannte Persönlichkeit¹: als Nachfolger des 790 verstorbenen Alberich hat er bis zu seinem am 4. Juli 816 erfolgten Tode die Cathedra innegehabt. Das „XXII Jahr der Last seines Bischofsamtes“ war also das Jahr 812: in diesem ist der Codex geschrieben. Die Hs. ist 30,2 × 10,8 cm gross, also ein hohes, schmales Buch. Ein ähnliches Format, aber in kleinerer Ausführung, etwa einem Taschenbuch entsprechend, hat das Sakramentar von Bobbio. Der ursprüngliche Text reicht von f. 35^v bis 203^r. Davor stehen Benedictionen f. 2^r–15^r (= Wilson 302–313 Mur. II 362–376 bis ‘unius virg.’ expl. *pervenire* etc.). Es folgen f. 15^r Benedictionen von dominica 1 post nat. domini bis dom. I ante nat. dom. f. 24^r; dann von anderer Hand 2 Präfationen und Gebete, eine ‘absolutio’: inc. *sicut principali sententia*. f. 26^r beginnt von wieder anderer Hand ‘Ordo hostiariorum’: inc. *Ostiarrii cum ordinantur* (vgl. Mur. II 405 ff. stark variierend) bis zur Presbyterweihe inklusive. f. 34^r zwei Präfationen, eine Fürbittlitanei, Benedictionen. Fol. 203^v Gebete bei der Totenmesse *famulae tuae* [der Name ist ausradiert]. f. 204^r Messe zum Allerheiligenfest, f. 204^v Oratio ad infantes consignandos ab episcopo (= n. 86) und Oratio post confirmationem infantum nebst Benedictionen. Auf f. 206^r beginnt von sauberer, etwas eckig schreibender Hand eine Sammlung von Präfationen und Benedictionen, die sich mit Ottob. berührt, aber viel kleiner ist. f. 222^r wohl von derselben Hand ‘Ordo ad visitandum et unguendum infirmum’. f. 240^r–245^v sind durch Nachträge von Messen durch spätere Hand gefüllt. Die Hs. ist ein schönes Beispiel frühkarolingischer Minuskel. Der Duktus erinnert an die bei Steffens¹ Taf. 44 b publizierte Handschrift von Soissons (vom Jahre 827), die wohl auch in Aachen geschrieben ist; an die zweite Minuskelhand der Bamberger Alkvinbibel f. 40^r (Steffens, Suppl. 23 = ² 47, Chroust Monum. palaeogr. XVIII 4) und an den Würzburger Codex theol. fol. 46 aus S. Amand (vom Jahre 800: Chroust V 5). Auf eine insulare Vorlage lässt nichts schliessen: die zwei punktumrahmten Initialen² unter hundert anderen erzwingen diesen Schluss so wenig wie die Randnotiz f. 68^r *per iiiior uices noim et per .ij. x.*: denn *noim* für *novem* ist nicht „englische“ Aussprache des Schreibers,

1919, S. 36) angenommen hat, sondern das für Karl hergestellte Musterbuch; das sagt die Bemerkung der Dionyskodizes klar und deutlich. Und die übrigen von Traube beigebrachten Notizen beleuchten die Sitten der karolingischen Schreiber so vollkommen, dass eine weitere Diskussion sich erübrigt. Die Notiz in der stark interpolierten Hs. von Modena wird man ja hoffentlich nicht verwerten wollen: da steht allerdings *ex authentico libro bibliothecae Romanae ecclesiae* (Ebner 94 f.).

1) Gallia christiana ed. Piolin III 10.

2) A. Dold Vorhadrian, Palimpsest-Sakramentar 64.

sondern überhaupt vulgär: Belege bei E. Diehl *Vulgärlat. Inscr.* (Kl. Texte 62) n. 440. 444. 1158. Ich benutze eine vollständige Photographie der Handschrift, welche Herr Rechtsanwalt Dr. Schamel aus Würzburg selbst in aufopfernder Arbeit hergestellt und der Universität Jena zum Geschenk gemacht hat.

Nonantola bei Modena (jetzt Paris bibl. nat. cod. lat. 2292 vgl. L. Delisle, *Mémoire sur d'anciens sacramentaires*: = *Mém. de l'acad. des inscr.* t. 32, 1; 1886 S. 126). Die Handschrift trägt auf fol. 6^v die Bemerkung *Iohannes Aretinae civitatis episcopus et beati Donati custos optulit deo et beato Silvestro Nonantulanis (sic) monasterii hoc librum sacramentorum*. Bischof Johannes von Arezzo, der sich hier nach dem Patron seiner Kathedralkirche als Hüter des hl. Donatus bezeichnet, begegnet uns 872 und 877 in päpstlichen Urkunden (Jaffé *Reg.* ² n. 2952. 3110 = *Kehr Reg. Ital.* III p. 148 n. 11, p. 149 n. 13), in einer Kaiserurkunde von 877 (Böhmer *Reg. Kar.* 1803) und ist 898 gestorben (F. Ughelli *Italia sacra* I 402 ff.). Delisle weist darauf hin, dass er nach den *Annales Bertiniani* (Waitz p. 128) im Jahre 876 an den Hof Karls des Kahlen reist: er mag bei dieser Gelegenheit den Aachener Codex gesehen und sich eine Kopie bestellt haben.

Reichenau (jetzt Wien theol. 149, vgl. Lambecius *Com. de bibl. Caes.* II p. 298 ff. Cod. 14, M. Denis *Codd. theol. Vindob. lat.* I p. 3025 ff. n. 831) ist im IX Jh. entstanden. Der Titel ist samt einem Anhang von Benedictionen auch in den *opera Gregorii ed. Bened.* III p. 618 ff. abgedruckt. Es steht in der Hs. ferner die sog. „Reichenauer Beichte“, vgl. E. v. Steinmeyer *kl. althochd. Sprachdenkmäler* S. 332 ff. n. 51, W. Wackernagel, *Altdeutsches Lesebuch* ⁴ 107.

Verona *Bibl. capit.* 86 (früher 81: Ebner, *Quellen u. Forschungen Iter Italicum*: 1896 S. 286, Delisle 128). Delisle nennt die Schrift als Beispiel italienischer Minuskel des IX Jh. und deutet die Möglichkeiten an, die Hs. möge unter die *bis centenos terque senos codices* zu rechnen sein, welche der 846 verstorbene Archidiakon Pacificus laut Grabschrift *fecerat* (Panvinus *Antiquitat. Veronens.* p. 153).

Dem Übergang vom IX zum X Jh. gehört die Hs. von Modena (*bibl. cap.* II 7, Ebner 94) an, deren Text bereits stark durch andere Messen erweitert ist. Dem X Jh. entstammen die Hss. Zürich 43 (aus Reichenau, Delisle 169), Chartres 4 (Delisle 181), Paris lat. 2294 (Delisle 183) und der bereits völlig umgearbeitete „Codex Eligii“ aus Corbie, heute Paris lat. 12051, den Menardus ediert hat (Delisle 175). Ferner Paris lat. 10501 (aus Metz, Delisle 221). Verona *bibl. cap.* 87 (früher 82, aus Regensburg: Ebner 288, Delisle 194). Ins XI Jh. sind zu datieren: 18005 (aus Verdun, Delisle 250), Metz 343 (Delisle 253) und Lyon 457 (Delisle 278).

Neben diesen Handschriften, die entweder unmittelbar jede für sich aus dem Aachener Exemplar abgeschrieben sind oder ihren Stammbaum darauf zurückführen, steht eine zweite Klasse von Codices, welche ihre Gestalt einer einheitlichen Redaktion verdankt. Das sofort in die Augen fallende Kennzeichen der ersten Klasse ist die Notiz *ex authentico* etc. im Titel; die zweite wird durch einen mit *Hucusque* beginnenden Prolog charakterisiert, der am Ende des ursprünglichen Sakramentars (also hinter n. 226) steht und

einen umfangreichen Anhang einleitet. Der erste Teil dieses Prologs lautet folgendermassen:

Hucusque praecedens sacramentorum libellus a beato papa Gregorio constat esse editus, exceptis his, quae in eodem in nativitate vel assumptione beatae Mariae, praecipue vero in Quadragesima virgulis antepositis lectoris invenerit iugulata sollertia. Nam sicut quorundam relatu didicimus dominus apostolicus in eisdem diebus ab stationibus penitus vacat, eo quod ceteris septimanae feriis stationibus vacando fatigatus eisdem requiescat diebus, ob id scilicet, ut tumultuatione populari carens et elemosyna¹ pauperibus distribuere et negotia exteriora liberius valeat disponere. Missam vero praetitulatam in natale eiusdem beati Gregorii, virgulis antepositis iugulatam, a praedecessoribus² eius causa amoris, immo venerationis suae eidem suo operi non dubium est esse interpositam.

Praefatus sane sacramentorum libellus, licet a plerisque scriptorum vitio depravante [qui]³ non ut ab auctore suo est editus haberetur, pro captu⁴ tamen ingenii ob multorum utilitatem studii nostri fuit artis stilo corrigere. Quem cum prudens lector studiose perlegerit, verum nos dicere ilico comprobabit, nisi iterum scriptorum vitio depravetur.

Sed quia sunt et alia quaedam, quibus necessario sancta utitur ecclesia, quae idem pater ab aliis iam edita esse inspiciens praetermisit, idcirco operae pretium duximus, ea velut flores pratorum vernantes carpere et in unum congerere atque correcta et emendata suisque capitulis praenotata in huius corpore codicis seorsum ponere: ut in hoc opere cuncta inveniret lectoris industria, quaecumque nostris temporibus necessaria esse perspeximus, quamquam pluriora etiam in aliis sacramentorum libellis invenissemus inserta.

Hanc vero discretionis gratia praefatiunculam in medio collocavimus, ut alterius finis alterius quoque exordium esset libelli, ita videlicet, ut hinc inde ordinabiliter eisdem positis libellis noverit quisque, quae a beato Gregorio quaeve sint ab aliis edita patribus.

In diesem Prolog wird ausgeführt: Bis hierher (d. h. bis n. 226) reicht das vom seligen Gregor herausgegebene Sakramentar. Freilich ist es auch so noch nicht frei von Zusätzen, und zwar bei Mariae Geburt und Himmelfahrt und einigen Tagen der Fastenzeit. Diese Messen sind durch beigesezte Obeli als zu tilgen gekennzeichnet. Das Gleiche gilt von der Messe *in natali beati Gregorii*, die von einem seiner Nachfolger angefügt ist.

Die Kritik, welche der Verfasser des Prologs hier übt, beruht nicht, wie der erste grundlegende Erklärer⁵ dieses Schriftstückes angenommen hat, auf ausgedehnten handschriftlichen Forschungen etwa in England oder sonstwo, sondern ausschließlich auf inneren

1) elemosynis O

2) Muss hier = *decessoribus* 'Nachfolgern' sein.

3) Ist zu tilgen, damit die Konstruktion verständlich wird.

4) *captum* O.

5) S. Bäumer Histor. Jahrbuch der Görresgesellschaft XIV (1893) 259.

Gründen: das ist klar angedeutet. „Wir haben durch mündliche Berichte mehrfach erfahren“, so heisst es, „dass der Papst an den betreffenden Tagen keine Messe liest, sondern sie zum Ausruhen von der gottesdienstlichen Arbeit an den übrigen Wochentagen, zum Austeilen von Almosen und zur Besorgung äusserer Angelegenheiten benutzt“. Das bezieht sich zweifellos auf die Donnerstage der Fastenzeit, die in älterer Zeit von Messdienst frei waren, wie noch das Gelasianische Sakramentar bezeugt: erst Gregor II (715—731) hat auch für diese Tage Stationsdienst eingeführt¹, doch ist dem Verfasser des Prologs augenscheinlich der Sachverhalt nicht völlig klar. Wenn die Gewährsmänner, auf die er sich beruft, ihm richtig mitgeteilt haben, dass zu Gregors d. Gr. Zeiten jene Tage frei waren, so hat er sichtlich gemeint, das sei in der Gegenwart auch noch so: von der seit Gregor II eingetretenen Neuerung scheint er nichts zu wissen. Aber sein Schluss auf das Fehlen der bewussten Messen zur Zeit Gregors d. Gr. ist richtig. Ebenso ist das ursprüngliche Fehlen der Messe am Gedächtnistag des hl. Gregor durch einfach logisches Nachdenken erschlossen. Dass um 600 Mariae Geburt und Himmelfahrt gefeiert haben müssen, wird nicht näher begründet. Aber wer da weiss, dass die karolingische Kirche noch um 810 auf einer Synode zu Aachen keine Entscheidung über die Feier von Mariae Himmelfahrt wagte und sich erst 813 zu Mainz entschloss, dies Fest unter die gebotenen Feiertage aufzunehmen², dass sie gar Mariae Geburt damals überhaupt noch ausschloss, der wird nicht zweifeln, dass auch in diesen Fällen dem Verfasser historische Erwägungen und nicht neue handschriftliche Studien den Weg gewiesen haben. Das Resultat seines Nachdenkens hat er durch den der Karolingerzeit aus Hieronymus' wohlbekannten³ Obelos ÷ am Rande der beanstandeten Messen kenntlich gemacht.

Nun versichert der Verfasser aber weiter, er habe das Gregorianische Sakramentar, das zumeist durch Schreibfehler entsteht verbreitet werde, nach besten Kräften stilistisch durchkorrigiert und somit die den Urtext des Autors entstellenden Fehler beseitigt:

1) Lib. pont. 91, 9 (I p. 402 und Note 19 Duchesne) und Mabillon Museum Italicum II p. XXXII f.

2) Capit. 81 de presbyteris (810—813) c. 19 p. 179 ed. Boretius. Mainzer Synode von 813 c. 316 p. 269 ed. Werminghoff. Hefele Conciliengesch. III 686.

3) Traube Textgeschichte der Regula S. Benedicti S. 667. 725 (2. Aufl. 66. 121).

davon werde sich der Leser beim Studium des Textes überzeugen können — falls nicht auch diese Ausgabe wieder beim Abschreiben verdorben werde.

Wir haben also eine regelrechte kritische Ausgabe des Gregorianums vor uns: wer ist ihr Urheber? Es ist Bäumers Verdienst, Alkvin, den massgebenden Theologen der Zeit des grossen Karl, als den Mann erkannt zu haben, der diese grundlegende Arbeit für die fränkische Kirche geleistet hat. Bernold von Konstanz († 1100) berichtet in seinem höchst wertvollen *Micrologus de ecclesiasticis observationibus*¹ c. 60 verschiedenes über die liturgische Tätigkeit Alkvins und meldet schliesslich:

Fecit tamen idem Albinus in sancta ecclesia non contemnendum opus. Nam Gregorianas orationes in libris sacramentorum collegisse asseritur, paucis aliis adiectis, quas tamen sub obelo notandas esse indicavit. Deinde alias orationes sive praefationes, etsi non Gregorianas, ecclesiasticae tamen celebritati idoneas, collegit: sicut prologus testatur, quem post Gregorianas orationes in medio eiusdem libri collocavit.

Also kennt Bernold den Alkvin als Verfasser unseres Prologs und damit als Herausgeber der Neuredaktion des Gregorianums. Es tritt als gewichtige Bestätigung dazu das Zeugnis eines Bibliothekcatalogs von St. Riquier² aus dem Jahre 831, in dem unter anderem verzeichnet ist ein *missalis Gregorianus et Gelasianus modernis temporibus ab Albino ordinatus*. Das ist unsere Ausgabe, in der ja, wie Bäumer und Probst³ gezeigt haben, nach der Praefatio vorwiegend Gelasianische Messgebete folgen, die also recht wohl als ein „Gregorianisches und Gelasianisches“ Messbuch bezeichnet werden kann. Rechnen wir dazu noch die inneren Wahrscheinlichkeitsgründe, die Bäumer geltend gemacht hat, so dürfen wir die Urhebererschaft Alkvins als erwiesen ansehen.

Nach den Worten des Prologs hat Alkvin es als seine erste Aufgabe angesehen, eine stilistisch gesäuberte Ausgabe des echten Gregorianischen Sakramentars herzustellen. Dass er als Grundlage

1) Bei Migne lat. 151, 1020. Hittorp *De divinis cath. eccl. offic.* (Paris 1610) p. 766. Über Bernold von Konstanz s. Bäumer im *Neuen Archiv f. ältere deutsche Gesch.* XVIII. 429.

2) Gust. Becker *Catalogi bibliothecarum antiqui* 28, n. 208 f. Bäumer *Hist. Jahrb.* XIV, 247.

3) Bäumer *Hist. Jahrb.* XIV 274 ff. Probst *Sakramentarien* 284 ff. 320. Von einer weiteren Behandlung des Anhangs und der auf ihn bezüglichen Teile des Prologs *Hucusque* sehe ich hier ab, da wir eine ausführliche Monographie P. Mohlbergs darüber erhoffen.

für diese Arbeit das zu Aachen liegende Hadrianische Exemplar benutzte, dürfen wir als selbstverständlich voraussetzen. Um aber die Einführung des Gregorianums im Frankenreich zu erleichtern, gab er als Anhang oder zweiten Teil eine in 144 Kapitel geteilte Auswahl von Messen und Messgebeten bei (ed. Wilson p. 147—232, Muratori p. 139—240), die er hauptsächlich dem im Frankenreich schon längst eingebürgerten Gelasianum entlehnte: dadurch war der Benutzer seines Werkes in den Stand gesetzt, sich in der Auswahl der Formulare besser den örtlichen Bedürfnissen und Gewohnheiten seiner Kirche anzupassen. Diese Texte waren der wahlweisen Benutzung freigegeben, wie Alkvin ausdrücklich betont, und eben deshalb durch den zwischengestellten Prolog scharf von dem schlechthin verbindlichen Gregorianischen Korpus getrennt¹. Ein dritter, durch eine neue kurze Vorbemerkung (inc. *haec studiose* Wilson p. 255, Muratori 291) eingeleiteter Teil bringt, wie im Prolog *hinc usque* angekündigt wird, zunächst eine Auswahl von Praefationen (Wilson 255—302, Muratori 291—356) und Benedictionen (Wilson 302—315, Muratori 362—380) sowie die im Gregorianum fehlenden Weihgebete für die ordines minores: dieses letzte Stück scheint in den meisten Handschriften zu fehlen; ob das bei Muratori 405 und Menardus (op. Greg. III 219 ff.) abgedruckte Weiheritual auf die Alkvinausgabe zurückgeht, muss noch untersucht werden².

Alkvins Ausgabe samt Anhang ist uns in zahlreichen Handschriften erhalten. Die wichtigsten dürften folgende sein:

Vat. Ottob. 313 (Delisle, Sacramentaires 149), ursprünglich dem Domkapitel zu Paris gehörig, wie aus den Namensbeischriften erhellt, die beim Messkanon und auf den leeren Seiten f. 109^v—111^v vor Beginn des Anhangs stehen. Delisle Sacram. p. 372—388, hat sie alle abgedruckt und Wilson p. xxviii ff. das Wesentliche richtig gesehen: doch lässt sich ein noch erheblich genaueres Ergebnis gewinnen. Die Liste der *nomina canonicorum Parisiacensium* f. 110^v (Delisle n. 189 ff.) mit *Ercanradus episcopus* (II † 857) an der Spitze ist für den Ort des Gebrauches der Handschrift ausschlaggebend³. Es muss eine Liste von

1) *Hanc vero discretionis gratia praefationunculam in medio collocavimus, ut alterius finis, alterius quoque exordium esset libelli.*

2) Vgl. Ebner Quellen 122. 167 Anm. Hs. von Autun f. 2, Delisle S. 96.

3) Übrigens werden von späteren Händen noch folgende Pariser Bischöfe genannt (bei Delisle): n. 236 Fulradus († 926), n. 64 Costancius (c. 954), n. 119 Rahnoldus († ca. 980), n. 81 Elsiardus († 989). Der n. 546 genannte Bischof Hubertus kann der von Meaux sein (829—853 oder ein zweiter c. 909). Vielleicht ist der n. 780 erwähnte Bischof Askericus der Bischof Anschericus von Paris † 911. Von französischen Königen erscheinen Hugo † 906 (zum X kal. Nov.) und n. 125 Rotherius rex und Constanca regina († 1031).

Lebenden sein, denn daneben stehen die *nomina infirmorum*, die also sicher noch lebten, und auf der gegenüberstehenden Seite f. 111^r die *nomina defunctorum*. Diese Liste beginnt (Delisle n. 456 ff.): *Domnus Inchadus eps, Ercanradus eps, Ermbertus eps, Guntbaldus eps, Adalbertus eps, Aldricus eps*. Der erstgenannte ist unzweifelhaft Inchad von Paris † 831, der Vorgänger des auf der vorigen Seite unter den Lebenden genannten Ercanrad II. Der folgende *Ercanradus* kann logischerweise nur Ercanrad I von Paris † 795 sein oder ist ein Namensvetter von einer anderen Cathedra gewesen¹. Für die übrigen Namen hat Wilson die Vermutung ausgesprochen, es möchten Bischöfe anderer nordfranzösischer Sitze sein. Das lässt sich zur Gewissheit erheben, denn eine Durchmusterung der Bischofslisten ergibt Ermbert von Bayeux (835–837), Guntbald von Rouen (838–849), Adalbert von Troyes (837–845), Aldricus von Sens² (828–836) als die hier erwähnten. Der gleich danach (n. 463) genannte *Hilduinus abba* ist der 840 gestorbene Abt von St. Denis, dessen Tod auch vorn im Kalender am VIII kal. Dec. gebucht ist (Delisle p. 373, vgl. Hauck Realencycl. ³ 8, 73). Eine weitere Doppelkolumne auf der Seite der Toten beginnt mit den Fürsten: es ist erforderlich, sie möglichst genau wiederzugeben und die verschiedenen Hände durch verschiedene Typen zum Ausdruck zu bringen:

Carolus impr	Carolus imperator
hludouuicus impr	iudith regina
pippinus rex	hirmingardis regina
lotharius impr	
stephanus com(es)	
amaltrudis	

Das bedeutet: die ursprüngliche Eintragung nennt Karl d. Gr. († 814), Ludwig den Frommen († 840) und seine beiden Frauen: zuerst die zweite und jüngst verstorbene Judith († 843), dann die erste Gattin Irmgard († 818). Danach Pippin, den Sohn Ludwigs († 838). Es folgte ein Zwischenraum, und danach begann mit Graf Stefan von Paris und seiner Gattin Amaltrudis, die im Jahre 811 der Kirche von Paris eine Stiftung machten³, die Reihe der nichtköniglichen Laien. Von späterer Hand ist der Tod Lothars († 855) vermerkt und in die Lücke vor Stephanus eingetragen⁴, noch später ist Karls des Kahlen Namen († 877) neben den seines Grossvaters gesetzt worden. Alles das vereinigt sich zu dem Schluss, dass die Listen ursprünglich bei Lebzeiten Bischof Ercanrads II († 857) und Kaiser Lothars († 855), aber nach Judiths († 843) und Guntbalds von Rouen († 849) Tod, also zwischen 849 und 855 angelegt sind. Nicht viele Jahrzehnte vorher dürfte, ihrem Schriftcharakter nach zu urteilen, die Handschrift geschrieben sein. Die Direktion der vatikanischen Bibliothek hat mit

1) Der Name begegnet in Chalons s. M. 858–867; doch kann dieser Ercanrad aus chronologischem Grunde nicht gemeint sein.

2) Aldricus von Le Mans dürfte schwerlich gemeint sein: er ist erst 856 gestorben.

3) Gallia christiana VII p. 30: identifiziert von Wilson.

4) Auch im Kalender am Beginn der Hs. ist am III Kal. Oct. notiert *obitus Lotharii imperatoris*. Ebenda auch zum VIII Kal. Dec. *obitus Hilduini abbatis*.

grösster Liberalität mir eine photographische Reproduktion der Handschrift herstellen lassen und übersandt: ich sage auch an dieser Stelle Mons. Ratti verbindlichen Dank dafür.

Autun bibl. séminaire 19bis (Delisle 96), geschrieben unter Abt Rainald (um 845)¹ für das Kloster S. Martini von Marmoutier bei Tours, wie das Bild der Mönchweihe durch die Beischrift *Raganaldus abba* und die Goldauszeichnung der Messe am St. Martinsfeste beweist.

Paris lat. 12050 (Delisle 122) aus Corbie, geschrieben laut Vorbemerkung von *Rodradus*, der auf Befehl *Hilmeradi antistitis*, d. h. Bischof Hilmerads von Amiens (849—871) *III nonas Martii . . . anno incarnationis dominicae DCCCLIII, indictione I, epacta VII, concurrente VII, termino paschali III Kalendas Aprilis*, d. h. am 4. März 853 zum Priester geweiht wurde. Varianten der Hs. teilt gelegentlich Menardus mit.

Paris lat. 2812 (Delisle 151) aus Arles, dessen Bischofsliste bis auf *Rolandus* (855—869) den Codex eröffnet: er ist also unter diesem Roland geschrieben. Delisle will ihn nach 890 datieren, weil in der *Missa tempore synodi pro rege dicenda* (n. 66 des Anhangs) mehrfach ein König *Hludouuicus* genannt wird, den er mit Ludwig dem Blinden von Aquitanien (890 ff.) identifiziert. Aber derselbe Name in demselben Gebet begegnet auch in cod. Zürich 43 (aus Reichenau [Delisle 169]) und Paris lat. 9429 (aus Beauvais [Delisle 180f.]): das ist verdächtig und legt die Vermutung nahe, dass alle drei Hss. auf eine Vorlage aus Ludwigs des Frommen Zeit zurückgehen.

Paris bibl. S. Geneviève BB 20 (Delisle 143) aus Senlis: in den Litaneien am Anfang wird als lebend genannt *Hadebertus* und *Hludouuicus rex*. Bischof Hadebert von Senlis hat 871 bis gegen Ende des Jahrhunderts regiert; um diese Zeit sind Ludwig II der Stammer 877—879 und Ludwig III 879—882 Könige gewesen.

Le Mans 77 (Delisle 140) s. IX zweite Hälfte. Paris 9429 (Delisle 178) aus Beauvais s. X. Florenz Laur. Aed. 121 (Delisle 170, Ebner 29). Der Kalender nennt englische Heilige und S. Pirmin von Reichenau, S. Gallus, Abt Attala von Bobbio und Bischof Zeno von Verona. Frühes X Jahrhrt. Köln Dombibl. 88 (Delisle 258) s. XI/XII für Köln geschrieben. Wohl aus einer S. Gallener Vorlage stammend, da als Verfasser der Vorrede 'Hucusque' ein venerabilis abbas Grimoldus genannt wird, sachlich sicher unrichtig: ein Abt Grimold ist uns aus S. Gallen bekannt, † 872.

Durch kritische Verwertung der Zeugen dieser beiden Klassen muss sich der Text des Aachener Exemplars herstellen lassen, und es ist zu hoffen, dass eine so umfassende Behandlung des Materials von künftiger Arbeit geleistet werden wird. Die vorliegende Ausgabe will mit bescheideneren Mitteln nach dem gleichen Ziele streben und hofft, den Hadrianischen Urtext in allen wesentlichen und den meisten unwesentlichen Punkten durch Verwertung des jeweils ältesten Vertreters jeder Klasse festlegen zu können. Wo die unmittelbar aus Hadrians Codex abgeschriebene Handschrift

1) Gallia christ. XIV 198.

von Cambrai mit dem vortrefflichen Zeugen der Alkvinschen Rezension Ottob. 313 zusammenstimmt, haben wir unweigerlich den Text der Aachener Vorlage. Nur wenn beide auseinandergehen, müssen wir nach anderen kritischen Hilfsmitteln Umschau halten.

Nach diesem Gesichtspunkt ist der Text unserer Ausgabe gestaltet: er bietet den übereinstimmenden Wortlaut von C O. Erst wenn C und O auseinandergehen, sind noch andere Zeugen verglichen und die mit schwererem Gewicht beglaubigte Lesart in den Text gesetzt worden — freilich musste dabei häufig ein stilles non liquet ausgesprochen werden.

Als Hilfszeugen — deren Lesart also nur dann notiert ist, wenn C und O differieren — sind verwertet: für die Klasse I der

r Cod. Vat. Reg. 337 saec. IX, den schon Muratori II 1 als Quelle benutzte. Die Hs. ist, wie der jetzt radierte Name im Exultet zeigt (Wilson p. 153₅), unter Papst Hadrian geschrieben, und zwar Hadrian II (867—872) s. Bishop, Liturg. histor. 64 n. ¹. Ich kollationiere den Abdruck der Handschrift in H. A. Wilson's Ausgabe The Gregorian sacramentary under Charles the Great 1915 (Henry Bradshaw Society vol. 49). Die Handschrift ist, wie der Vermerk *ex authentico* etc. im Titel zeigt, aus einem Codex der ersten Klasse kopiert, dabei allerdings mannigfach entstellt und mit dem Anhang Alkvins einschliesslich des Prologes *Hucusque* versehen, zeigt also nicht einen reinen Typ.

Als Hilfsmittel zur Kontrolle von O ist herangezogen

p Jac. Pamelius Ritualis SS. Patrum Latinorum tom. II in der Ausgabe von Köln 1675. P. K. Mohlberg hat die grosse Güte gehabt, die Lesarten in der Originalausgabe von 1571 nachzuprüfen und die Richtigkeit der Notate festzustellen. Der Text entstammt einer Kölner Handschrift der Dombibliothek (n. 88? s. Ebner, Quellen 384) und gehört der Alkvinklasse an, wie Textform und Prolog *Hucusque* zeigen, ist aber vielfach erweitert, gelegentlich auch verkürzt.

Nicht kollationiert sind im allgemeinen die üblichen Varianten der karolingischen Orthographie, wie *presta*, *commertium*, *solemnis*, *redemptor*, *genitrix*, *optineo* u. dgl. In der Regel ist die Schreibung von C wiedergegeben. Im Texte unberücksichtigt sind die Klauseln am Ende der Gebete: die Varianten sind derartig auseinandergehend, dass für diese Formeln eine Rekonstruktion des Originals ausgeschlossen scheint. Es ist deshalb jedes Gebet einfach mit *per* beendet — was vielleicht nach Analogie des Leonianums und Gelasianums auch dem Tatbestand im Urexemplar entspricht — und im Apparat die Varianten von C und O gegeben; r und p sind für die Klauseln meist nicht kollationiert. Gelegentlich sind sowohl r wie p als beistimmende Zeugen zu C oder O hinzugesetzt, obwohl sie nicht restlos den gleichen Buchstaben- und Wortlaut

haben, sondern nur in der Sache, um die es sich zwischen C und O handelt, mit dem genannten Zeugen gehen: dann sind die Siglen in () gesetzt. So ist z. B. p. 27 nota ⁵⁾ in O ein Gebet am Rande zugefügt: p hat dasselbe Gebet, aber mit nicht völlig identischem Wortlaut, deshalb ist (p) notiert. Manche Gebete hat Pamelius in [] gesetzt und dadurch angedeutet, dass es in seinem 'vetustissimus codex Coloniensis' fehlt, ohne aber die Quelle seines Textes mitzuteilen. Lesarten aus solchen Gebeten sind durch [p] gekennzeichnet.

In den folgenden Untersuchungen ist auch gelegentlich die von Menardus besorgte Ausgabe herangezogen, welche vor allem in ihren Anmerkungen Material beibringt.

m = S. Gregorii papae liber sacramentorum ed. Hugo Menardus Paris 1642: wiederholt in der Benediktinerausgabe der opera S. Gregorii Paris 1705 tom. III, die ich benutze. Menard druckt den *Codex Eligii* (Paris. 12051, Delisle 175) saec. X ab, der eine schon weit fortgeschrittene Umarbeitung der Urgestalt enthält (Lietzmann Petrus u. Paulus 40 ff.). Die in mehrfacher Hinsicht höchst wertvollen, am Ende (S. 273—598 op. Greg.) folgenden „Noten“, welche einen fortlaufenden Kommentar darstellen, bringen Lesarten von drei anderen Codices: Cod. *Rodradi* (= Paris. 12050, Delisle 122) ist bald nach 853 geschrieben und gehört der Alkvinklasse an. Der Cod. *Ratoldi* (= Paris. 12052, Delisle 188) entstammt dem X Jh. Der wertvollste Zeuge ist der Codex *Remensis* (Delisle 87), leider 1774 zu Reims verbrannt; er war 798—800 für die Domkirche von Reims von einem Priester Lantbert geschrieben. Diese beiden Codices haben nicht die Kennzeichen einer der beiden Klassen; insbesondere fehlte das *ex authentico*, aber auch der Alkvinanhang im Remensis. Die Benediktiner bringen in Noten unter dem Text weitere Lesarten aus dem Cod. *Reg. Svec.* (= Vat. Reg. 337 s. IX), und zwei Handschriften aus Reims, dem *Theod. I* (n. 418—452 saec. XI, Delisle 285) und dem *Theod. II* (n. 320—372 saec. IX, Delisle 116).

a = die Lesarten der von A. Dold (Ein vorhadrianisches gregorianisches Palimpsestsakramentar 1919 = Texte u. Arbeiten hrsg. d. Erzabtei Beuron I Abt. Heft 5) edierten Bruchstücke einer aus Arnstein bzw. Steinfeld stammenden Codex in Gold-Unziale, die ich nach wiederholter eingehender Prüfung aller Gesichtspunkte nicht für vorhadrianisch, sondern mit K. Mohlberg¹ für karolingisch halte. Ihre Lesarten gehen oft mit C.

Auch die Parallelen aus dem Gregorianum selbst sowie aus den anderen römischen Sakramentaren müssen, freilich aus methodischen Gründen mit grosser Vorsicht, zur Kritik herangezogen werden. Die gleichlautenden oder nahe verwandten Gebete sind im zweiten Apparat unserer Ausgabe zitiert, und zwar so, dass

1) Theolog. Revue 1919 S. 210 ff. 327 ff.

bei öfter wiederkehrenden Gebeten alle Parallelen nur das erste Mal angegeben sind und bei Wiederholungen nur auf diese erste Stelle verwiesen wird, wobei ein Stern (*) darauf aufmerksam macht, dass dort weitere Parallelen genannt sind. Benutzt werden folgende Ausgaben:

Le = Sacramentarium Leonianum ed. C. L. Feltoe Cambridge 1896 (nach Cod. Veron. 85 saec. VII): zitiert nach den dort beige druckten Seiten der Ausgabe in Muratoris *Liturgia Romana Venedig* 1748.

Ge = The Gelasian Sacramentary ed. H. A. Wilson Oxford 1894 (nach Cod. Vat. Reg. 316, geschrieben nach 750), gleichfalls zitiert nach Seiten Muratoris. Als Kontrolle wertvoll ist die Ausgabe der Gelasianischen Handschrift S. Gall. von S. Gallen 348 saec. VIII hrsg. durch K. Mohlberg. Das fränkische Sacramentarium Gelasianum in alamannischer Überlieferung, Münster 1918 (= Liturgiegeschichtl. Quellen 1/2). Über ihr Verhältnis zum Vat. Reg. 316 s. Lietzmann *Petrus u. Paulus* 25 ff.

App = Anhang Alkvins nach dem Ottob. 313, zitiert nach Muratoris Ausgabe und in () nach Wilsons *Gregorianum*.

Wir haben nun zuerst nachzuprüfen, ob der Consensus von C O wirklich den ursprünglichen Text gegenüber den anderen Zeugen darstellt. Da sich die Frage angesichts der völlig entstellten Ausgabe des Menardus erübrigt und Muratori auf O beruht, so bleibt — da wir ja nicht andere Hss. zum Vergleich heranziehen können — praktisch nur die durch Wilson vorgelegte Textgestalt von r als Ausgangspunkt.

Da sind zunächst eine Anzahl bedeutsamer Stellen, an denen sich die Überlegenheit von C O gegenüber r schlagend erweisen oder wenigstens recht wahrscheinlich machen lässt.

n. 1, 24 n. 3 fehlt im Kanon *enim* vor *corpus* in r: wohl Schreibfehler vgl. Bishop *Liturgica historica* 1918 S. 85 n. 2.

n. 9, 2 wird gebetet um *fidei et securitatis augmentum* C O: *fidei spei et caritatis augmentum* r. Hier scheint r das Original, C O der durch Verschreibung (*curi-* statt *cari-*) entstellte und dann lesbar gemachte Text zu sein, zumal auch Le mit r geht, desgleichen p und cod. Ratoldi. Aber mit C O stimmen der älteste cod. Remens., der cod. Rodradi, also die alten Zeugen des IX Jh., Ge und vor allem die Parallele n. 125, 8 und der Zusammenhang des Gebetes selbst *adversa mundi . . non sentiant*. Es ist also bei r eine alte, schon in Le vorhandene Variante im X Jh. wieder aufgetaucht und in die Hss. eingedrungen; vgl. Miss. Goth. p. 234 Mab. p. n.

n. 9, 2 In demselben Gebet fügt r ein *de* vor *nativitate . . glori-*

- antur* ein: C O lassen es dem vorwiegenden Sprachgebrauch des Greg. bei *gloriar* (s. Index) entsprechend weg.
- n. 19, 2 *nos tribue provenire r: nobis tr. pr.* C O richtig, wie 22, 2 zeigt.
- n. 42, tit. *ad S. Laurentium foris murum r p* Theod. I: *ad S. Laurentium in Formosum* C O mit Theod. II (*in Formosa*) und das Kapit. bei Ranke Perikopensystem p. XXXII. Hier ist die Ursprünglichkeit von C O besonders einleuchtend. Wer kennt die heutige, nahe bei S. Maria Maggiore und S. Pudenziana liegende Kirche S. Lorenzo in Panisperna unter ihrem alten, im VIII Jh. begegnenden Namen *in* oder *ad Formosum* (Lib. pont. 97, 70 cf. I 520 n. 85 Duchesne, ebd. 98, 37. 73. Armellini Chiese di Roma ² 199)? Es ist handgreiflich, dass r und Genossen an die Stelle des ihnen sinnlos erscheinenden Namens die allbekannte Basilika *fuori le mura* eingesetzt haben. Aber das war natürlich nur ausserhalb Roms möglich: die Statio haftete fest an der Kirche, und das heutige Missale hat denn auch *S. Laurentium in Paneperna*.
- n. 58, 4 *digna r: digne* C O (nämlich *postulant*) richtig.
- n. 60 tit. *IV coronatorum r* ist wohl nur Schreibfehler: *IV coronatos* C O.
- n. 65, 3 *operationi suae r* ist eine schlechte Korrektur des in C O überlieferten *operationis suae* (vgl. S. XXXIII).
- n. 85, 2 *finis esset viti et origo virtutis r: vitis* C O p m Ge richtig; r hat parallelisieren wollen, ähnlich wie die Korrektoren von O p und m, die nach der anderen Richtung zielen und *virtutibus* schreiben.
- n. 85, 3 *effluentis r Ge: affluentis* C O p m vom Beter aus besser gesagt.
- n. 88, 6 *ut .. facies r: ut .. facias* C O richtig.
- n. 100, 4 *ut nos .. emundes* C O: *nos om. r*, aber das Wort ist notwendig.
- n. 100, 9 *percepimus r: percipimus* C O (nach *dum*) richtig.
- n. 101, 1 *a cunctis adversitatibus liberemur* C O: *a om. r* gegen den festen Sprachgebrauch des Greg.
- n. 106, 2 *nobis placatus intende r: nos* C O durch die Parallelen sicher, wo r auch *nos* hat.
- n. 117, 5 *ingruentibus r: inruentibus* C O sicher durch 166, 4, wo r mit C O geht.

- n. 153, 3 *eius* r : *huius* C O Le Ge durch 72, 3 gedeckt; *eius* ist bei r wohl Reminiscenz.
- n. 157, 3 *et* om. r vor *beati* : schlechte Korrektur des schwierigen Textes, vgl. S. XXXIV.
- n. 163, 2 *augmentum* r : *augmento* C O richtig nach *pro*.
- n. 180 tit. *sancti Felicitatis* r Schreibfehler : *sanctae* C O.
- n. 185 tit. *decembrio* r Schreibfehler : *decemb(ri)* C O.
- n. 193, 2 *in nobis* C O : om. r, aber es ist sachlich nötig.
- n. 197, 4 *hic* r Schreibfehler : *huic* C O.
- n. 197, 6 *ut . . accommodes* r : beseitigt den Anstoss in C O *ut . . accommoda*, aber vgl. S. XXXVI.
- n. 200, 10 *ad adoptatam* r Schreibfehler : *ad optatam* C O.
- n. 202, 55 *famuletur* r : *famulemur* C O richtig.
- n. 209 *illi* r : *illo* C O vulgäre Dativform wohl richtig.
- n. 209 *perpetuam* r : *perpetua* C O richtig, denn es gehört zu *petitione*, nicht zu *clementiam*.

An einer Reihe von Stellen ist eine Entscheidung unmöglich, zum Teil, weil es sich um eine Wortumstellung (∞) oder belanglose Kleinigkeiten handelt:

- n. 1, 1 im ersten Satz: *seu . . sive* r : *sive . . seu* C O.
- n. 1, 1 vor n. ⁴ *apostolus* r : *apostolum* C O vulgär, wogegen r grammatische Korrektur sein kann.
- n. 31, 2 *ad missam* r : *ad missas* C O, wohl ebenso zu beurteilen.
- n. 57, 2 ∞ *sint grata* r.
- n. 70, tit. *apollenarem* r : *apollonarem* C O.
- n. 72, 2 *tanti mysterii* r p : *tantis mysteriis* C O Ge. Der Genitiv ist das Übliche, aber der Dativ ist, wie der Hinzutritt von Ge zeigt, alte Überlieferung und findet auch in der stets wiederkehrenden Lesart von C in 2, 10 und Parallelen eine starke Stütze. n. 70, 1 p. 41₅ setzt C den Dat. Plur. statt des Gen. Sing.
- n. 85, 10 und 11 add. *amen* am Ende r.
- n. 90, 5 ∞ *in tua semper* r.
- n. 96, 11 *depelle* : add. *quaesumus* r.
- n. 100, 4 ∞ *quaesumus domine* r.
- n. 117, 1 *nostris* : add. *quaesumus* r.
- n. 131, tit. Die Stationsangabe *ad S. Petrum* om. r; das könnte richtig sein, da sie selbstverständlich ist und auch sonst bei Heiligenfesten fehlt; aber C O hat sie.

- n. 138, 3 *vae* om. r.
 n. 151, 2 ∞ *sit tibi* r.
 n. 152, 3 *herme* r: *hermen* C O, wohl grammatische Korrektur in r.
 n. 166, 8 ∞ *quaesumus domine* r.
 n. 169, 1 *a quibus* r: *quibus* C O: beides lässt sich halten.
 n. 184, tit. *apostoli* om. r.
 n. 199, 3 *gratiam* r: *gratias* C O: beides sinngemäss.
 n. 200, 4 ∞ *fundimus supplices* r.
 n. 216 *elegimus* r: *eligimus* C O. Da das Gebet bei der Weihe des bereits gewählten Abtes gesprochen wird, würde man für r sein, wenn nicht die Anschauung, dass die ganze Handlung ein einheitlicher Akt sei, auch das Präsens gut erklärte.

Das unzweifelhaft Richtige gegenüber C O hat r an folgenden Stellen:

- n. 87, 1 *conserva in nova familiae tuae progenie adoptionis spiritum, quem dedisti* r: *novam . . progeniem* C O Ge (so!, auch S. Gall.), also alte Überlieferung. Der Sinn fordert den Ablativ, denn die *nova progenies* sind die Neugetauften (n. 85, 4 vgl. 85, 1), die den Geist erhalten haben, der in ihnen bleiben soll; r hat grammatisch korrigiert.
 n. 114, 2 *purificet nos . . muneris praesentis oblatio, ut dignos sacra participatione perficiat* C O mit Le, also alte Überlieferung: *et* haben r p App Ge mit Recht, denn es fehlt sonst das Objekt zu *perficiat*: in O ist auch nachträglich *nos* hinter *dignos* einkorrigiert. Ob r p das *et* selbst konjiziert oder aus Ge entlehnt haben, bleibt eine offene Frage.
 n. 115, 3 *affectibus* hat nicht r, sondern der Korrektor konjiziert statt *effectibus* s. S. XXXIV.
 n. 183, 2 *quo* r p App Le: *quod* C O falsch vgl. S. XXXV.
 n. 195, 1 *habitatione* r p: *habitationis* C O falsch vgl. S. XXXV.
 n. 200, 3 *adoptionum filiis* r p Ge: *adoptionem filiorum* C O falsch s. S. XXXVI.
 n. 200, 5 *propagationem* r p richtig: *propagatione* C O wohl Versehen im Archetyp.

Unter diesen Stellen ist nur eine einzige (n. 200, 3), wo der richtige in r befindliche Wortlaut nicht von jedem Lateinkundigen sofort aus der in C O vorliegenden Überlieferung erschlossen werden könnte: und an dieser Stelle handelt es sich um das Einsegnungsgebet bei der Trauung, dessen richtiger Wortlaut in Ge überliefert

— also im IX Jh. jederzeit zu erreichen — und überdies wohl jedem Priester auswendig bekannt war. Vielleicht ist auch n. 183, 2 *quo* in r p nicht Konjektur, sondern Benutzung der auch in App erhaltenen Überlieferung von Le anzunehmen. Wir haben jedenfalls nirgendwo eine eigene bessere Überlieferung — und darauf allein kommt es an — in r gegenüber C O festzustellen. Das Aachener Urexemplar ist für die karolingische und erst recht für die spätere Zeit die schlechthin massgebende Überlieferungsquelle gewesen.

Aber fehlerlos war, wie sich ja schon gezeigt hat, auch der Hadrianische Codex nicht, und es wird nicht überflüssig sein, die Benutzer unserer Ausgabe darauf hinzuweisen, dass hier lediglich der Text jenes Musterexemplares nach Möglichkeit wiedergewonnen werden soll, einschliesslich seiner kleinen und grossen Verderbnisse. Die weitergehende Aufgabe, den ursprünglichen Text Gregors oder gar den ältesten Wortlaut der einzelnen Gebete — von denen ja viele auch in Le und Ge überliefert sind — festzustellen, muss künftiger Arbeit überlassen werden, die noch mancherlei Einzelheiten zu bessern haben wird.

Zunächst lässt sich aus dem in C O gebotenen Text selbst entnehmen, dass er Entstellungen erlitten hat.

- n. 3, 5 p. 7₁₃ *quanto magis fragiliores sumus, tanto his plurius indigemus* ist durch den Sinn gefordert und so liest auch Ge 514: aber der Archetyp hatte *pluribus*, wohl durch *his* hervorgerufen: so C* O r m, aber in C ist nach Ge korrigiert.
- n. 4, 4 p. 8₁₂ *ecclesiam . . gratiarum varietate distinctam suorumque conexam distinctione membrorum* ist falsch: es muss *discretionem* heissen, wie O nach Ge geändert hat; die Lesart *distinctione* ist durch das vorangehende *distinctam* verursacht, aber dass sie im Archetyp stand, ist durch C *destinctione*, r *distriptione* sichergestellt.
- n. 7, 8 p. 11₁₆ *huius nos, domine, sacramenti semper natalis instauret, cuius nativitas singularis humanam reppulit vetustatem* liest C in dem Schlussgebet der Weihnachtsmesse; Christi Geburtsfest wird ganz selbstverständlich als *natalis* des den Herrn der Gemeinde darbietenden Abendmahlssakraments bezeichnet. Aber worauf geht *cuius nativitas*? Weder kann es auf *sacramenti* noch auf *natalis* bezogen werden, und zu *domine*, wohin es inhaltlich passen würde, kann es syntaktisch unmöglich gehören. Noch schlimmer aber ist der Text von

O r, die *novitas natalis* statt des einfachen *natalis* lesen: denn dadurch wird der bisher klare Sinn des *natalis sacramenti* beseitigt, ohne dass die Schwierigkeit im folgenden behoben würde. Trotzdem ist dieser Text herrschend geworden und steht auch im heutigen Messbuch. Eine Besserung versucht der Schreiber des S. Gallensis 348 (n. 22) am Text von O r, indem er statt *nativitas* schreibt *nobilitas*: dadurch wird wenigstens die Beziehung von *cuius* auf *sacramenti* ermöglicht. Aber die richtige Lösung ist auch das noch nicht. C hat vielmehr den ersten Teil des Gebets vollkommen richtig erhalten; dagegen steckt im Relativsatz der Fehler und zwar, wie der Autor der S. Gall. richtig gespürt hat, in dem Worte *nativitas*. Statt dessen ist zu lesen *novitas*, dann ergibt sich der klare Gegensatz *cuius novitas singularis humanam reppulit vetustatem*; *cuius* bezieht sich nun auf *sacramenti*, dem *huius* entsprechend, und die Gegenüberstellung der Neuartigkeit des Heils und der alten Sündenknechtschaft ist der liturgischen Sprache wohl angemessen: sie begegnet z. B. n. 8, 1 *ut . . nova per carnem nativitas liberet, quos . . vetusta servitus tenet* und 9, 3 *ut huius creaturae novitate suscepta vetustatis antiquae contagiis exuamur*, vgl. 191, 2. Es ist also in einer Quelle von O r *novitas* als Variante von *nativitas* an den Rand notiert gewesen und in O r an der falschen Stelle, nämlich vor *natalis*, in den Text geraten. Nun wird aber sonst als *natalis* des Altarsakraments der Gründonnerstag bezeichnet (Le 430 *natalis colitur sacramenti*), der technisch geradezu *natalis calicis* heisst¹. Da liegt die Vermutung nicht fern, dass unser Gebet ursprünglich zum Gründonnerstag gehörte und erst später — ob zugleich mit der Veränderung des *novitas* in *nativitas*? — auf das Geburtsfest Christi übertragen wurde.

- n. 32, 3 p. 24₁₂ *fideles tui . . perpetua dona firmentur* stand sinnlos im Archetyp: Ge hatte die gleiche Überlieferung, aber liest *fidelibus tuis*, während p und der Korrektor von O (ebenso a und S. Gall. n. 270) *perpetua* in *per tua* geändert haben. Das ist auch das Richtige: dafür spricht die Leichtigkeit der Änderung und der Umstand, dass dann in Haupt- und Neben-

1) Belege aus frühmittelalterlichen Texten gibt Ducange Glossar. med. lat. s. v. *natalis* (ed. Favre V 572 b), den Mc Carthy Transactions of the Royal Irish Academy 27 (1886) p. 211 wiederholt. Bereits im Kalender des Polemius Silvius (Corp. Inscr. Lat. I² 1 p. 261) ist der Gründonnerstag *natalis calicis*.

- satz die *fideles* Subjekt bleiben, welche „gestärkt“ werden, damit sie „ohne Aufhören“ geniessen mögen. Zugunsten des Ge könnte man sich verleiten lassen, n. 96, 7 anzuführen: *in his dona tua perpetua gratiae protectione conserva*, wenn hier nicht unzweifelhaft *perpetua* zu *protectione* gehörte.
- n. 49, 3 p. 32₇ *gratia tua nos q. d. non derelinquat, quae [et sacrae nos deditos faciat servituti et tuam] nobis opem semper adquirat*. Die eingeklammerten Worte fehlen in C r p, also wohl sicher im Archetyp, O bringt sie vermutlich aus Ge, wo sie sich ebenfalls finden. Da *tuam* bei *opem* nicht zu entbehren ist, gehören sie wohl sicher zum ursprünglichen Text des Gebetes.
- n. 51, 3 p. 33₇ hatte der Archetyp *penetrabilia* (so C O r, auch a): natürlich ist mit p *penetralia* zu verbessern.
- n. 65, 3 p. 39₂ las der Archetyp *tua nos . . sancta purificent et operationis suae perficiant esse placatos*: hier ist mit p a *operatione sua* zu verbessern. Die Verwechslung der Endungen *-nis* und *-ne* begegnet noch p. 107₁₃ 108₁ 125₁₈, vielleicht auch p. 104₈. Aber dass der Fehler nicht erst im Archetyp entstanden ist, sondern bereits der vorausliegenden Überlieferung angehört, zeigt der jedesmal anders korrigierte Text desselben Gebetes in den beiden anderen Sakramentaren: Le 437 liest *et operationes suae perficiant nos pacatos*, Ge 580 *et operationis suae remedio nos perficiant esse placatos*.
- n. 70, 2 p. 41₆ ist durch C r sichergestellt, dass der Archetyp *tuoque* las, während *tuo quoque* sinngemäss zu lesen ist: so hat auch Alkvin (O p, ebenso S. Gall. n. 388. 892) verbessert, und so lesen Le 415 und Ge 605. Aber Ge 525 hat gleichfalls *tuoque* und bezeugt dadurch das Alter der Lesart.
- n. 77, 5 p. 45_{7.8} heisst es in der Chrimaweihung *ut . . sit omni unguenti tangenti tutamentum mentis et corporis*. Das ist nicht scharf ausgedrückt: soll das hl. Öl dem Salbenden und dem Gesalbten zum Schutze dienen? Warum heisst es dann nicht klar *unguenti, uncto*, und warum sind die Worte nicht durch *et* verbunden? O hat das empfunden und streicht *tangenti*, aber dann fehlt der Kranke überhaupt. Das Richtige hat p hergestellt, indem er *unguentum* schreibt: jeder, der das Chrima berührt, soll seine Schutzwirkung erfahren, wie n. 78, 1 die Übel *ad tactum sanctificati olei huius absce-*

dant. Ähnlich sagt der mozarabische Ordo, dass *tacto hoc unguento* alle bösen Saaten im Leib des Kranken verdorren sollen (Liber ordinum ed. Férotin p. 10₃₆). Das moderne Pontificale (p. 354 ed. ² Ratisbonensis 1908) hat den Text noch stärker in diesem Sinne gestaltet. Aber auch das Ge 555 hatte unsern entstellten Text vor sich und fügte, um einerseits das Asyndeton zu heben und andererseits den Kranken besser zur Geltung zu bringen hinter *ungenti* noch *gustanti* ein: nicht eben glücklich, denn das Chrisma ist nicht zum Genuss bestimmt, und im S. Gall. n. 507, der den Text aus dem Ge nahm, ist das Wort denn auch wieder ausradiert worden. Ob dieselbe Erwägung Anlass gewesen ist, die bald danach (p. 45₉₋₁₀) folgende formelhafte (vgl. n. 80) Wendung *permanens in visceribus nostris* in O r zu tilgen?

- n. 115, 3 p. 73 *ut, quod mysteriis agimus, piis effectibus celebremus* ist einhellig (auch im Le) überliefert, so stand im Archetyp, aber in r hat ein Korrektor richtig *affectibus* coniciert, denn hier ist von einer Tätigkeit des Empfängers die Rede (*celebremus*) und der dabei erforderlichen Gesinnung (ebenso wie n. 97, 2): anders 108, 5, wo die unsichtbare Wirkung dem sichtbaren Akt gegenübergestellt wird.
- n. 131, 1 p. 81₅ *ut . . aeternae trinitatis gloriam consequamur* las der Archetyp, was aber der Korrektor von O sowohl wie r p bereits richtig in *aeternitatis gloriam* verbessert haben. Dass der Fehler alt ist, ersehen wir aus Ge 656 *ut . . aeternam trinitatis gratiam consequamur*, wo an der falschen Stelle geändert ist.
- n. 137 tit. p. 83₁₀₋₁₁ war im Archetyp (C r) die Überschrift **MENSE AGUSTO** versehentlich wiederholt: Alkvin (O p) hat das selbstverständlich beseitigt.
- n. 155 p. 91₆ ist in allen Zeugen ein sinnloses *conplacatus* vorhanden, das im S. Gall. n. 1159 vergebens in *complicatis* geändert und zum vorangehenden *intercessionibus* konstruiert ist. Der Korrektor von C hat es verständigerweise ausradiert. Es hat auch hier nichts zu suchen, sondern war einst Randnote, die zum vorangehenden Hauptsatz gehörte: *supplicationem servorum tuorum deus miserator complacatus exaudi*; also entweder als Zusatz zu *miserator* oder als Variante dieses Wortes gemeint.
- n. 157, 3 p. 91₁₇. Das Gebet lautet nach C *percepta nos, domine,*

- tua sancta purificent, et beati Proti et Iacynthi, quaesumus, imploret oratio.* Das gibt keinen Sinn. In O r p ist vor *percepta* ein *ut* geschoben, wodurch ein syntaktischer Zusammenhang und zugleich der geforderte Sinn des Gebetes erzielt wird. Aber es ist bedenklich, den durchaus einwandfrei nach dem üblichen Schema (vgl. Ge 519. 529) gebauten Anfang zu ändern, und das *et* vor *Proti* gibt immer noch Anstoss, denn *et . . et* bei einem Heiligenpaar ist nicht üblich; deshalb ist denn in r p auch das erste *et* getilgt. Die richtige Konjekture dürfte der Korrektor von S. Gall. (n. 1172) gemacht haben, der statt des ersten *et* das Relativum *quod* gesetzt hat.
- n. 163, 2 p. 94 *servitutis C O r p m S. Gall.:* lies nach 9₂ 125₈ *securitatis.*
- n. 183, 2 p. 102₁ : der Archetyp hatte *munus offerimus, quod . . purificationem quoque nostris mentibus imploramus.* Zu lesen ist *quo*: so hat Le 465, so der Anhang Alkvins, und aus der gleichen Quelle haben r p so korrigiert.
- n. 188, 1 p. 104₈ gehört auch hierhin: *mentis nostrae tenebras gratiae tuae visitationis inlustra* hatte der Archetyp (O C*). Man kann *visitatione* korrigieren und auf n. 191, 5 *pietatis tuae visitatione* als Parallele verweisen; aber auch die in r p C *corr.* S. Gall. (n. 1424) bevorzugte Änderung *gratia* hat in n. 193, 5 *lumine tuae visitationis inlustra* (vgl. Ge 682) eine Stütze.
- n. 195 p. 107₁₃ : das Kirchgebäude *huius fiat habitationis praeclara* der Archetyp (C O): lies *habitatione*, wie r p korrigieren.
- n. 197, 1 p. 108₁. Gleich darauf begegnet genau der gleiche Fehler *-nis* statt *-ne*: *templum hoc potentiae tuae inhabitationis inlustra* im Archetyp (O C): wieder korrigieren r p, aber diesmal an der falschen Stelle, nämlich *potentia*. Aber es wird doch nicht 'die Macht der göttlichen Einwohnung', sondern 'die Einwohnung der göttlichen Macht' erbeten: also ist *inhabitatione* zu lesen.
- n. 197, 5 p. 108₁₆ *ut populus . . salutem perpetuam consequantur* hatte der Archetyp: Alkvin (O p) hat natürlich *consequatur* korrigiert, aber der Verfasser ist zu solcher Konstruktion nach dem Sinn fähig: n. 70, 4 heisst es ohne jede Variante *esto . . propitius plebi tuae, ut quae tibi non placent respicientes . . repleatur*, und so hat man auch n. 63, 4 p. 38₂ mit C zu lesen *populi tui . . rector, peccata quibus inpugnantur expelle*, wo O r p *inpugnatur* bieten; auch Le 345 und Ge

- 527 haben den Plural. Analog ist n. 50, 4 p. 33₁ *mereantur* zu lesen; vgl. auch S. XLI.
- n. 197, 6 p. 109₁ *quaesumus omnipotens deus, ut . . . aures tuae pietatis accommoda*: so der Archetyp (C O). Man würde ohne weiteres mit r p *accommodes* korrigieren, wenn nicht die gleiche Erscheinung noch öfter begegnete. Zwar kann man n. 201, 17 *preces dignanter exaudi, ut . . . succurre* leicht durch Änderung von *ut* in *et* heilen, wofür genügend Beispiele vorliegen (p. 30₃ 39₈ 59₄ 72₆ 108₁₀ 118₆). Aber dies Mittel versagt n. 209 *da nobis, domine, ut, sicut publicani precibus et confessione placatus es, ita et huic famulo tuo illo placare, domine, et precibus eius benignus aspira*. Da ist deutlich zu sehen, wie der Verfasser oder besser Kompilator des Gebets aus der einen Formel in die andere geraten ist: das wiederholte *domine* bestätigt die Wahrnehmung ausdrücklich. Und n. 212 p. 127₃ ist es nicht anders: *praesta quaesumus o. deus, ut huic famulo . . . qui . . . propter amorem Christi filii tui festinat, da spiritum sanctum*. Die Lesart *des* in r p O *corr.* korrigiert nicht einen Fehler des Archetyps, sondern des Verfassers. So wage ich auch in n. 197, 6 nicht zu ändern.
- n. 199, 1 p. 110₃ *ut antistitum decus priorum, qui tibi placuerunt, mereamur consortia optinere* stand im Archetyp (C r): Alkvin (O p) hat das störende *decus* mit Recht gestrichen. Vielleicht war es Randvariante zu *dignitatem* in § 3.
- n. 200, 3 p. 111₅ *ut multiplicandis adoptionem filiorum sanctorum conubiorum fecunditas pudica servaretur*: so der Archetyp (O C): wenn in C auch *multiplicandis* fehlt, so ist das ein Schreiberversehen, da O das Wort hat, ohne den Sinn zu bessern, also nur die ihm vorliegende Überlieferung gibt. Dagegen haben r p aus dem Ge 721 die richtige Lesung entnommen *adoptionum filiis*; auch das folgende *servaretur* ist aus dem im Ge erhaltenen *serviret* entstanden, aber inhaltlich erträglich und also wohl vom Verfasser gewollt.
- n. 200, 6 p. 111₂₄ *docens, quod ex uno placuisset institui, nunquam liceret disiungi* O C r: natürlich ist mit p zu verbessern *licere*.
- n. 200, 9 p. 112₂ *sit verecunda gravis, pudore venerabilis, doctrinis caelestibus erudita* O C r: die Analogie der folgenden Ablative fordert *verecundia*, wie auch p verbessert hat.

- n. 204, 17 p. 122₆ *voces nostros clementiae tuae propitiationis anticipet* hatte der Archetyp (C r); Alkvin hat richtig *clementia* verbessert.
- n. 209 p. 126₅ *ut in confessione flebili permanenti . . . exoret* der Archetyp (C r): es muss *permanens* heissen, wie Alkvin (O p) richtig geschrieben hat. Der Ablativ ist durch mechanische Angleichung an die beiden vorausgehenden Worte entstanden.
- n. 211 p. 126₁₂ *quem ad nova tondendi gratiae vocare dignatus es* hat C: dass *gratiam* mit O r p zu lesen ist, auch wohl im Archetyp stand, bedarf keiner Erörterung. Aber was soll *nova*? O korrigiert *comam*, was dem Sinne, aber nicht den Buchstaben nach naheliegt; r p m lesen einfach *novam*, sehr bequem, aber ohne rechten Sinn: denn wieso ist das Haarscheeren eine „neue Gnade“? Übrigens fühlt der Ordo Romanus bei Hittorp de divinis eccl. offic. (Paris 1610 p. 94) doch das Bedürfnis, zur Verdeutlichung *novam capillos tondendi gratiam* zu sagen. Ich weiss keine durchschlagende Lösung; hiess *nova tondere* vielleicht „junges Haar scheeren“, also das Haar eines Kindes, das noch nie geschnitten war?
- n. 211 p. 126₁₄₋₁₅ *tribuens ei remissionem omnium peccatorum atque ad caelestium donorum pervenire consortium* lesen O r p einwandfrei, vgl. 202, 37. Aber C hat *atque caelestium donorum consortium esse perceptorum*: dass die Lesart kein Zufallsfehler von C ist, ergibt m, der ebenso liest, nur am Ende *praeceptorum* hat. Die zweifellose Besserung *perceptorem* hat schon Menardus in seinen trefflichen Noten zu m (Greg. op. ed. Bened. III p. 533^d) vorgeschlagen: aber dann ist natürlich auch, was er nicht gesehen hat, *consortium* zu streichen als eine an falscher Stelle eingedrungene Variante aus der anderen, in O r p vertretenen Lesart.
- n. 212 p. 127₉ *et lumen aeternitatis gratiae [ei] concedat* so der Archetyp (C r), wobei es fraglich bleibt, ob der Ausfall von *ei* in C ein Schreiberversehen ist. O hat statt der harten Verbindung der beiden Genetive *aeternae* korrigiert.
- n. 224, 1 p. 130₄₋₆ *da nobis, domine, ut animam famuli et sacerdotis tui illius episcopi, quam de saeculo educens laborioso certamine sanctorum tuorum coetui tribuas esse consortem* hatte der Archetyp (C r). Selbstverständlich ist zunächst *saeculi* zu lesen (so O p); aber zu *quam* fehlt das Verbum finitum. O

hat deshalb *eduxisti* korrigiert; man könnte auch mit *m* an *educis* denken, was über *educes* leicht zu *educens* werden konnte. Radikaler und dem liturgischen Tenor weniger angemessen scheint die Streichung von *quam*. Die Verwandlung des Akkusativs *animam* in den Dativ *animae* (wegen *tribuas*) in O ist Schulmeisterei.

Wir haben gesehen, dass der Consensus von C O zwar den Text des Aachener Originals, aber damit noch nicht in jedem Fall den des ursprünglichen Sammlers — also des hl. Gregor — oder gar den ältesten Text des betreffenden Gebetes bringt. Welches Mittel besitzen wir nun, um den Aachener Text zu gewinnen, in den zahlreichen Fällen des Auseinandergehens von C und O?

Hier treten die S. XXVII genannten Hilfszeugen ein und leisten in gewissen Grenzen, die der Benutzer der Ausgabe sich freilich immer vor Augen halten muss, ihre Dienste. Da die Hss. C und r nicht miteinander zusammenhängen, sondern jede für sich auf das Aachener Exemplar zurückgehen — C direkt, r indirekt — so ist eine von C r gegen O p bezeugte Lesart vorzuziehen: denn O p gibt dann Alkvins korrigierte Ausgabe. Die Konstellation C r p : O weist auf eine abzulehnende Einzelheit von O hin. O r p gegen C müsste analog den Urtext gegenüber einer Singularität von C bieten und tut es auch gewöhnlich: aber der Umstand, dass r bereits gelegentlich Einflüsse der kirchlichen Praxis und der Alkvinausgabe erlitten hat, lassen eine sichere Entscheidung nicht immer zu. Namentlich vulgäre Erscheinungen der Formen oder Syntax, aber auch sachlich schwierigere oder sonstwie den Stempel des Ursprünglichen tragende Lesarten von C scheinen auch gegenüber dem Consensus von O r p Vertrauen zu verdienen: vgl. p. 2₁₇ (20₆ 67₁) 5₃ 17₁₆₋₁₇ 24 32₄ 38₂ 39₃ 48₈ 50₁₀ 51₉ 60₁₁ 62₇ 69₄ 11 72₅ 82₁₀ 83₁₂ 84₁₃ 88₅ 16 91₁₇ 92₁₃ 105₉ 107₁₋₂ 12. Die Wiederholungen eines Gebetes innerhalb des Sakramentars, wie sie durch die Parallelenangaben im zweiten Apparat bequem zu verfolgen sind, geben eine brauchbare Kontrolle des Wortlautes.

Lehrreich ist der Vergleich der beiden anderen römischen Sakramentare und der vorwiegend aus Ge gespeisten Appendix: die folgende Übersicht stellt das hauptsächliche Material für die Fälle des Auseinandergehens von C und O zusammen. Im ganzen weichen Le und Ge oft und sehr erheblich vom gregorianischen Wortlaut (C O) ab: das zu würdigen, ist Sache einer besonderen

Studie. Die folgende Liste zeigt vor allem, dass Ge einen erheblichen Einfluss auf die Textgestaltung in O geübt hat. Aber auch in C sind vielleicht gelegentlich Spuren einer Einwirkung von Ge zu merken p. 10₈ 21₄ 27₃ 36₁ 42₄ 52_{11. 12} 54₂ 58₄ 60₃ 63₆ 125_{12. 15}; bei 5₃ 35₅ 45_{9. 10} 54₇ 72₅ ist wohl das Alte in C und Ge unabhängig erhalten. Da Le eine einsame Grösse ist, die im Frankenreich unbekannt war, so ist das Zusammentreffen von Le mit C oder O zumeist als Zeichen dafür anzusehen, dass C bzw. O jeweils den echten, auch bei Le zutage tretenden altrömischen Text bewahrt hat, zumal wenn der Gegner von Ge gestützt wird, also wohl von ihm beeinflusst ist. So stehen zusammen C Le p. 7₁₄ 9₁ 13₅ 14₁ 40_{5. 6} 90₉ 97₈ 115₁ 116₆₋₇, O Le 21_{3. 4} 80₁₀ und bezeugen damit jeweils den Urtext; unsicher muss es bleiben, ob 70₅ 118₄ nicht C Le zufällig in Fehlern zusammentreffen. Aber gegenüber dem Consensus von C r muss selbst das Schwergewicht des Zusammengehens von Le Ge mit O wirkungslos bleiben p. (6₆) 7₈ 14_{(9). 13} 42₆ 71_{2. 3} 121₅. Da ist es klar, dass das Aachener Original fehlerhaft erschien und O den Schaden nach Ge korrigiert hat, so wie er p. 14₉ die Parallelen zur Besserung heranzog.

- n. 1, 32 p. 5 n. 3 *liberi semper* C Ge : *semper liberi* O r p die übliche Lesart, vgl. Bishop Liturgica historica p. 91 n. 3.
- n. 2, 2 p. 5₉ *sacerdotalis* O Le Ge : *salutaris* C.
- n. 2, 2 p. 5₁₀ *effunde* C Le Ge : *funde* O.
- n. 2, 3 p. 5₁₁ *Mosen* C Le : *Moysen* O Ge.
- n. 2, 4 p. 6₁ *nobis* O Le Ge : *nos* C.
- n. 2, 5 p. 6₂ *multi modi* O Le Ge : *multis modis* C (r*?) vgl. 207, 10 p. 125₁₀ C ebenso.
- n. 2, 7 p. 6₆ *sis* C r : *sis ei* O (Le) wie die Analogie des Satzes fordert; im Archetyp war *ei* versehentlich ausgelassen.
- n. 3, 2 p. 7₄ *quaesumus* om. C a Le Ge : *hab.* r p.
- n. 3, 3 p. 7₇ *et* C a Le Ge : om. O.
- n. 3, 4 p. 7₈ *mentem* C r a : *mentes* O Le Ge; O hat den Text nach Ge korrigiert.
- n. 3, 5 p. 7₁₂ *hac providentia* C Le Ge : *hanc providentiam* O.
- n. 3, 6 p. 7₁₄ *pater* C Le : *domine sancte pater* O *omnipotens pater* Ge.
- n. 3, 6 p. 8₁ *probus* C* O (Le) : *providus* C *corr.* (Ge).
- n. 4, 1 p. 8₅₋₆ *in sacro ordine . . adsumere* C : *ad sacrum ordinem ads.* O *ad officium diac. vocare* Le Ge.
- n. 4, 3 p. 8₁₁ *virtutem* C Le Ge : *veritatem* O.

- n. 4, 6 p. 9₁ *domine quaesumus* C Le: *quaes. dom.* O Ge vgl. p. 42₄.
- n. 6, 4 p. 10₈ *qua* O: *quo* C nach Ge und n. 8, 4 wo es auf *diem* geht.
- n. 9, 7 p. 13₅ *portione* C r p Le, vgl. n. 10, 5; 96, 9: *protectione* O.
- n. 10, 4 p. 14₁ *existat* C r p Le: *adsistat* O Ge.
- n. 11, 2 p. 14₇ *confidimus* O r p wie n. 150, 2: *scimus* C App wie 28, 2 C.
- n. 11, 3 p. 14₉ *deprecamur* C r p: *exoramus* O Le und die Parallelen; nach diesen hat O korrigiert.
- n. 11, 7 p. 14₁₃ *apostoli tui Iohannis* C r: *add. et evangelistae* O (späterer Nachtrag, denn mit *et* müsste es vor *Iohannis* stehen) *add. evangelistae* Le Ge.
- n. 11, 8 p. 15₁ schiebt O ebenso falsch ein *et* vor *evang.* ein.
- n. 17, 3 p. 17_{11. 12} *in nova . . luce (nos reparavit)* C r p: *in novam . . lucem* O Ge
- n. 18, 1 p. 17₂₁ *infunde cordibus* O r p Ge: *inf. in cord.* C wie n. 37, 3 und Parallelen.
- n. 18, 1 p. 17₂₂ *quod* O r p Ge: *quem* C und miss. Gothicum.
- n. 18, 7 p. 18₈ *domine quaesumus* C O* p: *quaes. dom.* O *corr.* r Ge.
- n. 20, 3 p. 19₂ *domine* om. O *corr.* mit den Parallelen: *hab.* C O* p, stand also fälschlich im Archetyp.
- n. 23, 3 p. 20₃ *augmentum* C r p Le Ge: *augmento* O, so auch in den Parallelstellen.
- n. 26, 2 p. 21₃ *nos* O r p Le: om. C.
- n. 26, 3 p. 21₄ *praebeant* O r p Le und n. 156, 3: *praeveniant* C Ge.
- n. 32, 1 p. 24₁₁ *quaesumus* O r Parallelen Ge: om. C p.
- n. 32, 3 p. 24₁₃ *et* C r p a: om. O Ge, vgl. n. 44, 3 p. 30₃ (*et* C).
- n. 38, 2 p. 27₃ *sacrificium* O r p: *add. domine* C Ge.
- n. 51, 4 p. 33_{9. 10} *caelesti etiam* C r p: *tua semper* O App verwässernd.
- n. 52, 3 p. 33₁₅₋₁₆ *tanti mysterii (participes)* C r p a m: *tantis mysteriis* O Ge, vgl. o. S. XXIX.
- n. 56, 1 p. 35₅ *quia* C r Ge: *qua* O p.
- n. 56, 1 p. 35₆₋₇ *ineffabili providentia* O r p Ge vgl. n. 200, 3: *ineffabilem providentiae* C.
- n. 58, 1 p. 36₁ *carne* O r p a: *carnem* C Ge. Ursprünglich ist die Lesart von O: *qui se affligendo carne ab alimentis abstinent* 'welche, indem sie sich am Fleisch strafen, der Nahrung enthalten': C Ge konstruieren 'welche, indem sie ihr Fleisch strafen, sich der Nahrung enthalten', d. h. beziehen *se* fälschlich zu

- abstinent*; wenn es nicht alter Schreibfehler ist. Vgl. n. 108, 4 p. 68₉.
- n. 63, 4 p. 38₂ *inpugnantur* (*populus*) C Ge Le: *inpugnatur* O r p, aber 70, 4 ist ohne Variante überliefert *ut* (*plebs*) . . *respuentes* . . *repleatur*; dagegen 110, 6 p. 70₁ *congregentur* in C sinnlos statt des Singulars; vgl. n. 197, 5 S. 108₁₆ C r (= *atur* O p).
- n. 65, 3 p. 39₃ *placatos* C a Ge: *pacatos* Le: *placitos* O r p. Hier ist 'versöhnt' dem Sinne besser entsprechend und zweifellos alte Überlieferung (anders als n. 63, 4 p. 38₃ C a).
- n. 68, 1 p. 40₂ *gratia tua dignos* O r wie n. 165, 2: *gratiae tuae d.* C p, vgl. 131, 2 *tuo digna conspectui* und vielleicht n. 81 = App. 152 (159) *signatus gratiae tuae*.
- n. 68, 2 p. 40₅₋₆ *non desperemus* C Le: *certius speremus* O: *certius non desperemus* r p Kontamination beider Lesarten.
- n. 70, 4 p. 41₁₂ *delectationibus* O r p: *dilectationibus* C *dilectionibus* Le.
- n. 72, 2 p. 42₄ *domine quaesumus* O r p: *quaes. dom.* C Ge wie p. 9₁.
- n. 72, 3 p. 42₆ *ut huius* . . *participatione vivamus* C r p: *ut in h. p. v.* O Le Ge. Der ursprüngliche Text des Gebetes hatte *in*, aber in Greg. schwankt die Überlieferung n. 151, 3 ohne, 153, 3 mit *in* alle Zeugen gleichmässig. So wird hier der Aachener Codex kein *in* gelesen haben, O hat nach Ge korrigiert.
- n. 77, 5 p. 45₉₋₁₀ *permanens in visceribus nostris* C p Ge: om. O r fälschlich, vgl. n. 80.
- n. 79, 2 p. 47₁₀ *ecclesia* C r p: add. *tua* O Ge.
- n. 79, 8 p. 48₄ *Romanum* C r¹ p, *Romanorum* S. Gall.* cod. Rodradi Theod. II: *Romanum sive Francorum* Ge *Romanorum sive* (*atque m*) *Francorum* m cod. Remensis, Ratoldi: *christianum* O *christianorum* S. Gall. *corr.* *christianissimum* Theod. I.
- n. 79, 11 p. 48₈ *vincla* C: *vincula* O r p Ge.
- n. 79, 17 p. 49₄₋₅ *deum et* C r p: om. O Ge.
- n. 81 p. 49₁₂ *caecitatem* C r: *omnem caec.* O p Ge App, vgl. n. 212.
- n. 81 p. 50₁ *signo sapientiae indutus* C r: *s. s. tuae inbutus* O p Ge, was aus dem Bilde herausfällt.
- n. 82, 1 p. 50₄ *ut* O r p Ge: om. C.
- n. 83, 1 p. 50₈ *deo vivo* C r: add. *et vero* O p Ge App; war im Arche-

1) So! Im Apparat z. St. ist versehentlich r neben O stehen geblieben.

- typ wohl nur versehentlich ausgelassen und ist aus Ge korrigiert.
- n. 83, 1 p. 50₉ *paracrito* C O r : om. p Ge.
- n. 84, 3 p. 51₁₃ *misericordiam tuam* C r p : *misericordias tuas* O Ge.
- n. 84, 6 p. 51₂₂ *tuarum* C r p : om. O Ge.
- n. 85, 2 p. 52₃ *potentia* C r p : add. *tua* O Ge.
- n. 85, 2 p. 52₅₋₆ *iam tunc* O r p Ge : om. C.
- n. 85, 2 p. 52₇ *virtutis* C r, *virtutum* O* Ge : *virtutibus* O *corr.* p fälschlich angleichend.
- n. 85, 3 p. 52₈ *generationes* C r Ge : *regenerationes* O p, vgl. p. 12₁₂ p.
- n. 85, 4 p. 52_{11. 12} *in unam pariat gratia mater infantiam* O r p : *in uno . . infantia* C *in una . . infantia* Ge.
- n. 85, 11 p. 54₁ *linet* C (und Gelas. cod. Rheinau, Oxford Bodl. Add. A 173) : *linit* O r Ge 570 : *liniat* p Ge 596 : ebenso gehen n. 206, 4 p. 125₈ C und O r auseinander.
- n. 85, 11 p. 54₂ *chrisma* C Ge 570 (und cod. Rheinau, Oxford A 173) : *chrismate* O r p Ge 596, vgl. 206, 4 p. 125₁.
- n. 86 p. 54₇ *tui* O r p : *domini* C Ge, inkorrekt, aber doch vielleicht auch Lesart des Aachener Codex.
- n. 87, 4 p. 55₁ *dei* C r : om. O p Ge.
- n. 91, 2 p. 58₄ *pascitur* O r p : *nascitur* C *renascitur* Ge sachlich unrichtig.
- n. 92, 6 p. 59₄ *ut* O r p Ge : *et* C.
- n. 94, 2 p. 60₃ *perpetuae* O r p : *perpetua* C Ge fälschlich auf *causa* bezogen.
- n. 97 p. 63₆ *affectu* O r p : *effectu* C Ge falsch s. S. XXXIV.
- n. 110, 8 p. 70₅ *a* O r p : om. C Le.
- n. 110, 9 p. 70₈ *mentes nostras . . purificante ieiunio reddantur aptiores* C r richtig, denn *mentes* ist Akk. von *purificante* abhängig : *nostrae* O p (Le Ge).
- n. 111, 4 p. 71₂₋₃ (*spir. s.*) *apostolis innumeris linguis apparuit* C r p wie 112, 4 : (*sp. s.*) *apostolos plebemque credentium praesentia suae maiestatis implevit* O Le Ge ; C r p wird die echte, uniformierende gregorianische Überlieferung sein, aber O hat nach dem älteren Text von Le Ge geändert.
- n. 114, 1 p. 72₅ *qui* C Ge auf *spiritus s.* bezogen : *quae* O r p (so!).
- n. 117, 4 p. 74₁ *impetremus* O r p Parall. Ge : *impetremur* C.
- n. 129, 6 p. 80₁₀ *eruis* O r p Le : *erues* C.
- n. 137, 2 p. 83₁₄ *tibi domine* C r p a : *dom. tibi* O Parall. Ge.
- n. 143, 4 p. 86₁₀ *caritatis ardore* C r p Ge : *ard. car.* O.

- n. 154, 1 p. 90₉ *deprecamur* C r p Le: *exoramus* O.
n. 156, 3 p. 91₁₂ *nobis* C r p Parall. Le Ge: om. O.
n. 158, 2 p. 92₄ *placuerunt* O r p Le (Ge): *placuerint* C.
n. 160, 2 p. 93₁ *commendet* C r p richtig: *commendat* O Ge.
n. 172, 1 p. 97₈ *tuo nomine* C r p Le: *nom. tuo* O.
n. 184, 3 p. 102_{4. 13} *qui* O r p Le Ge: *quia* C.
n. 184, 6 p. 103₃ *tibi domine* C r p Ge: *tibi domino* O.
n. 184, 6 p. 103₄₋₅ *efficiatur qui* O r p Ge: *efficiat quod* C.
n. 186, 2 p. 104₂₋₃ *tuis nobis succurre praesidiis* C r p : *tuae nobis indulgentiae succ. praes.* O Ge.
n. 191, 2 p. 105₁₁ *quia* C r p : *qui* O Ge.
n. 191, 2 p. 106₁ *ex* C r p Ge: om. O.
n. 193, 2 p. 107₁₋₂ *veniente filio tuo domino nostro . . inveniat* C (Ge): *veniens Iesus Christus filius tuus dominus noster . . inveniat* O r p m grammatische Korrektur.
n. 197, 5 p. 108₁₆ (*ut populus*) *consequantur* C r : *consequatur* O p Ge, vgl. n. 63, 4. Die Pluralformen n. 200, 10 p. 112_{4. 5. 6.} in C kommen jedoch wohl daher, dass da bei dem Trausegen an das Ehepaar gedacht ist. Vgl. auch n. 223, 2 p. 130_{1. 2.}
n. 200, 11 p. 112₈ *longaeva* C r p Le Ge: *longe* O.
n. 201, 29 p. 115₁ *nec* C p Le: *ne* O r.
n. 202, 9 p. 116₆₋₇ *destructis adversantibus* C p Le: *destitutis adversitatibus* O Ge: *destructis adversitatibus* r.
n. 202, 31 p. 118₄ *et* O r p : om. C Le.
n. 202, 35 p. 118₇ *humanae* C r p Le Ge: *mundanae* O.
n. 202, 38 p. 119₅ *gratam* r p *gratiam* C: *congruam* O Ge.
n. 203, 2 p. 121₄ *propitius* O r p Ge: om. C.
n. 203, 5 p. 121₅ *iugiter in tua* C r p : *in tua iugiter* O Le Ge.
n. 207, 1 p. 125₇ der Zusatz *virtutem* etc. O r (Ge).
n. 207, 2 p. 125₁₂ *vel* O r : om. C Ge.
n. 207, 2 p. 125₁₃ (*locis*) *fidelibus* C : *fidelium* O r Ge.
n. 207, 3 p. 125₁₅ *noxa* O r : *noxia* C Ge.
n. 213 p. 127₁₄₋₁₅ *iuvenilis aetatis decore* O r (Ge) : *iuvenili aetate corde* C *iuvenili aetate decore* m.
n. 213, p. 127₁₆ (*praesentis vitae*) *praesidiis* C r m Ge: *subsidiis* O.
n. 219, 2 p. 128₁₁ *fluentis* O r m Ge: *pluvientis* C.

Über den Titel des Werkes ist noch ein Wort zu sagen. Er lautet in C *Hic sacramentorum de circulo anni exposito a sancto gregorio papa romano editum ex authentico libro bibliothecae cubi-*

culi scriptum, in O *Incipit liber sacramentorum de circulo anni a sancto gregorio papa romano editus*. Was stand im Original zu Aachen? Zunächst einmal nicht die Worte *ex authentico l. b. c. scriptum*, welche in O deshalb auch fehlen und ja erst vom Kopisten als Beglaubigung der Echtheit des Textes zugefügt wurden. Sodann nicht HIC, sondern INC = *incipit*. Aber das Wort muss undeutlich oder in Ligatur geschrieben gewesen sein, so dass der Schreiber von C sich verlas und andere nach ihm ebenso, denn auch m hat das sinnlose *hic*. Aber wie lautete das Subjekt zu dem hiermit beginnenden Satze? O meint *liber*: das könnte ja ausgefallen sein, obwohl ein solcher Fehler gleich in der Überschrift nicht leicht anzunehmen ist. Aber die Neutra *exposito* (= *-tum*) und *editum* zeigen, welches Genus das Subjekt haben muss. Es kann weder *liber* noch *libellus* gewesen sein, wie Alkvin konjiziert hat, um Sinn in den Satz zu bringen, sondern muss in dem *sacramentorum* stecken, mit anderen Worten, es hat *sacramentorium* gelautet. Das ist eine falsche Analogiebildung nach *oratorium*, *responsorium* u. dergl. Wenn das I in Ligatur mit R stand und nicht ganz deutlich war, so ist der Fehler der Abschreiber — denn nicht nur C, sondern auch die meisten alten Hss. der ersten Klasse lesen ebenso — leicht begreiflich. Und nun hat die Hs. von Nonantola (s. S. XVIII) tatsächlich *sacramentorium* und bringt das I ganz klein in der unteren Öffnung des R, ihr Schreiber hat also genauer kopiert als alle anderen¹. Und ferner: Papst Hadrian nennt das an Karl übersandte Buch in dem S. XV erwähnten Brief tatsächlich *sacramentorium* und nicht *sacramentarium*. Das ist ausschlaggebend.

Eine Kapitelzählung findet sich in C bruchstückweise erhalten: die Nummern 78. 79. 87. 88. 93. 99. 103. 106. 117. 118. 129. 180. 181. 189. 190. 192. 193. 195. 198. 205 sind am Rande vermerkt. Eben dieser fragmentarische Charakter verbürgt, dass

1) Vgl. E. Bishop *Liturgica historica* 65 n. 2 the i is inserted, small, in the lower member of the 'R'. Bishop, dem das Zeugnis des Hadrianbriefes für *sacramentorium* unbekannt war, verweist zur Erklärung des Titels in C auf mehrere Stellen römischer Ordines, an denen bei *sacramentorum* das regierende Substantiv fehlt (Muratori II 401 Duchesne *Origines* 3 476): da handelt es sich aber stets um die Formel *in sacramentorum*, die sogar wie ein Nominativ gebraucht wird: so auch in der *Vita Hugberti* Mon. Germ. scr. Merov. VI p. 494₁₂. Übrigens begegnet *sacramentorio* als Variante in Alkvin *epist.* 138 p. 218₂₀ Dümmler. P. Mohlberg verweist noch auf Chapman *Notes on the early history of the vulgate gospels* (1908) p. 146. 154,

die Zählung nicht vom Schreiber von C erfunden, sondern der Vorlage entnommen ist, wo sie vielleicht auch bereits in unvollständiger Reihe stand. In unserer Ausgabe ist versucht, nach Anleitung dieser Zahlen das ganze Buch durchzunummerieren: die in C erhaltenen Ziffern sind römisch, die rekonstruierten arabisch gedruckt. Absolut sicher ist die Rekonstruktion nicht, da manche Inkonssequenzen erforderlich sind, um die Zahlenreihe durchzuführen. Die mit *Ad missam* überschriebenen Gebetskörper sind z. B. n. 143. 149. 156. 173 unzweifelhaft als eigene Nummern gezählt, aber n. 100, 7—10 muss zu n. 100 gerechnet werden, wie durch die angrenzenden Zahlen XCVIII und CIII der Hs. unweigerlich festgelegt wird. N. 125, 6—9 würde man auch gern als eigenes Kapitel rechnen, aber die Zahlen CXVIII und CXXVIII stecken die Grenzen fest ab. Wo solche nahestehenden Ziffern der Überlieferung fehlen, wie in n. 1—77, musste die Entscheidung vielfach nach Willkür des Herausgebers erfolgen: die Abweichung vom Ursprünglichen kann in jedem Fall nur geringfügig sein.

Erst als der Text bereits fertig gedruckt und auch diese Einleitung schon gesetzt war, gelangte das *Journal of Theological Studies* XVIII No. 69 (Oktober 1916) in meine Hände. Darin veröffentlicht W. H. Frere einen Aufsatz: „The Carolingian Gregorianum: its sections and their numbering.“ Frere hat den Codex Rodradi (Paris. 12050 s. o. S. XXIV) untersucht und darin gleichfalls Reste einer Numerierung gefunden, welche die des Codex C ergänzen und vor allem für die erste Partie die bisher vermissten Anhaltspunkte geben. Es zeigt sich, dass meine Rekonstruktion zumeist stimmt, dass aber die Zahlen zwischen 14 und 45 um 1 bis 2 Einheiten verschoben werden müssen. Zur Bequemlichkeit der Benutzer habe ich die Frere'schen Zahlen beim Inhaltsverzeichnis (S. IX—XI) in Klammern beigedruckt. Erhalten sind im Cod. Rodradi folgende Ziffern: 13. 14. 16 (= mein Cap. 19). 17 (= 20). 18 (= 21). 19 (= 22). 20 (23) und so fort bis 33 (= 35, 1). Dann 34 (= 35, 2—5). 35 (= 36) und so fort bis 43 (= 44, 1—7). 44 (= 44, 8—10). 45 stimmt wieder mit meinen Zahlen; erhalten ist weiterhin die Zahlenreihe bis 75. Dann folgen gleichfalls übereinstimmend 78. 81. 83. 87. 88. 90—93. Weitere Ziffern finden sich nicht. Die Rekonstruktion des Restes stützt Frere auch auf den Codex C und zählt wie ich, nur 94—98 differieren unsere Ansätze, da er Nr. 99 in C für einen Fehler hält und 98 korrigieren will, während ich mich an die Überlieferung

anschliesse. Bei 107 nimmt er irrtümlich ein Versehen in C an: die Zahl CVI steht tatsächlich ganz richtig bei 106.

Zu bemerken ist noch, dass die §§ in cap. 1, dem Canon, den bei liturgischen Untersuchungen üblich gewordenen Zahlen entsprechen, die z. B. auch in meiner Handausgabe des Ordo missae (Kleine Texte 19) beige gedruckt sind.

Die Randnotizen anderer Hände sind im Apparat regelmässig nur aufgeführt worden, wenn sie zum Text gehörten. Andere nur gelegentlich. Es mag daher nützlich erscheinen, diese letzteren hier zusammenzustellen.

C f. 37^v *cum eius filiis et filiabus* steht unter n. 1, 18 gegenüber 1, 19—20. — f. 38^v hat die 1. Hand *Iohannis Thomae Iacobi* am Rande nachgetragen n. 1, 21 p. 2₁₁. — f. 64^r *ypo id est in omni panti loco* zu n. 27 tit. p. 21₇. — f. 67^v *per VII uices VIII* zu n. 32 und f. 68^r *per IIII^{or} uices noim. et per. II. X.* gibt die Zahl der Tage [$7 \times 9 = 63$ und $4 \times 9 + (2 \times 10) = 56$] von Septuagesimae bzw. Sexagesimae bis Ostern an (s. Dold Palimpsest-Sakramentar 64). — f. 105^r Korrektur 1. Hand zu n. 86 s. p. 54₅₋₆. — f. 177^v steht in kursiver Schrift zwischen den Zeilen von n. 200, 9 *englebert et eos et tocaus de causthes (?)*.

O bringt zu jeder Messe am Rande die Anfangsworte der zugehörigen Gesänge aus dem Gregorianischen Antiphonar von zierlicher, wohl gleichzeitiger Hand. Die Notizen sind bei Muratori und Wilson mit abgedruckt. Über die von späteren Händen f. 9^vff. bei n. 1, 19 zugefügten Namenlisten s. Delisle Sacramentaires 374. — f. 10^r *Hanc igitur* etc. s. p. 2₁₉. — f. 11^r *Memento* etc. s. p. 4₄. — f. 22^r (zu n. 25) von eckiger, ungelenker Hand Messe in conversione S. Pauli, Wilson p. 319. — f. 26^r *super populum* etc. s. p. 27₅. — f. 29^r (zu n. 46) von derselben Hand wie f. 22^r Messe in Cathedra S. Petri Wilson p. 319. — f. 69 s. p. 84₂ Missa SS. Stefani etc. Wilson 319, Muratori 107. — f. 72^v s. p. 89₄ Missa SS. Timothei et Apollinaris Wilson p. 320 von Hd. s. X und dann nochmals s. XIII. — f. 79^r s. p. 98₃ Missa SS. Simonis et Iudae Wilson p. 321 von derselben Hand wie f. 22^r.

SACRAMENTARIVM GREGORIANVM

SIGLEN

C = Cambr. 159 a. 812 S. XVII.

r = Vat. Reg. 337 s. IX S. XXV.

O = Vat. Ottob. 313 s. IX S. XXII.

p = Ed. Pamelii 1571 S. XXV.

r p sind nur beim Auseinandergehen von C O und nicht in den Klauseln verglichen.

m = Ed. Menardi 1642 S. XXVI.

a = Cod. von Arnstein S. XXVI.

Le = Sacr. Leonianum, zitiert nach pag. Muratoris S. XXVII.

Ge = Sacr. Gelasinum, ebenso zitiert, S. XXVII.

S. Gall. = S. Gallens. 348 s. VIII S. XXVII.

App. = Appendix Alcuini, zitiert nach pag. Muratoris (und Wilsons) S. XXVII.

In [] sind die Seiten der Ausgabe von Muratori *Liturgia Romana vetus* 1748 beigefügt.

* Ein Stern im Parallelenapparat sagt, dass weitere Parallelen am genannten Ort gebucht sind.

Über Orthographie s. S. XXV. Die Bezeichnung der *Completa* ist nach C gegeben: O hat durchgängig *Ad complendum*.

¹⁻²) bedeutet ¹ bis ² (inklusive) z. B. S. 28 App. I ¹⁻²) om C heisst: es fehlen alle Worte von *Salutaris* bis *POPULUM*.

IN NOMINE DOMINI
INCIPIT SACRAMENTORIUM
DE CIRCULO ANNI EXPOSITUM
A SANCTO GREGORIO PAPA ROMANO EDITUM

1.

QUALITER MISSA ROMANA CELEBRATUR¹

. 1

HOC EST INPRIMIS INTROITUS,² QUALIS FUERIT STATUTIS TEMPORIBUS SIUE¹⁻¹⁷
DIEBUS FESTIS SEU COTTIDIANIS,³ DEINDE KYRIE ELEISON. ITEM DICITUR GLORIA
IN EXCELSIS DEO, SI EPISCOPUS FUERIT, TANTUMMODO DIE DOMINICO SIUE DIEBUS
FESTIS: A PRESBITERIS AUTEM MINIME DICITUR NISI SOLO IN PASCHA. QUANDO
UERO LAETANIA AGITUR, NEQUE GLORIA IN EXCELSIS DEO NEQUE ALLELUIA
CANITUR. POSTMODUM DICITUR ORATIO, DEINDE SEQUITUR APOSTOLUM. ITEM
GRADALE⁴ SEU⁵ ALLELUIA. POSTMODUM LEGITUR EUANGELIUM. DEINDE OFFER-
TORIUM⁶ ET DICITUR⁷ ORATIO⁸ SUPER OBLATAM⁹ [QUA¹⁰ COMPLETA DICIT
SACERDOS EXCELSA UOCE]¹¹

Per omnia saecula saeculorum. Amen.

Dominus uobiscum

18

Et cum spiritu tuo

Sursum corda

Habemus ad dominum

1) *Titulus ita traditur*: in nomine dñi. hic sacramentorū de circulo anni
exposito a scō gregorio papa romano editū ex authentico libro bibliothecae
cubiculi scriptum qualiter missa romana caelebratur C: in nomine domini incipit
liber sacramentorum de circulo anni expositum a sancto gregorio papa romano
editum ex authentico libro bibliothecae cubiculi scriptum qualiter missa romana
celebratur r: in nomine dñi incipit lib sacramentorū de circulo anni: a scō
gregorio papa rom̄ editus. qualiter missa romana celebratur Op: *ceterum vide
praefationem* 2) introitum C 3) cotidianis Or quotidianis p 4) grada-
lem C gradale p gradalis Or 5) sive Op 6) offerturium C 7) om. C
8) oblationē C 9) oblata Op 10-11) *sic* Op: inde dicit *etc.* r: *om. C
recte*, ut uidetur

Gratias agamus domino deo nostro

Dignum et iustum est.

VERE DIGNUM et iustum est, aequum¹ et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, domine sancte pater om- / nipotens [2] aeterne deus, per Christum dominum nostrum, per quem maie- statem tuam laudant angeli, adorant dominationes, tremunt po- testates caeli caelorumque uirtutes ac beata serafin² socia exul- tatione concelebrant: cum quibus et nostras uoces ut admitti iubeas deprecamur, supplicii confessione dicentes:

Sanctus sanctus sanctus³

- 19 TE⁴ IGITUR, clementissime pater, per Iesum Christum, filium tuum dominum nostrum, supplices rogamus et petimus, uti accepta habeas et benedicas ✠ haec dona ✠ haec munera ✠⁵ haec sancta sa- crificia inlibata. Inprimis quae tibi offerimus pro ecclesia tua sancta catholica,⁶ quam pacificare custodire adunare et regere digneris toto orbe terrarum una cum beatissimo⁷ famulo tuo papa nostro
20 illo.⁸ Memento domine famulorum famularumque tuarum et om- nium circum adstantium, quorum tibi fides cognita est et nota deuotio,⁹ qui tibi offerunt hoc sacrificium laudis pro se suisque omnibus, pro redemptione animarum suarum, pro spe salutis et incolomitatis suae tibi reddunt uota sua aeterno deo uiuo et
21 uero. Communicantes et memoriam uenerantes inprimis gloriosae semper uirginis Ma- / riae, genetricis¹⁰ dei et domini nostri [3] Jesu Christi, sed et beatorum apostolorum ac martyrum tuorum Petri, Pauli, Andreae, Iacobi, Iohannis, Thomae, Iacobi,¹¹ Phi- lippi, Bartholomaei, Matthei,¹² Simonis¹³ et Taddaei, Lini, Cleti, Clementis, Syxti,¹⁴ Corneli,¹⁵ Cypriani,¹⁶ Laurenti,¹⁷ Chrysogoni,¹⁸ Iohannis et Pauli, Cosmae et Damiani et omnium sanctorum tuorum, quorum meritis precibusque concedas, ut in omnibus protectionis tuae muniamur auxilio: per Christum dominum nostrum.¹⁹

1) aequum C 2) seraphym O 3) sanctus ter C, *add.* dominus deus sabaoth pleni sunt caeli et terra gloria tua. osanna in excelsis. benedictus qui uenit in nomine domini. osanna in excelsis Op(r) 4) ✠ *praem.* C 5) ✠ *om.* C 6) chatholica O 7) *om.* O 8) *add.* et antistite nostro illo, et omnibus ortho- doxis atque catholicae et apostolicae fidei cultoribus O(p) 9) *add.* pro quibus tibi offerimus uel Op 10) genitricis Op 11) iohannis thomae iacobi *in mg.* *add.* m. 1 C 12) mathei O 13) symonis O 14) xixti O xysti r p 15) cor- nelii O r p 16) cipriani O 17) laurentii O r p 18) chris- *corr.* m. 2 ex chros- O 19) *in marg.* O *man. rec. add.* Hanc igitur oblacionem quam tibi acsi

Hanc igitur oblationem seruitutis nostrae, sed et cunctae 22
familiae tuae quaesumus domine ut placatus accipias, diesque
nostros in tua pace disponas, atque ab aeterna damnatione nos
eripi et in electorum tuorum iubeas grege numerari: per Christum
dominum nostrum.

Quam oblationem tu deus in omnibus quaesumus ✠ bene- 23
dictam ✠ adscriptam ✠ ratam rationabilem acceptabilemque facere
digneris: Ut nobis ✠ corpus ✠ et sanguis fiat dilectissimi filii tui
domini dei¹ nostri Jesu Christi. Qui pridie quam pateretur 24
accepit panem in sanctas ac uenerabiles manus suas, eleuatis
oculis in caelum ad te deum patrem suum omnipotentem tibi
gratias agens, benedixit² fregit dedit discipulis suis dicens: Accipite
et manducate ex hoc omnes: hoc est enim³ corpus meum. Simili
modo posteaquam cenatum est accipiens et hunc praeclarum
calicem in sanctas ac uenerabiles manus suas, item tibi gratias
agens, benedixit² dedit discipulis suis dicens: Accipite et bibite
ex eo omnes: hic est enim calix sanguinis mei noui et aeterni
testamenti, mysterium⁴ fi-/dei, qui pro uobis et pro multis [4]
effundetur in remissionem⁵ peccatorum. Haec quotiescumque⁶
feceritis in mei memoriam facietis. Unde et memores sumus⁷ 25
domine nos, tui serui, sed et plebs tua sancta Christi, filii tui
domini dei nostri, tam beatae passionis necnon et ab inferis
resurrectionis, sed et in caelos⁸ gloriosae ascensionis: offerimus
praeclarae maiestati tuae de tuis donis ac datis ✠ hostiam puram
✠ hostiam sanctam ✠ hostiam immaculatam ✠ panem⁹ sanctum
uitae aeternae ✠ et¹⁰ calicem salutis perpetuae. Supra quae 23
propitio ac sereno uultu respicere digneris et accepta habere,
sicuti accepta habere dignatus es munera pueri tui iusti Abel
et sacrificium patriarchae nostri Abrahae et quod tibi obtulit
summus sacerdos tuus Melchisedech, sanctum sacrificium, inma-
culatam hostiam. Supplices te rogamus omnipotens deus, iube 27

indignus pro emandatione uiciorum et remissionem peccatorum meorum offero
et pro gloria martirum et confessorum et pro salute uiuorum uel requiem de-
functorum propitius aspicias sanctificando ✠ sanctificas ✠ benedicendo ✠
benedicas per quem supliciter deprecor per Christum dominum nostrum
1) om. Op 2) signum ✠ sup. lin. add. Op 3) enim om. r 4) misterium O
5) remissione C 6) quotiescumque Orp 7) ita C* O corr. r: om. O* p. era-
sit C corr. 8) caelis C 9) praem. ✠ sine °Op, cruces omnes omittit r
10) praem. ✠ sine °Op

1 24) I Cor 11, 23 sqq. 26) Gen. 4, 4. 22, 13. 14, 18.

haec perferri per manus angeli¹ tui in sublime altare tuum in conspectu² diuinae maiestatis tuae: ut quotquot ex hac altaris participatione sacrosanctum filii tui corpus³ et sanguinem³ sumpserimus, omni benedictione caelesti et gratia repleamur: per Christum dominum nostrum.⁴

Nobis quoque peccatoribus, famulis tuis, / de multitudine [5]
 29 miserationum tuarum sperantibus, partem aliquam et societatem donare digneris cum tuis sanctis apostolis et martyribus: cum Iohanne, Stephano, Matthia,⁵ Barnaba, Ignatio, Alexandro, Marcellino, Petro, Felicitate, Perpetua, Agathe, Lucia, Agne,⁶ Cecilia, Anastasia et cum omnibus sanctis tuis. Intra quorum nos consortium non aestimator meriti sed ueniae quaesumus largitor
 30 admitte: per Christum dominum nostrum. Per quem haec omnia, domine, semper bona creas ✠ sanctificas ✠ uiuificas⁷ ✠ benedicas⁷ et praestas nobis: per ipsum et cum ipso et in ipso est tibi deo patri omnipotenti in unitate spiritus sancti omnis honor et gloria: per omnia saecula saeculorum, amen.

31

Oremus.

Praeceptis salutaribus moniti et diuina institutione formati audemus dicere:

Pater noster, qui es in caelis, sanctificetur nomen tuum: adueniat regnum / tuum: fiat uoluntas tua sicut in caelo et in [6] terra: panem nostrum cotidianum da nobis hodie: et dimitte nobis debita nostra sicut et nos dimittimus debitoribus nostris⁸: et ne nos inducas in temptationem⁹: sed libera nos a malo.¹⁰

1) *praem.* sancti O p 2) *conspetum* O p 3) *add.* ✠ *supra lin.* O p
 4) *add.* O (p) (*et in mg. r man. s. XII?*): Memento etiam domine famulorum famularumque tuarum (*om. r*) ih̄ et ih̄ qui nos praecesserunt cum signo fidei et dormiunt in somno pacis ipsis et omnibus in christo quiescentibus locum refrigerii lucis et pacis ut indulgeas deprecamur, per christum (filium tuum *add. r*) dominum nostrum. *deinde in margine* O *add. man. rec.*: Memento mei queso domine et miserere et licet hec sacrificia indignis manibus meis tibi offeruntur qui nec inuocare dignus sum nomen sanctum tuum queso iam quia in honore gloriosi filii tui domini dei nostri tibi offeruntur sicut incensum in conspectu diuinae maiestatis tuae cum odore suauitatis accendantur meque emundatum a delictis omnibus tibi deo soli immaculatum concede famulari per Christum dominum nostrum 5) *mathia* O 6) *agne* O * r p : *agnen* C *agnete* O *corr.* 7) ✠ *sine* ° O p 8) *add. in mg. man* 1 C 9) *temptationem* O 10) *add.* amen O p

Libera nos quaesumus domine ab omnibus malis praeteritis, 32
praesentibus et futuris: et intercedente beata et gloriosa semper¹
uirgine dei genetrice Maria et beatis apostolis tuis Petro et Paulo²
da propitius pacem in diebus nostris, ut ope misericordiae tuae
adiuti et a peccato simus liberi semper³ et ab omni perturbatione
securi: per dominum nostrum Jesum Christum, filium tuum, qui
tecum uiuit et regnat deus in unitate spiritus sancti: per omnia
saecula saeculorum, amen.

Pax domini sit semper uobiscum. [R.]⁴ Et cum spiritu tuo. 33
Agnus⁵ dei, qui tollis peccata mundi miserere nobis.⁶

2.

/BENEDICTIO⁷ EPISCOPORUM

[357] 2

Adesto supplicationibus nostris, omnipotens deus, et quod 1
humilitatis nostrae gerendum est ministerio, tuae uirtutis implea-
tur effectu: per⁸

ALIA. Propitiare domine supplicationibus nostris, et inclinato 2
super hunc famulum tuum cornu gratiae sacerdotalis⁹ benedic-
tionis tuae in eo effunde¹⁰ uirtutem: per⁸

CONSECRATIO. Deus honorum omnium, deus omnium dignitatum, 3
quae gloriae tuae sacratis famulantur ordinibus, deus qui Mosen,¹¹
famulum tuum secreti familiaris affatu, inter cetera caelestis
documenta culturae de habitu quoque indumenti sacerdotalis
instituens,¹² electum Aaron mystico¹³ amictu uestiri inter sacra
iussisti, ut intelligentiae sensum de exemplis priorum caperet
secutura posteritas, ne eruditio doctrinae tuae ulli deesset aetati:
cum et apud ueteres reuerentiam ipsa significationum species
optineret et apud nos certiora essent experimenta rerum, quam
enigmata figurarum: Illius namque sacerdotii anterioris habitus 4
nostrae mentis ornatus est, et pontificalem gloriam non iam

1) semperque O 2) atque andrea *add.* rOp *deinde post rasuram*
necnon et beato dyonisio martyre tuo atque pontifice cum sociis suis rustico
et eleutherio et beato chloaldo confessore tuo et omnibus sanctis *add.* O,
add. p necnon et b. cyriaco martyre tuo et s. martino confessore tuo,
3) *sic* C: semper liberi Orp 4) *om.* C 5-6) *om.* O 7) n. 2-4 *desunt*
in p 8) *add.* d. Cr 9) salutaris C 10) funde O 11) moysen Or
12) intituens O 13) mistico O

1 33) Joh. 1, 29. 2 2) Ge 624. Le 422. Fr 670. 3) Ge 624. Le 422
cf. 425. Fr. 671 cf. Exod. 28.

nobis¹ honor commendat uestium, sed splendor animarum, quia et illa quae tunc carnalibus blandiebantur optutibus ea potius
 5 quae in ipsis erant intellegenda poscebant: et idcirco huic famulo tuo, quem ad summi sacerdotii ministerium elegisti, hanc quae-
 sumus domine gratiam largiaris, ut quicquid illa uelamina in fulgore auri, in nitore gemmarum, in multimodi² operis uarietate signabant, hoc in eius moribus actibusque clarescat: com- / ple [358] in sacerdote tuo mysterii³ tui summam et ornamentis totius glorificationis instructum caelestis unguenti flore sanctifica. ✠ Hoc
 6 domine copiose in eius caput influat ✠ hoc in oris⁴ subiecta decurrat ✠ hoc in totius corporis extrema descendat, ut tui spiritus uirtus et interiora eius repleat et exteriora circumtegat: abundet⁵ in eo constantia fidei, puritas dilectionis, sinceritas
 7 pacis: tribuas ei cathedram episcopalem ad regendam ecclesiam tuam et plebem uniuersam, sis ei auctoritas, sis ei firmitas, sis⁶ potestas: multiplices super eum benedictionem⁷ et gratiam tuam, ut ad exorandam misericordiam tuam tuo munere semper idoneus tua gratia possit⁸ esse deuotus: per dominum.⁹

8 SUPER OBLATA. Haec hostia domine quaesumus emundet nostra delicta, et¹⁰ sacrificium celebrandum subditorum tibi corpora mentesque sanctificet: per.¹¹

9 PRAEFATIO. Hanc igitur oblationem seruitutis nostrae sed et cunctae familiae tuae, quam tibi offerimus etiam pro famulo tuo illo, quem ad episcopatus ordinem promouere dignatus es, quaesumus domine ut placatus accipias et propitius in eo tua dona custodias, ut quod diuino munere consequutus est, diuinis effectibus exequatur: diesque nostros in tua.¹²

10 AD COMPLETA. Haec nos communio domine purget a crimine et caelestis remedii¹³ faciat esse consortes: per.¹⁴

1) nos C 2) multis modis C (r*?) 3) ministerii O 4) horis O
 5) habundet C 6) ei *add.* O 7) ✠ *habet* O 8) possi O 9) nostrum
add. O 10) ad *add.* O 11) *add.* d. C 12) in tua *om.* O r 13) caelestibus
 remediiis C 14) *add.* d. n. i. C

2 8) = n. 34, 2. 52, 2. 61, 2. 109, 2. 164, 3. App. 160 (165). 9) cf. Le 421 10) = n. 14, 3. 46, 3. 118, 3. 122, 3. 137, 3. App. 165 (169). Le 412. 450.

3.

ORATIO¹ AD ORDINANDUM PRESBYTERUM

[359] 3

Oremus dilectissimi deum patrem omnipotentem, ut super 1 hunc famulum suum, quem ad presbyterii² munus elegit, caelestia dona multiplicet: per.³

ALIA. Exaudi nos [quaesumus],⁴ domine deus noster, et super 2 hunc famulum tuum benedictionem sancti spiritus et gratiae sacerdotalis effunde uirtutem: ut quem tuae pietatis aspectibus offerimus consecrandum, perpetua muneris tui largitate consequaris: per.⁵

CONSECRATIO. Domine sancte pater omnipotens aeterne deus, 3 honorum auctor⁶ et distributor omnium dignitatum, per quem proficiunt uniuersa, per quem cuncta firmanur amplificatis semper in melius naturae rationalis incrementis per ordinem congrua ratione dispositum: unde et sacerdotales gradus atque officia leuitarum sacramentis mysticis instituta creuerunt, ut cum pontifices summos regendis populis praefecisses, ad eorum societatis et⁷ operis adiumentum sequentis ordinis uiros et secundae dignitatis eligeres. Sic in heremo per septuaginta uirorum pruden- 4 tium mentem⁸ Mosi⁹ spiritum propagasti, quibus ille adiutoribus usus in populo innumeras multitudines facile gubernauit: sic in Eleazaro¹⁰ et Ithamar paternae plenitudinis abundantiam¹¹ transfudisti, ut ad hostias salutare et frequentioris officii sacramenta ministerium sufficeret sacerdotum. Hac prouidentia,¹² domine, 5 apostolis filii tui doctores fidei comites addidisti, quibus illi orbem totum secundis praedicatoribus impleuerunt. Quapropter infirmitati quoque nostrae / domine haec adiumenta largire, qui [360] quanto magis fragiliores sumus, tanto his pluribus¹³ indigemus. Da quaesumus¹⁴ pater in hunc famulum tuum presbyterii¹⁵ dig- 6 nitatem, innoua in uisceribus eius spiritum sanctitatis, acceptum a te deus secundi meriti munus optineat, censuramque morum

1) orationē C 2) presbyterii O 3) *add.* d. n. C, auxiliante d. n. i. x. qui cum eo vivit et regnat O (r) 4) *om.* C 5) *add.* d. C r 6) dator O
7) *om.* O 8) mentes O 9) moysi O 10) heleazaro O 11) habundantiam C
12) hanc prouidentiam O 13) pluri*us C *littera b erasa* 14) domine sancte
add. O 15) praesbyterii C presbyterii O

3 1) Ge 513. Le 424. Fr 667. 2) Ge 513. Le 424. 3) Ge 513. Le 424.
4) Num 11, 16. 3, 4.

exemplo suae conuersationis insinuet: sit probus¹ cooperatores ordinis nostri, eluceat in eo² totius forma iustitiae, ut bonam rationem dispensationis sibi creditae redditurus aeternae beatitudinis praemia consequatur: per.³

4.

4 ORATIONES⁴ AD ORDINANDUM DIACONUM

1 Oremus dilectissimi deum patrem omnipotentem, ut super hunc famulum suum, quem in⁵ sacro ordine⁶ dignatur adsumere, benedictionis suae gratiam clementer effundat eique donum consecrationis indulgeat, per quod eum ad praemia aeterna perducatur: per.⁷

2 ALIA. Exaudi domine preces nostras et super hunc famulum tuum spiritum tuae benedictionis emitte, ut caelesti munere ditatus et tuae gratiam⁸ possit maiestatis acquirere et bene uiuendi⁹ aliis exemplum praebere: per.

3 CONSECRATIO. Adesto quaesumus omnipotens deus, honorum dator, ordinum distributor officiorumque¹⁰ dispositor, qui in te manens innouas omnia et cuncta disponis per uerbum, uirtutem¹¹ sapientiamque tuam Jesum Christum, filium tuum dominum nostrum, sempiterna prouidentia praeparas et singulis quibusque
4 temporibus aptanda dispensas: cuius corpus, ecclesiam tuam, caelestium gratiarum uarietate distinctam suorumque /conexam [361] distinctione¹² membrorum, per legem mirabilem totius compagis¹³ unitam, in augmentum templi tui crescere dilatarique largiris. Sacri muneris seruitutem trinis gradibus ministrorum nomini tuo militare constituens, electis ab initio Leui filiis, qui mysticis operationibus domus tuae fidelibus excubiis permanentes hereditatem benedictionis aeternae sorte perpetua possiderent:
5 super hunc quoque famulum tuum quaesumus domine placatus intende, quem tuis sacrariis seruiturum in officium diaconii¹⁴ suppliciter dedicamus. Et nos quidem tamquam homines diuini sensus et summae rationis ignari huius uitam quantum possumus

1) *providus, sed vidus m. 2 in rasura C* 2) *eum C* 3) *add. d. C*
4) *oratio Or | n. 4 deest in p* 5) *ad O* 6) *sacrum ordinem Or* 7) *add. d. C, auxiliante d. n. i. x. qui cum eo uivit Or* 8) *gratie O* 9) *vivendo O*
10) *offitiorumque C* 11) *veritatem O* 12) *destinctione C* *distinctione r*
13) *compaginis O* 14) *diaconi C*

4 1) Ge 515. Le 423. Fr 664. 2) = n. 214. 3) Ge 515. / Le 423. Fr 664. 4) Col. 2, 19. Num. 3, 6 sqq. 5) Ps. 7, 10.

aestimamus: te autem domine ea quae nobis sunt ignota non transeunt, te occulta non fallunt, tu cognitor secretorum, tu scrutator es cordium, tu eius uitam caelesti poteris examinare iudicio, quo semper praeuales et ammissa purgare et ea quae sunt agenda concedere: emitte in eum domine quaesumus¹ ⁶ spiritum sanctum, quo² in opus ministerii fideliter exequendi septiformis gratiae munere roboretur. Abundet³ in eo totius forma uirtutis, auctoritas modesta, pudor constans, innocentiae puritas et spiritalis obseruatio disciplinae: in moribus eius praecepta tua fulgeant, ut suae castitatis exemplo imitationem sancta plebs adquirat, et bonum conscientiae testimonium proferens in Christo firmus et stabilis perseueret, dignisque successibus de inferiori gradu per gratiam tuam capere potiora mereatur: per dominum nostrum.

5.

/VIII⁴ KALENDAS IANUARIAS ID EST XXIII DIE⁵ MENSIS [7] ⁵
DECEMBRIS ⁶ ORATIO⁷ IN UIGILIIS⁸ DOMINI

Deus qui nos redemptionis nostrae annua expectatione laetificas, praesta ut unigenitum tuum, quem redemptorem laeti suscepimus, uenientem quoque iudicem securi uideamus: per.⁹

SUPER OBLATA. Da nobis quaesumus omnipotens deus, ut¹⁰ ² sicut adoranda¹¹ filii tui natalicia praeuenimus sic eius munera capiamus sempiterna gaudentes: per.¹²

AD COMPLETAM. Da nobis domine quaesumus unigeniti filii ³ tui recensita natiuitate respirare, cuius caelesti mysterio pascimur et potamur: per.¹³

6.

VIII KALENDAS IANUARIAS ID EST XXV DIE MENSIS DECEMBRIS ⁶
NATALE DOMINI AD SANCTAM MARIAM MAIOREM

Deus qui hanc sacratissimam noctem ueri luminis fecisti in illustratione clarescere, da quaesumus, ut cuius lucis mysteria in terra cognouimus, eius quoque gaudiis in caelo perfruamur: per.¹⁴

1) quaesumus domine O 2) qui O 3) habundet C 4) in nomine domini *praem.* C p 5) die *om.* C, *ante* XXIII rp 6) mense decembrii C 7) orationes C 8) vigiliis C 9) d. n. i. x. O (r), *add.* d. p 10) ut qui C 11) ad adoranda[m] O (*erasa littera m.*) 12) *add.* d. C, qui tecum vivit O r p 13) *add.* eundem O r p 14) *add.* d. C, qui tecum O r p

⁵ 1) Ge 684. 2) Ge 493. Le 471. Go 517. 3) Le 473. Ge 496. ⁶ 1) Ge 493.

2 SUPER OBLATA. Accepta tibi sit domine quaesumus hodiernae festiuitatis oblatio, ut tua gratia largiente per haec sacrosancta commercia¹ in illius inueniamur forma, in quo tecum est nostra substantia: per.²

3 /PRAEFATIO. Vere dignum et³ iustum est⁴ aequum et [8] salutare [nos⁵ tibi semper et ubique gratias agere domine sancte pater omnipotens aeterne deus]:⁶ quia per incarnati uerbi mysterium noua mentis nostrae oculis lux tuae claritatis infulsit: ut dum uisibiliter deum cognoscimus, per hunc inuisibilium amore rapiamur: et ideo cum angelis et archangelis, cum thronis et dominationibus cumque omni militia caelestis exercitus ymnum⁷ gloriae tuae canimus sine fine dicentes: Sanctus Sanctus Sanctus.

4 Communicantes et noctem sacratissimam celebrantes, qua⁸ beatuae Mariae intemerata uirginitas huic mundo edidit saluatorem: sed et memoriam uenerantes eiusdem gloriosae semper uirginis Mariae genetricis dei et domini nostri Iesu Christi, sed et beatorum.⁹

5 AD COMPLETA. Da nobis quaesumus domine deus noster,¹⁰ ut qui natiuitatem domini nostri Iesu Christi nos frequentare gaudemus, dignis conuersationibus ad eius mereamur pertinere¹¹ consortium: per.¹²

7.

7 DE¹³ NOCTE¹⁴ AD SANCTAM ANASTASIAM

1 Da quaesumus omnipotens deus, ut qui beatuae Anastasiae martyris tuae sollemnia colimus, eius apud te patrocina sentiamus: per.

2 ALIA. Da quaesumus omnipotens deus, ut qui noua incarnati¹⁵ uerbi tui luce perfundimur, hoc in nostro resplendeat opere, quod per fidem fulget in mente: per.¹⁶

3 SUPER OBLATA. Accipe quaesumus domine munera dig- [9]

1) commertia C 2) *add.* d. C, qui tecum O p r 3-4) *om.* O 5-6) nos — deus *om.* C (p) 7) hymnum O 8) quo C 9) *add.* apostolorum O r 10) *om.* C 11) pertingere O 12) qui tecum vivit O (r p) 13-14) mane prima natalem domini O mane primo p 15) incarnatione C 16) *add.* eundem unigenitum filium O *add.* eundem r p

6 2) Ge 639. 3) = n. 8, 3. App. 297 (233. 259) 4) = n. 8, 4. Ge 496. 5) cf. App. 158 (163). Le 468 7 1) cf. 105, 1. 109, 1. Ge 637. 3) = n. 143, 2. Le 396.

nanter oblata, et beatæ Anastasiæ suffragantibus meritis ad nostræ salutis auxilium prouenire concede: per.

ALIA SUPER OBLATA. Munera nostra quaesumus domine natiuitatis hodiernæ mysteriis apta proueniant, ut sicut homo genitus idem refulsit deus, sic nobis hæc terrena substantia conferat quod diuinum est: per.¹

PRAEFATIO.² Vere dignum et³ iustum est æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, domine sancte pater omnipotens⁴ aeternæ deus: qui ut de hoste generis humani maior uictoria duceretur, non solum per uiros uirtute⁵ martyrii, sed de eo etiam per feminas triumphasti: et ideo cum⁶ angelis.⁷

ALIA PRAEFATIO.² Vere dignum et⁸ iustum est æquum et salutare [nos⁹ tibi semper et ubique gratias agere domine sancte pater omnipotens¹⁰ aeternæ deus]:¹¹ quia nostri saluatoris hodie lux uera processit, quæ clara nobis omnia et intellectu manifestauit et uisu: et ideo cum¹² angelis et archangelis cum thronis et dominationibus cumque omni militia caelestis exercitus ymnum gloriae tuæ canimus sine fine dicentes Sanctus sanctus sanctus.¹³

AD COMPLETA. Satiasti domine familiam tuam muneribus sacris: eius quaesumus senper interuentione nos refoue, cuius sollempnia celebramus: per.

ITEM¹⁴ ALIA AD COMPLETA.¹⁵ Huius nos¹⁵ domine sacramenti semper [nouitas]¹⁶ natalis instauret, cuius natiuitas singularis humanam reppulit uetustatem: per.¹⁷

8.

/IN NATALE DOMINI AD SANCTUM PETRUM [10] 8

Concede quaesumus omnipotens deus, ut nos unigeniti tui noua per carnem natiuitas liberet, quos sub peccati iugo uetusta seruitus tenet: per.¹⁸

SUPER OBLATA. Oblata domine munera noua unigeniti tui natiuitate sanctifica nosque a peccatorum nostrorum maculis emunda: per.¹⁹

1) *add.* d. C *add.* eundem O r (p) 2) § 5. 6 *om.* p 3-4) *om.* O (r p)
5) *virtutem* C 6-7) *om.* O 8-10) *om.* O 9-11) *om.* C 12-13) *om.* O (r) 14) *om.*
O r (p) 15) *om.* O 16) *om.* C, *vide praef.* 17) *add.* eundem d. n. O p *add.* eundem r
18) *add.* eundem O r p *add.* eundem d. n. i. x. C 19) *add.* eundem O r p

7 4) Ge 494. 5) cf. Le 457. 6) cf. Le 473. 7) = n. 20, 3. 150, 3. 178, 3. 187, 3. Le 394. 8) Ge 493. 8 1) Ge 494. 2) 39, 2. 99, 2. 119, 2. 123, 2. 124, 2. 179, 2.

- 3 PRAEFATIO. Vere dignum et¹ iustum est aequum et salutare [nos² tibi semper et ubique gratias agere domine sancte pater omnipotens³ aeterne deus]:⁴ quia per incarnati uerbi mysterium noua mentis nostrae oculis lux tuae claritatis infulsit, ut dum uisibiliter deum cognoscimus, per hunc⁵ inuisibilium amore⁶ rapiamur: et ideo cum⁷ angelis et archangelis cum thronis et dominationibus cumque omni militia caelestis exercitus ymnum gloriae tuae canimus sine fine dicentes Sanctus sanctus sanctus⁸.
- 4 Communicantes et diem sacratissimum celebrantes, quo beatæ Mariae intemerata uirginitas huic mundo edidit saluatore: ⁹ sed et memoriam uenerantes¹⁰ eiusdem gloriose semper uirginis Mariae genetricis dei et domini nostri Jesu Christi, sed et beatorum.¹¹
- 5 AD COMPLETA. Praesta quaesumus omnipotens deus, ut natus hodie saluator mundi, sicut diuinae nobis generationis¹² est¹³ auctor, ita et immortalitatis sit ipse largitor:¹⁴

9.

9 ALIAE ORATIONES DE NATALE DOMINI

- 1 Respice nos misericors deus, et mentibus clementer humanis nascente Christo summae ueritatis lumen ostende: per.¹⁵
- 2 ALIA.¹⁶ Largire quaesumus¹⁷ domine¹⁸ famulis tuis fidei et securitatis augmentum, / ut qui natiuitate filii tui domini nostri [11] gloriantur, et aduersa mundi te gubernante non sentiant et quae temporaliter celebrare desiderant sine fine percipiant: per.¹⁹
- 3 ALIA.¹⁶ Deus qui per beatæ Mariae uirginis partum sine humana concupiscentia procreatum in filii tui membra uenientes²⁰ paternis fecisti praeiudiciis non teneri: praesta quaesumus ut huius creaturae nouitate suscepta²¹ uetustatis antiquae contagiis exuamur: per.²²
- 4 ALIA. Concede nobis omnipotens deus, ut salutare tuum

1-3) om. O p (r) 2-4) om. C 5) in *add. super rasuram* C 6) amorē C, sed *man. rec. ?* 7-8) om. O r p 9) *add. i. x. d. n. O* 10-11) om. O (p), *habet usque dei r* 12-13) est generationis O regenerationis est p 14) *add. qui tecum O p (r)* 15) *add. eundem d. n. O add. eundem r p* 16) *add. oratio C* 17-18) domine quaesumus O * 19) *add. eundem O r (p) add. d. C* 20) uenientis C * *corr. in -es m. 2* 21) suscepti C 22) *add. eundem O r p*

8 3) = n. 6, 3.* 4) = n. 6, 4. Ge 496. 5) = Le 474. Ge 496 9 1) Ge 495. 2) Ge 497. Le 468. 3) Ge 494 sq. Le 469. 4) = n. 18, 4.

noua caelorum luce mirabile,¹ quod ad salutem mundi hodierna festiuitate processit, nostris semper innouandis cordibus oriatur: per.²

ALIA. Omnipotens sempiterne deus, qui hunc diem per incarnationem uerbi tui et partum beatæ Mariæ uirginis consecrasti: da populis tuis in hac celebritate consortium, ut qui tua gratia sunt redempti tua sint adoptione securi: per.

ALIA. Deus qui humanae substantiae dignitatem et mirabiliter condidisti et mirabilius reformasti: da nobis quaesumus eius diuinitatis esse consortes, qui humanitatis nostrae fieri dignatus est particeps: per.³

ALIA. Omnipotens sempiterne deus, qui in filii tui domini nostri natiuitate tribuisti totius religionis⁴ initium perfectionemque constare: da nobis quaesumus in eius portione⁵ censi, in quo totius salutis humanae summa consistit: per.⁶

/ALIA. Da quaesumus domine populo tuo inuiolabilem [12] fidei⁷ firmitatem, ut qui unigenitum tuum in tua tecum gloria sempiternum in ueritate nostri corporis natum de matre uirgine confitentur, et a praesentibus liberentur aduersis et mansuris gaudiis inserantur: per.⁸

10.

VII KALENDAS IANUARIAS ID EST XXVI DIE MENSIS DECEMBRIS
NATALE SANCTI STEPHANI

Da nobis quaesumus domine imitari quod colimus, ut discamus et inimicos diligere, quia eius natalicia celebramus qui nouit etiam pro persecutoribus exorare: per.⁹

SUPER OBLATA. Suscipe domine munera pro tuorum commemoratione sanctorum, ut quod illos passio gloriosos, nos deuotio reddat innocuos: per.

AD COMPLETA. Auxilientur nobis domine sumpta mysteria, et intercedente beato Stephano martyre tuo sempiterna protectione confirmet: per.

1) mirabili C p 2) *add.* d. C *add.* eundem d. n. O (p r) 3) *add.* d. C, qui tecum vivit O (r p) 4) reigionis C* 5) protectione O 6) *add.* d. C, qui tecum O r p 7) fidei inuiolabilem O* 8) *add.* d. n. C *add.* eundem O r (p) 9) d. n. O *corr.*, d. p, *add.* d. r

9 5) Ge 495. 6) Ge 497. Le 467. 7) = Le 470. 8) Le 471. 10 2) Le 395. 3) = n. 28, 3. App. 182 (182). Ge 695.

4 ALIAE ORATIONES. Omnipotens sempiternae deus, qui primitias martyrum in beati leuitae Stephani sanguine dedicasti: tribue quaesumus ut pro nobis intercessor existat,¹ qui pro suis etiam persecutoribus exorauit: per.²

5 ALIA. Deus qui nos unigeniti tui clementer incarnatione redemisti: da nobis patrocinia tuorum continuata sanctorum, quibus capere ualeamus salutaris mysterii portionem: per.³

11.

11 / VI KALENDAS IANUARIAS ID EST XXVII DIE MENSIS [13]
DECEMBRIS NATALE SANCTI IOHANNIS EUANGELISTAE

1 Ecclesiam tuam domine benignus inlustra, ut beati Iohannis euangelistae inluminata doctrinis ad dona perueniat sempiterna: per.⁴

2 SUPER OBLATA. Suscipe munera domine, quae in eius tibi⁵ solemnitate⁶ deferimus, cuius nos confidimus⁷ patrocinio liberari: per.⁸

3 AD COMPLETA. Refecti cibo potuque caelesti deus noster te supplices deprecamur,⁹ ut in cuius haec commemoratione percipimus, eius muniamur et precibus: per.

4 AD UESPEROS UBI SUPRA. Beati Iohannis euangelistae quaesumus domine supplicatione placatus, et ueniam nobis tribue et remedia sempiterna concede: per.

5 AD FONTES. Beati euangelistae Iohannis domine precibus adiuuemur, ut quod possibilitas nostra non optinet, eius nobis intercessione donetur: per.

6 AD SANCTUM ANDREAM. Sit domine¹⁰ beatus Iohannes euangelista nostrae fragilitatis adiutor, ut pro nobis tibi supplicans copiosius¹¹ audiatur: per.

7 ALIA.¹² Deus qui per os beati apostoli tui Iohannis¹³ uerbi tui nobis arcana reserasti: praesta quaesumus ut quod ille nostris auribus excellenter infudit, intellegentiae competentis eruditione capiamus: per.¹⁴

1) adsistat O 2) i. x. d. n. O (p) 3) *add. d. C add. eundem O r p*
4) *add. d. O* 5-6) *solemnitate tibi O* 7) *scimus C* 8) *add. d. C r p*
9) *exoramus O* 10) *add. quaesumus O r* 11) *copiosus O** 12) *om. O (p)*
13) *add. et euangelistae O (p)* 14) *add. d. C r add. eundem p*

10 4) = Ge 497. Le 383. cf. 386. | Act. 7, 58sq. 5) = Le 387. 11 1) = Le 476. 2) = n. 28, 2. 150, 2. App. 182 (182). 3) = n. 24, 3. 146, 3. Le 392. 7) Ge 498. Le 474.

/ALIA. Omnipotens sempiternus deus, qui huius diei uenerandam sanctamque laetitiam beati apostoli tui Iohannis¹ euangelistae festiuitate tribuisti: da ecclesiae tuae quaesumus et amare quod credidit et praedicare quod docuit: per.²

12.

V KALENDAS IANUARIAS ID EST XXVIII DIE MENSIS DECEMBRIS 12
NATALE INNOCENTUM AD SANCTUM PAULUM

Deus cuius hodierna die praeconium innocentes martyres 1 non loquendo sed moriendo confessi sunt: omnia in nobis uitiorum mala mortifica, ut fidem tuam quam lingua nostra loquitur etiam moribus uita fateatur: per.

SUPER OBLATA. Sanctorum tuorum nobis domine pia non 2 desit oratio, quae et munera nostra conciliet et tuam nobis indulgentiam semper optineat: per.

AD COMPLETA. Votiuua domine dona perceperimus, quae sanctorum nobis precibus et praesentis quaesumus uitae pariter et aeternae tribue conferre subsidium: per.

ALIA. Deus qui licet sis magnus in magnis, mirabilia tamen 4 gloriosius operaris in minimis: da nobis quaesumus in eorum celebritate gaudere, qui filio tuo domino nostro testimonium praebuerunt etiam non loquentes: per.³

13.

PRIDIE⁴ KALENDAS IANUARIAS ID EST XXXI DIE MENSIS [15] 13
DECEMBRIS NATALE SANCTI SILUESTRI PAPAE

Da quaesumus omnipotens deus, ut beati Siluestri confessoris 1 tui atque pontificis ueneranda sollemnitas et deuotionem nobis augeat et salutem: per.

SUPER OBLATA. Sancti tui nos quaesumus⁵ domine⁶ ubique 2 laetificent, ut dum eorum merita recolimus, patrocinia sentiamus: per.⁷

AD COMPLETA. Praesta quaesumus omnipotens deus, ut de 3 perceptis muneribus gratias exhibentes⁸ beneficia potiora sumamus: per.

1) *add. et O* 2) *add. d. n. i. C* 3) *add. d. C* *add. eundem Or p* 4) *II r p*
5-6) *domine quaesumus O quaesumus om. p* 7) *add. d. Cr (p)* 8) *exibentes C*

11 8) = Le 474 12 1) Ge 499. | Mat. 2, 16. 2) = n. 168, 2. Le 403.
3) Ge 659. 661. 678. Le 403. 4) cf. n. 198, 1. Le 477. 13 1) = n. 145, 1.
Ge 659. Le 399. 2) App. 181 (181).

14.

14 MENSE IANUARIO IN OCTABAS DOMINI AD SANCTAM
MARIAM AD MARTYRES

1 Deus qui salutis aeternae beatæ Mariæ uirginitate fecunda humano generi præmia præstitisti: tribue quaesumus ut ipsam pro nobis intercedere sentiamus, per quam meruimus auctorem uitæ suscipere:¹

2 SUPER OBLATA. Muneribus nostris quaesumus domine precibusque susceptis, et caelestibus nos munda mysteriis et clementer exaudi: per.

3 AD COMPLETA. Haec nos communio domine purget a crimine et caelestis² remedii³ faciat esse consortes: per.⁴

15.

15 /ORATIO IN ALIA⁵ DOMINICA [16]

1 Omnipotens sempiternæ deus, dirige actus nostros in beneplacito tuo, ut in nomine dilecti filii tui mereamur bonis operibus abundare: per.⁶

16.

16 ITEM IN⁷ ALIA⁸ DOMINICA

1 Uota quaesumus domine supplicantis⁹ populi caelesti pietate proseguere, ut et quæ agenda sunt uideant, et ad implenda quæ uiderint conualescant: per.¹⁰

17.

17 VIII IDUS IANUARIAS ID EST VI DIE MENSIS IANUARIÏ
EPIPHANIA¹¹ AD SANCTUM PETRUM

1 Deus qui hodierna die unigenitum tuum gentibus stella duce reuelasti: concede propitius ut qui iam te ex fide cognouimus, usque ad contemendam speciem tuæ celsitudinis perducamur: per.¹²

1) *add.* qui tecum vivit etc. *m.* 2 *super rasuram* C *add.* i. x. filium tuum d. n. O *add.* d. n. p(r) 2-3) caelestibus remediis C 4) *add.* d. n. O r 5) *om.* O p 6) *add.* d. C *add.* eundem d. n. O (r) 7-8) alia in C 9) supplicantis O 10) *add.* d. n. i. C (r p) 11) epyphania O 12) *add.* eundem O r p

14 1) App. 158 (163). Ge 663. 2) = n. 25, 2. 32, 2. 104, 2. 176, 2. 190, 2. App. 158 (163). 180 (180). Ge 623. Le 449. 3) = n. 2, 10*. 15 1) App. 158 (164). 16 1) App. 159 (164). 17 1) Mat. 2, 2. 9.

SUPER OBLATA.¹ Ecclesiae tuae quaesumus domine dona pro-
pitius intuere, quibus non iam aurum, thus² et murra³ profertur, sed
quod⁴ eisdem⁵ muneribus declaratur immolatur et sumitur: per.⁶

PRAEFATIO. Vere dignum et⁷ iustum est aequum et salutare³
[nos⁸ tibi semper et ubique gratias agere, domine sancte pater
omnipotens⁹ aeterne deus¹⁰] quia cum unigenitus tuus in substantia
nostrae mortalitatis apparuit, in noua¹¹ nos immortalitatis suae
luce¹² reparavit: et ideo cum¹³ angelis et archangelis, cum
thronis et dominationibus cumque omni militia caelestis exercitus
ymnum gloriae tuae canimus sine fine dicentes Sanctus¹⁴ sanctus¹⁴
sanctus.¹⁴

/Communicantes et diem sacratissimum celebrantes, quo [17] 4
unigenitus tuus in tua tecum gloria coaeternus¹⁵ in ueritate carnis
nostrae uisibiliter corporalis apparuit: sed et memoriam.

AD COMPLETA. Praesta quaesumus domine¹⁶ deus noster,¹⁷ 5
ut quae sollemni celebramus officio, purificatae mentis intelle-
gentia¹⁸ consequamur: per.

18.

18

ALIAE¹⁹ ORATIONES.²⁰ Deus inluminator omnium gentium, da 1
populis tuis perpetua pace gaudere et illud lumen splendidum
infunde²¹ cordibus nostris, quod²² trium magorum mentibus
aspirasti: per.

ALIA.²³ Deus cuius unigenitus in substantia nostrae carnis 2
apparuit: praesta quaesumus ut per eum quem similem nobis
foras²⁴ agnouimus, intus reformari mereamur: per.²⁵

ALIA.²³ Omnipotens sempiternus deus, fidelium splendor ani- 3
marum, qui hanc sollemnitatem electionis gentium primitiis con-
secrasti: imple mundum gloria tua et subditis tibi²⁶ populis per
luminis tui appare claritatem: per.

ALIA. Concede nobis omnipotens deus, ut salutare tuum 4
noua caelorum luce mirabile,²⁷ quod ad salutem mundi ho-

1) *hoc loco posita est oratio* inlumina n. 18, 7 C 2) tus C 3) myrra Or(p)
4) om. C 5) hisdem C 6) add. d. C 7-9) om. O (p) 8-10) om. C
11) novam O 12) lucem O 13-14) om. O r p 14) sanctus ter C 15) quoq-
ternus C 16-17) omnipotens deus O r p 18) intellegentiam C 19-20) alia C
21) add. in C 22) quem C 23) om. O p 24) foris O r p 25) qui tecum vivit O
add. d. C, add. eundem r p 26) om. O 27) mirabili Cp

17 2) Mat. 2, 11. 3) App. 294 (257). Ge 502. 4) = Ge 503. 5) = n. 97, 1.
18 1) = Ge 502. Go 541. 2) = Ge 502. 4) = n. 9, 4.

Liturgiegeschichtl. Quellen 3: Lietzmann, Sacramentarium Gregorianum.

dierna festiuitate processit, nostris semper innouandis cordibus oriatur: per.¹

5 ALIA. Da nobis quaesumus domine digne celebrare mysterium, quod² in nostri saluatoris infantia miraculis coruscantibus declaratur, et corporalibus incrementis / manifesta designatur [18] humanitas: per.³

6 ALIA. Praesta quaesumus omnipotens deus, ut saluatoris mundi stella duce manifestata⁴ natiuitas⁵ mentibus nostris reueletur semper et crescat: per.⁶

7 ALIA.⁷ Inlumina domine⁸ quaesumus⁸ populum tuum et splendore gloriae tuae cor eius semper accende, ut saluatorem suum et incessanter agnoscat et ueraciter adprehendat: per.⁹

19.

19 XVIII KALENDAS FEBRUARIAS ID EST XIII¹⁰ DIE MENSIS IANUARI
NATALE SANCTI FELICIS IN PINCIS

1 Concede quaesumus omnipotens deus, ut ad meliorem uitam sanctorum tuorum exempla nos prouocent, quatenus¹¹ quorum sollemnia agimus, etiam actus imitemur: per.

2 SUPER OBLATA. Hostias tibi domine beati Felicis confessoris tui dicatas meritis benignus adsume et ad perpetuum nobis tribue prouenire subsidium: per.

3 AD COMPLETA. Quaesumus domine salutaribus repleti mysteriis, ut cuius sollemnia celebramus, eius orationibus adiuuemur: per.

20.

20 XVII KALENDAS FEBRUARIAS ID EST XVI DIE MENSIS IANUARI [19]
NATALE SANCTI MARCELLI PAPAE

1 Preces populi tui quaesumus domine clementer exaudi: ut beati Marcelli martyris tui atque pontificis meritis adiuuemur, cuius passione laetamur: per.

2 SUPER OBLATA. Suscipe quaesumus¹² domine¹³ munera dignan-

1) *add.* d. Cr 2) quo C 3) *add.* eundem d. n. O(r p) 4) manifesta O 5) *navitas* O 6) *add.* d. C, *add.* eundem O r p 7) *alia om.* O p: *haec oratio habetur pro super oblata* ecclesiae n. 17, 2 *et vice versa* C 8) quaesumus domine O *corr.* r 9) d. n. i. x. O(r) 10) XIII O 11) *quatinus* O 12-13) domine quaesumus O

18 7) = Ge 502. 19 2) = n. 22, 2. 105, 2. 126, 2. 153, 2. 173, 2. Le 305. Ge 587. 3) = n. 21, 3. 102, 3. 158, 3. App. 179 (180). Ge 647.

ter oblata, et beati Marcelli suffragantibus meritis ad nostrae salutis auxilium prouenire concede: per.¹

AD COMPLETA. Satiasti domine familiam tuam muneribus 3 sacris: eius quaesumus [domine]² semper interuentione nos refoue, cuius sollemnia celebramus: per.

21.

XV KALENDAS FEBRUARIAS ID EST XVIII DIE MENSIS IANUARIĪ 21
NATALE SANCTAE PRISCAE

Da quaesumus omnipotens deus, ut qui beatae Priscae 1 martyris tuae natalicia colimus, et annua sollemnitate laetemur et tantae fidei proficiamus exemplo: per.³

SUPER OBLATA. Hostia domine quaesumus, quam in san- 2 ctorum tuorum natalicia⁴ recensentes offerimus, et uincula nostrae prauitatis absoluat et tuae nobis misericordiae dona conciliet: per.⁵

AD COMPLETA. Quaesumus domine salutaribus repleti 3 mysteriis, ut cuius sollemnia celebramus, eius orationibus adiuuemur: per.

22.

/XIII KALENDAS FEBRUARIAS ID EST XX DIE MENSIS IANUARIĪ [20] 22
NATALE SANCTI FABIANI⁶

Infirmiorem nostram respice omnipotens deus, et quia pon- 1 dus propriae actionis grauat, beati Fabiani martyris tui atque pontificis intercessio gloriosa nos protegat: per.

SUPER OBLATA. Hostias tibi domine beati Fabiani martyris 2 tui dicatas meritis benignus adsume, et ad perpetuum nobis tribue prouenire subsidium: per.

AD COMPLETA. Refecti participatione muneris sacri quae- 3 sumus domine deus noster, ut cuius exequimur cultum sentiamus effectum: per.⁷

1) *add. d. Or* 2) *habet d. CpO* (eras. corr.)* 3) *add. d. C* 4) *natalitiis Orp* 5) *add. d. Cr* 6) *FAVIANI C sed B supra V scripsit corrector* 7) *add. d. COr(p)*

20 3) = n. 7, 7*. 21 1) = Le 458. 2) = n. 98, 2. 120, 2. 135, 2. 3) = n. 19, 3*. 22 1) = n. 134, 1. 2) = 19, 2*. 3) = n. 101, 3. 103, 3. 109, 3. 140, 3. Le 322.

23.

23 ITEM EODEM DIE NATALE SANCTI SEBASTIANI

1 Deus qui beatum Sebastianum martyrem tuum uirtute^{1a} constantiae in passione roborasti: ex eius nobis imitatione tribue pro amore tuo prospera mundi despiciere¹ et nulla eius aduersa formidare: per.

2 SUPER OBLATA. Accepta sit in conspectu tuo domine nostra deuotio, et eius nobis fiat supplicatione salutaris, pro cuius sollemnitate defertur: per.

3 AD COMPLETA. Sacro munere satiati supplices te domine deprecamur, ut quod debitae² seruitutis celebramus officio, intercedente beato Sebastiano martyre tuo saluationis tuae sentiamus augmentum³: per.

24.

24 /XII KALENDAS FEBRUARIAS ID EST XXI DIE MENSIS IANUARIII [21]
NATALE SANCTAE AGNAE

1 Omnipotens sempiternae deus, qui infirma mundi eligis ut fortia quaeque confundas: concede propitius ut qui beatae Agnae⁴ martyris tuae sollemnia colimus, eius apud te patrocina sentiamus: per.

2 SUPER OBLATA. Hostias domine quas tibi offerimus propitius suscipe, et intercedente beata Agna⁴ martyre tua uincula peccatorum nostrorum absolue: per.

3 AD COMPLETA. Refecti cibo potuque caelesti deus noster te supplices exoramus, ut in cuius haec commemoratione percipimus, eius muniamur et precibus: per.⁵

25.

25 XI KALENDAS FEBRUARIAS ID EST XXII DIE MENSIS IANUARIII
NATALE SANCTI UINCENTII⁶

1 Adesto quaesumus domine supplicationibus nostris, ut qui ex iniquitate nostra reos nos esse cognoscimus, beati Uincentii martyris tui intercessionem liberemur: per.

^{1a}) uirtutem C ¹) despiciere Or ²) deuote C ³) augmento O
⁴) agne C ⁵) *add.* d. n. C(r) ⁶) uincentii O r p

23 1) = n. 152, 1. 2) = n. 101, 2. 134, 2. 140, 2. Ge 679. Le 403.
3) = n. 98, 3. 120, 3. 143, 3. Ge 546. Le 400. 24 1) = n. 161, 1 cf. Le 456.
Ge 641. 672. | I Cor. 1, 27. 2) = n. 141, 2. 3) = n. 11, 3*.

SUPER OBLATA. Muneribus nostris quaesumus domine precibusque susceptis et caelestibus nos munda mysteriis et clementer exaudi: per.

/AD COMPLETA. Quaesumus omnipotens deus ut qui [22] caelestia alimenta percepimus, intercedente beato Uincentio martyre tuo per haec contra omnia aduersa muniamur: per.¹

26.

V KALENDAS FEBRUARIAS ID EST XXVIII DIE MENSIS IANUARIII 26
NATALE SANCTAE AGNAE² SECUNDO

Deus qui nos annua beatae Agnae² martyris tuae sollemnitate laetificas: da quaesumus, ut quam ueneramur officio, etiam pia conuersationis sequamur exemplo: per.

SUPER OBLATA. Super has quaesumus domine hostias benedictio copiosa descendat, quae et sanctificationem nobis clementer operetur et de martyrum nos³ sollemnitate laetificet: per.

AD COMPLETA. Sumpsimus domine celebritatis annuae³ uotiuia sacramenta: praesta quaesumus, ut et temporalis nobis uitae remedia praebeant⁴ et aeternae: per.⁵

27.

MENSE⁶ FEBRUARIO⁶ 27
III NONAS FEBRUARIAS ID EST II DIE MENSIS FEBRUARIII
YPAPANTI⁷ AD SANCTAM MARIAM
ORATIO COLLECTA⁸ AD SANCTUM HADRIANUM⁹

Erudi quaesumus domine plebem tuam, et quae extrinsecus¹ annua tribuis deuotione uenerari, interius adsequi gratiae tuae luce¹⁰ concede: per.¹¹

/MISSA¹² AD SANCTAM MARIAM MAIOREM [23]

Omnipotens sempiternae deus maiestatem tuam supplices² exoramus, ut sicut unigenitus filius tuus hodierna die cum nostrae

1) *add.* d. C (p) 2) agne C 3) *om.* C 4) praeueniant C 5) *add.* d. n. i. C 6) *om.* O p 7) yppapanti O ypopanti C *et adnotatur in imo margine* ypo id est in omni panti loco 8) ad collectam O r p 9) adrianum O r p 10) lucem C 11) *add.* d. C, *add.* d. n. O 12) item ad missa C

25 2) = n. 14, 2*. 3) = n. 34, 3. 105, 3. 124, 3. 173, 3. 26 1) = n. 28, 5. 178, 1. Le 346. 2) = n. 103, 2. 107, 2 cf. n. 38 n. 5. Le 457. 3) = n. 156, 3. Ge 509. Le 480. 27 2) Luc. 2, 22 sqq.

carnis substantia in templo est praesentatus, ita nos facias purificatis tibi mentibus praesentari: per.¹

3 SUPER OBLATA. Exaudi domine preces nostras, et ut digna sint munera quae oculis tuae maiestatis offerimus, subsidium nobis tuae pietatis inpende: per.²

4 AD COMPLETA. Quaesumus domine deus noster, ut sacrosancta mysteria³ quae pro reparationis nostrae munimine contulisti, intercedente beata semper uirgine Maria et praesens nobis remedium esse facias et futurum: per.

5 SUPER⁴ POPULUM.⁵ Perfice in nobis quaesumus domine gratiam tuam, qui iusti Symeonis⁶ expectationem implesti, ut sicut ille mortem non uidit prius⁷ quam Christum dominum⁸ uidere mereretur,⁹ ita et nos uitam optineamus aeternam¹⁰: per.¹¹

28.

28 NONIS FEBRUARIIS ID¹² EST V DIE MENSIS FEBRUARII¹³
NATALE SANCTAE AGATHAE

1 Deus qui inter cetera potentiae tuae miracula etiam in sexu fragili uictoriam martyrii contulisti: concede propitius ut cuius natalicia colimus, per eius ad¹⁴ te exempla gradiamur: per.

2 /SUPER OBLATA. Suscipe munera domine, quae in beatae¹⁵ [24] Agathae¹⁶ martyris tuae sollemnitate deferimus, cuius nos confidimus¹⁷ patrocinio liberari: per.

3 AD COMPL(ENDUM). Auxilientur nobis domine sumpta mysteria, et intercedente beata Agatha¹⁶ martyre tua sempiterna protectione confirment: per.

4 ALIA. Indulgentiam nobis domine beata Agatha¹⁸ martyr inploret, quae tibi grata¹⁹ semper extitit²⁰ et merito castitatis et tuae professione uirtutis: per.²¹

5 ALIA.²² Deus qui nos annua beatae Agathe¹⁶ martyris tuae

1) *add.* d. n. C, *add.* eundem O r p 2) *add.* d. Cr 3) mysteria O
4-5) alia oratio C 6) Symeos O* ni *add. corr.* 7-9) prius — mereretur *om.* C
8) *add.* nostrum O 10) *om.* O* *add. corr.* 11) *add.* eundem O r p, *add.* d. C
12-13) *om.* O 14) apud O 15) beathę O 16) agathe C 17) scimus C
cf. p. 14 n. 7 18) agathes O 19) grata tibi O 20) existit C, *om.* O* *add.*
corr. 21) *add.* dominum nostrum O (r p) 22) *add.* oratio C

27 3) = Le 312. 328. 4) = n. 95, 3. 191, 8. 5) Luc. 2, 26. 28 1) = n.
153, 1. App. 181 (182). 2) = n. 11, 2*. 3) = n. 10, 3*. 4) App. 181 (182).
Ge 640. 5) = n. 26, 1*.

sollemnitate laetificas: da ut quam ueneramur officio, etiam piae conuersationis sequamur exemplo: per.¹

ALIA. Beatae Agathae² martyris tuae domine precibus confidentes quaesumus clementiam tuam, ut per ea quae sumpsimus aeterna remedia capiamus: per.

29.

XVI KALENDAS MARTIAS³ ID EST XIII DIE⁴ MENSIS FEBRUARII 29
NATALE SANCTI VALENTINI

Praesta quaesumus omnipotens deus, ut qui beati Ualentini 1 martyris tui natalicia colimus, a cunctis malis imminentibus eius intercessione liberemur: per.

/SUPER OBLATA. Oblatis quaesumus domine placare mun- [25] 2 neribus, et intercedente beato Ualentino martyre tuo a cunctis nos defende periculis: per.

AD COMPLETA. Sit nobis domine reparatio mentis et corporis caeleste mysterium, ut cuius exequimur actionem sentiamus effectum: per.⁵

30.

III IDUS MARTIAS³ ID EST XII DIE MENSIS MARTII⁶ 30
NATALE SANCTI GREGORII PAPAE

Deus qui animae famuli tui Gregorii aeternae beatitudinis 1 praemia contulisti: concede propitius ut qui peccatorum nostrorum pondere premimur, eius apud⁷ te precibus subleuemur: per.

SUPER OBLATA. Annue nobis domine, ut animae famuli tui 2 Gregorii prosit oblatio, quam⁸ immolando totius mundi tribuisti relaxari delicta: per.

AD COMPLETA. Deus qui beatum Gregorium pontificem 3 sanctorum tuorum meritis coaequasti:⁹ concede propitius, ut qui commemorationis eius festa percolimus,¹⁰ uitae quoque imitemur exempla: per.

1) *add. d. C* 2) *agathe C* 3) *mār C marcias O r* 4) *add. corr. C*
5) *add. d. C p* 6) *mār C marcii Or* 7) *aput C* 8) *quem C* 9) *quoe-*
quasti C 10) *colimus O* || n. 30 *ad §§ 1. 2. 3 habet ÷ in mg. O*

29 1) = n. 103, 1. 106, 1. 121, 1. 168, 1. 2) = n. 40, 2. 122, 2. 181, 2. App. 182 (182). 3) App. 169 (171). Ge 689 Le 372. 30 1) = n. 127, 3. 2) = n. 127, 2. 224, 2. 3) = n. 127, 1.

31.

31 VIII KALENDAS APRILES ID EST XXV DIE MENSIS MARTII¹
ADNUNTIATIO SANCTAE MARIAE

1 Deus qui de² beatæ³ uirginis utero uerbum tuum angelo nuntiante⁴ carnem suscipere uoluisti: praesta supplicibus tuis, [26] ut qui uere eam genetricem dei credimus, eius apud te intercessionibus adiuuemur: per.⁵

2 AD MISSAS. Deus qui hodierna die uerbum tuum beatæ⁶ uirginis alio⁷ coadunare uoluisti: fac nos ita peragere, ut tibi placere ualeamus: per.⁸

3 SUPER OBLATA. In mentibus nostris domine uerae fidei sacramenta confirma, ut qui conceptum de uirgine deum uerum et hominem confitemur, per eius salutiferae resurrectionis potentiam ad aeternam mereamur peruenire laetitiam: per.⁹

4 AD COMPLENDUM. Gratiam tuam domine mentibus nostris infunde, ut qui angelo nuntiante Christi filii tui incarnationem cognouimus, per passionem eius et crucem ad resurrectionis gloriam perducamur: per.¹⁰

32.

32 ORATIO IN SEPTUAGESIMA
AD SANCTUM LAURENTIUM FORIS MURUM

1 Preces populi tui quaesumus¹¹ domine clementer exaudi, ut qui iuste pro peccatis nostris affligimur, pro tui nominis gloria misericorditer liberemur: per.

2 SUPER OBLATA. Muneribus nostris quaesumus domine precibusque susceptis et caelestibus nos munda mysteriis et clementer exaudi: per.

3 AD COMPLETA. Fideles tui deus per¹² tua¹² dona firmentur, ut eadem et¹³ percipiendo requirant et quaerendo sine fine percipiant: per.

1) mart C marci Or 2) in p, om. Or 3) add. Mariae O 4) adnuntiante C 5) add. eundem O corr. 6) beato O 7) alu*o litt. 1 erasa C 8) add. d. Cr 9) add. d. C add. eundem O corr. r p 10) add. eundem Or add. d. n. p 11) om. C p 12) per**tua O (cum rasura) p: perpetua Cr error archetypi 13) om. O

31 1) Luc. 1, 26 sqq. 32 1) = n. 44, 5. 191, 5. Ge 686. 2) = n. 14, 2*. 3) Ge 508.

33.

/ IN SEXAGESIMA¹ AD SANCTUM PAULUM

[27] 33

Deus qui conspicias quia ex nulla nostra actione confidimus: 1
concede propitius, ut contra aduersa omnia doctoris gentium
protectione muniamur: per.

SUPER OBLATA. Oblatum tibi domine sacrificium uiuificet nos 2
semper et muniat: per.

AD COMPLENDUM. Supplices te rogamus omnipotens deus, ut 3
quos tuis reficis sacramentis, tibi etiam placitis moribus dignanter
deseruire concedas: per.²

34.

IN QUINQUAGESIMA AD SANCTUM PETRUM

34

Preces nostras quaesumus domine clementer exaudi, atque 1
a peccatorum uinculis absolutos ab omni nos aduersitate
custodi: per.

SUPER OBLATA. Haec hostia domine quaesumus emundet 2
nostra delicta, et³ sacrificium celebrandum subditorum tibi cor-
pora mentesque sanctificet: per.

AD COMPLENDUM. Quaesumus omnipotens deus, ut qui cae- 3
lestia alimenta percepimus, per haec contra omnia aduersa
muniamur: per.²

35.

/ FERIA IIII COLLECTA AD SANCTAM ANASTASIAM

[28] 35

Concede nobis domine⁴ praesidia militiae christianae sanctis 1
inchoare⁵ ieiuniis, ut contra spiritales nequitas pugnaturi, con-
tinentiae muniamur auxiliis: per.

ITEM⁶ MISSA⁷ AD SANCTAM SABINAM. Praesta domine fidelibus 2
tuis, ut ieiuniorum ueneranda sollemnia et congrua pietate susci-
pant et segura deuotione percurrant: per.

SUPER OBLATA. Fac nos quaesumus domine his muneribus 3

1) xexagesima O 2) *add. d. C* 3) *add. ad supra lin. O temere, nam sacrificium est nominativus* 4) *add. quaesumus O corr.* 5) inchoare O 6) *om. O r p* 7) *missas O ad missam statio p om. r*

33 1) cf. n. 138, 1. 177, 1. 2) = n. 60, 2. 136, 2. App. 159 (164).
3) = n. 45, 3. 99, 3. 107, 3. 119, 3. App. 159 (164). Ge 711. 34 2) = n.
2, 8*. 3) = n. 25, 3*. 35 1) = Ge 600, 603. Le 319. 2) = Ge 669.
3) = Ge 506.

offerendis conuenienter aptari, quibus ipsius uenerabilis sacramenti celebramus exordium: per.

4 AD COMPLETA. Percepta nobis domine praebeant sacramenta subsidium, ut et tibi grata sint nostra ieiunia et nobis proficiant ad medellam: per.

5 SUPER POPULUM. Inclinantes se domine maiestati tuae propitiatus intende, ut qui diuino munere sunt refecti, caelestibus semper nutriantur auxiliis: per.¹

36.

36

FERIA V AD SANCTUM GEORGIUM

1 Deus qui culpa offenderis, poenitentia placaris, preces populi² supplicantis propitius respice et flagella tuae iracundiae quae pro pecca- / tis nostris meremur auerte: per. [29]

2 SUPER OBLATA. Sacrificiis praesentibus domine quaesumus intende placatus, ut et deuotioni nostrae proficiant et saluti: per.¹

3 AD COMPLENDUM. Caelestis doni benedictione percepta supplices te deus omnipotens deprecamur, ut hoc idem nobis et sacramenti causa sit et salutis:³ per.

4 SUPER POPULUM. Parce domine parce populo tuo, ut dignis flagellationibus castigatus in tua miseratione respiret: per.

37.

37

FERIA VI AD SANCTOS IOHANNEM ET PAULUM

1 Inchoata⁴ ieiunia quaesumus domine benigno⁵ fauore prosequere, ut obseruantiam, quam corporaliter exhibemus, mentibus etiam sinceris exercere ualeamus: per.

2 SUPER OBLATA. Sacrificium domine obseruantiae paschalis offerimus: praesta quaesumus, ut tibi et mentes nostras reddat acceptas et continentiae promptioris nobis tribuat facultatem: per.

3 AD COMPLENDUM. Spiritum nobis⁶ domine tuae caritatis in-

1) *add. d. Cr(p)* 2) *add. tui Or* 3) *saluti O* 4) *inchoata O*
5) *add. supra lin. O corr.* 6) *in nobis C*

35 4) = Ge 529. 5) = Le 360. 36 1) = n. 201, 24. 2) = n. 45, 2. 59, 2. 133, 2. 138, 2. 167, 2. 191, 7. 192, 2. Ge 682. Le 482. 3) = n. 69, 3. Ge 548. 708. Le 327. 4) = n. 201, 25. Le 363. 37 1) = Ge 506. 670. 2) = Ge 506. 3) = n. 87, 6. 88, 6. 89, 6. 134, 3. Ge 706. Le 438.

funde, ut quos uno caelesti pane satiasti, tua facias pietate concordēs: per.

SUPER POPULUM. Tuere domine populum tuum et ab omnibus 4 peccatis clementer emunda, quia / nulla ei nocebit aduersitas, [30] si nulla dominetur iniquitas: per.¹

38.

IN QUADRAGESIMA AD SANCTUM IOHANNEM IN LATERANIS 38

Deus qui ecclesiam tuam annua quadragesimali² obser- 1 uatione purificas: praesta familiae tuae, ut quod a te obtinere abstinendo nititur, hoc bonis operibus exsequatur: per.

SUPER OBLATA. Sacrificium³ quadragesimalis initii sollemniter 2 immolamus, te domine deprecantes, ut cum epularum restrictione carnalium a noxiis quoque uoluptatibus temperemur: per.

AD COMPLENDUM. Tui nos domine sacramenti⁴ libatio sancta 3 restauret, et a uetustate purgatos in mysterii salutaris faciat transire consortium: per.⁵

AD UESPERUM.⁶ Da nobis quaesumus omnipotens deus, et 4 aeternae promissionis gaudia quaerere et quaesita citius inuenire: per.

AD FONTES. Adesto quaesumus domine supplicationibus 5 nostris, et in tua misericordia confidentes ab omni nos aduersitate custodi: per.

39.

FERIA II AD SANCTUM PETRUM AD UINCULA 39

Conuerte nos deus salutaris noster, et ut nobis ieiunium 1 quadragesimale proficiat, mentes nostras / caelestibus instrue [31] disciplinis: per.

SUPER OBLATA. Munera domine oblata sanctifica, nosque a 2 peccatorum nostrorum maculis emunda: per.

1) *add.* d. n. C (p) 2) quadragesimali Cr*: quadragesimae Or *corr.* p
3) *add.* domine C 4) sacramenta C 5) O *in mg. man.* 2(p): SUPER POPULUM: Super populum tuum quaesumus domine benedictio copiosa descendat, indulgentia ueniat, consolatio tribuatur, fides sancta succrescat, redemptio sempiterna firmetur: per *cf. n.* 26, 2; *deinde sequitur ab eadem man.* 2 n. 4 6) uespr C

37 4) = Le 440. 38 2) = Ge 508. 3) = n. 190, 3. nota 5: Le 482. Ge 525 *cf.* 508. 5) = n. 202, 48. 39 1) = Ge 686. 2) = n. 8, 2*.

3 AD COMPLENDUM. Salutaris¹ tui domine munere satiati supplices exoramus, ut cuius laetamur gustu, renouemur effectu: per.

4 SUPER POPULUM². Absolve quaesumus³ domine⁴ nostrorum uincula peccatorum, et quidquid⁵ pro eis meremur propitiatus auerte: per.

40.

40 FERIA III AD SANCTAM ANASTASIAM

1 Respice domine familiam tuam, et praesta, ut apud te mens nostra tuo desiderio⁶ fulgeat, quae se carnis maceratione castigat: per.

2 SUPER OBLATA. Oblatis quaesumus domine placare muneribus et a cunctis nos defende periculis: per.

3 AD COMPLENDUM. Quaesumus omnipotens deus, ut illius salutaris capiamus effectum, cuius per haec mysteria pignus accepimus: per.

4 SUPER POPULUM. Ascendant ad te domine preces nostrae, et ab ecclesia tua cunctam repelle⁷ nequitiam:⁷ per.⁸

41.

41 FERIA III AD SANCTAM MARIAM MAIOREM

1 Preces nostras quaesumus domine clementer exaudi, et contra / cuncta⁹ nobis¹⁰ aduersantia dexteram tuae maiestatis [32] extende: per.

2 ALIA. Deuotionem populi tui domine quaesumus benignus intende, ut qui per abstinentiam macerantur in corpore, per fructum boni operis reficiantur in mente: per.

3 SUPER OBLATA. Hostias tibi domine placationis offerimus, ut et delicta nostra miseratus absolvas et nutantia corda tu dirigas: per.

4 AD COMPLENDUM. Tui domine perceptione¹¹ sacramenti et a¹² nostris mundemur occultis et ab hostium liberemur insidiis: per.⁸

1-2) *om.* C 3-4) domine quaesumus O 5) quicquid O r p 6) desiderio O 7) nequitiam repelle O 8) *add.* d. C r 9-10) nobis cuncta O
11) perceptio C 12) *om.* C

39 3) = n. 121, 3. 189, 4. Ge 507. 670. Le 414. 4) = n. 204, 20.
40 2) = n. 29, 2*. 3) = n. 133, 3. 167, 3. App. 161 (165). 4) = n. 204, 21.
init. cf. Le 460. 41 3) App. 161 (165). 200 (197). Ge 711. 4) = n. 181, 3.

SUPER POPULUM. Mentēs nostras quaesumus domine lumine 5
 tuae claritatis inlustra, ut uidere possimus quae agenda sunt, et
 quae recta sunt agere ualeamus: per.

42.

FERIA V AD SANCTUM LAURENTIUM IN¹ FORMONSUM² 42

Deuotionem populi tui quaesumus domine benignus intende, 1
 ut qui per abstinentiam³ macerantur in corpore, per fructum
 boni operis reficiantur in mente: per.⁴

SUPER OBLATA. Sacrificia domine quaesumus propitius ista 2
 nos saluent, quae medicinalibus sunt instituta ieiuniis: per.⁵

AD COMPLETA. Tuorum nos domine largitate donorum et 3
 temporalibus adtolle praesidiis et renoua sempiternis: per.⁶

/SUPER POPULUM. Da quaesumus domine populis christianis, [33] 4
 et quae profitentur agnoscere et caeleste munus diligere quod
 frequentant: per.

43.

FERIA VI AD APOSTOLOS 43

Esto domine propitius plebi tuae, et quam tibi facis⁷ esse 1
 deuotam, benigno refoue miseratus auxilio: per.

SUPER OBLATA. Suscipe quaesumus⁸ domine⁹ nostris oblata 2
 seruitiis et tua propitius¹⁰ dona¹¹ sanctifica: per.

AD COMPLENDUM. Per huius domine operationem mysterii et 3
 uitia nostra purgentur et iusta desideria impleantur: per.

SUPER POPULUM. Exaudi nos misericors deus et mentibus 4
 nostris gratiae tuae lumen ostende: per.¹²

44.

SABBATUM IN XII LECTIONES¹³ AD SANCTUM PETRUM 44

Populum tuum domine quaesumus propitius respice, atque 1
 ab eo flagella tuae iracundiae clementer auerte: per.

1-2) foris murum r p 3) abstinentia C 4) om. C 5) add. d. Cr
 6) om. O add. d. Cr p 7) faci * s (e erasum) O 8-9) domine quae-
 sumus O 10) potius C 10-11) dona propitius O 12) add. d. C 13) lect C

41 5) cf. n. 193, 5. 42 2) = Ge 510. cf. n. 75, 2 = Ge 532. 3) = Ge
 510. 685. Le 479. 4) = Ge 510. 517 sq. 43 3) = n. 73, 3. 135, 3. App. 159
 (164). 4) = n. 203, 8 cf. Le 313.

- 2 ALIA.¹ Deus qui nos in tantis periculis constitutos pro humana seis fragilitate non posse subsistere: da nobis salutem mentis et corporis, ut ea quae pro peccatis nostris patimur, te adiuuante uincamus: per.
- 3 /ALIA.² Protector noster aspice deus, ut³ qui malorum [34] nostrorum pondere premimur, percepta misericordia libera tibi mente famulemur: per.⁴
- 4 ALIA.¹ Adesto quaesumus domine supplicationibus nostris, ut esse te largiente mereamur et inter prospera humiles et inter aduersa securi: per.⁵
- 5 ALIA. Preces populi tui domine quaesumus clementer exaudi, ut qui iuste pro peccatis nostris affligimur, pro tui nominis gloria misericorditer liberemur: per.⁶
- 6 ALIA. Quaesumus omnipotens deus uota humilium respice, atque ad defensionem nostram dexteram tuae maiestatis extende: per.
- 7 ALIA. Actiones nostras quaesumus domine et aspirando praeueni et adiuuando proseguere, ut cuncta nostra operatio et a te semper incipiat et per te coepta⁷ finiatur: per.
- 8 AD⁸ MISSA.⁹ Deus qui tribus pueris mitigasti flammam ignium, concede propitius, ut nos famulos tuos non exurat flamma uitiorum: per.
- 9 SUPER OBLATA. Praesentibus sacrificiis domine ieiunia nostra sanctifica, ut quod obseruantia nostra profitetur extrinsecus, interius operetur: per.
- 10 AD COMPLENDUM. Sanctificationibus tuis omnipotens deus et uitia nostra curentur et remedia nobis aeterna proueniant: per.

45.

45

/DIE DOMINICO UACAT

[35]

- 1 Deus qui conspicias omni nos uirtute destitui,¹⁰ interius exteriusque custodi, ut et ab omnibus aduersitatibus muniamur in corpore, et a prauis cogitationibus mundemur in mente: per.¹¹

1) *add.* ORTN C 2) *add.* ORT C 3) et C 4) *add.* d. CO
 5) *add.* d. O 6) *add.* d. Cr (p) 7) cepta C 8-9) ad missas r alia C *om.* p
 10) distituti O 11) *add.* d. C

44 2) App. 160 (165). 3) = Le 355. 5) = n. 32, 1*. 6) = n. 52, 1.
 8) = n. 117, 6. 166, 6. 191, 6. Ge 670. 686. | Dan. 3, 24 sqq.. 9) = n. 49, 2.
 Ge 519. 520. 10) = n. 75, 3. App. 173 (175). 45 1) = n. 202, 1.

SUPER OBLATA. Sacrificiis praesentibus domine quaesumus 2
intende¹ placatus,² ut et³ deuotioni nostrae proficiant et saluti: per.

AD COMPLENDUM. Supplices te rogamus omnipotens deus, ut 3
quos tuis reficis sacramentis, tibi etiam placitis moribus⁴ deser-
uire concedas: per.⁵

46.

FERIA II AD SANCTUM CLEMENTEM

46

Praesta quaesumus omnipotens deus, ut familia tua, quae 1
se affligendo carne ab alimentis abstinet, sectando iustitiam⁶ a
culpa ieiunet: per.

SUPER OBLATA. Haec hostia domine placationis et laudis tua 2
nos propitiatione dignos efficiat: per.

AD COMPLENDUM. Haec nos communio domine purget a crimine 3
et caelestis⁷ remedii⁸ faciat esse consortes: per.⁹

SUPER POPULUM. Adesto supplicationibus nostris omnipotens 4
deus, et quibus fiduciam sperandae / pietatis indulges,¹⁰ con- [36]
suetae misericordiae tribue benignum effectum: per.

47.

FERIA III AD SANCTAM BALBINAM

47

Perfice quaesumus¹¹ domine¹² benignus in nobis obseruantiae 1
sanctae subsidium, ut quae te auctore facienda cognouimus, te
operante impleamus: per.

SUPER OBLATA. Sanctificationem tuam nobis domine his 2
mysteriis placatus operare, quae nos et a terrenis purget uitiiis
et ad caelestia dona perducatur: per.

AD COMPLENDUM. Ut sacris domine reddamur digni muneri- 3
bus, fac nos tuis quaesumus oboedire mandatis: per.

SUPER POPULUM. Propitiare domine supplicationibus nostris 4
et animarum nostrarum medere langoribus, ut remissione per-
cepta in tua semper benedictione laetemur: per.⁹

1-2) placatus intende O 3) om. C 4) add. dignanter Op 5) *Hic sequitur in* O (p): SUPER POPULUM. Familiam tuam quaesumus domine propitiatus inlustra ut beneplacitis inherendo cuncta quae bona sunt mereatur accipere: per 6) iustitia C iustiam O* *emend. corr.* 7-8) caelestibus remediis C 9) add. d. C 10) indulgis C 11-12) domine quaesumus O

45 2) = n. 36, 2*. 3) = n. 33, 3*. 46 2) = n. 178, 2. 3) = n. 2, 10*. 4) = n. 69, 4. 202, 3. 47 1) = Ge 505. 2) = Ge 733. Le 358. 3) App. 175 (176). 4) = n. 202, 6.

48.

48 FERIA III AD SANCTAM CAECILIAM

- 1 Populum tuum domine propitius respice, et quos ab escis carnalibus praecipis abstinere, a noxiis quoque uitii cessare concede: per.¹
- 2 SUPER OBLATA. Hostias domine quas tibi offerimus propitius respice, et per haec sancta commercia² uincula peccatorum nostrorum absolue: per.¹
- 3 /AD COMPLENDUM. Sumptis domine sacramentis ad redemptio- [37] nis aeternae quaesumus proficiamus augmentum: per.
- 4 SUPER POPULUM. Deus innocentiae restitutor et amator, dirige ad te tuorum corda seruorum, ut spiritus tui feruore concepto et in fide inueniantur stabiles et in opere efficaces: per.¹

49.

49 FERIA V AD SANCTAM MARIAM TRANS TIBERIM³

- 1 Praesta nobis domine quaesumus auxilium gratiae tuae, ut ieiuniis et orationibus conuenienter intenti liberemur ab hostibus mentis et corporis: per.
- 2 SUPER OBLATA. Praesente⁴ sacrificio nomini tuo nos domine ieiunia dicata sanctificent, ut⁵ quod obseruantia nostra profitetur exterius⁶ interius operetur effectum: per.
- 3 AD COMPLENDUM. Gratia tua nos quaesumus domine non derelinquat, quae⁷ nobis opem semper adquirat: per.
- 4 SUPER POPULUM. Adesto domine famulis tuis et perpetuam⁸ benignitatem⁹ largire poscentibus, ut his qui te auctore et gubernatore gloriantur, et congregata restaures et restaurata conserues: per.

50.

50 /FERIA VI AD SANCTUM UITALEM [38]

- 1 Da quaesumus omnipotens deus, ut sacro nos purificante ieiunio sinceris mentibus ad sancta uentura facias peruenire: per.¹⁰

1) *add.* d. C 2) *commertia* C 3) *tyberim* O 4) *praesenti* O r p
 5) *per* C 6) *add.* et C 7) O *add.* et *sacrae* nos *deditos* *faciat* *servituti* et *tuam* 8) *perpetua* C 9) *om.* C 10) *add.* d. n. C

48 3) = n. 60, 3. App. 171 (173). Ge 662. 667. 691. 4) = n. 96, 5. 202, 8. Ge 578. 49 1) = Ge 520. 2) = n. 44, 9*. 3) = Ge 520. 4) = Ge 520. Le 413.

SUPER OBLATA. Haec in nobis sacrificia deus et actione per- 2
maneant et operatione firmentur: per.

AD COMPLENDUM. Fac nos domine quaesumus accepto pignore 3
salutis aeternae sic tendere congruenter, ut ad eam peruenire pos-
simus: per.

SUPER POPULUM. Da quaesumus domine populo tuo salutem 4
mentis et corporis, ut bonis operibus inhaerendo tuae semper uir-
tutis mereantur¹ protectione defendi: per².

51.

SABBATO AD SANCTOS³ MARCELLINUM ET PETRUM 51

Da quaesumus domine nostris effectum ieiuniis salutarem⁴, ut 1
castigatio carnis adsumta ad nostrarum uegetationem transeat
animarum: per⁵.

SUPER OBLATA. His sacrificiis domine concede placatus, ut 2
qui propriis oramus absolui delictis, non grauemur externis: per.⁶

AD COMPLETA. Sacramenti tui domine diuina libatio pene- 3
tra[bi]lia⁷ nostri cordis infundat et sui particeps potenter efficiat:
per⁶.

/SUPER POPULUM. Familiam tuam quaesumus domine con- [39] 4
tinua pietate custodi, ut quae⁸ in sola spe gratiae caelestis in-
nititur, caelesti⁹ etiam¹⁰ protectione muniatur: per⁶.

52.

DIE¹¹ DOMINICA AD SANCTUM LAURENTIUM FORIS MURUM 52

Quaesumus omnipotens deus uota humilium respice, atque ad 1
defensionem nostram dexteram tuae maiestatis extende: per.

SUPER OBLATA. Haec hostia¹² domine quaesumus mundet 2
nostra delicta, et¹³ sacrificium celebrandum subditorum tibi corpora
mentesque sanctificet: per¹⁴.

AD COMPLETA. Cunctis nos domine reatibus et periculis 3
propitiatus absolue, quos tanti¹⁵ mysterii¹⁶ tribuis esse particeps:
per¹⁷.

¹) mereatur Op mereamur r ²) add. d. C ³) sanctum O ⁴) salu-
tare C ⁵) add. dominum nostrum C ⁶) add. d. C ⁷) poenetrabilia C
penetrabilia p recte ⁸) qui C ⁹⁻¹⁰) tua semper O ¹¹) om. Op ¹²) ostia C
¹³) add. ad O cf. p. 25 n. 3 ¹⁴) om. C ¹⁵⁻¹⁶) tantis mysteriis O ¹⁷) add. d. C.

50 4) = n. 67, 4. 202, 18. 51 1) = Ge 509. Le 479. 2) = Ge 706.
4) = App. 161 (165). 52 1) = n. 44, 6. 2) n. 2,8*. 3) = n. 72, 2. Ge. 526.

Liturgiegeschichtl. Quellen 3: Lietzmann, Sacramentarium Gregorianum.

53.

53¹ FERIA II AD SANCTUM² MARCUM³

- 1 Cordibus nostris quaesumus domine benignus infunde, ut sicut ab escis corporalibus abstinemus, ita sensus quoque nostros a noxiis retrahamus excessibus: per.
- 2 SUPER OBLATA. Munus quod tibi domine nostrae seruitutis offerimus, tu salutare nobis perface sacramentum: per.
- 3 /AD COMPLETA. Praesta quaesumus omnipotens et [40] misericors deus, ut quae ore contingimus, pura mente capiamus: per⁴.
- 4 SUPER POPULUM. Subueniat nobis domine misericordia tua, ut ab imminentibus peccatorum nostrorum periculis te mereamur protegente saluari: per⁴.

54.

54 FERIA III AD SANCTAM PUDENTIANAM⁵

- 1 Exaudi nos omnipotens et misericors deus, et continentiae salutaris propitius nobis dona concede: per.
- 2 SUPER OBLATA. Per haec ueniat quaesumus domine sacramenta nostrae redemptionis effectus, qui nos et ab humanis retrahat semper excessibus et ad salutaria cuncta perducatur: per.
- 3 AD COMPLETA. Sacris domine mysteriis expiati et ueniam consequamur et gratiam: per⁶.
- 4 SUPER POPULUM. Tua nos domine protectione defende et ab omni semper iniquitate custodi: per⁴.

55.

55 FERIA IIII AD SANCTUM SYXTUM⁷

- 1 Praesta nobis quaesumus domine, ut salutaribus ieiuniis eruditi a noxiis quoque uitiiis abstinentes propitiationem tuam [41] facilius impetremus: per⁸.

¹) sequitur in O Super populum = 56, 4 ²⁻³) scam maria C ⁴) add. d. C ⁵) potentianam O p ⁶) add. d. n. i. C ⁷) sixtum O xystum p r
⁸) add. d. C

53 1) = n. 71, 1. Ge 509. Le 480. 3) = n. 139, 3. 175. 3. App. 180 (181). Le 462. Ge 642. 4) = n. 202, 4. Ge 684. 54 1) Ge 701. 2) Ge 713. 3) Le 435. 55 1) = n. 117, 4. Ge 528.

SUPER OBLATA. Suscipe quaesumus domine preces populi tui 2 cum oblationibus hostiarum, et tua mysteria celebrantes ab omnibus nos defende periculis: per¹.

AD COMPLENDUM. Sanctificet nos domine qua² pasti sumus 3 mensa caelestis, et a cunctis erroribus expiatis supernis promissionibus reddat acceptos: per¹.

SUPER POPULUM. Concede quaesumus omnipotens deus, ut 4 qui protectionis tuae gratiam quaerimus, liberati a malis omnibus segura tibi³ mente⁴ seruiamus: per.

56.

FERIA V AD SANCTOS COSMAM ET DAMIANUM

56

Magnificet te domine sanctorum tuorum Cosmae et Damiani 1 beata sollemnitas, quia⁵ et illis gloriam sempiternam et opem nobis ineffabili⁶ prouidentia⁷ contulisti: per.

SUPER OBLATA. In tuorum domine pretiosa morte iustorum 2 sacrificium illud offerimus, de quo martyrium sumpsit omne principium: per¹.

AD COMPLETA. Sit nobis domine sacramenti tui certa 3 saluatio, quae cum beatorum tuorum Cosmae et Damiani meritis imploratur: per.

SUPER POPULUM. Subiectum tibi populum quaesumus domine 4 propitiatio caelestis amplificet et tuis semper faciat seruire mandatis: per.

57.

/FERIA VI AD SANCTUM LAURENTIUM IN LUCINAE

[42] 57

Ieiunia nostra quaesumus domine benigno fauore proseguere, 1 ut sicut ab alimentis in corpore, ita a uitiiis ieiunemus in mente⁸: per.

SUPER OBLATA. Respice domine propitius ad munera quae 2 sacramus, ut et tibi grata sint et nobis salutaria semper existant: per

AD COMPLENDUM. Huius nos domine perceptio sacramenti 3 mundet a crimine et ad caelestia regna perducatur: per.

¹) *add.* d. C ²) quia C ³⁻⁴) "mente" "tibi (*corr. m. l.*) C ⁵) qua O [p]
⁶⁻⁷) ineffabilem prouidentiae C ⁸) mentem C

55 2) = Ge 707. cf. 572. 4) = n. 71, 4. 56 1) = Ge 668. 2) = Ge 668.
3) = Ge 668. 4) = n. 201, 15. cf. p. 34 not. ¹ 57 1) = Ge 670. 3) = n. 61, 3.

- 4 SUPER POPULUM. Praesta quaesumus omnipotens deus, ut qui in tua protectione confidimus, cuncta nobis aduersantia te adiuuante uincamus: per.

58.

58 SABBATO AD SANCTAM SUSANNAM

- 1 Praesta quaesumus omnipotens deus, ut qui se affligendo carne¹ ab alimentis abstinent, sectando iustitiam a culpa ieiunent: per.
- 2 SUPER OBLATA. Concede quaesumus omnipotens deus, ut huius sacrificii munus oblatum fragilitatem nostram ab omni malo purget semper et muniat: per.
- 3 AD COMPLENDUM. Quaesumus omnipotens deus, ut inter eius membra numeremur, cuius corpori communicamus et sanguini: per.
- 4 /SUPER POPULUM. Praetende domine fidelibus tuis dex- [43] teram caelestis auxilii, ut et te toto corde perquirant, et quae digne postulant consequi mereantur: per.

59.

59 DIE DOMINICO AD HIERUSALEM

- 1 Concede quaesumus omnipotens deus, ut qui ex merito nostrae actionis affligimur, tuae gratiae consolatione respiremus: per.
- 2 SUPER OBLATA. Sacrificiis praesentibus domine quaesumus intende placatus, ut et deuotioni nostrae proficiant et saluti: per.
- 3 AD COMPLÉTA. Da nobis misericors deus, ut sancta tua quibus incessanter explemur sinceris tractemus² obsequiis et fidei semper mente³ sumamus: per.
- 4 ALIA ORATIO AD MISSAM. Deus qui in deserti regione multitudinem populi tua uirtute satiasti, in huius quoque saeculi transeuntis⁴ excursu uictum nobis spiritalem ne deficiamus impende: per.

60.

60 FERIA II AD SANCTOS QUATTUOR CORONATOS

- 1 Praesta quaesumus omnipotens deus, ut obseruationes sacras annua deuotione recolentes et corpore tibi placeamus et mente: per.

¹) carnem C ²) tractemur O ³) fidei semper mente C p semper fidei mente r fidei mente semper O ⁴) transeuntis C

58 1) = Ge 670. 2) cf. App. 160 (165). 3) = Ge 509. Le 448. 4) = n. 202, 12. 59 2) = n. 36, 2*. 4) Exod. 16, 15. 60 1) = n. 165, 1 Ge 524. 530.

/SUPER OBLATA. Oblatum tibi domine sacrificium uiuificet [44] 2 nos semper et muniat: per.

AD COMPLENDUM. Sumptis domine salutaribus sacramentis 3 ad redemptionis aeternae quaesumus proficiamus augmentum: per.

SUPER POPULUM. Deprecationem nostram quaesumus domine 4 benignus exaudi, et quibus supplicandi praestas affectum, tribue defensionis auxilium: per.

61.

FERIA III AD SANCTUM LAURENTIUM IN DAMASUM ¹ 61

Sacrae nobis quaesumus domine obseruationis ieiunia et piae 1 conuersationis augmentum et tuae propitiationis continuum praestent auxilium: per.

SUPER OBLATA. Haec hostia domine quaesumus emundet 2 nostra delicta, et ² sacrificium celebrandum subditorum tibi corpora mentesque sanctificet: per³.

AD COMPLENDUM. Huius nos domine perceptio sacramenti 3 mundet a crimine et ad caelestia regna perducatur: per.

SUPER POPULUM. Miserere domine populo tuo, et continuis 4 tribulationibus laborantem propitius respirare concede: per.⁴

62.

/FERIA IIII AD SANCTUM PAULUM [45] 62

Deus qui et iustis praemia meritorum et peccatoribus ⁵ per 1 ieiunium ueniam praebes, miserere supplicibus tuis, ut reatus nostri confessio ⁶ indulgentiam ualeat percipere delictorum: per.

ALIA. Praesta quaesumus omnipotens deus, ut quos ieiunia 2 uotiuua castigant, ipsa quoque deuotio sancta laetificet, ut terrenis affectibus mitigatis facilius caelestia capiamus: per³.

SUPER OBLATA. Supplices domine te ⁷ rogamus, ut his sacri- 3 ficiis peccata nostra mundentur, quia tunc ueram nobis tribuis et mentis et corporis sanitatem: per.

AD COMPLETA. Sacramenta quae sumpsimus domine deus 4

¹) damassum C ²) *add.* ad O ³) *add.* d. C ⁴) *add.* d. n. C
⁵) peccantibus O ⁶) *om.* C ⁷) te domine O

60 2) = n. 33, 2*. 3) = n. 48, 3*. 4) = n. 118, 1. 201, 33. App. 165 (169). 61 1) = Ge 526. 2) = n. 2, 8*. 3) = n. 57, 3. 4) n. 201, 18. Le 356. 62 2) = n. 63, 1. Ge 531. 4) App. 162 (167). Ge 584.

noster et spiritalibus nos repleant alimentis et corporalibus tueantur auxiliis: per.

- 5 SUPER POPULUM. Pateant aures misericordiae tuae domine precibus supplicantium, et ut petentibus desiderata concedas, fac eos quae tibi sunt¹ placita postulare: per.

63.

63 FERIA V AD SANCTUM SILUESTRUM

- 1 Praesta quaesumus omnipotens deus, ut quos uotiuia ieiunia castigant, ipsa quoque deuotio sancta laetificet, ut terrenis affectibus mitigatis facilius caelestia capiamus: per.
- 2 /SUPER OBLATA. Purifica nos misericors deus, ut ecclesiae [46] tuae preces, quae tibi gratiae sunt pia munera deferentes, fiant expiatis mentibus gratiores: per.
- 3 AD COMPLETA. Caelestia dona capientibus quaesumus domine non ad iudicium peruenire patiaris, quod fidelibus tuis ad remedium prouidisti: per.
- 4 SUPER POPULUM. Populi tui deus institutor et rector, peccata quibus inpugnantur² expelle, ut semper tibi placitus³ et tuo munimine sit securus: per.

64.

64 FERIA VI AD SANCTUM EUSEBIUM

- 1 Deus qui ineffabilibus mundum renouas sacramentis: praesta quaesumus, ut ecclesia tua aeternis proficiat institutis et temporalibus non destituatur⁴ auxiliis: per.
- 2 SUPER OBLATA. Munera nos domine quaesumus oblata purificent et te nobis iugiter faciant esse placatum: per.
- 3 AD COMPLETA. Haec nos quaesumus domine participatio sacramenti et propriis reatibus indesinenter expediat et ab omnibus tueatur aduersis: per.
- 4 SUPER POPULUM. Da quaesumus omnipotens deus, ut qui infirmitatis nostrae conscii de tua uirtute confidimus, sub tua semper pietate gaudeamus: per.

¹) sint O ²) inpugnatur O p r ³) placatus C ⁴) destituatur O

62 5) App. 169 (171). Ge 689. 63 1) = n. 62, 2*. 2) = n. 76, 3. Ge 527. Le 429. 3) = Ge 527. Le 371. 4) = Ge 527. Le 345. 64 4) = n. 202, 49.

65.

/SABBATO AD SANCTUM LAURENTIUM FORIS MURUM [47] 65

Fiat domine quaesumus per gratiam tuam fructuosus nostrae 1
deuotionis affectus, quia tunc nobis proderunt suscepta ieiunia,
si tuae sint placita pietati: per.

SUPER OBLATA. Oblationibus quaesumus domine placare sus- 2
ceptis, et ad te nostras etiam rebelles compelle propitius uolun-
tates: per.¹

AD COMPLETA. Tua nos quaesumus domine sancta puri- 3
ficent et operationis² suae perficiant esse placatos³: per.

SUPER POPULUM. Deus qui sperantibus in te misereri potius 4
eligis quam irasci: da nobis digne flere mala quae fecimus, ut tuae
consolationis gratiam inuenire ualeamus⁴: per.

66.

DIE DOMINICO DE PASSIONE AD SANCTUM PETRUM 66

Quaesumus omnipotens deus familiam tuam propitius respice, 1
ut te largiente⁵ regatur in corpore et te seruante custodiatur in
mente: per.

SUPER OBLATA. Haec munera domine quaesumus et uincula 2
nostrae prauitatis absoluant et tuae nobis misericordiae dona con-
cipient: per⁶.

/AD COMPLENDUM. Adesto nobis⁷ domine deus noster, [48] 3
et⁸ quos tuis mysteriis recreasti perpetuis defende praesidiis: per.⁹

67.

FERIA II AD SANCTUM CHRYSOGONUM¹⁰ 67

Sanctifica quaesumus domine¹¹ nostra ieiunia et cunctarum 1
nobis propitius indulgentiam largire culparum: per.

SUPER OBLATA. Concede nobis domine deus noster¹², ut haec 2

¹) *add.* d. C ²) operationis C O* operationi O *corr.* r operatione (*et seq. sua*) p *recte, vide praef.* ³) placitos O r p ⁴) mereamur C ⁵) largiante C
⁶) *add.* d. C ⁷) *add. corr. in mg.* C ⁸) ut O ⁹) *add.* d. C, O *add. super*
populum = 68, 4 (*transp. quaes. d.*) ¹⁰) crisogonum O ¹¹) domine quaesumus O
¹²) *om.* C

65 1) = Ge 530. 604. 2) App. 166 (170). Ge 709. 3) = Le 437. Ge 580
66 2) = n. 100, 8. Ge 671. 3) = Le 368. [4]) = n. 18, 4*. 67 1) = Ge 509.
2) cf. App. 172 (174). Ge 692. 714.

hostia salutaris et nostrorum fiat purgatio delictorum et tuae propitiatio maiestatis: per.

3 AD COMPLETA. Sacramenti tui quaesumus domine participatio salutaris et purificationem nobis praebet et medellam: per.

4 SUPER POPULUM. Da quaesumus domine populo tuo salutem mentis et corporis, ut bonis operibus inhaerendo tua semper mereatur protectione defendi: per¹.

68.

68 FERIA III AD SANCTUM CYRIACUM

1 Nostra tibi quaesumus domine sint accepta ieiunia, quae nos et expiando gratia tua² dignos efficiant et ad remedia perducant aeterna: per³.

2 SUPER OBLATA. Hostias tibi domine deferimus immo/lan- [49] das, quae temporalem consolationem significant,⁴ ut promissa non⁵ desperemus⁶ aeterna: per⁷.

3 AD COMPLETA. Da quaesumus omnipotens deus, ut quae diuina sunt iugiter exequentes, donis mereamur caelestibus propinquare: per⁸.

4 SUPER POPULUM. Da nobis domine quaesumus perseuerantem in tua uoluntate famulatum, ut in diebus nostris et merito et numero populus tibi seruiens augeatur: per⁷.

69.

69 FERIA IIII AD SANCTUM MARCELLUM⁹

1 Sanctificato hoc ieiunio deus tuorum corda fidelium miserator inlustra, et quibus deuotionis praestas affectum praebere supplicibus pium benignus auditum: per.

2 SUPER OBLATA. Annue misericors deus, ut hostias placationis et laudis sincero tibi deferamus obsequio: per.

3 AD COMPLETA. Caelestis doni benedictione percepta supplices te deus omnipotens deprecamur, ut hoc idem nobis et sacramenti causa sit et salutis: per.

¹) *add. d. C* ²) *gratiae tuae C p* ³) *add. d. n. i. C* ⁴) *quae temporali quaesumus consolatione nos laetificent O* ⁵⁻⁶) *certius speremus O, certius non desperemus r p* ⁷) *add. d. C* ⁸) *add. d. n. C* ⁹) *marcellinum O*

67 4) = n. 50, 4*. 68 2) = Le 360. 3) Ge 583. 4) = n. 202. 14 [66, 4 in O] 69 1) = Ge 532. Le 411. 3) = n. 36, 3*.

SUPER POPULUM. Adesto supplicationibus nostris omnipotens 4 deus, et¹ quibus fiduciam sperandae pietatis indulges², consuetae misericordiae tribue benignus effectum: per.

70.

FERIA V AD SANCTUM APOLLONAREM³

70

Praesta quaesumus omnipotens deus, ut dignitas conditionis 1 hu/manae per inmoderantiam sauciata⁴ medicinalis parsimoniae⁵ [50] studio reformetur: per.

SUPER OBLATA. Domine deus noster, qui in his potius crea- 2 turis quas ad fragilitatis nostrae subsidium condidisti, tuo quoque⁶ nomini munera iussisti dicanda⁷ constitui: tribue quaesumus, ut et uitae nobis praesentis auxilium et aeternitatis efficiant sacramentum: per⁸.

AD COMPLETA. Quod ore sumpsimus domine, mente capi- 3 amus, et de munere temporali fiat nobis remedium sempiternum: per⁹.

SUPER POPULUM. Esto quaesumus domine¹⁰ propitius plebi 4 tuae, ut quae tibi non placent respuentes, tuorum potius¹¹ repleatur delectationibus¹² mandatorum: per.

71.

FERIA VI AD SANCTUM STEPHANUM

71

Cordibus nostris domine benignus infunde, ut peccata nostra 1 castigatione uoluntaria cohibentes temporaliter potius maceremur, quam suppliciiis deputemur aeternis: per¹³.

SUPER OBLATA. Praesta nobis misericors deus, ut digne tuis 2 seruire semper altaribus mereamur et eorum perpetua participatione saluari: per.

AD COMPLETA. Sumpti sacrificii domine perpetua nos tuitio 3 non relinquat, et noxia semper a nobis cuncta depellat: per.

¹) ut C p ²) indulgis C ³) appollonarem C ⁴) sautiata O (r p):
satiata C p ⁵) medicinalibus parsimoniis C ⁶) tuo quoque O p: tuoque C r
⁷) dicandam C ⁸) *add.* d. n. C ⁹) *add.* d. C ¹⁰) domine quae-
sumus O ¹¹) propitius C ¹²) dilectationibus C ¹³) *add.* d. C

69 4) = n. 46, 4*. 70 1) = Ge 525. Le 317. 2) Ge 525. 605. Le 415.
3) App. 178 (179). Ge 525. Le 366. 4) = Ge 525. Le 382. 71 1) cf. 53, 1.
3) = Ge 649. 664. 707. Le 438.

4 SUPER POPULUM. Concede quaesumus omnipotens deus, ut qui protectionis tuae gratiam quaerimus, liberati a malis omnibus secunda tibi mente seruiamus: per.

72.

72 /SABBATO AD SANCTUM PETRUM QUANDO HELEMOZYNA¹ [51]
DATUR

1 Proficiat quaesumus domine² plebs tibi dicata piae deuotionis affectu³, ut sacris actionibus erudita, quanto maiestati tuae fit gratior, tanto donis potioribus augeatur: per.

2 SUPER OBLATA. Cunctis nos domine quaesumus⁴ reatibus et periculis propitiatus absolue, quos tantis mysteriis⁵ tribuis esse consortes: per.

3 AD COMPLETA. Diuini satiati muneris largitate quaesumus domine deus noster, ut⁶ huius semper participatione uiuamus: per.

4 SUPER POPULUM. Tueatur quaesumus domine dextera tua populum tuum deprecantem et purificatum dignanter erudiat, ut consolatione praesenti⁷ ad futura bona proficiat: per.

73.

73 DIE DOMINICO IN PALMAS⁸ AD SANCTUM IOHANNEM IN
LATERANIS⁹

1 Omnipotens sempiternus deus, qui humano generi ad imitandum humilitatis exemplum saluatorem nostrum carnem sumere et crucem subire fecisti: concede propitius, ut et patientiae ipsius habere documenta et re/surrectionis consortia mereamur¹⁰: [52] per¹¹.

1) elemosina O r 2) domine quaesumus O 3) affectum C 4) quaesumus domine C
5) tanti mysterii r p 6) *add.* in O 7) consolationem praesentem C
8) palmis O p 9) *sequitur in* O (*non in p, qui aliam benedictionem praebet*): Benedictio in palmis. Deus cuius filius pro salute generis humani de caelo descendit ad terras: et adpropinquante hora passionis suae iherosolimam in asino uenire et a turbis rex appellari ac laudari uoluit, benedicere dignare hos palmarum ceterarumue frondium ramos, ut omnes qui eos laturos sunt ita benedictionis tuae dono repleantur, quatinus et in hoc saeculo hostis antiqui temptamenta superare: et in futuro cum palma uictorie et fructu bonorum operum tibi ualeant apparere: per eundem. Oratio ad missam.
10) mereatur C 11) *add.* eundem O *corr. supra lineam*

71 4) = 55, 4. 72 1) = n. 202, 20. Ge 526. 606. 2) = n. 52, 3. Ge 526. 3) = n. 151, 3. 153, 3. Ge 526. Le 449. 4) = Ge 526. Le 415.

SUPER OBLATA. Concede quaesumus domine, ut oculis tuae 2 maiestatis munus oblatum et gratiam nobis deuotionis obtineat et effectum beatae perennitatis adquirat: per¹.

AD COMPLETA. Per huius domine operationem² mysterii et 3 uitia nostra purgentur et iusta desideria compleantur: per³.

74.

FERIA II AD SANCTAM PRAXIDEM

74

Da quaesumus omnipotens deus, ut qui in tot aduersis ex 1 nostra infirmitate deficimus, intercedente unigeniti filii tui passione respiremus: per⁴.

SUPER OBLATA. Haec sacrificia nos omnipotens deus potenti 2 uirtute mundatos ad suum faciant puriores uenire principium: per⁵.

AD COMPLETA. Praebeant nobis domine diuinum tua sancta 3 feruorem, quo eorum pariter et actu delectemur et fructu: per⁶.

SUPER POPULUM. Adiuua nos deus salutaris noster, et ad 4 beneficia recolenda quibus nos instaurare dignatus es tribue uenire gaudentes: per⁷.

75.

/FERIA III AD SANCTAM PRISCAM

[53] 75

Omnipotens sempiterne deus: da nobis ita dominicae passionis 1 sacramenta peragere, ut indulgentiam percipere mereamur: per⁸.

SUPER OBLATA. Sacrificia nos quaesumus domine propensius 2 ista restaurent, quae medicinalibus sunt instituta ieiuniis: per⁹.

AD COMPLETA. Sanctificationibus tuis omnipotens deus et 3 uitia nostra curentur et remedia nobis sempiterna proueniant: per¹⁰.

SUPER POPULUM. Tua nos misericordia deus et ab omni 4 subreptione uetustatis expurget et capaces sanctae nouitatis efficiat: per¹¹.

1) *add. d. C* 2) *operatione C* 3) *sequitur in O p: Super populum. Purifica quaesumus domine familiam tuam et ab omnibus contagiis prauitatis emunda ut [et O* corr. m. rec.] redempta uasa sui domini passione non spiritus immundus rursus inficiat, sed saluatio sempiterna possideat: per* 4) *add. d. C, add. eundem O* 5) *add. d. C* 6) *add. d. C* 7) *add. d. C* 8) *add. d. C.* 9) *add. d. C* 10) *add. d. C* 11) *add. d. n. i. x. C*

73 2) = n. 166, 7. 3) = n. 43, 3*. 4) nota ³ = Ge 546. Le 378.
74 2) = n. 185, 2. Ge 528. 3) = n. 117, 8. Ge 520. 4) = Ge 504. init. cf. Le 362. 75 2) = n. 42, 2*. 3) = n. 44, 10*.

76.

76 FERIA IIII AD SANCTAM MARIAM MAIOREM

- 1 Praesta quaesumus omnipotens deus, ut qui nostris excessibus incessanter affligimur, per unigeniti tui passionem liberemur: per.¹
- 2 ALIA. Deus qui pro nobis filium tuum crucis patibulum subire uoluisti, ut inimici a nobis expelleres potestatem: concede nobis famulis tuis, ut resurrectionis gratiam consequamur: per.²
- 3 SUPER OBLATA. Purifica nos misericors deus, ut ecclesiae / tuae preces, quae tibi gratae sunt pia munera deferentes, fiant [54] expiatis mentibus gratiores: per.
- 4 AD COMPLETA. Largire sensibus nostris omnipotens deus, ut per temporalem filii tui mortem, quam mysteria ueneranda testantur, uitam nobis dedisse perpetuam confidamus: per.³
- 5 SUPER POPULUM. Respice domine quaesumus super hanc familiam tuam, pro qua dominus noster Iesus Christus non dubitauit manibus tradi nocentium et crucis subire tormentum: per.⁴

77.

77 ORATIO IN CENA DOMINI AD MISSAM

- 1 Deus a quo et Iudas reatus sui poenam et confessionis suae latro⁵ praemium⁶ sumpsit: concede nobis tuae propitiationis effectum, ut sicut in passione sua⁷ Iesus Christus dominus noster diuersa utrisque intulit stipendia⁸ meritorum, ita nobis ablato uetustatis errore resurrectionis suae gratiam largiatur: per.⁹
- 2 SUPER OBLATA. Ipse tibi quaesumus domine sancte pater omnipotens¹⁰ deus sacrificium nostrum reddat acceptum, qui discipulis suis in sui commemoratione hoc fieri hodierna traditione monstrauit: per.¹¹
- 3 ¹²Communicantes et diem sacratissimum celebrantes, quo dominus noster Iesus Christus pro nobis est traditus: sed et memoriam uenerantes.

1) qui tecum O *super ras. r p* 2) *add. d. C, add. eundem*
 O *corr.* 3) *add. d. C, add. eundem O* 4) qui tecum uiuit O 5) *om. C*
 6) *proemium C* 7) *passionem suam C* 8) [*utrisque intulit stipendi]a man. 2*
 [. .] *super ras. C* 9) *add. d. C, qui tecum O* 10) *add. aeternae O* 11) *i. x.*
 d. n. qui tecum uiuit O 12) *praemittit praefatio O*

76 3) = n. 63, 2*. 77 1) = Ge 559. | Mat. 27, 5. Luc. 23, 43. 2) = I Cor. 11, 24. 25. 3) cf. Ge 553.

/Hanc igitur oblationem seruitutis nostrae sed et cunctae [55] 4
familiae tuae, quam tibi offerimus ob diem in qua dominus noster
Iesus Christus tradidit discipulis suis corporis et sanguinis sui
mysteria celebranda, quaesumus domine ut placatus accipias. Qui
pridie quam pro nostra omnium salute pateretur, hoc est hodie,
accepit panem in sanctas¹.

IN² IPSO DIE ITA CONFICITUR CHRISMA: IN ULTIMO AD
MISSAM³, ANTEQUAM DICATUR PER QUEM HAEC OMNIA DOMINE
SEMPER BONA CREAS, LEUANTUR DE AMPULLIS, QUAS OFFERUNT
POPULI, ET BENEDICIT⁴ TAM DOMNUS PAPA QUAM OMNES PRES-
BYTERI⁵:

⁶Emitte domine spiritum sanctum tuum paraclytum de caelis 5
in hanc pinguedinem oliuae, quam de uiridi ligno producere dignatus
es ad refectionem corporis, ut tua sancta benedictione sit omni
unguenti⁷ tangenti⁸ tutamentum mentis et corporis ad euacuandos
omnes dolores omnesque infirmitates, omnem aegritudinem corporis,
unde unxisti sacerdotes, reges, prophetas et martyres, chrisma
tuum perfectum domine, a te benedictum, permanens⁹ in visceribus
nostris¹⁰, in nomine domini nostri Iesu Christi: per quem haec
omnia domine¹¹.

INCIPIIT BENEDICTIO CHRISMATIS¹² PRINCIPALIS:

¹³Sursum corda

6

Gratias agamus domino deo nostro.

Uere dignum et iustum est aequum et salutare, nos tibi
semper et ubique gratias agere, domine sancte pater omnipotens
aeterne deus: Qui in principio inter cetera bonitatis et pietatis
tuae munera terram producere fructifera ligna iussisti, inter quae
huius pinguissimi liquoris ministrae oleae nascerentur, quarum
fructus sacro chrismati deseruiret. Nam et Dauid prophético spiritu 7
gratiae tuae sacramenta praenoscent uultus nostros in oleo ex-
hilarandos esse cantauit, /et cum mundi crimina diluuiio quon- [56]

¹) *add. ac uenera* O ²) *add. hoc* C ³) *missa* C ⁴) *benedic*t*
cum ras. 1 litt. C ⁵) *presbyteri* O ⁶) *praemittit* benedictio olei ad in-
firmum O (ben. ol. *tantum* p) ⁷) *ungenti* O unguentum p *recte* ⁸) *om.* O
⁹⁻¹⁰) *permanens—nostris* C p: *om.* O r ¹¹) *add. semper bona creas* O r
¹²) *chrismae* C ¹³) *praem. dominus uobiscum* O

77 4) = Ge 553, 555. 5) = Ge 555. 6) = Ge 556. | Gen. 1, 11. 7) = Ps.
103, 15. Gen. 8, 11.

dam expiarentur effuso, similitudinem futuri muneris columba demonstrans per oliuae ramum pacem terris redditam nuntiauit.

⁸ Quod in nouissimis temporibus manifestis est effectibus declaratum, cum baptismatis aquis omnium criminum commissa delentibus haec

⁹ olei unctio uultus nostros iocundos efficit ac serenos. Inde etiam Mose¹ famulo tuo mandatum dedisti, ut Aaron fratrem suum prius aqua lotum per infusionem huius unguenti constitueret² sacerdotem. Accessit ad hoc amplior honor, cum filius tuus Iesus Christus dominus noster lauari a Iohanne undis Iordanicis exegisset, ut spiritu sancto in columbae similitudine³ desuper misso unigenitum tuum, in quo tibi optime conplacuisset, testimonio subsequenter uocis ostenderes et hoc illud esse manifestissime comprobares, quod eum oleo laetitiae prae consortibus suis unguendum

¹¹ Daudid propheta cecinisset. Te igitur deprecamur domine sancte pater omnipotens aeterne deus per eundem⁴ Iesum Christum filium tuum dominum⁵ nostrum⁶, ut huius creaturae pinguedinem sanctificare tua benedictione digneris, et sancti spiritus ei ammiscere uirtutem, cooperante potentia Christi tui, a cuius sancto nomine chrisma nomen accepit, unde unxisti sacerdotes, reges, prophetas et martyres, ut sit his, qui renati fuerint ex aqua et spiritu sancto, chrisma salutis eosque aeternae uitae participes⁷ et caelestis gloriae facias esse consortes: per.⁸

78.

LXXVIII 1 EXORCISMUS OLEI. Deus qui uirtute sancti spiritus tui inbecillarum mentium rudimenta confirmas: te oramus domine, ut uenturis ad beatae regenerationis lauachrum tribuas per unctionem istius creaturae purgationem mentis et corporis, ut si quae illis aduersantium spirituum inhaesere reliquiae, ad⁹ tactum sanctificati

² olei huius abscedant¹⁰: /nullus spiritalibus nequitiis locus nulla [57] refugis¹¹ uirtutibus sit facultas, nulla insidiantibus malis latendi licentia relinquatur, sed uenientibus ad fidem seruis tuis et sancti spiritus tui operatione mundandis sit unctionis huius praeparatio

¹) moysi O p r ²) constitueres C ³) similitudinem C ⁴) *hic inserit*
⁵⁻⁶) dominum nostrum O ⁷) partipes O ⁸) *add.* eundem d. n. i. x.
 filium tuum O, *add.* d. n. i. x. filium tuum qui tecum uiuit et regnat deus in
 unitate spiritus sancti per omnia saecula saeculorum. amen. C ⁹ ac O*
¹⁰) abscedat O ¹¹) fugis O

77 9) = Exod. 28, 4. 7. 10) = Mat. 3, 13 sqq. Ps. 44, 8. 11) = Ioh. 3, 5.

utilis¹ ad salutem, quam etiam caelestis regenerationis natiuitate in sacramento sunt² baptismatis adepturi: per dominum nostrum Iesum Christum³ qui uenturus est iudicare uiuos et mortuos et saeculum per ignem.

AD COMPLETA. Refecti uitalibus alimentis quaesumus domine³ deus noster⁴, ut quod tempore nostrae mortalitatis exsequimur, immortalitatis tuae munere⁵ consequamur: per⁶.

79.

ORATIONES·QUAE DICENDAE SUNT VI FERIA MAIORE IN LXXVIII
HIERUSALEM

Oremus dilectissimi nobis pro ecclesia sancta dei, ut eam¹ deus et dominus noster pacificare et⁷ custodire dignetur toto orbe terrarum⁸, subiciens ei principatus et potestates, detque nobis quietam et tranquillam uitam degentibus glorificare deum patrem omnipotentem.

OREMUS⁹. Omnipotens sempiterne deus, qui gloriam tuam² omnibus in Christo gentibus reuelasti, custodi opera misericordiae tuae, ut ecclesia¹⁰ toto orbe diffusa stabili fide in confessione¹¹ tui nominis perseueret: per¹².

Oremus et pro beatissimo papa nostro ILLO, ut deus et³ dominus noster, qui elegit eum in ordinem episcopatus, saluum atque incolumem¹³ custodiat ecclesiae suae sanctae ad regendum populum sanctum dei.

OREMUS. Omnipotens sempiterne deus, cuius iudicio uniuersa⁴ fundantur, respice propitius ad preces nostras et electum nobis antistitem tua pietate conserua, ut chri/stiana plebs, quae tali [58] gubernatur auctore, sub tanto pontifice credulitatis suae meritis augeatur: per¹⁴.

Oremus et pro omnibus episcopis, presbyteris¹⁵, diaconibus,⁵ subdiaconibus, acolitis¹⁶, exorcistis, lectoribus, ostiariis, confessoribus, uirginibus, uiduis et pro omni populo sancto dei.

1) uitalis O 2) om. O 3) add. filium tuum O 4) add. O corr. 5) muna-
nera O 6) add. d. n. C 7-8) et — terrarum corr. supra ras. C 9) add. O litt.
min. Et dicit diaconus flectamus genua postquam orauerint dicit leuate postea
dicit sacerdos orationem 10) add. tua O 11) confessionem C 12) add.
d. n. C O 13) incolomem O 14) add. d. C O 15) presbiteris O
16) acolothi[s] C (s cum margine abscissum)

78 3) = Ge 685. Le 482, 79 1) = Ge 560 | I Tim. 2, 2. 2) = Ge 560.
3) = Ge 560. 4) = Ge 560. 5) = Ge. 560.

- 6 OREMUS. Omnipotens sempiterne deus, cuius spiritu totum corpus ecclesiae sanctificatur et regitur, exaudi nos pro uniuersis ordinibus supplicantes, ut gratiae tuae munere ab omnibus tibi¹ gradibus fideliter seruiatur: per².
- 7 Oremus et pro christianissimo imperatore nostro, ut deus et dominus noster subditas illi faciat omnes barbaras nationes ad nostram perpetuam pacem.
- 8 OREMUS. Omnipotens sempiterne deus, in cuius manu³ sunt omnium potestates et omnia iura regnorum, respice ad Romanum⁴ benignus imperium, ut gentes, quae in sua feritate confidunt, potentiae tuae dextera comprimantur: per⁵.
- 9 Oremus et pro catechumenis⁶ nostris, ut deus et dominus noster adaperiat aures praecordiorum ipsorum ianuamque misericordiae, ut per lauacrum regenerationis accepta remissione omnium peccatorum et ipsi inueniantur in Christo Iesu domino nostro.
- 10 OREMUS. Omnipotens sempiterne deus, qui ecclesiam tuam noua semper prole fecundas, auge fidem et intellectum catechumenis⁶ nostris, ut renati fonte baptismatis adoptionis tuae filiis aggregentur: per⁷.
- 11 Oremus dilectissimi nobis deum patrem omnipotentem, ut cunctis mundum purget erroribus, morbos auferat, famem depellat, aperiat carceres, uincla⁸ dissoluat, peregrinantibus reditum, infirmantibus sanitatem, nauigantibus portum salutis indulgeat.
- 12 / OREMUS. Omnipotens sempiterne deus, maestorum con- [59] solatio, laborantium fortitudo, perueniant ad te preces de quacumque tribulatione clamantium, ut omnes sibi in necessitatibus suis misericordiam tuam gaudeant adfuisse: per.
- 13 Oremus et pro haereticis et scismaticis, ut deus ac dominus noster eruat eos ab erroribus uniuersis et ad sanctam matrem ecclesiam catholicam atque apostolicam reuocare dignetur.
- 14 OREMUS. Omnipotens sempiterne deus, qui saluas omnes et neminem uis perire, respice ad animas diabolica fraude deceptas, ut omni haeretica prauitate deposita errantium corda resipiscant et ad ueritatis tuae redeant unitatem: per⁹.

¹) tibi C O p: *om. r* ²) *add. d. O, add. d. n. C* ³) manus C
⁴) christianum O r ⁵) *add. d. C* ⁶) catecuminis O r ⁷) *add. d. C O*
⁸) uinacula O r p ⁹) *add. d. C*

79 6) = Ge 560. 7) = Ge 561. 8) = Ge 561. 9) = Ge 561. 10) = Ge 561. 11) = Ge 561. 12) = Ge 561. 13) = Ge 561. 14) = Ge 562. | I Tim. 2, 4. II Petr. 3, 9.

Oremus et pro perfidis Iudaeis, ut deus et dominus noster 15
 auferat uelamen de¹ cordibus eorum, ut et ipsi agnoscant Christum
 Iesum² dominum nostrum.

OREMUS. Omnipotens sempiterne deus, qui etiam Iudaicam 16
 perfidiam a tua misericordia non repellis, exaudi preces nostras,
 quas pro illius populi obcaecatione deferimus, ut agnita ueritatis
 tuae luce quae Christus est, a suis tenebris eruantur: per.³

Oremus et pro paganis, ut deus omnipotens auferat iniqui- 17
 tatem a cordibus eorum, et relictis idolis suis conuertantur ad
 deum uiuum et uerum et unicum filium eius Iesum Christum
 deum⁴ et⁵ dominum nostrum, cum⁶ quo⁷ uiuit et regnat cum spiritu
 sancto⁸.

OREMUS. Omnipotens sempiterne deus, qui non⁹ mortem 18
 peccatorum sed uitam semper inquiris, suscipe propitius orationem
 nostram et libera eos ab idolorum cultu/ra et aggrega¹⁰ ec- [60]
 clesiae tuae sanctae ad laudem et gloriam nominis tui: per.

80.

BENEDICTIO SALIS

80

Benedic omnipotens deus hanc creaturam salis tua benedic-
 tione caelesti in nomine domini nostri Iesu Christi et in uirtute
 sancti spiritus tui ad effugandum inimicum, quam sanctificando
 sanctifices et benedicendo benedicas, fiatque omnibus accipientibus
 perfecta medicina, permanens in uisceribus sumentium in nomine
 domini nostri Iesu Christi.

81.

ORATIO AD CATECHUMENUM¹¹ FACIENDUM

81

Omnipotens sempiterne deus, respicere dignare super hunc
 famulum tuum, quem ad rudimenta fidei uocare dignatus es: caeci-
 tatem¹² cordis ab eo expelle, disrumpe omnes laqueos satanae,
 quibus fuerat conligatus, aperi ei ianuam misericordiae tuae, et

¹) a O ²) iesum christum O ³) *add.* d. C, *add.* eundem O ⁴⁻⁵) *om.* O
⁶⁻⁷) qui cum eo O ⁸) sancto spiritu O *et add.* deus per omnia saecula saecu-
 lorum, amen O (r) ⁹) *add.* uis O ¹⁰) adgrega O r p ¹¹) catecuminum O r
¹²) omnem caecitatem O p

79 15) = Ge 562. | II Cor. 3, 15 sq. 16) = Ge 562. 17) = Ge 562.
 18) = Ge 562 | Ezech. 33, 11. 80 cf. Ge 534. App. 153 (159). 81 Ge 533.
 App. 152 (159).

Liturgiegeschichtl. Quellen 3: Lietzmann, Sacramentarium Gregorianum.

signo sapientiae indutus¹ omnium cupiditatum foetoribus² careat atque ad suauem odorem praeceptorum tuorum laetus tibi in ecclesia tua deseruiat, et proficiat de die in diem signatus promissae gratiae tuae.

82.

82 ORATIO SUPER INFANTES IN QUADRAGESIMA AD QUATTUOR EUANGELIA³

1 Aeternam ac iustissimam pietatem tuam deprecor, domine sancte pater omnipotens aeterne deus luminis et ueritatis, super hos famulos et famulas tuas, ut⁴ digneris eos inluminare lumine⁵ intellegentiae tuae: munda eos et sanctifica, da eis scientiam ueram, ut digni efficiantur accedere ad gratiam baptismi tui, teneant firmam spem, consilium rectum, doctrinam sanctam, apti sint ad percipiendam gratiam baptismi tui: per⁶.

83.

83 / ORATIO IN SABBATO PASCHAE [61]
AD REDDENTES DICIT DOMNUS PAPA POST PISTEUGIS
ITEM AD CATECHIZANDOS⁷ INFANTES

1 Nec te latet satanas imminere tibi poenas, imminere tibi tormenta, diem iudicii, diem supplicii sempiterni, diem qui uenturus est uelut clibanus ardens, in quo tibi atque angelis tuis praeparatus sempiternus erit interitus: et ideo pro tua nequitia damnate atque damnande, da honorem deo uiuo⁸, da honorem Iesu Christo filio
2 eius, da honorem spiritui sancto paraclito⁹: et recede ab his famulis et famulabus dei, quos hodie deus et dominus noster ad suam gratiam et benedictionem uocare dignatus est in nomine domini nostri Iesu Christi, qui uenturus est iudicare uiuos et mortuos et saeculum per ignem.

3 POST HOC TANGIT SINGULIS NARES ET AURES ET DICIT EIS:
EFFETA; POSTEA TANGIT DE OLEO SANCTO SCAPULAS ET PECTUS
ET DICIT:

Abrenuntias satanae? ET¹⁰ RESPONDET¹¹. Abrenuntio.

Et omnibus operibus eius? RESPONDET¹¹. Abrenuntio.

Et omnibus pompis eius? RESPONDET¹¹. Abrenuntio.

¹) tuae inbutus O p ²) faetoribus C ³) euangelia O ⁴) om. C
⁵) * * lumen (2 litt. erasae, cetera super ras.) C ⁶) add. d. C ⁷) catechizandum C catechizandum infantem p ⁸) add. et uero O p ⁹) paraclyto O, om. p ¹⁰) om. O r p ¹¹) respondit C

82 cf. App. 155 (161). Ge 537. 83 1) = App. 155 (162). Ge 563. 3) = App. 156 (162). Ge 563.

84.

ORATIONES QUAE DICUNTUR AD LECTIONES IN ECCLESIA 84

LECTIO LIBRI GENESIS¹. In principio fecit² deus caelum³ 1 et terram⁴. Deus qui mirabiliter creasti hominem et mirabilius redemisti, da nobis quaesu/mus contra oblectamenta peccati [62] mentis ratione persistere, ut mereamur ad gaudia aeterna peruenire: per⁵.

LECTIO LIBRI EXODI. Factum est autem in uigilia⁶ matutina.⁷ 2 Deus cuius antiqua miracula in praesenti quoque saeculo coruscare sentimus: praesta quaesumus, ut sicut priorem populum ab Aegyptiis liberasti, hoc ad salutem gentium per aquas baptismatis opereris: per⁸.

LECTIO ESAIAE PROPHETAE. Et⁹ adprehendent¹⁰ septem³ mulieres unum¹¹ hominem¹². Deus qui nos ad celebrandum paschale sacramentum utriusque testamenti paginis instruis, da nobis intellegere misericordiam tuam¹³, ut ex perceptione praesentium munerum firma sit expectatio futurorum: per¹⁴.

LECTIO ESAIAE PROPHETAE. Est¹⁵ hereditas credentibus in⁴ domino¹⁶. Deus qui ecclesiam tuam semper gentium uocatione multiplicas, concede propitius, ut quos aqua baptismatis abluis, continua protectione tuearis: per¹⁷.

DE PSALMO XLI. Sicut ceruus desiderat¹⁸. Concede quae⁵ sumus omnipotens deus, ut qui festa paschalia agimus, caelestibus desideriiis accensi fontem uitae sitiamus: per¹⁹.

ALIA ORATIO²⁰ IN EODEM PSALMO XLI²¹. Omnipotens sempi-⁶ terne deus, respice propitius ad deuotionem populi renascentis, qui sicut ceruus aquarum tuarum²² expetit fontem, et concede propitius, ut fidei ipsius sitis baptismatis mysterio animam corpusque sanctificet: per²³.

¹) genesi C ²) creauit O ³⁻⁴) caelum — terram om. O (p) ⁵) add. d. C O ⁶⁻⁷) uigilia matutina om. O (p) ⁸) add. d. n. O ⁹) om. O r p
¹⁰) adprehenderunt O ¹¹⁻¹²) om. O (p) uirum unum r ¹³) misericordias tuas O ¹⁴) add. d. C ¹⁵⁻¹⁶) hec hereditas seruorum O haec est hereditas p ¹⁷) add. d. C ¹⁸) om. O p ¹⁹) add. d. C ²⁰) oratione C
²¹) om. O p ²²) om. O ²³) add. d. C, add. A(nt). laua me due ab iniquitate mea, et a peccato meo munda me O

84 1) App. 147 (154). | Gen. 1, 1. 2) App. 148 (155). Ge 566. | Exod. 14, 24. 3) = n. 110, 3. App. 148 (156). Ge 567. | Is. 4, 1. 4) App. 148 (155). | Is. 54, 17. 5) = n. 110, 5. App. 152 (158). | Ps. 41, 1. 6) App. 150 (157). Ge 568.

85.

- 85 /BENEDICTIO FONTIS¹. Omnipotens sempiternus deus, [63] adesto magnae pietatis tuae mysteriis, adesto sacramentis, et ad creandos novos populos, quos tibi fons baptismatis parturit, spiritum adoptionis emitte: ut quod nostrae humilitatis gerendum est ministerio, tuae uirtutis impleatur effectu: per².
- 2 DEUS qui inuisibili potentia³ sacramentorum tuorum mirabiliter operaris effectum, et licet nos tantis mysteriis exsequendis⁴ simus indigni, tu tamen gratiae tuae dona non deserens etiam ad nostras preces aures tuae pietatis inclinas: Deus cuius spiritus super aquas inter ipsa mundi primordia ferebatur, ut iam⁵ tunc⁶ uirtutem sanctificationis aquarum natura conciperet: Deus qui nocentis mundi crimina per aquas abluens regenerationis speciem in ipsa diluuii effusione signasti, ut unius eiusdemque elementi
3 mysterio et finis esset uitae et origo uirtutis⁷: Respice domine in faciem ecclesiae tuae et multiplica in ea generationes⁸ tuas, qui gratiae tuae affluentis impetu laetificas ciuitatem tuam fontemque baptismatis aperis toto orbe terrarum gentibus innouandis, ut tuae maiestatis imperio sumat unigeniti tui gratiam de spiritu sancto⁹,
4 qui hanc aquam regenerandis hominibus praeparatam arcana sui luminis ammixture fecundet, ut sanctificatione concepta ab immaculato diuini fontis utero in nouam renata¹⁰ creaturam progenies caelestis emergat: et quos aut sexus in corpore aut aetas discernit in tempore, omnes in unam¹¹ pariat gratia mater infantiam¹².
5 Procul ergo hinc iubente te domine omnis spiritus immundus abscedat: procul tota nequitia diabolicae fraudis absistat: nihil hic loci habeat contrariae uirtutis / ammixtio, non insidiando cir- [64]
6 cumuolet non latendo subripiat, non inficiendo corrumpat. Sit haec¹³ sancta et innocens creatura libera ab omni inpugnatoris incurso et totius nequitiae purgata discessu: sit fons¹³ uiuus, aqua regenerans, unda purificans, ut omnes hoc lauacro salutifero

¹) sequitur in O: dominus uobiscum. R. et cum spiritu tuo (*haec habet p ante dialogum n. 2 expressum*) ²) sequitur in O (p): Sursum corda. R. habemus ad dominum. Gratias agamus domino deo nostro. Dignum et iustum est. Uere dignum et iustum est usque aeternae. ³) add. tua O ⁴) exsequendis O p ⁵⁻⁶) om. C ⁷) uirtutum O* uirtutibus O corr. p ⁸) regenerationes O p ⁹) add. † supra lin. et hic diuidas aquam in modum crucis in mg. O (p) ¹⁰) renatam C ¹¹) uno C ¹²) infantia C ¹³) add. † supra lin. O corr.

diluendi operante in eis spiritu sancto perfectae purgationis indulgentiam consequantur. ✠ Unde benedico te creatura aquae 7 ✠ per deum uiuum ✠ per deum sanctum¹, qui² te in principio uerbo separauit ab arida, cuius³ spiritus super te ferebatur, qui te de paradiso⁴ manare⁵ et in quattuor fluminibus totam terram rigare⁶ praecepit, qui te in deserto amaram suauitate indita fecit esse potabilem et sitiendi populo de petra produxit. ✠ Benedico⁷ 8 te et per Iesum Christum filium eius unicum dominum nostrum, qui te in Chana⁸ Galileae signo ammirabili sua potentia conuertit in uinum, qui pedibus super te ambulauit, et a Iohanne in Iordane in te baptizatus est, qui te una cum sanguine de latere suo produxit, et discipulis suis iussit, ut credentes baptizarentur in te dicens: Ite docete omnes gentes baptizantes eos in nomine patris et filii et spiritus sancti⁹.

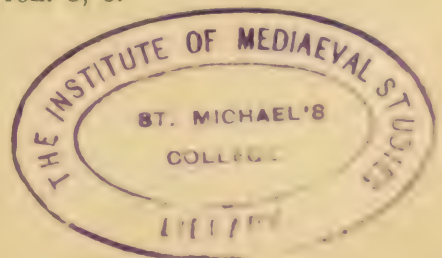
[HIC¹⁰ MUTA UOCEM QUASI LECTIONEM LEGENS¹¹.] Haec nobis 9 praecepta seruantibus tu deus omnipotens clemens adesto, tu benignus aspira, tu has simplices aquas tuo ore benedicito, ut praeter naturalem emundationem quam lauandis possunt adhibere corporibus sint etiam purificandis mentibus efficaces.

[HIC¹² SUFFLA TRIBUS UICIBUS IN AQUA¹³.] Descendat in 10 hanc plenitudinem¹⁴ fontis uir/tus spiritus tui totamque huius [65] aquae¹⁵ substantiam regenerandi fecundet effectu. Hic omnium peccatorum maculae deleantur, hic natura ad imaginem tuam condita et ad honorem sui reformata principii cunctis uetustatis squaloribus emundetur, ut omnis homo hoc sacramentum regenerationis ingressus in uerae innocentiae nouam infantiam renascatur: per dominum¹⁶ nostrum Iesum Christum filium tuum qui uenturus est iudicare uiuos et mortuos et saeculum per ignem¹⁷.

BAPTIZAT¹⁸ ET LINIT EUM PRESBITER DE CHRISMATE¹⁹ IN 11

¹) cruces ita in C p: supra lin. pingit ad uerba benedico et (bis) deum r, ad uerba benedico, uiuum, sanctum O, qui etiam in mg. add. hic signas ²) ante qui praemittit per deum man. rec. in mg. O ³⁻⁵) om. C ⁴) paradyso O ⁵) add. fecit O corr. ⁶) rigari C ⁷) crucem supra lin. O r ⁸) chana O p chanaan C cana r ⁹) tres cruces super tria nomina sacra O ¹⁰⁻¹¹) om. C, hab. O r p ¹²⁻¹³) om. C, hab. r (p) et O cum signo ✠ quod post sps. tui iteratur ¹³) add. hic ponunt cereos man. altera O (p) ¹⁴) hac plenitudine C ¹⁵) om. C ¹⁶⁻¹⁷) om. O ¹⁸) baptizat O ¹⁹) chrisma C crismate C chrismate r (p)

85 7) = Gen. 1, 9. 2 2, 10 Exod. 15, 25 17, 6. 8) = Ioh. 2, 9. Mat. 14, 25 3, 16. Ioh. 19, 34. Mat. 28, 19 9) = Ge 570 10) (Ge 570 11) = n. 206, 4. App. 157 (163). Ge 570. 571. 596. | Ioh. 3, 5.

CEREBRO ET DICIT: Deus omnipotens pater domini nostri Iesu Christi, qui te regeneravit ex aqua et spiritu sancto quique dedit tibi remissionem omnium peccatorum, ipse te linet¹ chrismate² salutis in uitam aeternam.

86.

86 ORATIO³ AD INFANTES CONSIGNANDOS. Omnipotens sempiternus deus, qui regenerare dignatus es hos famulos et famulas tuas ex aqua et spiritu sancto, quique dedisti eis remissionem omnium peccatorum: emitte in eos⁴ septiformem spiritum tuum sanctum paraclitum de caelis, spiritum⁵ sapientiae et intellectus⁶, spiritum consilii et fortitudinis, spiritum scientiae et pietatis: adimple eos spiritu timoris tui⁷ et consigna eos signo crucis⁸ in uitam propitiatus aeternam: per⁹.

87.

LXXXVII

ORATIO IN SABBATO SANCTO NOCTE AD MISSAM

1 Deus qui hanc sacratissimam noctem gloria dominicae resurrectionis inlustras, conserua in nouam familiae tuae progeniem adoptionis spiritum quem dedisti, ut corpore et men/te reno- [66] uati puram tibi exhibeant seruitutem: per.

2 SUPER OBLATA. Suscipe domine quaesumus preces populi tui cum oblationibus hostiarum, ut paschalibus initiata mysteriis ad aeternitatis nobis medellam te operante proficiant: per¹⁰.

3 PRAEFATIO. Uere dignum et¹¹ iustum est¹² aequum et salutare, te quidem omni tempore, sed in hac¹³ potissimum nocte¹⁴ gloriosius praedicare, cum pascha nostrum immolatus est Christus. Ipse enim uerus est agnus, qui abstulit peccata mundi, qui mortem nostram moriendo destruxit et uitam resurgendo reparauit: Et ideo cum angelis et archangelis, cum thronis et dominationibus: cumque omni militia caelestis exercitus ymnum¹⁵ gloriae tuae canimus sine fine dicentes: Sanctus sanctus sanctus.

1) linit O r liniat p 2) chrisma C 3) ortū C (= orationem) 4) eis
O* corr. m. 2 5-6) in mg. m. 1 C 7) dñi C (= domini) 8) add.
christi O 9) om. C 10) add. d. C 11-12) om. O 13-14) hanc
potissimam noctem C 15) hymnum O

86 1) = Ge 596. | Is. 11, 2. 87 1) = Ge 571. 2) = n. 88. 2 89, 2.
Ge 572. 3) = n. 88, 3 89, 3. cf. App. (236), 313 (271). Ge 572. | I Cor. 5, 7.
Ioh. 1, 29.

Communicantes et noctem sacratissimam celebrantes resur-⁴
rectionis domini dei¹ nostri Iesu Christi secundum carnem: sed et
memoriam uenerantes inprimis gloriosae semper uirginis Mariae
genetricis eiusdem dei et domini nostri Iesu Christi: sed et bea-
torum apostolorum.

Hanc igitur oblationem seruitutis nostrae sed et cunctae⁵
familiae tuae, quam tibi offerimus pro his quoque, quos regenerare
dignatus es ex aqua et spiritu sancto, tribuens eis remissionem
omnium peccatorum, quaesumus domine ut placatus accipias.

AD COMPLENDUM. Spiritum² nobis domine tuae caritatis in-⁶
funde, ut quos sacramentis paschalibus satiasti, tua facias pietate
concordes: per.

88.

/ ORATIO³ IN DOMINICA SANCTA AD MISSAM

[67] LXXXVIII

Deus qui hodierna die per unigenitum tuum aeternitatis nobis¹
aditum deuicta morte reserasti, uota nostra quae praeueniendo ad-
spiras etiam adiuuando proseguere: per⁴.

SUPER OBLATA. Suscipe domine quaesumus preces populi²
tui cum oblationibus hostiarum, ut paschalibus initiata mysteriis
ad aeternitatis nobis medellam te operante proficiant: per⁵.

PRAEFATIO. Uere dignum et⁶ iustum est⁷ aequum et salutare³
te quidem omni tempore sed in hac potissimum die⁸ gloriosius
praedicare, cum pascha nostrum immolatus est Christus. Ipse
enim uerus est agnus qui abstulit peccata mundi, qui mortem
nostram moriendo destruxit et uitam resurgendo reparauit: Et
ideo cum⁶ angelis et archangelis, cum thronis et dominationibus
cumque omni militia caelestis exercitus ymnum gloriae tuae canimus
sine fine dicentes⁷.

Communicantes et diem sacratissimum celebrantes resurrec-⁴
tionis domini dei nostri Iesu Christi secundum carnem, sed et
memoriam uenerantes inprimis gloriosae semper uirginis Mariae
genetricis eiusdem dei et domini nostri Iesu Christi: sed et⁹ bea-
torum¹⁰ apostolorum.

¹) om. O p ²) add. in C ³) ortū C or O orationes r om. p
⁴) add. eundem O, add. eundem d. n. C ⁵) add. d. C ⁶⁻⁷) om. O
⁸) hanc potissimum diem C* sed corr. ⁹⁻¹⁰) ete beatorum O

87 4) = n. 88, 4. 89, 4. Ge 572. 5) = n. 88, 5. 89, 5. 111, 5. 112, 5.
Ge 572 sq. Le 318. 6) = n. 37, 3*. 88 1) App. 154? Ge 573. 2) = n. 87, 2*
3) = n. 87, 3*. 4) = n. 87, 4*.

5 Hanc igitur oblationem seruitutis nostrae sed et cunctae familiae tuae, quam tibi offerimus pro his quoque quos regenerare dignatus es ex aqua et¹ spiritu sancto tribuens eis remissionem omnium peccatorum, quaesumus domine ut placatus accipias.

6 /AD COMPLETA. Spiritum nobis² domine tuae caritatis [68] infunde, ut quos sacramentis paschalibus satiasti, tua facias pietate concordēs: per.

7 AD SANCTUM IOHANNEM AD UESPEROS.³ Concede quaesumus omnipotens deus, ut qui resurrectionis dominicae sollemnia colimus, innouatione tui spiritus a morte animae resurgamus: per⁴.

8 AD FONTES. Praesta quaesumus omnipotens deus, ut qui resurrectionis dominicae sollemnia colimus ereptionis nostrae suscipere laetitiam mereamur: per⁵.

9 AD SANCTUM ANDREAM. Praesta quaesumus omnipotens deus, ut qui gratiam dominicae resurrectionis agnouimus, ipsi per amorem spiritus a morte animae resurgamus: per.

89.

89 FERIA II IN⁶ ALBAS AD SANCTUM PETRUM

1 Deus qui sollemnitate paschali mundo remedia contulisti, populum tuum quaesumus caelesti dono prosequere, ut et perfectam libertatem consequi mereatur, et ad uitam proficiat sempiternam: per.⁷

2 SUPER OBLATA. Suscipe domine quaesumus⁸ preces populi tui cum oblationibus hostiarum, ut paschalibus initiata mysteriis ad aeternitatis nobis medellam te operante proficiant: per⁹.

3 /PRAEFATIO. Uere¹⁰ dignum et iustum est aequum et [69] salutare, te quidem omni tempore, sed in hac potissimum die gloriosius praedicare, cum pascha nostrum immolatus est Christus. Ipse enim uerus est agnus, qui abstulit peccata mundi, qui mortem nostram moriendo destruxit et uitam resurgendo reparauit: et ideo cum angelis et archangelis, cum thronis et dominationibus cumque omni militia caelestis exercitus ymnum gloriae tuae canimus sine fine dicentes¹¹.

1) om. O 2) in nobis C 3) uesperum O uespr̄ C uesperos r p
4) add. eundem C O 5) add. eundem d. C 6) *n O 7) add. d. n. C
8) domine quaesumus C p: quaesumus domine O r 9) add. d. C 10-11) ut supra *omisso textu* O (p)

88 5) = n. 87, 5*. 6) = n. 37, 3*. 89 1) cf. Ge 575. 2) = n. 87, 2*. 3) = n. 87, 3*.

Communicantes et¹ diem sacratissimum celebrantes resurrec-⁴
tionis domini dei nostri Iesu Christi secundum carnem: sed² et
memoriam uenerantes inprimis gloriosae semper uirginis Mariae
genetricis eiusdem dei et domini nostri Iesu Christi³ sed et bea-
torum apostolorum⁴.

Hanc igitur oblationem seruitutis⁵ nostrae, sed et cunctae⁵
familiae tuae, quam tibi offerimus pro his quoque, quos regenerare
dignatus es ex aqua et spiritu sancto, tribuens eis remissionem
omnium peccatorum, quaesumus domine ut placatus accipias⁶.

AD COMPLETA. Spiritum nobis⁷ domine tuae caritatis in-⁶
funde, ut⁸ quos sacramentis paschalibus satiasti, tua facias pietate
concordes: per⁹.

AD UESPEROS¹⁰ UT SUPRA. Concede quaesumus omnipotens⁷
deus, ut qui peccatorum nostrorum pondere premimur, a cunctis
malis imminentibus per haec paschalia festa liberemur: per¹¹.

AD FONTES. Concede quaesumus omnipotens deus, ut¹² festa⁸
paschalia, quae uenerando colimus etiam uiuendo teneamus: per.

/AD SANCTUM ANDREAM. Deus qui populum tuum de [70]⁹
hostis callidi seruitute liberasti: preces eius misericorditer respice
et aduersantes ei tua uirtute posterne: per¹¹.

90.

FERIA III AD SANCTUM PAULUM

90

Deus qui ecclesiam tuam nouo semper foetu multiplicas, con-¹
cede famulis tuis, ut sacramentum uiuendo teneant, quod fide per-
ceperunt: per.

SUPER OBLATA. Suscipe domine fidelium preces cum oblatio-²
nibus hostiarum, ut per haec piae deuotionis officia ad caelestem
gloriam transeamus: per¹¹.

AD¹³ COMPLETA. Concede quaesumus omnipotens deus¹⁴,³
ut paschalis perceptio sacramenti continua in nostris mentibus per-
seueret: per.

¹⁻⁴) ut supra *omisso textu post* communicantes O p ²⁻⁵) *praebuit* r,
om. per homoeoteleuton C ⁵⁻⁶) ut supra *omisso textu post* oblationem O p
⁷) in nobis C ⁸⁻⁹) ut supra *om. textu* O p ⁹) *sic* r, *add. d.* C ¹⁰) ues-
peros r p, *uespr* C, *uesperas* O ¹¹) *add. d.* C ¹²) *** [qui eras.] O
¹³) *praemittit* Hanc igitur oblationem ut supra O, *quod totum exprimit* r, *nihil*
habet C p ¹⁴) *om.* C

89 4) = n. 87, 4*. 5) = n. 87, 5*. 6) = n. 37, 3*. 90 1) = Ge 599.
2) = n. 175, 2. App. 163 (167). 3) = Ge 573. 599.

- 4 AD UESPEROS¹. Concede quaesumus omnipotens deus, ut qui paschalis festiuitatis sollemnia colimus, in tua semper sanctificatione uiuamus: per².
- 5 AD FONTES. Praesta quaesumus omnipotens deus, ut per haec paschalia festa quae colimus deuoti semper in tua laude uiuamus: per.
- 6 /AD SANCTUM ANDREAM. Deus qui conspicias familiam [71] tuam omni humana uirtute destitui, paschali interueniente festiuitate tui eam brachii protectione custodi: per³.

91.

91 FERIA IIII AD SANCTUM LAURENTIUM FORIS MURUM

- 1 Deus qui nos resurrectionis dominicae annua sollemnitate laetificas, concede propitius, ut per temporalia festa quae agimus peruenire ad gaudia aeterna mereamur: per.
- 2 SUPER OBLATA. Sacrificia domine paschalibus gaudiis immolamus, quibus ecclesia mirabiliter et pascitur⁴ et nutritur: per.
- 3 AD⁵ COMPLETA. Ab omni nos quaesumus domine uetustate purgatos sacramenti tui ueneranda perceptio in nouam transferat creaturam: per.
- 4 AD UESPEROS⁶. Praesta quaesumus omnipotens deus, ut huius paschalis festiuitatis mirabile sacramentum et temporalem nobis tranquillitatem tribuat et uitam conferat sempiternam: per.
- 5 /AD FONTES. Deus qui nos per paschalia festa laetificas, [72] concede propitius ut ea quae deuote agimus te adiuuante fideliter teneamus: per.
- 6 AD SANCTUM ANDREAM. Tribue quaesumus omnipotens deus, ut illuc tendat christiana deuotionis affectus⁷, quo tecum est nostra substantia: per.

92.

92 FERIA V AD APOSTOLOS

- 1 Deus qui diuersitatem gentium in confessionem tui nominis adunasti, da ut renatis fonte baptismatis una sit fides mentium et pietas actionum: per.

¹) ita expresse C r p, uesperas O ²) add. d. C ³) add. d. C
⁴) nascitur C ⁵) praem. Hanc etc. O omnia ut p. 57 in nota¹³. ⁶) uesperas O ⁷) effectus O*

91 1) = Ge 573. 2) = Ge 574. 3) = Le 297. 6) = Ge 583. 589. Le 316.
 92 1) cf. App. 149 (156). Ge 567.

SUPER OBLATA. Suscipe quaesumus domine munera popu- 2
lorum tuorum propitius, ut¹ confessione tui nominis et baptis-
mate renouati sempiternam beatitudinem consequantur: per.

/AD² COMPLETA. Exaudi domine preces nostras, ut re- [73 3
demptionis nostrae sacrosancta commercia et uitae nobis conferant
praesentis auxilium et gaudia sempiterna concilient: per.

AD UESPEROS. Deus qui nobis ad celebrandum paschale 4
sacramentum liberiores animos praestitisti, doce nos et metuere
quod irasceris et amare quod praecipis: per.

AD FONTES. Da quaesumus omnipotens deus, ut ecclesia tua 5
et suorum firmitate membrorum et noua semper fecunditate lae-
tetur: per³.

AD SANCTUM ANDREAM. Multiplica quaesumus domine fidem 6
populi tui, ut⁴ cuius per te sumpsit initium, per te consequatur
augmentum: per⁵.

93.

FERIA VI AD SANCTAM MARIAM AD MARTYRES

XCIII

Omnipotens sempiterne deus, qui paschale sacramentum in 1
reconciliationis humanae foedere contulisti: da mentibus nostris,
ut quod professione celebramus imitemur affectu⁶: per⁷.

SUPER OBLATA. Hostias quaesumus domine placatus assume, 2
quas et pro renatorum expiatione peccati deferimus et pro accele-
ratione caelestis auxilii: per⁸.

/AD⁹ COMPLETA. Respice quaesumus domine populum [74] 3
tuum, et quem aeternis dignatus es renouare mysteriis, a tempo-
ralibus culpis dignanter absolue: per¹⁰.

AD UESPEROS IN HIERUSALEM¹¹. Deus per quem nobis et 4
redemptio uenit et praestatur adoptio, respice in opera miseri-
cordiae tuae, ut in Christo renatis et aeterna tribuatur hereditas
et uera libertas: per¹².

1) ut ** [in eras.?] O 2) praemittit praefatio ut supra. hanc igitur
oblationem ut supra O, totum exprimit r, nil praebent C p 3) add. d. n. C
4) et C 5) add. d. C 6) effectu O corr. 7) add. d. C 8) add. d. C 9) praem.
hanc igitur oblationem omissis reliquis uerbis O, omnia habet r, nil C p 10) add.
d. C 11) ita C r (ad pro in r), in hierusalem om. O p 12) add. d. C,
add. eundem O

92 3) = Le 369. 6) = Ge 581. 93 2) = Ge 575. 732. 3) = Le 462?
4) = Ge 582.

- 5 AD FONTES. Adesto quaesumus domine familiae tuae et dignanter impende, ut quibus fidei gratiam contulisti et coronam largiaris aeternam: per¹.

94.

94 SABBATO² AD SANCTUM IOHANNEM

- 1 Concede quaesumus omnipotens deus, ut qui festa paschalia uenerando egimus, per haec contingere ad gaudia aeterna mereamur: per.
- 2 SUPER OBLATA. Concede quaesumus domine semper nos per haec mysteria paschalia gratulari, ut continua nostrae reparationis operatio perpetuae³ nobis fiat causa laetitiae: per⁴.
- 3 /AD⁵ COMPLETA. Redemptionis nostrae munere uegetati⁶ [75] quaesumus domine, ut hoc perpetuae salutis auxilium fides semper uera perficiat: per⁷.
- 4 AD UESPEROS IN SANCTA MARIA⁸. Deus totius conditor creaturae, famulos tuos quos fonte renouasti baptismatis, quosque gratiae tuae plenitudine solidasti, in adoptionis sorte facias dignanter adscribi: per⁹.
- 5 AD FONTES. Deus qui multiplicas ecclesiam tuam in subole¹⁰ renascentium, fac eam gaudere propitius de suorum proeectibus¹¹ filiorum: per¹².

95.

95 DIE DOMINICO POST ALBAS

- 1 Praesta quaesumus omnipotens deus, ut qui paschalia festa peregrimus, haec te largiente moribus et uita teneamus: per.
- 2 SUPER OBLATA. Suscipe munera quaesumus domine exultantis ecclesiae, et cui causam tanti gaudii praestitisti, perpetuum fructum concede laetitiae: per¹³.
- 3 AD COMPLETA. Quaesumus domine deus noster, ut sacrosancta mysteria quae pro reparationis nostrae munimine contulisti, et praesens nobis remedium esse facias et futurum: per.

¹) *add. d. C* ²) *sic C, sab̄b O* ³) *perpetua C* ⁴) *add. d. n. O*
⁵) *praem. hanc igitur oblationem O ut p. 59 n. 9* ⁶) *uegitati C O*
⁷) *add. d. C* ⁸) *ad s. mariam ad uespr O ad uesperos ad s. mariam r p*
⁹) *add. d. C* ¹⁰) *sobole O r p* ¹¹) *proeectibus O r p* ¹²) *add. d. C*
¹³) *om. C*

93 5) = Ge 582. 94 2) = Ge 577. 3) = Le 350. 5) = Ge 576. 95 2) = Ge 578. 3) = n. 27, 4*.

AD UESPEROS AD SANCTOS COSMAM ET DAMIANUM. Largire 4
quaesumus domine fidelibus tuis indulgentiam placatus et pacem,
ut pariter ab omnibus mundentur offensis et secura tibi mente
deseruiant: per.

/ALIA ORATIO¹. Deus qui nos exultantibus animis pascha [76] 5
tuum celebrare tribuisti, fac nos quaesumus et temporalibus gaudere
subsidiis et aeternitatis effectibus gratulari: per.

96.

ALIAE ORATIONES PASCHALES

96

Deus qui omnes in Christo renatos genus regum et sacer- 1
dotale fecisti, da nobis et uelle et posse quae praecipis, ut populo
ad aeternitatem uocato una sit fides cordium et pietas actionum:
per².

ALIA. Deus qui credentes in te fonte baptismatis innouasti, 2
hanc renatis in Christo concede custodiam, ut nullo erroris incurso
gratiam tuae benedictionis amittant³: per⁴.

ALIA. Deus qui pro salute mundi sacrificium paschale fecisti, 3
propitiare supplicationibus nostris, ut interpellans pro nobis ponti-
fex summus nos per id quod nostri est similis reconciliet, per id
quod tibi est aequalis absoluat: per⁵.

ALIA. Deus qui ad aeternam uitam in Christi resurrectione 4
nos reparas, erige nos ad consedentem in dextera tua nostrae salutis
auctorem, ut qui propter nos iudicandus aduenit, pro nobis iudi-
caturus adueniat: per⁶.

ALIA. Deus et reparator innocentiae et amator, dirige ad te 5
tuorum corda seruorum, ut de infidelitatis tenebris liberati nun-
quam a tuae uirtutis luce discedant: per⁷.

/ALIA. Deus qui credentes in te populos gratiae tuae [77] 6
largitate multiplicas, respice propitius ad electionem tuam, ut qui
sacramento baptismatis sunt renati, regni caelestis mereantur in-
troitum: per⁸.

ALIA. Omnipotens sempiternus deus qui humanam naturam 7
supra primae originis reparas⁹ dignitatem, respice pietatis tuae

¹) ita r, ortn C, om. O p ²) add. eundem O ³) ammittant C
⁴) per eundem O corr. ⁵) add. d. C, i. x. filius tuus d. n. qui O ⁶) i. x.
qui tecum O ⁷) add. d. C ⁸) add. d. C ⁹) praeparas C

95 4) = n. 202, II. App. 174 (176). Ge 694. 5) = Ge 578. 96 1) = Ge
576. | I Petr. 2, 9. 2) = Ge 577. 3) = Ge 576 5) = n. 48, 4*. 6) = Ge 579.

ineffabile sacramentum, et quos regenerationis mysterio innouare dignatus es, in his dona tua¹ perpetua gratiae protectione conserua: per²,

8 ALIA. Omnipotens sempiternus deus, deduc nos ad societatem caelestium gaudiorum, ut spiritu sancto renatos regnum tuum facias introire, atque eo perueniat humilitas gregis, quo praecessit celsitudo pastoris: per³.

9 ALIA. Praesta nobis omnipotens et misericors deus, ut in resurrectione domini nostri Iesu Christi percipiamus ueraciter portionem: per⁴.

10 ALIA. Concede quaesumus omnipotens deus, ut ueterem cum suis rationibus hominem deponentes illius conuersatione uiuamus, ad cuius nos substantiam paschalibus remediis transtulisti: per⁵.

11 ALIA. Depelle domine conscriptum peccati lege chirographum⁶, quod in nobis paschali mysterio per resurrectionem tui filii⁷ uacuasti: per⁸.

12 ALIA. Deus qui ad aeternam uitam in Christi resurrectione nos reparas, imple pietatis tuae ineffabile sacramentum, ut cum in maiestate sua saluator noster aduenerit, quos fecisti baptismo regenerari, / facias beata immortalitate uestiri: per⁹. [78]

13 ALIA. Deus humani generis conditor et redemptor, da quaesumus ut reparationis nostrae collata subsidia te iugiter inspirante sectemur: per¹⁰.

14 ALIA. Gaudeat domine plebs fidelis, et cum propriae recolit saluationis exordia, eius promoueatur augmentis: per¹¹.

15 ALIA. Deus qui renatis aqua et spiritu sancto caelestis regni pandis introitum, auge super famulos tuos gratiam quam dedisti, ut qui ab omnibus sunt purgati peccatis, a nullis priuentur promissis: per¹².

16 ALIA. Fac omnipotens deus, ut qui paschalibus remediis innouati similitudinem terreni parentis euasimus, ad formam caelestis transferamur auctoris: per¹³.

¹) tuae O p (tuae gratiae perpetua p) ²) add. d. C ³) add. d. C,
qui tecum O ⁴) add. d. C, add. eundem O ⁵) add. d. C, add. eundem O
⁶) ita C p, cyrographum O r ⁷) filii tui O r p ⁸) qui tecum uiuit O
⁹) add. eundem O ¹⁰) add. d. C, add. eundem O* ¹¹) add. d. C ¹²) add. d. C
¹³) add. d. C, qui tecum O

96 8) = Ge 582. 602, 11) = Ge 582. | Col. 2, 14. 12) = Ge 581.
15) = Ge 582. 756. 16) = Ge 582.

ALIA. Deus qui nos fecisti hodierna die paschalia festa celebrare, fac nos quaesumus in caelesti regno¹ gaudere: per².

ALIA. Familiam tuam quaesumus domine dextera tua perpetuo circumdet auxilio, ut paschali interueniente sollemnitate ab omni prauitate defensa donis caelestibus prosequatur: per.

97.

AD COMPLETUM DIEBUS FESTIS

97

Praesta quaesumus domine deus noster, ut quae sollemni celebramus officio, purificatae mentis intellegentia³ consequamur: per⁴.

ALIA⁵. Caelesti lumine quaesumus domine semper et ubique nos praeueni, ut mysterium cuius nos participes esse uoluisti, et puro cernamus intuitu et digno percipiamus affectu⁶: per⁷.

98.

/MENSE APRILI

[79] 98

XVIII KALENDAS MAIAS ID EST XIII DIE MENSIS APRILIS
NATALE SANCTORUM TIBURTII⁸ ET UALERIANI

Praesta quaesumus omnipotens deus, ut qui sanctorum tuorum Tiburtii⁸, Ualeriani et Maximi sollemnia colimus, eorum etiam uirtutes imitemur: per⁹.

SUPER OBLATA. Hostia haec quaesumus domine¹⁰, quam in sanctorum tuorum natalicia¹¹ recensentes offerimus et uincula nostrae prauitatis absoluat et tuae nobis misericordiae dona conciliet: per.

AD COMPLETA. Sacro munere satiati supplices te domine³ deprecamur, ut quod debitae seruitutis celebramus officio, saluationis tuae sentiamus augmentum¹²: per.

99.

VIII KALENDAS MAIAS ID EST XXIII DIE MENSIS APRILIS
NATALE SANCTI GEORGII¹³

xcviii

Deus qui nos beati Georgii martyris tui meritis et intercessionem laetificas, concede propitius, ut qui eius beneficia poscimus, dona tuae gratiae consequamur: per.

¹) in caelestia regna C ²) add. d. C ³) intellegentiam C indulgentia[m] [m eras.] O ⁴) add. d. C ⁵) super oblata O sine tit. p ⁶) effectu C
⁷) add. d. C ⁸) tyburtii O ⁹) add. d. C ¹⁰) domine quaesumus O ¹¹) natalitio O natalitiis r p ¹²) augmento O ¹³) add. et sancti reguli episcopi O

96 18 = n. 202, 40. Le 448. 97 1) = n. 17, 5. 2) = Ge 503. 98 2 = n. 21, 2*. 3) = n. 23, 3*. 99 1) = n. 119. 1.

- 2 SUPER OBLATA. Munera domine oblata sanctifica, et intercedente beato Georgio martyre tuo nos per haec a peccatorum nostrorum maculis emunda: per¹.
- 3 AD COMPLENDUM. Supplices te rogamus omnipotens deus, ut quos tuis reficis sacramentis, intercedente beato Georgio martyre tuo tibi etiam placitis moribus dignanter tribuas deseruire: per.

100.

100 / VII KALENDAS MAIAS ID EST XXV DIE MENSIS APRILIS [80]
LAETANIA MAIORE AD SANCTUM LAURENTIUM IN LUCINAE

- 1 Mentem familiae tuae quaesumus domine intercedente beato Laurentio martyre tuo et munere conpunctionis aperi et largitate pietatis exaudi: per².
- 2 AD SANCTUM VALENTINUM. Deus qui culpas delinquentium districte feriendo percutis, fletus quoque lugentium non recuses, ut qui pondus tuae animaduersionis cognouimus, etiam pietatis gratiam sentiamus: per³.
- 3 AD PONTEM MOLBI⁴. Parce domine quaesumus, parce populo tuo, et nullis iam patiaris aduersitatibus fatigari, quos pretioso filii tui sanguine redemisti: per⁵.
- 4 AD CRUCEM. Deus qui culpas nostras piis uerberibus percutis, ut nos a nostris iniquitatibus emundes, da nobis et de uerbere tuo proficere et de tua citius consolatione gaudere: per⁶.
- 5 IN ATRIO. Adesto domine supplicationibus nostris, et sperantes in tua misericordia intercedente beato Petro apostolo tuo caelesti protege benignus auxilio: per⁶.
- 6 ALIA ORATIO⁷ IN ATRIO. Praesta quaesumus omnipotens deus, ut ad te toto corde clamantes intercedente beato Petro apostolo tuo tuae pietatis indulgentiam consequamur: per⁸.
- 7 / AD MISSAM. Praesta quaesumus omnipotens deus, ut qui [81] in afflictione nostra de tua pietate confidimus, contra aduersa omnia tua semper protectione muniamur: per⁸.
- 8 SUPER OBLATA. Haec munera domine quaesumus et uincula nostrae prauitatis absoluant et tuae nobis misericordiae dona concilient: per⁸.

¹) *add.* d. C ²) *add.* d. C ³) *add.* d. C ⁴) olbi C p ⁵) qui tecum uiuit O
⁶) *add.* d. C ⁷) ortñ C ⁸) *add.* d. C

99 2) = n. 8, 2*. 3) = n. 33, 3*. 100 5) = Le 358. 8) = n. 66, 2. Ge 671.

AD COMPLETA. Uota nostra quaesumus domine pio fauore 9
prosequere, ut dum dona tua in tribulatione percipimus, de con-
solatione nostra in tuo amore crescamus: per¹.

ALIA AD COMPLETA. Praetende nobis domine misericordiam 10
tuam, ut quae uotis expetimus, conuersatione tibi placita conse-
quamur: per².

101.

IIII³ KALENDAS MAIAS ID EST XXVIII DIE MENSIS APRILIS 101
NATALE SANCTI UITALIS⁴

Praesta quaesumus omnipotens deus, ut intercedente beato 1
Uitale martyre tuo et a cunctis aduersitatibus liberemur in cor-
pore, et a prauis cogitationibus mundemur in mente: per.

SUPER OBLATA. Accepta sit in conspectu tuo domine nostra 2
deuotio, et eius nobis fiat supplicatione salutaris, pro cuius sollem-
nitate defertur: per⁵.

/AD COMPLETA. Refecti participatione muneris sacri quae- [82] 3
sumus domine deus noster, ut cuius exequimur cultum sentiamus
effectum: per⁶.

102.

MENSE⁷ MAIO⁸

KALENDIS MAIIS NATALE APOSTOLORUM PHILIPPI⁹ ET IACOBI 102

Deus qui nos annua apostolorum tuorum Philippi et Iacobi 1
sollemnitate laetificas, praesta quaesumus, ut quorum gaudemus
meritis instruamur¹⁰ exemplis: per.

SUPER OBLATA. Munera domine, quae pro apostolorum 2
tuorum Philippi et Iacobi sollemnitate deferimus, propitius suscipe
et mala omnia quae meremur auerte: per.

AD COMPLETA. Quaesumus domine salutaribus repleti mysteriis, 3
ut quorum sollemnia celebramus, eorum orationibus adiuuemur: per¹¹.

103.

V NONAS MAIAS ID EST III DIE MENSIS MAII CIII
NATALE SANCTORUM ALEXANDRI EUENTI ET THEODULI¹²

Praesta quaesumus omnipotens deus, ut qui sanctorum tuorum 1

1) *add. d. C* 2) *add. d. n. C* 3) III O 4) *add. martyris O*
5) *add. d. C* 6) *add. d. n. C* 7-8) *om. O p* 9) *philyppi O* 10) *in-*
struamus O 11) *add. d. C* 12) *teodoli O theodoli r p*

100 10) = n. 202, 59. Le 369. 101 1) = Ge 637. 2) = n. 23, 2*. 3) =
n. 22, 3*. 102 1) = n. 120, 1. 122, 1. App. 179 (180). 2) App. 179 (180).
) = n. 19, 3*. 103 1) = n. 29, 1*.

Alexandri, Euenti et Theoduli¹ natalicia colimus, a cunctis malis imminentibus eorum intercessionibus liberemur: per.

2 /SUPER OBLATA. Super has quaesumus hostias domine² [83] benedictio copiosa descendat, quae et sanctificationem nobis clementer operetur et de martyrum nos sollemnitate laetificet: per³.

3 AD COMPLETA. Refecti participatione muneris sacri quaesumus domine deus noster, ut quorum exequimur cultum sentiamus effectum: per⁴.

104.

104 PRIDIE NONAS MAIAS ID EST VI DIE MENSIS MAII
NATALE SANCTI IOHANNIS ANTE PORTAM LATINAM

1 Deus qui conspicias, quia nos undique mala nostra perturbant, praesta quaesumus, ut beati Iohannis apostoli tui intercessio gloriosa nos⁵ protegat: per⁶.

2 SUPER OBLATA. Muneribus nostris quaesumus domine precibusque susceptis⁷ et caelestibus nos munda mysteriis et clementer exaudi: per.

3 AD COMPLETA. Refecti domine pane caelesti ad uitam quaesumus nutriamur aeternam: per.

105.

105 VI IDUS MAIAS ID EST X DIE MENSIS MAII
NATALE SANCTORUM GORDIANI ET EPIMACHI

1 Da quaesumus omnipotens deus, ut qui beatorum martyrum Gordiani atque Epimachi sollemnia colimus, /eorum apud te [84] intercessionibus adiuuemur: per.

2 SUPER OBLATA. Hostias tibi domine beatorum martyrum Gordiani atque Epimachi dicatas meritis benignus adsume et ad perpetuum nobis tribue prouenire subsidium: per.

3 AD COMPLENDUM. Quaesumus omnipotens deus, ut qui caelestia alimenta percepimus intercedentibus sanctis tuis Gordiano atque Epimacho⁸ per haec contra omnia aduersa muniamur: per⁹.

¹) teodoli O theodoli r p ²) domine hostias O ³) add. d. C
⁴) add. d. C ⁵) nos gloriosa O* ⁶) add. d. C ⁷) conceptis O ⁸) gordiani atque epimachi C ⁹) add. d. C

103 2) = n. 26,2*. 3) = n. 22, 3*. 104 2) = n. 14, 2*. 3) = Ge 518.
105 1) = n. 109, 1. Ge 637. 2) = n. 19, 2*. 3) = n. 25, 3*.

106.

III IDUS MAIAS ID EST XII DIE MENSIS MAII
NATALE SANCTI PANCRATI¹

CVI

Praesta quaesumus omnipotens deus, ut qui beati² Pancratii¹ martyris tui natalicia colimus a cunctis malis imminentibus³ eius intercessionibus liberemur: per⁴.

SUPER OBLATA. Munera quaesumus domine tibi dicata sanctifica, et intercedente beato Pancratio⁵ martyre tuo per eadem nos placatus intende: per⁴.

AD COMPLETA. Beati Pancratii martyris tui domine inter-³cessionem placatus praesta quaesumus, ut quae temporali celebramus actione perpetua saluatione capiamus: per⁴.

107.

/ III IDUS MAIAS ID EST XIII DIE MENSIS MAII
NATALE SANCTAE MARIAE AD MARTYRES⁶

[85] 107

Concede quaesumus omnipotens deus ad eorum nos gaudia¹ aeterna pertingere, de quorum nos uirtute tribuis annua sollemnitatem gaudere: per⁴.

SUPER OBLATA. Super has quaesumus hostias domine benedictio copiosa descendat, quae et sanctificationem nobis clementer operetur et de martyrum nos sollemnitatem laetificet: per⁷.

AD COMPLETA. Supplices te rogamus omnipotens deus, ut quos tuis reficis sacramentis, tibi etiam placitis moribus dignanter deseruire concedas: per⁴.

108.

IN⁸ ASCENSA DOMINI

108

Concede quaesumus omnipotens deus, ut qui hodierna die¹ unigenitum tuum redemptorem nostrum ad caelos ascendisse credimus, ipsi quoque mente in caelestibus habitemus: per⁹.

SUPER OBLATA. Suscipe domine munera, quae pro filii tui²

¹) pancratii O r p ²) *in mg. man. recentior* beatorum martyrum tuorum nereii acillei et pancratii C ³) immi[nen]entibus O ⁴) *add. d. C*
⁵) pancratio O* prancatio O *corr.* ⁶) *add. man. recentior* et sancti servasii O
⁷) *add. d. n. C* ⁸) *praem. uig. O corr.* ⁹) *add. d. C, add. eundem O et man. 2 supra lineam C*

106 1) = n. 29, 1*. 2) = n. 121, 2. 137, 2. 182, 2. Ge 700. 107 2) = n. 26, 2*. 3) = n. 33, 3*.

gloriosa ascensione deferimus, et concede propitius, ut a praesentibus periculis liberemur et ad uitam perueniamus aeternam: per¹.

3 PRAEFATIO. Uere dignum et² iustum est³ aequum et salutare⁴: / Qui post resurrectionem suam omnibus discipulis suis mani- [86] festus apparuit et ipsis cernentibus est⁵ eleuatus in caelum, ut nos diuinitatis suae tribueret esse participes. Et ideo cum⁶ angelis et archangelis cum thronis et dominationibus cumque omni militia caelestis exercitus ymnum gloriae tuae canimus sine fine dicentes: sanctus sanctus sanctus⁷.

4 Communicantes⁸ et diem sacratissimum celebrantes, quo dominus noster unigenitus filius tuus unitam sibi fragilitatis nostrae substantiam in gloriae tuae dextera⁹ collocauit: sed et memoriam.

5 AD COMPLETA. Praesta nobis quaesumus omnipotens et misericors deus, ut quae uisibilibus mysteriis sumenda percepimus¹⁰, inuisibili consequamur effectu: per¹¹.

6 ALIAE ORATIONES. Adesto domine supplicationibus nostris, ut sicut humani generis saluatorem consedere tecum in tua maiestate confidimus, ita usque ad consummationem saeculi manere nobiscum quemadmodum est pollicitus sentiamus: per¹².

7 ALIA. Deus cuius filius in alta caelorum potenter ascendens captiuitatem nostram sua duxit uirtute captiuam, tribue quaesumus, ut dona quae suis participibus contulit, largiatur et nobis: per¹³.

109.

109 / VIII KALENDAS IUNIAS ID EST XXV DIE MENSIS MAII [87]
NATALE SANCTI URBANI PAPAE

1 Da quaesumus omnipotens deus, ut qui beati Urbani martyr tui atque pontificis sollemnia colimus, eius apud te intercessionibus adiuuemur: per¹⁴.

2 SUPER OBLATA. Haec hostia domine quaesumus emundet nostra delicta, et¹⁵ sacrificium celebrandum subditorum tibi corpora mentesque sanctificet: per.

¹) *add.* eundem O ²⁻⁻⁸) *om.* O ⁴) *add.* usque per christum dominum nostrum O *corr.* (p), *add. man.* 2. per christum *supra lineam* C ⁵) *est man.* 2. *supra lineam* C ⁶⁻⁻⁷) cum—sanctus *om.* O p ⁸) *praemittit* infra actionem O ⁹) *dexteram* C ¹⁰) *percipimus* O ¹¹) *om.* C ¹²) qui tecum uiuit O ¹³) i. x. d. n. qui tecum O ¹⁴) *om.* C ¹⁵) *add.* ad *man.* 2 *supra lin.* O

108 3) = Le 314. 4) = Ge 588. Le 316 | Act. 1, 3. 9. 5) = Le 313 6) = Ge 589. Le 313. 7) = Ge 588 | Eph. 4, 8. 109 1) = n. 105, 1*. 2) = n. 2, 8*.

AD COMPLETA. Refecti participatione muneris sacri quaesumus 3 domine deus noster, ut cuius exequimur cultum, sentiamus effectum: per.

110.

INCIPIUNT ORATIONES DE PENTECOSTEN¹ DIE SABBATO 110
ANTE DESCENSUM FONTIS

LECTIO LIBRI² GENESIS³. Deus temptauit⁴ Abraham⁵. Deus 1 qui in Abrahae famuli tui opere humano generi oboedientiae exempla praeuisti, concede nobis et nostrae uoluntatis prauitatem frangere, et tuorum praeceptorum rectitudinem in⁶ omnibus⁷ adimplere: per.

LECTIO LIBRI⁸ DEUTERONOMII. Et⁹ scripsit Moyses canticum 2 hoc¹⁰. Deus qui nobis per prophetarum ora praecepisti temporalia relinquere atque ad aeterna festinare: da famulis tuis, ut quae / a te iussa cognouimus, implere caelesti inspiratione ualeamus: [88] per.

LECTIO ESAIAE PROPHETAE. Et¹¹ adprehendent septem 3 mulieres¹² unum hominem¹³. Deus qui nos ad celebrandam festiuitatem utriusque testamenti paginis instruis, da nobis intellegere misericordiam tuam, ut ex perceptione praesentium munerum firma sit expectatio futurorum: per¹⁴.

LECTIO HIEREMIAE PROPHETAE. Audi Israhel mandata¹⁵ 4 uitae. Deus incommutabilis uirtus et lumen aeternum, respice propitius ad totius ecclesiae mirabile sacramentum, et da famulis tuis, ut hoc quod deuote agimus, etiam rectitudine¹⁶ uitae teneamus: per¹⁷.

ORATIO¹⁸ DE PSALMO XLI. Sicut ceruus. Concede quae- 5 sumus omnipotens deus, ut qui sollemnitatem dono¹⁹ spiritus sancti colimus, caelestibus desideriis accensi fontem uitae sitiamus: per²⁰.

¹) pentecosth O ²) om. C ³) genesi C ⁴) temptauit deus O r p
⁵) habraham O ⁶⁻⁷) om. C ⁸) om. O ⁹) om. O p ¹⁰) hoc om. O, sed. add. supra lin. man. rec. et docuit filios israel. Cant. attende celum ¹¹) om. O p r
¹²⁻¹³) om. O (p) ¹⁴) unum hominem: uirum unum r. O add. in marg. Cant. uinea
¹⁴) add. d. C ¹⁵) mandat (sic) C ¹⁶) rectitudinem C* O m eras. C corr.
¹⁷) add. d. n. C ¹⁸) oratione C ¹⁹) doni ex dono correxerunt O r: dono C p
²⁰) (per add. corr.) in unitate (eiusdem add. corr.) spiritus sancti. per. O add. inde agatur sicut in uigilia sanctum pasche in mg. m. 2

109 3) = n. 22, 3*. 110 1) App. 151 (157) | Gen. 22, 1. 2) App. 152 (158) | Deut. 31, 22. 3) = n. 84, 3*. | Is. 4, 1. 4) cf. App. 147 (155). Ge 566. | Bar. 3, 9. 5) = n. 84, 5*. | Ps. 41, 1.

6 ALIAE ORATIONES. Omnipotens sempiternus deus, qui paschale sacramentum quinquaginta dierum uoluisti mysterio contineri: praesta ut gentium facta dispersio diuisione linguarum ad unam confessionem tui nominis caelesti munere congregetur¹: per².

7 ALIA ORATIO³. Deus qui sacramento festiuitatis hodiernae uniuersam ecclesiam tuam in omni gente et natione sanctificas, in totam mundi latitudinem spiritus tui dona diffunde: per⁴. [89]

8 ALIA. Annue misericors deus, ut qui diuina praecepta uiolando a⁵ paradisi⁶ felicitate decidimus, ad aeternae beatitudinis redeamus accessum per tuorum custodiam mandatorum: per⁷.

9 ALIA. Da nobis quaesumus domine per gratiam spiritus sancti nouam tui paracliti spiritalis obseruantiae disciplinam, ut mentes nostras⁸ sacro purificante ieiunio cunctis reddantur eius muneribus aptiores: per.

111.

111 ORATIO⁹ AD MISSAM¹⁰ IN SABBATO PENTECOSTEN¹¹ POST ASCENSUM FONTIS

1 Praesta quaesumus omnipotens deus, ut claritatis tuae super nos splendor effulgeat, et lux tuae lucis corda eorum, qui per gratiam tuam renati sunt, sancti spiritus inlustratione confirmet: per¹².

2 SUPER OBLATA. Munera domine quaesumus oblata sanctifica, et corda nostra sancti spiritus inlustratione emunda: per¹².

3 PRAEFATIO. Uere dignum et¹³ iustum est¹⁴ aequum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, domine sancte pater omnipotens aeternus deus per Christum / dominum nostrum: [90] qui ascendens super omnes caelos sedensque ad dexteram tuam promissum spiritum sanctum hodierna die in filios adoptionis effudit: Quapropter profusis gaudiis totus in orbe¹⁵ terrarum mundus exultat, sed et supernae uirtutes atque angelicae potestates ymnum¹⁶ gloriae tuae concinunt¹⁷ sine fine dicentes¹⁸.

1) congregentur C 2) *add.* d. C 3) *om.* O (r) 4) *add.* d. C, *add.* d. n. i. x. filium tuum. eiusdem. O 5) *om.* C 6) paradysi O 7) *add.* d. O 8) nostrae O p 9) oratio C p: orationes O r 10) missa C
11) pentecosth O 12) *add.* d. C, in unitate eiusdem O 13-14) *om.* O r
15) orbem C 16) hymnum O p 17) concinnunt C 18) *add.* sanctus O

110 6) = Ge 600. Le 316. 7) = Ge 601. 8) = Le 317. 9) App. 150 (157). Ge 597. 600. Le 319. 111 2) = n. 112, 2. 3) = n. 112, 3. Ge 599. cf. Le 318.

Communicantes et diem sacratissimum pentecosten cele- 4
brantes¹, quo spiritus sanctus apostolis² innumeris linguis appa-
ruit³: sed et memoriam uenerantes⁴.

Hanc igitur oblationem seruitutis nostrae, sed et cunctae 5
familiae tuae, quam tibi offerimus pro his quoque quos regenerare
dignatus es ex aqua et spiritu sancto, tribuens eis remissionem
omnium peccatorum, quaesumus domine ut placatus: per⁵.

AD COMPLENDUM. Sancti spiritus domine corda nostra mundet 6
infusio, et sui roris intima aspersione fecundet: per⁶.

112.

DIE DOMINICO AD SANCTUM PETRUM

112

Deus qui hodierna die corda fidelium sancti spiritus inlustra- 1
tione docuisti, da nobis in eodem spiritu recta sapere, et de eius
semper⁷ consolatione gaudere: per⁸.

SUPER OBLATA. Munera domine quaesumus oblata sanctifica, 2
et corda nostra sancti spiritus / inlustratione emunda: per⁹. [91]

PRAEFATIO. Uere dignum et¹⁰ iustum est¹¹ aequum et salu- 3
tare, nos tibi semper et ubique gratias agere, domine sancte pater
omnipotens aeternae deus per Christum dominum nostrum: qui
ascendens super omnes caelos sedensque ad dexteram tuam pro-
missum spiritum sanctum hodierna die in filios adoptionis effudit:
Quapropter profusis gaudiis totus in orbe¹² terrarum mundus
exultat, sed et supernae uirtutes atque angelicae potestates ymnum¹³
gloriae tuae concinunt¹⁴ sine fine dicentes sanctus.

Communicantes et diem sacratissimum pentecosten celebrantes, 4
quo spiritus sanctus apostolis innumeris linguis apparuit; sed et
memoriam.

Hanc igitur oblationem seruitutis nostrae, sed et cunctae 5
familiae tuae, quam tibi offerimus pro his quoque quos regenerare
dignatus es ex aqua et spiritu sancto, tribuens eis remissionem
omnium peccatorum, quaesumus domine ut¹⁵ placatus¹⁶.

¹) praeuenientes *man. rec. super ras.* O p ²⁻³) apostolos (*corr. ex -is*)
plebemque credentium praesentia suae maiestatis impleuit O ⁴) *om.* O r p
⁵) *om.* O ⁶) *add. d. C, add. d. in unitate eiusdem* O ⁷) *om.* C
⁸) in unitate eiusdem O* (*praemittit per man. rec.*) ⁹) *add. d. in unitate* O
¹⁰⁻¹¹) *om.* O r [p *deest*] ¹²) orbe* (*eraso m*) C ¹³) hymnum O [p *deest*]
¹⁴) concinunt C O* ¹⁵⁻¹⁶) *om.* O (r p)

111 4) = n. 112, 4. Ge 599. Le 318 5) = n. 87, 5*. 6) = n. 112, 6.
Ge 602. 112 2) = n. 111, 2. 3) = 111, 3. Ge 599. Le 318. 4) = n. 111, 4*.
5) = n. 87, 5*.

- 6 AD COMPLENDUM. Sancti spiritus domine corda nostra mundet infusio, et sui roris intima aspersione fecundet: per¹.

113.

113

FERIA II AD UINCULA

- 1 Deus qui apostolis tuis sanctum dedisti spiritum, concede plebi tuae piae² petitionis effectum, ut quibus dedisti fidem largiaris et pacem: per³.
- 2 / SUPER OBLATA. Propitius domine quaesumus haec dona [92] sanctifica, et hostiae spiritalis oblatione suscepta nosmet ipsos tibi perface munus aeternum: per.
- 3 AD COMPLENDUM. Adesto domine quaesumus populo tuo, et quem mysteriis caelestibus imbuisti, ab hostium furore defende: per⁴.

114.

114

FERIA III AD SANCTAM ANASTASIAM

- 1 Adsit nobis domine quaesumus uirtus spiritus sancti, qui⁵ et corda nostra clementer expurget et ab omnibus tueatur aduersis: per³.
- 2 SUPER OBLATA. Purificet nos domine quaesumus muneris praesentis oblatio ut⁶ dignos⁷ sacra participatione perficiat: per.
- 3 AD COMPLETA. Mentis nostras quaesumus domine spiritus sanctus diuinis reparet sacramentis, quia ipse est remissio omnium peccatorum: per.

115.

115

FERIA IIII AD SANCTAM MARIAM MAIOREM

- 1 Mentis nostras quaesumus domine paraclitus⁸ qui a te procedit inluminet et inducat in omnem, sicut tuus promisit filius, ueritatem: per⁹.
- 2 / ALIA ORATIO¹⁰. Praesta quaesumus omnipotens et miseri- [93]

¹) *add. d. in unitate eiusdem O* ²) *om. C* ³) *add. in unitate eiusdem O, praem. per m. rec.* ⁴) *add. d. C* ⁵) *quae O r p* ⁶) *ut C O: et r p*
⁷) *add. nos m. rec. super lin. O* ⁸) *paraclytus O* ⁹) *qui tecum uiuit eiusdem. O* ¹⁰) *om. O (r p)*

112 6) = n. 111, 6. Ge 602. 113 2) = Le 318. 320. 3) = Ge 601. Le 320.
 114 1) = Ge 602. Le 321. 2) App. 204 (201). Ge 601. Le 321. 3) = Le 321
 Ge 601. 115 1) = Ge 602.

cors deus, ut spiritus sanctus adueniens templum nos gloriae suae dignanter habitando perficiat: per¹.

SUPER OBLATA. Accipe quaesumus domine² munus oblatum³ et dignanter operare, ut quod mysteriis agimus, piis effectibus celebremus: per.

AD COMPLENDUM. Sumentes domine caelestia sacramenta⁴ quaesumus clementiam tuam, ut quod temporaliter gerimus, aeternis gaudiis consequamur: per.

116.

FERIA VI AD APOSTOLOS

116

Da quaesumus ecclesiae tuae misericors deus, ut sancto spiritu³ 1 congregata hostili nullatenus incursione turbetur: per⁴.

SUPER OBLATA. Sacrificia domine tuis oblata conspectibus² ignis ille diuinus adumat, qui discipulorum Christi tui per sanctum spiritum⁵ corda succendit: per⁶.

AD COMPLENDUM. Sumpsimus domine sacri dona mysterii³ humiliter deprecantes, ut quae in tui commemoratione nos facere praecepisti, in nostrae proficiant infirmitatis auxilium: per.

117.

/ SABBATO XII LECTIONES MENSIS QUARTI⁷

[94] CXVII

Mentibus nostris domine spiritum sanctum benignus infunde¹ cuius et⁸ sapientia conditi sumus et prouidentia gubernamur: per⁹.

ALIA. Illo nos igne quaesumus domine spiritus sanctus in-² flammet, quem dominus noster Iesus Christus misit in terram et uoluit uehementer accendi: per¹⁰.

ALIA. Deus qui ad animarum medellam ieiunii deuotione³ castigari corpora praecepisti, concede nobis¹¹ propitius et mente et corpore semper tibi esse deuotos: per¹².

ALIA. Praesta quaesumus omnipotens deus, ut salutaribus⁴

¹) per *m.* 2 O, *add.* in unitate O ²) domine quaesumus O ³) spiritu sancto O ⁴) *add.* in unitate *m. rec.* O ⁵) spiritum sanctum O ⁶) *add.* eundem O ⁷) *sabbt* in XII lect mens IIIIto O r (p) ⁸) *add.* *m.* 1 C ⁹) *add.* d. n. in unitate eiusdem O ¹⁰) qui tecum O ¹¹) nos O ¹²) *add.* d. C

115 3) = Le 321. 4) = n. 126, 3. App. 182 (182). (320). Ge 638. Le 305. 116 1) = Le 320. 3) App. 175 (177). Le 374. 117 2) Luc. 12, 49. 4) = n. 55, 1*.

ieiuniis eruditi ab omnibus etiam uitiis abstinentes propitiationem tuam facilius impetremus¹: per.

5 ALIA. Praesta quaesumus omnipotens deus sic nos ab epulis carnalibus abstinere, ut a uitiis inruentibus pariter ieiunemus: per².

6 ALIA. Deus qui tribus pueris mitigasti flammam ignium, concede propitius, ut nos famulos tuos non exurat flamma uitorum: per.

7 SUPER OBLATA. Ut accepta tibi sint domine nostra ieiunia, praesta nobis quaesumus, huius munere sacramenti purificatum tibi pectus offerre³: per.

8 /AD COMPLENDUM. Praebeat nobis domine diuinum [95] tua sancta feruorem, quo eorum pariter et actu delectemur et fructu: per.

118.

DIE DOMINICO UACAT

CXVIII

1 Deprecationem nostram quaesumus domine benignus exaudi, et quibus supplicandi praestas affectum, tribue defensionis auxilium: per.

2 SUPER OBLATA. Munera domine oblata sanctifica, ut tui nobis unigeniti corpus et sanguis fiat⁴: per⁵.

3 AD COMPLENDUM. Haec nos communio domine, purget a crimine et caelestis remedii⁶ faciat esse consortes: per⁷.

119.

MENSE IUNIO

119

KALENDIS IUNIIS DEDICATIO⁸ SANCTI NICOMEDIS

1 Deus qui nos beati Nicomedis martyris tui meritis et intercessionem laetificas, concede propitius, ut qui eius beneficia poscimus dona⁹ tuae gratiae consequamur: per.

2 SUPER OBLATA. Munera domine oblata sanctifica, et intercedente beato Nicomede martyre tuo nos per haec a peccatorum nostrorum maculis emunda: per⁷.

¹) impetremur C ²) *add.* d. C ³) offeri O ⁴) fiat C [p]:
fiant O r. ⁵) *add.* eundem qui tecum O ⁶) caelestibus remediis C ⁷) *add.*
d. C ⁸) *add.* basilicae O ⁹) dono O

117 5) = n. 166, 4. 6) = n. 44, 8*. 7) = Ge 523. 8) = n. 74, 3*.
118 1) = n. 60, 4*. 2) App. 165 (169). 3) = n. 2, 10. 119 1) = n. 99, 1,
2) = n. 8, 2*.

AD COMPLENDUM. Supplices te rogamus omnipotens deus, 3 ut quos tuis reficis sacramentis, intercedente beato Nicomede martyre tuo tibi etiam placitis moribus dignanter tribuas deseruire: per.

120.

IIII¹ NONAS IUNIAS ID EST II DIE MENSIS IUNII [96] 120
NATALE SANCTORIUM MARCELLINI ET PETRI

Deus qui nos annua beatorum Marcellini et Petri martyrum 1 tuorum sollemnitate laetificas: praesta quaesumus, ut quorum gaudemus meritis, prouocemur exemplis: per.

SUPER OBLATA. Hostia haec quaesumus domine quam in² 2 sanctorum tuorum natalicia³ recensentes offerimus, et uincula nostrae prauitatis absoluat⁴ et tuae nobis misericordiae dona conciliet: per.

AD COMPLENDUM. Sacro munere satiati supplices te domine 3 deprecamur, ut quod debitae⁵ seruitutis celebramus officio, saluationis tuae sentiamus augmentum⁶: per.

121.

XIIII KALENDAS IULIAS⁷ ID EST XVIII DIE MENSIS IUNII 121
NATALE SANCTORUM MARCI ET MARCELLIANI

Praesta quaesumus omnipotens deus, ut qui sanctorum Marci 1 et Marcelliani natalicia colimus⁸, a cunctis malis imminentibus eorum intercessione⁹ liberemur: per.

SUPER OBLATA. Munera domine tibi dicata sanctifica, et inter- 2 cedentibus beato Marco et Marcelliano per eadem nos placatus intende: per.

AD COMPLENDUM. Salutaris tui domine munere satiati¹⁰ sup- 3 plices exoramus, ut quorum laetamur gustu, renouemur effectu: per¹¹.

122.

/ XIII KALENDAS IULIAS ID EST XVIII DIE MENSIS IUNII [97] 122
NATALE SANCTORUM PROTASII ET GERUASII¹²

Deus qui nos annua sanctorum tuorum¹³ Protasi et Geruasii¹⁴ 1

1) III C 2) om. O 3) natalicia C nataliciis r p natalitio corr. ex -a O 4) absoluant O* 5) de uitae C 6) augmento O corr. 7) iun(ias) O
8) add.m. I C 9) intercessionibus O 10) saciati C 11) add. d. C 12) geruasii et protasii O p 13) om. O 14) geruasii et protasii O

119 3) = n. 33, 3*. 120 1) = n. 102, 1*. 2) = n. 21, 2*. 3) = n. 23, 3*.
121 1) = n. 29, 1*. 2) = n. 106, 2*. 3) = n. 39, 3*. 122 1) = n. 102, 1*.

sollemnitate laetificas, concede propitius, ut quorum gaudemus meritis, accendamus exemplis: per.

2 SUPER OBLATA. Oblatis quaesumus domine placare muneribus, et intercedentibus sanctis tuis a cunctis nos defende periculis: per.

3 AD COMPLENDUM. Haec nos communio domine purget a crimine, et intercedentibus sanctis tuis caelestis remedii¹ faciat esse consortes: per².

123.

123 VIII KALENDAS IULIAS ID EST XXIII DIE MENSIS IUNII
UIGILIA SANCTI IOHANNIS BAPTISTAE

1 Praesta quaesumus omnipotens deus, ut familia tua per uiam salutis incedat et beati Iohannis praecursoris hortamenta sectando ad eum quem praedixit secunda perueniat: per³.

2 SUPER OBLATA. Munera domine oblata sanctifica, et intercedente beato Iohanne baptista nos per haec a peccatorum nostrorum maculis emunda: per.

3 /AD COMPLENDUM. Beati Iohannis baptistae nos domine [98] praeclara comitetur oratio, et quem uenturum esse praedixit, poscat nobis fauere placatum: per⁴.

124.

124 VIII KALENDAS IULIAS ID EST XXIII DIE MENSIS IUNII⁵
NATALE SANCTI IOHANNIS⁶ IN PRIMA MISSA

1 Concede quaesumus omnipotens deus, ut qui beati Iohannis baptistae sollemnia colimus, eius apud te intercessione muniamur: per.

2 SUPER OBLATA. Munera domine oblata sanctifica, et intercedente beato Iohanne baptista nos per haec a peccatorum nostrorum maculis emunda: per.

3 AD COMPLENDUM. Praesta quaesumus omnipotens deus, ut qui caelestia alimenta percepimus, intercedente beato Iohanne baptista per haec contra omnia aduersa muniamur: per.

1) caelestibus remediis C 2) *add.* d. n. C 3) d. O *corr.* 4) *add.* d. n. i. x. C, d. n. i. x. filium tuum qui tecum uiuit O 5) iul(ii) O 6) *add.* baptistae O r p

122 2) = n. 29, 2*. 3) = n. 2, 10*. 123 2) = n. 8, 2*. 3) = Ge 649. 650. Le 325. 124 2) = n. 8, 2*. 3) = n. 25, 3*.

125.

ITEM AD MISSAS¹

125

Deus qui praesentem diem honorabilem nobis in beati 1 Iohannis natiuitate fecisti, da populis tuis spiritalium gratiam gaudiorum, et omnium fidelium mentes dirige in uiam salutis aeternae: per.

/SUPER OBLATA. Tua domine muneribus altaria cumu- [99] 2 lamus, illius natiuitatem honore² debito celebrantes, qui saluatorem mundi et cecinit adfuturum et adesse monstrauit: per³.

AD COMPLENDUM. Sumat ecclesia tua deus beati Iohannis 3 baptistae generatione laetitiam, per quem suae regenerationis cognouit auctorem per⁴.

AD UESPEROS UBI SUPRA⁵. Deus qui nos beati Iohannis 4 baptistae concedis natalicia⁶ perfrui, eius nos tribue meritis adiuuari: per.

AD FONTES. Omnipotens sempiterne deus, da cordibus nostris 5 illam tuarum rectitudinem semitarum, quam beati Iohannis baptistae in deserto uox clamantis edocuit: per⁷.

ALIAE ORATIONES

Deus qui conspicias quia nos undique mala nostra contristant, 6 per praecursorem gaudii corda nostra laetifica: per.

ALIA. Da quaesumus omnipotens deus⁸, intra sanctae ec- 7 clesiae uterum constitutos eo nos spiritu ab iniquitate nostra iustificari⁹, quo beatum Iohannem intra uiscera materna docuisti: per⁷.

ALIA. Deus qui nos annua beati Iohannis baptistae sollemnia 8 frequentare concedis, praesta quaesumus, ut et deuotis eadem mentibus celebremus, et eius patrocinio promerente plenae capiamus securitatis augmentum: per.

/ALIA. Omnipotens et misericors deus, qui beatum Iohan- [100] 9 nem baptistam tua prouidentia destinasti, ut perfectam plebem Christo¹⁰ domino praepararet: da quaesumus, ut familia tua huius intercessione praeconis et a peccatis omnibus exuatur et ad eum quem prophetauit peruenire mereatur: per¹¹.

¹) item alia missa O item alia r in die ad missam p ²) honore * (m ras.?) C ³) d. n. O ⁴) d. n. O ⁵) sic C, ad uesperas O et om. ubi supra (r p) ⁶) natalitio O (r) ⁷) add. d. C ⁸) add. ut O
⁹) iustificari O r p iustifica C ¹⁰) christi O* ¹¹) i. x. filium tuum O

125 1) = Ge 650. Le 326. 2) = Ge 650. Le 324. 3) = Ge 650. 4) = n. 182, 1. 5) = Le 324 | Mat. 3, 3. 9) = Le 323.

126.

126 VI¹ KALENDAS IULIAS ID EST XXVI² DIE MENSIS IUNII
NATALE SANCTORUM IOHANNIS ET PAULI

- 1 Quaesumus omnipotens deus, ut nos geminata laetitia hodiernae festiuitatis excipiat, quae de beatorum Iohannis et Pauli glorificatione procedit, quos eadem fides et passio uere fecit esse germanos: per³.
- 2 SUPER OBLATA. Hostias tibi domine sanctorum martyrum tuorum Iohannis et Pauli dicatas meritis benignus adsume, et ad perpetuum nobis tribue prouenire subsidium: per.
- 3 AD COMPLENDUM. Sumpsimus domine sanctorum tuorum sollemnia celebrantes caelestia sacramenta: praesta quaesumus, ut quod temporaliter gerimus, aeternis gaudiis consequamur: per⁴.

127.

127 IIII KALENDAS IULIAS ID EST XXVIII DIE MENSIS IUNII
NATALE SANCTI LEONIS PPAE

- 1 Deus qui beatum Leonem pontificem sanctorum tuorum meritis coaequasti, concede propitius, ut qui commemorationis eius festa percolimus, uitae quoque imitemur exempla: per.
- 2 /SUPER OBLATA. Annue nobis domine ut animae famuli [101] tui Leonis⁵ haec prosit oblatio, quam⁶ immolando totius mundi tribuisti relaxari⁷ delicta: per.
- 3 AD COMPLETA. Deus qui animae famuli tui Leonis⁵ aeternae beatitudinis praemia⁸ contulisti, concede propitius, ut qui peccatorum nostrorum pondere premimur, eius apud te precibus subleuemur: per³.

128.

128 IIII⁹ KALENDAS IULIAS ID EST XXVIII DIE MENSIS IUNII¹⁰
UIGILIA SANCTI PETRI¹¹ ORATIO AD MISSAS¹²

- 1 Praesta quaesumus omnipotens deus, ut nullis nos permittas perturbationibus concuti, quos in apostolicae confessionis petra¹³ solidasti: per.

1) VI O r p V C 2) XXVI C p XXVII O r 3) add. d. C
4) add. d. n. C 5) leoni C 6) quem C 7) relaxare O* 8) proemia C
9-10) item eodem die O (p) 11) add. apostoli O 12) missam O r 13) add.
m. 2 in mg. O

126 1) = Ge 651. Le 328. 2) = n. 19, 2*. 3) = n. 115, 4*. 127 1) = n. 30, 3. 2) = n. 30, 2*. 3) = n. 30, 1.

SUPER OBLATA. Munus populi tui domine quaesumus apos- 2
tolica intercessione sanctifica nosque a peccatorum nostrorum maculis
emunda: per¹.

PRAEFATIO. Uere dignum et² iustum est³ aequum et salu- 3
tare, te domine suppliciter exorare ut gregem tuum pastor aeterne
non deseras, sed per beatos apostolos tuos continua protectione
custodias: ut hisdem⁴ rectoribus gubernetur, quos operis tui uicarios
eidem contulisti praesesse pastores. Et ideo cum⁵ angelis et arch-
angelis, cum thronis et dominationibus cumque omni militia caelestis
exercitus ymnum gloriae tuae canimus sine fine dicentes⁶.

/AD COMPLENDUM. Quos caelesti domine alimento sati- [102] 4
asti, apostolicis intercessionibus ab omni aduersitate custodi: per⁷.

AD UIGILIAS NOCTE⁸

Deus qui ecclesiam tuam apostoli tui Petri fide et nomine 5
consecrasti, quique beatum illi Paulum ad praedicandum⁹ gentibus
gloriam tuam¹⁰ sociare dignatus es: concede, ut omnes qui ad
apostolorum tuorum sollemnia conuenerunt, spiritali remuneratione
ditentur: per.

129.

III KALENDAS IULIAS ID EST XXVIII¹¹ DIE MENSIS IUNII CXXVIII NATALE SANCTI PETRI

Deus qui hodiernam¹² diem apostolorum tuorum Petri et 1
Pauli martyrio consecrasti, da ecclesiae tuae eorum in omnibus
sequi praeceptum, per quos religionis sumpsit exordium: per.

SUPER OBLATA. Hostias domine quas nomini tuo sacrandas 2
offerimus, apostolica prosequatur oratio, per quam nos expiari
tribuis et defendi: per¹³.

PRAEFATIO. Uere dignum et¹⁴ iustum est¹⁵ aequum et salu- 3
tare, te domine suppliciter exorare, ut gregem tuum pastor
aeterne non deseras, sed per beatos apostolos tuos continua pro-

1) *add. d. C* 2-3) *om. O r* 4) *hisdem C r: isdem O eisdem p*
5-6) *om. O p* 7) *add. d. C* 8) *in nocte O r (p mg)* 9) *praedicandam***
O (r) 10) *gloriam tuam m. 2 super ras. O* 11) *XXVIII O* 12) *hodi-*
ernum O, p mg 13) *add. d. C* 14-15) *om. O r*

128 2) = Le 474 3) = n. 129, 3. Ge 656. Le 345. 4) = n. 129, 4.
Ge 643. 698. cf. Le 293. 129 2) = Le 344. 3) = n. 128, 3*.

tectione custodias: ut hisdem¹ rectoribus gubernetur, quos operis tui uicarios eidem contulisti praeesse pastores. Et² ideo cum³ angelis et archangelis, cum thronis et dominationibus cumque omni militia caelestis exercitus ymnum gloriae tuae canimus sine fine dicentes⁴.

4 / AD COMPLENDUM. Quos caelesti domine alimento sati- [103] asti⁵, apostolicis intercessionibus ab omni aduersitate custodi: per⁶.

5 AD UESPEROS. Deus qui apostolo Petro collatis⁷ clauibus regni caelestis ligandi atque soluendi pontificium tradidisti, concede, ut intercessionis eius auxilio a peccatorum nostrorum nexibus liberemur: per⁸.

6 ALIA ORATIO⁹. Omnipotens sempiternus deus, qui ecclesiam tuam in apostolica soliditate fundatam ab infernorum eruis¹⁰ terrore portarum: praesta ut in tua ueritate persistens nulla recipiat consortia perfidorum: per¹¹.

7 ALIA ORATIO¹². Familiam tuam domine propitius intuere et apostolicis defende praesidiis, ut eorum precibus gubernetur, quibus nititur te constituente principibus: per¹¹.

8 ALIA ORATIO¹³. Exaudi nos deus salutaris noster, et apostolorum tuorum nos tuere praesidiis, quorum¹⁴ donasti fideles esse doctrinis: per.

9 ALIA. Protege domine populum tuum, et apostolorum patrocinio confidentem perpetua defensione conserua: per.

10 ALIA. Esto domine plebi tuae sanctificator et custos¹⁵, ut apostolicis munita praesidiis et conuersatione tibi placeat et segura deseruiat: per.

130.

130 / PRIDIE KALENDAS IULIAS ID EST XXX DIE MENSIS IUNII [104]
NATALE SANCTI PAULI

1 Deus qui multitudinem gentium beati Pauli apostoli praedi-

¹⁾ ita C r, isdem O ²⁾ e O (sic) ³⁻⁴⁾ om. O ⁵⁾ saciasti C ⁶⁾ add. d. C
⁷⁾ conlatis O ⁸⁾ add. d. C ⁹⁾ alia orationē C aliae orationes O
alia oratio r alia p ¹⁰⁾ erues C ¹¹⁾ add. d. C ¹²⁾ alia ortū C
alia O r aliae orationes p ¹³⁾ alia ort C alia O r, nil habet p ¹⁴⁾ et eorum quorum O ¹⁵⁾ custos C

129 4) = n. 128, 4*. 5) App. (319). Ge 652. Le 337? | Mat. 16, 19.
6) = Le 339 | Mat. 16, 18. 7) = Le 337. 8) Ge 655. Le 339. 9) = n. 131, 3.
Ge 532. Le 340. 10) = Ge 685. Le 343. 130 1) = Ge 654.

catione docuisti, da nobis quaesumus, ut cuius natalicia colimus, eius apud te patrocina sentiamus: per.

SUPER OBLATA. Ecclesiae tuae quaesumus domine preces et ² hostias apostolica commendet oratio, ut quod pro illorum gloria celebramus, nobis prosit ad ueniam: per.

AD COMPLENDUM. Perceptis domine sacramentis beatis apostolis ³ interuenientibus deprecamur, ut quae pro illorum celebrata sunt gloria, nobis proficiant ad medellam: per¹.

131.

IN OCTABAS² APOSTOLORUM AD SANCTUM PETRUM 131

Deus cuius dextera beatum Petrum ambulanti in fluctibus ¹ ne mergeretur erexit, et coapostolum³ eius Paulum tertium⁴ naufragantem de profundo pelagi liberauit: exaudi nos propitius et concede, ut amborum meritis aeternitatis⁵ gloriam consequamur: per⁶.

SUPER OBLATA. Offerimus tibi domine⁷ preces et munera, ² quae ut tuo sint digna conspectui⁸, apostolorum tuorum quaesumus⁹ precibus adiuuemur: per⁶.

AD COMPLENDUM. Protege domine populum tuum, et aposto- ³ lorum tuorum patrocino confidentem perpetua defensione conserva: per.

132.

| MENSE¹⁰ IULIO ¹¹

[105] 132

VI NONAS IULIAS ID EST DIE II¹² MENSE SUPRASCRIPTO ¹³

NATALE SANCTORUM PROCESSI ET MARTINIANI

Deus qui nos sanctorum tuorum Processi et Martiniani con- ¹ fessionibus gloriosis circumdas et protegis, da nobis et eorum imitatione proficere et intercessione gaudere: per.

SUPER OBLATA. Suscipe domine preces et munera, quae ut ² tuo sint digna conspectui¹⁴ sanctorum tuorum precibus adiuuemur¹⁵: per.

¹) *add.* d. C ²) *ita* C r, octavas O ³) quoapostolum C ⁴) tertio O r p
⁵) aeternae trinitatis C O* (*error archetypi!*) ⁶) *add.* d. C ⁷) *add.* quaesumus C
⁸) *ita* C r p, conspectu O ⁹) *om.* C *cf. n.* ⁷ ¹⁰⁻¹¹) *om.* O p
¹²) II die O p ¹³) m(ensis) Iul(ii) O r p ¹⁴) *sic* C r p, conspectu O
¹⁵) adiuuentur C

130) 2) = Ge 652. Le 337. 3) = n. 183, 4. App. 179 (180). Ge 654. 656. Le 332. 337. cf. 340. 131) 1) = Ge 656. | Mat. 14, 31. II Cor. 11, 25. 2) = Le 334. 335. 3) = n. 129, 9*. 132) 1) App. 181 (181). Ge 678. 2) App. 181 (181).

Liturgiegeschichtl. Quellen 3: Lietzmann, Sacramentarium Gregorianum.

- 3 AD COMPLENDUM. Corporis sacri et pretiosi sanguinis repleti libamine quaesumus domine deus noster, ut quod pia deuotione gerimus, certa redemptione capiamus: per.

133.

133 VI IDUS IULIAS ID EST X DIE MENSIS IULII
NATALE SEPTEM FRATRUM

- 1 Praesta quaesumus omnipotens deus, ut qui gloriosos martyres fortes in sua confessione cognouimus, pios apud te in nostra intercessione sentiamus: per.
- 2 SUPER OBLATA. Sacrificiis praesentibus domine quaesumus intende placatus¹, et intercedentibus sanctis tuis deuotioni nostrae proficiant et saluti: per.
- 3 /AD COMPLENDUM. Quaesumus omnipotens² deus³, ut [106] illius salutaris capiamus effectum, cuius per haec mysteria pignus accepimus: per.

134.

134 IIII KALENDAS AGUSTAS ID EST XXVIII DIE MENSIS IULII
NATALE SANCTORUM⁴ FELICIS ET⁵ SIMPLICII ET⁵ FAUSTINI
ET BEATRICIS

- 1 Infirmi- tatem nostram respice omnipotens deus, et quia pondus propriae actionis grauat, beati Felicis martyris tui atque pontificis intercessio gloriosa nos protegat: per.
- 2 SUPER OBLATA. Accepta sit in conspectu tuo domine nostra deuotio, et eius nobis fiat supplicatione salutaris, pro cuius sollemnitate defertur: per.
- 3 AD⁶ COMPLENDUM⁷. Spiritum nobis⁸ domine tuae caritatis infunde, ut quos uno caelesti pane satiasti intercedente beato Felice martyre tuo tua facias pietate concordēs: per.

135.

135 III KALENDAS AGUSTAS⁹ ID EST DIE XXX¹⁰ MENSIS IULII
NATALE SANCTORUM ABDON ET SENNES¹¹

- 1 Deus qui sanctis tuis Abdon et Sennen ad hanc gloriam

¹) :| placatus :| intende C ²) om. O ³) domine O ⁴) add. O corr.
⁵) om. O r ⁶⁻⁷) post communionem O p ⁸) in nobis C ⁹) aug. O p
¹⁰) XXX die O p r ¹¹) sennen O p

132 3) = n. 136, 3. 179, 3. 198, 5. 199, 5. App. 181 (181). Le 295. 300.
133 1) = n. 174, 1. 2) = n. 36, 2*. 3) = n. 40, 3*. 134 1) = n. 22, 1.
2) = n. 23, 2*. 3) = n. 37, 3*.

ueniendi copiosum munus gratiae contulisti: da famulis tuis suorum ueniam peccatorum, ut sanctorum tuorum intercedentibus meritis ab omnibus mereamur aduersitatibus liberari: per.

/SUPER OBLATA. Haec hostia¹ quaesumus domine, quam [107] 2 in² sanctorum tuorum natalicia³ recensentes offerimus, et uincula nostrae prauitatis absoluat et tuae nobis misericordiae dona conciliet: per⁴.

AD COMPLENDUM. Per huius domine operationem⁵ mysterii³ et uitia nostra purgentur, et intercedentibus sanctis tuis iusta desideria compleantur: per⁶.

136.

MENSE AGUSTO⁷

136

KALENDIS AGUSTIS AD SANCTUM PETRUM AD UINCULA

Deus qui beatum Petrum apostolum a uinculis absolutum¹ inlaesum abire⁸ fecisti, nostrorum quaesumus absolue uincula peccatorum, et omnia mala a nobis propitiatus exclude: per.

SUPER OBLATA. Oblatum tibi domine sacrificium uiuificet nos² semper et muniat: per.

AD COMPLETA. Corporis sacri et pretiosi sanguinis repleti³ libamine quaesumus domine⁹ deus noster, ut quod pia deuotione gerimus, certa redemptione capiamus: per⁴.

137.

/MENSE¹⁰ AGUSTO¹¹ IIII NONAS AGUSTAS ID EST DIE II¹² [108] 137
MENSIS AGUSTI¹³ NATALE SANCTI STEPHANI EPISCOPI

Deus qui nos beati Stephani martyris tui atque pontificis¹ annua sollemnitate laetificas, concede propitius ut cuius natalicia colimus, de eiusdem etiam protectione gaudeamus: per.

SUPER OBLATA. Munera tibi domine¹⁴ dicata sanctifica, et² intercedente beato Stephano martyre tuo atque pontifice per eadem nos placatus intende: per.

1) sic O r p, hostia haec C 2) om. O 3) natalitia O* natalitiis
O corr. r p 4) add. d. C 5) operatione C 6) add. d. n. C 7) Ags C,
item n. 11 8) habire C 9) om. O [p deest] 10-11) ita C r codex Hadriani
perperam repetiuit, om. O p 12) II die O r p 13) aug(usti) C p 14) domine tibi O

135 2) = n. 21, 2*. 3) = n. 43, 3*. 136 1) Act. 5, 19. 2) = n. 33, 2*.
3) = n. 132, 3*. 137 1) = n. 146, 1. 173, 1. 2) = n. 106, 2*.

- 3 AD COMPLENDUM. Haec nos communio domine purget a crimine, et intercedente beato Stephano martyre tuo atque pontifice caelestis remedii¹ faciat esse consortes: per².

138.

138 NONIS AGUSTIS³ ID EST V DIE⁴ MENSIS AGUSTI³
NATALE SANCTI XYSTI⁵ EPISCOPI

- 1 Deus qui conspicias, quia ex nulla nostra uirtute subsistimus concede propitius, ut intercessione beati Xysti⁵ martyris tui atque pontificis contra omnia aduersa muniamur: per⁶.
- 2 SUPER OBLATA. Sacrificiis praesentibus domine quaesumus intende placatus, ut et deuotioni nostrae proficiant⁷ et saluti: per⁸.
- 3 /PRAEFATIO UVAE. Intra quorum nos consortio⁹ non [109] aestimator meriti¹⁰ sed ueniae quaesumus largitor ammitte: per Christum¹¹ dominum nostrum¹².
- 4 Benedic¹³ domine et hos fructus nouos uuae, quos tu domine¹⁴ rore caeli et inundantia pluuiarum et temporum serenitate atque tranquillitate ad maturitatem perducere dignatus es, et dedisti ea ad usus nostros cum gratiarum actione percipere, in nomine domini nostri Iesu Christi, per quem haec omnia domine semper bona creas.
- 5 AD COMPLENDUM. Praesta quaesumus domine deus noster, ut cuius nobis festiuitate uotiuua¹⁵ sunt sacramenta, eius salutaria nobis intercessione reddantur: per.

139.

139 ITEM¹⁶ EODEM DIE MENSIS¹⁶ AGUSTI¹⁷
NATALE SANCTI¹⁸ FELICISSIMI ET AGAPITI

- 1 Deus qui nos concedis sanctorum martyrum¹⁹ tuorum Feli-

¹) caelestibus remediis C ²) *add. d. n. C; O in mg. add. missam sanctorum Stephani Gamalieli Nichodemi atque Abibon [vide App. 107 (319)]*
³) aug C (p) ⁴) d(ie) VI C (p) ⁵) xyxti O ⁶) *add. d. n. i. x. C*
⁷) profitiant C ⁸) *add. d. C* ⁹) *sic C O*, consortium r C corr. p* ¹⁰) meritis C
¹¹⁻¹²) *ita C p om. O (r)* ¹³) *praemittit titulum benedictio uuae*
O r p ¹⁴) *om. O* ¹⁵) uotiuuae C ¹⁶) *om. O p* ¹⁷) aug C, *om. O p*
¹⁸) sanctorum O p ¹⁹) *om. O*

137 3) = n. 2, 10*. 138) 1) = n. 177 1. cf. 33, 1. 2) = n. 36, 2*.
4) cf. App. 228 (221). Ge. 588. 746. 5) = n. 177, 3. Le 298. 139 1) App. 180 (180).

cissimi et Agapiti natalicia colere, da nobis in aeterna laetitia de eorum societate gaudere: per¹.

SUPER OBLATA. Munera tibi domine nostrae deuotionis² offerimus, quae et pro tuorum tibi grata sint honore iustorum, et nobis salutaria te miserante reddantur: per¹.

AD COMPLENDUM. Praesta nobis domine quaesumus intercedentibus sanctis tuis Felicissimo et Agapito, ut quae ore contingimus, pura mente capiamus: per¹.

140.

/ VI IDUS AGUSTAS ID EST DIE VIII² MENSIS AGUSTI³ [110] 140
NATALE SANCTI CYRIACI⁴

Deus qui nos annua beati Cyriaci martyr^{is} tui sollemnitate¹ laetificas, concede propitius, ut cuius natalicia colimus, uirtutem quoque passionis imitemur: per.

SUPER OBLATA. Accepta sit in conspectu tuo domine nostra² deuotio, et eius nobis fiat supplicatione salutaris, pro cuius sollemnitate defertur: per⁵.

AD COMPLENDUM. Refecti participatione muneris sacri quaesumus domine deus noster, ut cuius exsequimur cultum, sentiamus effectum: per.

141.

V IDUS AGUSTAS⁶ ID EST DIE VIII⁷ MENSIS AGUSTI⁶ 141
UIGILIA SANCTI LAURENTI⁸

Adesto domine supplicationibus nostris, et intercessione beati¹ Laurentii martyr^{is} tui perpetuam nobis misericordiam benignus impende: per.

SUPER OBLATA. Hostias domine quas tibi offerimus propitius² suscipe, et intercedente beato Laurentio martyre tuo uincula peccatorum nostrorum absolue: per.

AD COMPLETA. Da quaesumus domine deus noster, ut sicut³ beati Laurentii martyr^{is} tui commemoratione temporali gratulamur officio, ita perpetuo laetemur aspectu: per.

¹) *add.* d. C ²) VIII die O p ³) augs C ⁴) *add.* martyr^{is} O p
⁵) *add.* d. O ⁶) augs C ⁷) VIII die O p, dies VIII C ⁸) laurentii
et add. martyr^{is} O

139 2) App. 180 (181), (320). 3) = n. 53, 3*. 140 1) = n. 179, 1.
2) = n. 23, 2*. 3) = n. 22, 3*. 141 1) = Le 396. 2) = n. 24, 2. 3) =
n. 176, 3. App. 180 (180). Le 330.

142.

142 /IIII IDUS AGUSTAS¹ ID EST DIE X MENSE AUGUSTO² [111]
NATALE SANCTI LAURENTI

IN PRIMA MISSA

- 1 Excita domine in ecclesia tua spiritum, cui beatus Laurentius leuita seruiuit, ut eodem nos replente studeamus amare quod amauit, et opere exercere quod docuit; per.
- 2 SUPER OBLATA. Sacrificium nostrum tibi domine quaesumus beati Laurentii precatio³ sancta conciliet, ut cuius honore sollemniter exhibetur, meritis efficiatur acceptum: per.
- 3 AD COMPLETA. Supplices te rogamus omnipotens deus, ut quos donis caelestibus satiasti, intercedente beato Laurentio martyre tuo perpetua protectione custodias: per.

143.

143 ITEM AD MISSAS⁴

- 1 Da nobis quaesumus omnipotens deus uitiorum nostrorum flammas extinguere, qui beato Laurentio tribuisti tormentorum suorum incendia superare; per⁵.
- 2 SUPER OBLATA. Accipe quaesumus domine⁶ munera dignanter oblata, et beati Laurentii suffragantibus meritis ad nostrae salutis auxilium prouenire concede: per⁵.
- 3 AD COMPLETA. Sacro munere satiati supplices te domine deprecamur, ut quod debitae seruitutis celebramus officio, intercedente / beato Laurentio saluationis tuae sentiamus augmen- [112] tum⁷: per⁸.
- 4 ALIA⁹. Deus cuius caritatis ardore¹⁰ beatus Laurentius edaces incendii flammas contempto persecutore deuicit: concede ut omnes qui martyrii eius merita ueneramur, protectionis tuae auxilio muniamur: per.

¹) augs C ²) X die m(ensis) ag(usti) O r, (*sed* men. aug. p) ³) pretiosa O* ⁴) item alia missa O, item ad missam r, in die ad missam p d. C ⁵) *add.* oratio O (p) ⁶) domine quaesumus O ⁷) augmento O ⁸) *add.* d. C ⁹) *add.* ¹⁰) ardore caritatis O

142 1) = Le 395. 2) = n. 184, 2. Ge 675. 143 2) = n. 7, 3*. 3) = n. 23, 3*. 4) = Ge 660.

144.

III IDUS AGUSTAS ID EST XI DIE MENSIS AUGUSTI¹ 144
NATALE SANCTI TIBURTII²

Beati Tiburtii nos domine foueant continuata praesidia, quia 1 non desinis propitius intueri, quos talibus auxiliis concesseris adiuuari: per.

SUPER OBLATA. Adesto domine precibus populi tui, adesto 2 muneribus, ut quae sacris sunt oblata mysteriis, tuorum tibi placeant intercessione sanctorum: per.

AD COMPLETA. Sumpsimus domine pignus redemptionis 3 aeternae: sit nobis domine quaesumus interueniente beato Tiburtio martyre tuo uitae praesentis auxilium pariter et futurae: per³.

145.

IDUS AGUSTAS ID EST XIII DIE⁴ MENSIS AGUSTI⁵ 145
NATALE SANCTI YPPOLITI

Da nobis omnipotens deus, ut beati Yppoliti martyris tui 1 ueneranda sollemnitatis et deuotionem nobis augeat et salutem: per.

/SUPER OBLATA. Respice domine munera populi tui [113] 2 sanctorum festiuitate uotiuā, et tuae testificatio ueritatis nobis proficiat ad salutem: per.

AD COMPLENDUM. Sacramentorum tuorum domine communio 3 sumpta nos saluet et in tuae ueritatis luce confirmet: per.

146.

XVIII KALENDAS SEPTEMBRES ID EST XIII DIE MENSIS 146
AGUSTI⁵ NATALE SANCTI EUSEBII PRESBITERI⁶

Deus qui nos beati Eusebii confessoris tui annua sollemni- 1 tate laetificas, concede propitius, ut cuius natalicia colimus, per eius ad⁷ te exempla gradiamur: per⁸.

SUPER OBLATA. Laudis tuae domine hostias immolamus in 2 tuorum commemoratione sanctorum, quibus nos et praesentibus exui malis confidimus et futuris: per.

AD COMPLENDUM. Refecti cibo potuque caelesti deus noster 3

¹) ag(usti) O r ²) tyburtii (ut § 1. 3) et add. martyris O ³) add.
d. C ⁴) ita O r p, om. C ⁵) sic O r p: aug C r ⁶) om. O
⁷) a[pu eras]d C ⁸) add. d. C

144 3) = Le 394. cf. Ge 654. 145 1) = n. 13, 1*. 2) = Le 400
146 1) = n. 137, 1*. 2) = Le 297. 3) = n. 11, 3*.

te supplices exoramus, ut in cuius haec commemoratione percepimus, eius muniamur et precibus: per¹.

147.

147 XVIII² KALENDAS SEPTEMBRES ID EST XIII DIE MENSIS AUGUSTI³ UIGILIA ADSUMPTIONIS⁴ SANCTAE MARIAE

1 Deus qui uirginalem aulam beatae Mariae, in quam⁵ habitares⁶ eligere dignatus es, da quaesumus, ut sua nos defensione munitos iocundos faciat suae interesse festiuitati: per⁷.

2 /SUPER OBLATA. Magna est domine apud clementiam [114] tuam dei genetricis oratio, quam idcirco de praesenti saeculo transulisti, ut pro peccatis nostris apud te fiducialiter intercedat: per.

3 AD COMPLENDUM. Concede misericors deus fragilitati nostrae praesidium, ut qui sanctae dei genetricis requiem celebramus, intercessionis eius auxilio a nostris iniquitatibus resurgamus: per⁸.

148.

148 XVIII KALENDAS SEPTEMBRES ID EST XV DIE MENSIS AUGUSTI⁹ ADSUMPTIO SANCTAE MARIAE

Ueneranda nobis domine huius est¹⁰ diei festiuitas¹¹, in qua sancta dei genetrix mortem subiit temporalem, nec tamen mortis nexibus deprimi potuit, quae filium tuum dominum nostrum de se genuit incarnatum: per¹².

149.

149 ALIA AD MISSAM

1 Famulorum tuorum domine delictis ignosce, et qui placere de actibus nostris non ualemus, genetricis filii tui domini dei nostri intercessione saluemur: per¹³.

2 SUPER OBLATA. Subueniat domine plebi tuae dei genetricis oratio, quam etsi pro conditione carnis migrasse cognoscimus, in caelesti gloria apud te pro nobis orare sentiamus: per¹⁴.

3 AD COMPLETA. Mensae caelestis participes effecti imploramus¹⁵ clementiam tuam domine deus noster, ut qui festa dei genetricis colimus, a malis imminentibus eius intercessione¹⁶ liberemur: per¹³.

1) *add.* d. n. i. x. C 2-3) eodem die O p 4) *adsumptio* C, *assumptionis* O, *assumptionis* p 5) *qua* O r p 6) *habitare* C 7) *qui uiuis* O
8) *add.* d. C 9) *agusti* O r 10) *erasum* O 11) *opem nobis (om. r)*
conferat sempiternam add. in mg. man. rec. O r 12) *add.* d. C, *qui tecum uiuit* O *corr.* 13) *add.* eundem O 14) *add.* d. C, *add.* eundem O 15) *sequ.*
4 litt. eras. [tuam?] C 16) *intercessionibus* O r p

150.

/ XV KALENDAS SEPTEMBRES ID EST XVIII DIE MENSIS [115] 150
AUGUSTI¹ NATALE SANCTI AGAPITI

Laetetur ecclesia tua deus, beati Agapiti martyris tui confisa¹ suffragiis, atque eius precibus gloriosis et deuota permaneat et secura consistat: per².

SUPER OBLATA. Suscipe domine munera, quae in eius tibi³ sollemnitate deferimus, cuius nos confidimus patrocini²o liberari: per².

AD COMPLETA. Satiasti domine familiam tuam muneribus³ sacris: eius quaesumus semper interuentione nos refoue, cuius sollemnia celebramus: per².

151.

XI KALENDAS SEPTEMBRES ID EST XXII DIE MENSIS AUGUSTI¹ 151
NATALE SANCTI TIMOTHEI

Auxilium tuum nobis domine quaesumus placatus impende, et¹ intercedente beato Timotheo martyre tuo dexteram super nos tuae propitiationis extende: per.

SUPER OBLATA. Accepta tibi sit domine sacratae plebis² oblatio pro tuorum honore sanctorum, quorum se meritis percepisse de tribulatione cognoscit auxilium: per².

AD COMPLETA. Diuini muneris largitate satiati quaesumus³ domine deus noster, ut intercedente beato Timotheo martyre tuo eius semper participatione uiuamus: per⁴.

152.

/ V KALENDAS SEPTEMBRES ID EST XXVIII⁵ DIE MENSIS [116] 152
AUGUSTI¹ NATALE SANCTI HERMETIS

Deus qui beatum Hermen martyrem tuum uirtute constantiae¹ in passione roborasti, ex eius nobis imitatione tribue pro amore tuo prospera mundi dispicere et nulla eius aduersa formidare: per.

SUPER OBLATA. Sacrificium tibi domine laudis offerimus in²

¹) agusti O r ²) add.. d. C ³) om. C ⁴) in mg. missa ss. Timothei et Apollinaris bis scripta [vide App. (320)] O ⁵) XXVII O

150 1) = Ge 646. 2) = n. 11, 2*. 3) = n. 7, 7*. 151 2) = n. 170, 2. 187, 2. Ge 679. Le 393. 3) = n. 72, 3*. 152 1) = n. 23, 1. 2) Le 305. cf. Ge 673.

tuorum commemoratione sanctorum: da quaesumus, ut quod illis contulit gloriam, nobis prosit ad salutem: per.

- 3 AD COMPLETA. Repleti domine benedictione caelesti quaesumus clementiam tuam, ut intercedente beato Hermen martyre tuo quae humiliter gerimus salubriter sentiamus: per.

153.

153 IIII KALENDAS SEPTEMBRES ID EST XXVIII DIE MENSIS AUGUSTI¹ NATALE SANCTAE SABINAE²

- 1 Deus qui inter cetera potentiae tuae miracula etiam in sexu fragili uictoriam martyrii contulisti, concede propitius, ut cuius natalicia colimus, per eius exempla ad te gradiamur: per³.
- 2 SUPER OBLATA. Hostias tibi domine beatae Sabinae martyris tuae dicatas meritis benignus adsume et ad perpetuum nobis tribue prouenire subsidium: per³.
- 3 /AD COMPLETA. Diuini muneris largitate satiati quae- [117] sumus domine deus noster, ut intercedente beata Sabina martyre tua in huius semper participatione uiuamus: per⁴.

154.

154 III KALENDAS SEPTEMBRES⁵ ID EST XXX DIE MENSIS AUGUSTI⁶ NATALE SANCTORUM FELICIS⁷ ET ADAUCTI⁸

- 1 Maiestatem tuam domine supplices deprecamur⁹, ut sicut nos iugiter sanctorum tuorum commemoratione laetificas, ita semper supplicatione defendas: per.
- 2 SUPER OBLATA. Hostias domine tuae plebis intende, et quas in honore sanctorum tuorum deuota mente celebrat, proficere sibi sentiat ad salutem: per.
- 3 AD COMPLETA. Repleti domine muneribus sacris quaesumus, ut intercedentibus sanctis tuis in gratiarum tuarum semper actione maneamus: per.

¹) ag(usti) O r ²) *add.* eodem die decollatio sancti iohannis bap̄tistae
O (p) ³) *add.* d. C ⁴) *om.* O, *add.* d. n. C ⁵) *om.* O ⁶) ag(usti)
O r ⁷) felicissimi O ⁸) adaucti r p, adauti C, audacti O ⁹) ex-
oramus O

152 3) == Le 346. 153 1) = n. 28, 1*. 2) = n. 19, 2*. 3) = n. 72, 3*.
154 1) Le 401. 2) App. 197 (194). Le 295. 3) App. 164 (168). Ge 586.
Le 436.

155.

MENSE¹ SEPTEMBRI²

155

VI IDUS SEPTEMBRES ID EST DIE VIII³ MENSIS SEPTEMBRIS
NATIUITATE⁴ SANCTAE MARIAE⁵

Supplicationem seruorum tuorum deus miserator exaudi, ut qui in natiuitate dei genetricis et uirginis congregamur, eius intercessionibus [conplacatus]⁶ a te de instantibus periculis eruamur: per⁷.

156.

/AD MISSAS⁸

[118] 156

Famulis tuis domine caelestis gratiae munus impertire, ut 1
quibus beatae uirginis partus⁹ extitit salutis exordium, natiuitatis
eius uotiuua sollemnitas pacis tribuat incrementum: per¹⁰.

SUPER OBLATA. Unigeniti tui domine nobis succurrat huma- 2
nitas, ut qui natus de uirgine matris integritatem non minuit sed
sacrauit, in natiuitatis eius sollemniis a nostris nos piaculis exuens
oblationem nostram sibi faciat¹¹ acceptam: per.

AD COMPLETA. Sumpsimus domine celebritatis annuae uotiuua 3
sacramenta: praesta quaesumus, ut et temporalis nobis¹² uitae
remedia praebeant et aeternae: per¹³.

157.

III IDUS SEPTEMBRES ID EST XI DIE MENSIS SEPTEMBRIS 157
NATALE SANCTORUM PROTI ET IACYNTHI¹⁴

Beati Proti nos domine et Iacynthi¹⁴ foueat pretiosa confessio 1
et pia iugiter intercessione¹⁵ tueatur: per¹³.

SUPER OBLATA. Pro sanctorum Proti et Iacynthi¹⁴ munera 2
tibi domine commemoratione quae debemus¹⁶ exsoluimus: praesta
quaesumus, ut remedium nobis perpetuae salutis operentur: per.

AD COMPLENDUM. Percepta¹⁷ nos domine tua sancta puri- 3
ficent et beati Proti et Iacynthi¹⁸ quaesumus imploret oratio: per.

¹⁻²) om. O p ³) VIII die O p ⁴) natiuitas O p ⁵) add. et
sancti adriani O ⁶) erasum C, habent C* O r p ⁷) add. d. n. i. x. C
⁸) item ad missam O, ad missam r p ⁹) nobis add. O* sed. eras. corr. ¹⁰) add.
d. n. i. C ¹¹) fiat O ¹²) om. O ¹³) add. d. C ¹⁴) iacyncti O ia-
cincthi r hyacinthi p ¹⁵) intercessio O p ¹⁶) super rasuram C ¹⁷) praem.
ut O r p ¹⁸) iacyncti O iacincti r hyacinthi p

158.

158 /XVIII KALENDAS OCTOBRES¹ ID EST XIII DIE MENSIS [119]
SEPTEMBRIS NATALE SANCTORUM CORNELI ET CYPRIANI²

1 Infirmi-
tatem nostram quaesumus domine propitius respice, et
mala omnia, quae iuste meremur, sanctorum tuorum intercessione
auerte: per³.

2 SUPER OBLATA. Adesto domine supplicationibus nostris, quas
in sanctorum tuorum commemoratione deferimus, ut qui nostrae
iustitiae fiduciam non habemus, eorum qui tibi placuerunt⁴ meritis
adiuemur: per.

3 AD COMPLETA. Quaesumus domine salutaribus repleti mys-
teriis, ut quorum sollemnia celebramus, orationibus adiuuemur:
per⁵.

159.

159 ITEM⁶ IN⁷ EODEM DIE XIII⁸ DIE MENSIS SEPTEMBRIS⁹
EXALTATIO SANCTAE CRUCIS

1 Deus qui unigeniti tui domini nostri Iesu Christi pretioso
sanguine humanum genus redimere¹⁰ dignatus es, concede pro-
pitius, ut qui ad adorandam uiuificam crucem adueniunt, a pecca-
torum suorum nexibus liberentur: per¹¹.

2 SUPER OBLATA. Iesu Christi domini nostri corpore saginati,
per quem crucis est sanctificatum¹² uexillum, quaesumus domine
deus noster, ut sicut adorare meruimus, ita perennitatis eius gloriae
salutaris potiamur effectum¹³: per.

3 AD COMPLENDUM. Quaesumus omnipotens deus, ut quos
diuina tribuis participatione gaudere, hu/manis non sinas [120]
subiacere periculis: per.

160.

160 XVII KALENDAS OCTOBRES ID EST XV DIE MENSIS SEPTEMBRIS
NATALE SANCTI NICOMEDIS

1 Adesto domine populo tuo, ut beati Nicomedis martyris tui
merita praeclara suscipiens ad impetrandam misericordiam tuam
semper eius patrociniis¹⁴ adiuuetur: per.

¹) sep(tembres) O ²) cornelii et cipriani O r ³) add. d. n. C ⁴) pla-
cuerint C ⁵) add. d. C ⁶⁻⁷) om. O p ⁸⁻⁹) om. O p ¹⁰) redemere C ¹¹) add.
d. C, add. eundem O ¹²) sanctificatus C ¹³) effectum O r p ¹⁴) patrociniis O

158 2) = Ge 659. Le 300 | Rom. 10, 3. 3) = n. 19, 3*. 159 3) = n.
163, 3. App. 206 (202). Ge 732. Le 363.

SUPER OBLATA. Suscipe domine munera propitius oblata, 2 quae maiestati tuae beati Nicomedis martyris commendet¹ oratio: per².

AD COMPLETA. Purificent nos domine sacramenta quae 3 sumpsimus, et intercedente beato Nicomede martyre tuo a cunctis efficiant uitii absolutos: per².

161.

XVI KALENDAS OCTOBRES ID EST XVI DIE MENSIS SEPTEMBRIS 161
NATALE SANCTAE EUFEMIAE³

Omnipotens sempiterne] deus, qui infirma mundi eligis, ut 1 fortia quaeque confundas: concede propitius, ut qui beatae Eufimiae⁴ martyris tuae sollemnia colimus, eius apud te patrocina sentiamus: per.

SUPER OBLATA. Praesta quaesumus domine deus noster, ut 2 sicut in tuo conspectu mors est pretiosa sanctorum, ita eorum merita uenerantium accepta tibi reddatur⁵ oblatio: per.

AD COMPLETA. Sanctificet nos domine quaesumus tui per- 3 ceptio sacramenti et intercessio beatae martyris⁶ Euphimiae⁴ [121] tibi reddat acceptos: per².

162.

DIE SUPRASCRIPTO 162
NATALE SANCTORUM LUCIAE⁷ ET GEMINIANI

Praesta domine precibus nostris cum exultatione prouectum, 1 ut quorum diem passionis annua deuotione recolimus, etiam fidei constantiam subsequamur: per.

SUPER OBLATA. Uota populi tui domine propitiatus intende, 2 et quorum nos tribuis sollemnia celebrare, fac gaudere suffragiis: per.

AD COMPLETA. Exaudi domine preces nostras, et sanctorum 3 tuorum quorum festa sollemniter celebramus, continuis foueamur auxiliis: per².

¹) commendat O ²) add. d. C ³) add. martyrae C ⁴) eufemiae
O r (p) ⁵) reddat C ⁶) add. tuae O r, sed p transponit: b. euph.
mart. tuae ⁷) ita C r p: lucii O

160 2) = Ge 658. 3) = Ge 692. 711. 161 1) = n. 24, 1*. | I Cor. 1, 27.
2) = Le 385. 386. | Ps. 115, 15. 3) = n. 182, 3. Le 407. 162 1) = Ge 638.
2) = n. 180, 2. Le 325.

163.

163

MENSIS¹ SEPTIMI² ORATIONES
DIE DOMINICO AD SANCTUM PETRUM

- 1 Absolve quaesumus domine tuorum delicta populorum, et a peccatorum nostrorum nexibus quae pro nostra fragilitate contraximus, tua benignitate liberemur: per³.
- 2 SUPER OBLATA. Pro nostrae seruitutis augmento sacrificium tibi domine laudis offerimus, ut quod inmeritis contulisti, propitius exequaris: per.
- 3 AD COMPLETA. Quaesumus omnipotens deus, ut quos diuina tribuis participatione gaudere, humanis non sinas subiacere periculis: per⁴.

164.

164

/FERIA IIII AD SANCTAM MARIAM MAIOREM [122]

- 1 Misericordiae tuae remediis quaesumus domine fragilitas nostra subsistat, ut quae sua conditione atteritur, tua clementia reparetur: per⁵.
- 2 ALIA. Praesta quaesumus domine familiae supplicanti, ut dum a cibis corporalibus se abinent, a uitiiis mente ieiunent: per.
- 3 SUPER OBLATA. Haec hostia domine quaesumus emundet nostra delicta, et⁶ sacrificium celebrandum subditorum tibi corpora mentesque sanctificet: per⁵.
- 4 AD COMPLETA. Sumentes domine⁷ dona caelestia suppliciter⁸ deprecamur, ut quae sedula seruitute donante⁹ te gerimus, dignis sensibus tuo munere capiamus: per¹⁰.

165.

165

FERIA VI AD APOSTOLOS

- 1 Praesta quaesumus omnipotens deus, ut obseruationes sacras annua deuotione recolentes et corpore tibi placeamus et mente: per.
- 2 SUPER OBLATA. Accepta tibi sint domine quaesumus nostri

¹⁻²) \bar{m} septimi C, mense septimo O r ³) om. C ⁴) add. d. n. i. C
⁵) add. d. C ⁶) ad add. m. 2 supra lin. O ⁷) om. C ⁸) add. te O corr.
⁹) add. supra lin. O corr. ¹⁰) add. d. n. C

163 1) = cf. Le 419. 3) = n. 159, 3*. 164 1) = Le 439. 3) = n. 2, 8*.
 4) = Ge 638. 664. 165 1) = n. 60, 1*. 2) = n. 189, 3. Ge 524. Le 414.

dona ieiunii, quae et expiando nos tua gratia dignos efficiant¹ et ad sempiterna promissa perducant: per².

AD COMPLETA. Quaesumus omnipotens deus, ut de perceptis³ muneribus gratias exhibentes³ beneficia potiora sumamus: per.

166.

/SABBATO AD SANCTUM PETRUM XII LECTIONES⁴ [123] 166

Omnipotens sempiterne deus, qui per continentiam salutarem¹ et corporibus mederis et mentibus: maiestatem tuam supplices exoramus, ut pia ieiunantium deprecatione placatus et praesentia nobis subsidia praebeas et futura: per.

ALIA ORATIO⁵. Da nobis quaesumus omnipotens deus, ut² ieiunando tua gratia satiemur, et abstinendo cunctis efficiamur hostibus fortiores: per.

ALIA. Tuere quaesumus domine familiam tuam, ut salutis³ aeternae remedia, quae te aspirante requirimus⁶, te largiente⁷ consequamur: per⁸.

ALIA. Praesta quaesumus domine sic nos ab epulis abstinere⁴ carnalibus, ut a uitiiis inruentibus pariter ieiunemus: per.

ALIA. Ut nos domine tribuis sollemne tibi deferre ieiunium,⁵ sic nobis quaesumus indulgentiae praesta subsidium: per⁸.

ALIA. Deus qui tribus pueris mitigasti flammam ignium,⁶ concede propitius, ut nos famulos tuos non exurat flamma uitiorum: per.

SUPER OBLATA. Concede quaesumus omnipotens deus, ut⁷ oculis tuae maiestatis munus oblatum et gratiam nobis deuotionis obtineat et effectum beatae perennitatis adquirat: per⁸.

/AD COMPLETA. Perficiant in nobis domine quaesumus [124] 8 tua sacramenta quod continent, ut quae nunc specie gerimus, rerum ueritate capiamus: per.

167.

DIE DOMINICA UACAT

167

Omnipotens sempiterne deus, misericordiam tuam ostende¹

¹) efficiat O* ²) *add.* d. n. C ³) exhibente C ⁴) sabb. ad s. Petr. in XII lectiones r, sabb. in XII lectiones ad sanctum Petrum O (p)
⁵) *om.* O r (p) ⁶) cognouimus O ⁷) largiante C ⁸) *add.* d. C

166 1) = 1) Ge 509. 512. 520. 532. 2) = Le 414. 4) = n. 117, 5. 6) = n. 44, 8*. 7) = n. 73, 2. 8) = Ge 671.

supplicibus, ut qui de meritorum qualitate diffidimus, non iudicium tuum¹ sed indulgentiam sentiamus: per.

2 SUPER OBLATA. Sacrificiis praesentibus domine quaesumus² intende placatus, ut et deuotioni nostrae proficiant et saluti: per³.

3 AD COMPLETA. Quaesumus omnipotens deus, ut illius salutaris capiamus effectum, cuius per haec mysteria pignus accepimus: per⁴.

168.

168 V KALENDAS OCTOBRES ID EST XXVII DIE MENSIS SEPTEMBRIS NATALE SANCTORUM COSMAE⁵ ET DAMIANI

1 Praesta quaesumus omnipotens deus, ut qui sanctorum tuorum Cosmae et Damiani natalicia colimus, a cunctis malis imminentiis eorum intercessionibus liberemur: per³.

2 SUPER OBLATA. Sanctorum tuorum nobis domine pia non desit oratio, quae et munera nostra conciliet et tuam nobis indulgentiam semper optineat: per⁶.

3 AD COMPLETA. Protegat domine quaesumus populum tuum et participatio⁷ caelestis indulta conuiuui et deprecatio collata sanctorum: per³.

169.

169 / III KALENDAS OCTOBRES ID EST XXVIII DIE MENSIS [125] SEPTEMBRIS DEDICATIO BASILICAE SANCTI ANGELI⁸

1 Deus qui miro ordine angelorum ministeria hominumque dispensas, concede propitius, ut quibus tibi ministrantibus in caelo semper adsistitur, ab his in terra nostra uita muniatur: per.

2 SUPER OBLATA. Hostias tibi domine laudis offerimus suppliciter deprecantes, ut easdem⁹ angelico pro nobis interueniente suffragio et placatus accipias et ad salutem nostram prouenire concedas: per¹⁰.

3 AD COMPLETA. Beati archangeli tui Michahelis¹¹ intercessionem suffulti supplices te domine deprecamur, ut quos honore prosequimur, contingamus et mente: per.

1) *om.* O 2) *sic* C p: quaesumus domine O r 3) *add.* d. C 4) *add.* d. n. i. x. f. t. C 5) *cosma* C *cosme* C r *cosmae* p 6) *add.* d. n. C 7) *participatione* C 8) *add.* *michahelis* O (p) 9) *eadem* C 10) *add.* d. C 11) *sic* C r, *michaelis* O p

167 2) = n. 36, 2*. 3) = n. 40, 3*. 168 1) = n. 29, 1*. 2) = n. 12, 2* 3) = Le 389. 169 2) = Le 407. 3) = Ge 669. Le 409.

170.

MENSE¹ OCTOBRI²

170

NONIS OCTOBRIBUS ID EST VII DIE MENSIS OCTOBRI
NATALE SANCTI MARCI PAPAE

Exaudi domine quaesumus preces nostras, et interueniente¹ beato Marco confessore tuo atque pontifice supplicationes nostras placatus intende: per.

SUPER OBLATA. Accepta tibi sit domine sacrae plebis oblatio² pro tuorum honore sanctorum, quorum se meritis percepisse de tribulatione cognoscit auxilium: per.

/AD COMPLENDUM. Da quaesumus domine fidelibus [126]³ populis sanctorum tuorum semper ueneratione laetari et eorum perpetua supplicatione muniri: per.

171.

PRIDIE IDUS OCTOBRES ID EST XIII DIE MENSIS OCTOBRI 171
NATALE SANCTI CALISTI³ PAPAE

Deus qui nos conspicias ex nostra infirmitate deficere, ad¹ amorem tuum nos misericorditer per sanctorum tuorum exempla restaura: per.

SUPER OBLATA. Mystica nobis domine prosit oblatio, quae² nos et a reatibus nostris expediat et perpetua saluatione confirmet: per.

AD COMPLETA. Quaesumus omnipotens deus, ut et reatum³ nostrum munera sacra⁴ purificent et recte uiuendi⁵ nobis operentur effectum: per⁶.

172.

MENSE NOUEMBRI

172

KALENDIS NOUEMBRIBUS NATALE SANCTI CAESARII
COLLECTA⁷ AD SANCTOS COSMAM ET DAMIANUM

Adesto domine martyrum deprecatione sanctorum, et quos pati pro tuo nomine⁸ tribuisti, fac tuis fidelibus suffragari: per⁹.

¹⁻²⁾ om. O p ³⁾ caelesti O ⁴⁾ sacra O ⁵⁾ uiuendo C ⁶⁾ add. d. C.
⁷⁾ collectam C ⁸⁾ nomine tuo O ⁹⁾ add. d. C

170 1) = Le 345 2) = n. 151, 2*. 171 2) = Ge 701. 172 1) = Le 391.

Liturgiegeschichtl. Quellen 3: Lietzmann, Sacramentarium Gregorianum.

173.

173

ALIA AD MISSAM¹

- 1 Deus qui nos beati martyris tui Caesarii² annua sollemnitate laetificas, concede propitius, ut cuius nata/licia colimus, etiam [127] actiones imitemur: per³.
- 2 SUPER OBLATA. Hostias tibi domine beati Caesarii martyris tui dicatas meritis benignus adsume, et ad perpetuum nobis tribue prouenire subsidium: per³.
- 3 AD COMPLETA. Quaesumus omnipotens deus, ut qui caelestia alimenta percepimus, intercedente beato Caesario martyre tuo per haec contra omnia aduersa muniamur: per³.

174.

174 VI IDUS NOUEMBRES ID EST VIII DIE MENSIS NOUEMBRIS
NATALE SANCTORUM QUATTUOR CORONATORUM

- 1 Praesta quaesumus omnipotens deus, ut qui gloriosos martyres Claudium, Nicostratum, Simpronianum, Castorium atque Simplicium fortes in sua confessione cognouimus, pios apud te in nostra intercessione sentiamus: per.
- 2 SUPER OBLATA. Benedictio tua domine larga descendat, quae et munera nostra deprecantibus sanctis tuis tibi reddat accepta et nobis sacramentum redemptionis efficiat: per³.
- 3 AD COMPLETA. Caelestibus refecti sacramentis et gaudiis supplices te domine deprecamur, ut quorum gloriamur triumphis protegamur auxiliis: per⁴.

175.

175 V IDUS NOUEMBRES ID EST VIII DIE MENSIS NOUEMBRIS
NATALE SANCTI THEODORI⁵

- 1 Deus qui nos beati Theodori martyris tui confessione gloriosa cir/cumdas et protegis, praesta nobis eius imitatione proficere [128] et oratione fulciri: per⁶.
- 2 SUPER OBLATA. Suscipe domine fidelium preces cum obla-

¹) missa C ²) caesarii martyris tui O p ³) *add. d. C in mg. add. missam ss. Simonis et Iudae [vide App. (321)] O* ⁴) *add. d. n. C* ⁵) teodori O ⁶) *add. d. C*

173 1) = n. 137, 1*. 2) = 19, 2*. 3) n. 25, 3*. 174 1) = n. 133, 1. 2) = Ge 644. 3) = Le 336. 175 2) = n. 90, 2*.

tionibus hostiarum, et intercedente beato Theodoro martyre tuo per haec piae deuotionis officia ad caelestem gloriam transeamus: per¹.

AD COMPLETA. Praesta nobis domine quaesumus intercedente 3 beato Theodoro martyre tuo, ut quae ore contingimus pura mente capiamus: per.

176.

III IDUS NOUEMBRES ID EST XI DIE MENSIS NOUEMBRIS 176
NATALE SANCTI MENNAE²

Praesta quaesumus omnipotens deus, ut qui beati Mennae 1 martyris tui natalicia colimus, intercessione eius in tui nominis amore roboremur: per.

SUPER OBLATA. Muneribus nostris quaesumus domine pre- 2 cibusque susceptis et caelestibus nos munda mysteriis et clementer exaudi: per¹.

AD COMPLETA. Da quaesumus domine deus noster, ut sicut 3 tuorum commemoratione sanctorum temporali gratulamur officio, ita perpetuo laetemur aspectu: per¹.

177.

III³ IDUS NOUEMBRES ID EST XI DIE⁴ MENSIS NOUEMBRIS 177
NATALE SANCTI MARTINI⁵

Deus qui conspicias quia ex nulla nostra⁶ uirtute subsistimus, 1 concede propitius ut intercessione beati Martini confessoris tui contra omnia aduersa muniamur: per¹.

/SUPER OBLATA. Da misericors deus, ut haec nobis⁷ [129] 2 salutaris oblatio et propriis reatibus indesinenter expediat et ab omnibus tueatur aduersis: per.

AD COMPLETA. Praesta quaesumus domine deus noster, ut 3 quorum festiuitate uotiuia sunt sacramenta, eorum salutaria nobis intercessione reddantur: per⁸.

¹) *add. d. C* ²) *menne C, add. martyris O* ³) *sic r recte, pridie C*
(*an error archetypi?*) ³⁻⁴) *eodem die O (p)* ⁵) *add. episcopi O p* ⁶) *om. O*
⁷) *nobis C p: nos O r* ⁸) *add. d. C*

175 3) = n. 53, 3*. 176 1) App. 180 (180). 2) = n. 14, 2*. 3) = n. 141, 3*. 177 1) cf. 33, 1*. 2) cf. App. 175 (177). 3) = n. 138, 5*.

178.

178 X KALENDAS DECEMBRES ID EST XXII DIE MENSIS
NOUEMBRIS NATALE SANCTAE CAECILIAE

- 1 Deus qui nos annua beatae Caeciliae martyris tuae sollemnitate laetificas, da ut quam ueneramur officio etiam pia conuersionis sequamur exemplo: per.
- 2 SUPER OBLATA. Haec hostia domine placationis et laudis quaesumus ut interueniente beata Caecilia martyre tua nos propitiatione dignos semper efficiat: per¹.
- 3 AD COMPLETA. Satiasti domine familiam tuam muneribus sacris: eius semper intercessione nos refoue, cuius sollemnia celebramus: per.

179.

179 VIII KALENDAS DECEMBRES ID EST XXIII DIE MENSIS
NOUEMBRIS NATALE SANCTI CLEMENTIS

- 1 Deus qui nos annua beati Clementis martyris tui atque pontificis sollemnitate laetificas, concede propitius, ut cuius natalicia colimus, uirtutem quoque passionis imitemur: per.
- 2 /SUPER OBLATA. Munera domine oblata sanctifica, et [130] intercedente beato Clemente martyre tuo per haec nos a peccatorum nostrorum maculis emunda: per¹.
- 3 AD COMPLETA. Corporis sacri et pretiosi sanguinis repleti libamine quaesumus domine deus noster, ut quod² pia deuotione gerimus, certa redemptione capiamus: per¹.

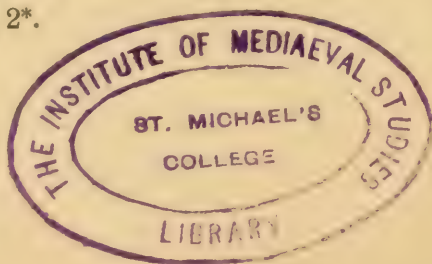
180.

CLXXX ITEM IN³ EODEM DIE NATALE SANCTAE FELICITATIS

- 1 Praesta quaesumus omnipotens deus, ut beatae Felicitatis martyris⁴ tuae⁵ sollemnia recensentes meritis ipsius protegatur et precibus: per⁶.
- 2 SUPER OBLATA. Uota populi tui domine propitius intende, et quorum nos tribuis sollemnia celebrare, fac gaudere suffragiis: per⁶.

¹) *add. d. C* ²) *add. supra lin. O* ³) *om. O r p* ⁴⁻⁵) martyre tuo O* ⁶) *add. d. C*

178 1) = n. 26, 1*. 3) = n. 7, 7*. 179 1) = n. 140, 1. 2) = n. 8, 2*. 3) = n. 132, 3*. 180 2) n. 162, 2*.

AD COMPLETA. Supplices te rogamus omnipotens deus, ut ³ interuenientibus sanctis tuis et tua in nobis dona multiplices et tempora nostra disponas: per ¹.

181.

VIII KALENDAS DECEMBRES ID EST XXIII DIE MENSIS CLXXXI
NOUEMBRIS NATALE SANCTI CHRYSOGONI ²

Adesto domine supplicationibus nostris, ut qui ex iniquitate ¹ nostra reos nos esse cognoscimus, beati Chrisogoni martyris tui intercessione liberemur: per ³.

SUPER OBLATA. Oblatis quaesumus domine ⁴ placare muneri- ² bus, et intercedente beato Chrysogono martyre tuo a cunctis nos defende periculis: per.

/AD COMPLETA. Tui domine perceptione sacramenti et [131] ³ a nostris mundemur occultis et ab hostium liberemur insidiis: per ³.

182.

III KALENDAS DECEMBRES ID EST XXVIII DIE MENSIS 182
NOUEMBRIS NATALE SANCTI SATURNINI ⁵

Deus qui nos beati Saturnini martyris tui concedis natalicia ⁶ ¹ perfrui, eius nos tribue meritis adiuuari: per ³.

SUPER OBLATA. Munera domine tibi dicata sanctifica, et ² intercedente beato Saturnino martyre tuo per eadem nos placatus intende: per.

AD COMPLETAM. Sanctificet nos domine quaesumus tui per- ³ ceptio sacramenti et intercessione sanctorum tibi reddat acceptos: per ⁷.

183.

ITEM DIE SUPRASCRIPTO ⁸ UIGILIA SANCTI ANDREAE 183

Quaesumus omnipotens deus, ut beatus Andreas apostolus ⁹ ¹ pro nobis impleret auxilium, ut a nostris reatibus absoluti a cunctis etiam periculis exuamur: per ¹⁰.

¹) *add.* d. n. C ²) crissogoni O ³) *add.* d. C ⁴) domine quae-
sumus O ⁵) *add.* obiit uulfelmus laicus O *m.* 2 ⁶) natalitio O *corr.* p
⁷) *add.* d. n. C ⁸) item eodem die O r (p) ⁹) *add.* tuum O tuus p ¹⁰) *add.* d. C

180 3) = Le 397. 181 2) = n. 29, 2*. 3) = n. 41, 4. 182 1) = n. 125, 4.
2) = n. 106, 2*. 3) ⇒ n. 161, 3. Le 407 183 1) App. 179 (179).

2 SUPER OBLATA. Sacrandum tibi domine munus offerimus, quo¹ beati Andreae sollemnia recolentes purificationem quoque nostris mentibus imploramus: per.

3 PRAEFATIO. Uere dignum et² iustum est³ aequum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, domine sancte pater omnipotens aeterne deus per Christum do/minum nostrum: [132] Qui⁴ ecclesiam tuam in apostolicis tribuisti consistere fundamentis, de quorum collegio beati Andreae sollemnia celebrantes tua domine praeconia non tacemus: Et ideo cum angelis et archangelis, cum⁵ thronis et dominationibus cumque omni militia caelestis exercitus ymnum gloriae tuae canimus sine fine dicentes⁶.

4 AD⁷ COMPLENDUM⁸. Perceptis domine sacramentis suppliciter exoramus, ut intercedente beato Andrea⁹ apostolo tuo, quae pro illius ueneranda gerimus passione, nobis proficiant ad medellam: per.

184.

184 PRIDIE KALENDAS DECEMBRES ID EST XXX DIE MENSIS
NOUEMBRIS NATALE SANCTI ANDREAE APOSTOLI

1 Maiestatem tuam domine suppliciter exoramus, ut sicut ecclesiae tuae beatus Andreas apostolus extitit praedicator et rector, ita apud te sit pro nobis perpetuus intercessor: per.

2 SUPER OBLATA. Sacrificium nostrum tibi domine quaesumus beati Andreae precatio sancta conciliet, ut cuius honore sollemniter exhibetur, meritis efficiatur acceptum: per¹⁰.

3 PRAEFATIO. Uere dignum et¹¹ iustum est¹² aequum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, domine sancte pater omnipotens aeterne deus per Christum dominum nostrum: Qui¹³ ecclesiam tuam in apostolicis tribuisti consistere fundamentis, de quorum collegio beati Andreae sollemnia /celebrantes tua [133] domine praeconia non tacemus. Et ideo cum¹⁴ angelis et archangelis, cum thronis et dominationibus cumque omni militia caelestis exercitus ymnum gloriae tuae canimus sine fine dicentes: sanctus ter¹⁵.

1) quo r p App: quod C O 2-3) om. O [p deest] 4) quia C 5-6) om. O
7-8) om. C 9) andreae C 10) add. d. C 11-12) om. O 13) quia C
14-15) om. O [p deest]

183 2) App. 179 (179). Le 465. 3) = n. 184, 3. App. 295 (239). Ge 675. Le 464. 4) = n. 130, 3*. 184 1) cf. Ge 654. 675. Le 466. 2) = n. 142, 2*. 3) = n. 183, 3*.

AD COMPLETA. Sumpsimus domine diuina mysteria beati 4
Andreae festiuitate laetantes, quae sicut tuis sanctis ad gloriam, ita
nobis quaesumus ad ueniam prodesse perficias: per¹.

AD UESPEROS² UBI SUPRA. Da nobis quaesumus domine 5
deus noster beati apostoli tui Andreae intercessionibus subleuari,
ut per quos ecclesiae tuae superni muneris rudimenta donasti, per
eos subsidia perpetuae salutis impendas: per¹.

ALIA. Adiuuet ecclesiam tuam tibi domine³ supplicando 6
beatus Andreas apostolus, et pius interuentor efficiatur⁴, qui⁵ tui
nominis extitit praedicator: per.

ALIA. Deus qui es sanctorum tuorum splendor mirabilis, qui 7
hunc diem beati Andreae martyrio consecrasti: da ecclesiae tuae
de eius natalicia⁶ semper gaudere, ut apud misericordiam tuam
exemplis eius protegatur et meritis: per.

ALIA. Exaudi domine populum tuum cum sancti apostoli 8
tui Andreae patrocinio supplicantem, ut tuo semper auxilio segura
tibi possit deuotione seruire: per⁷.

185.

MENSE DECEMBRI⁸

185

ORATIONES DE ADUENTU DOMINI⁹ DOMINICA PRIMA

Excita domine quaesumus potentiam tuam et ueni, ut ab im- 1
minentibus peccatorum nostrorum pe/riculis te mereamur [134]
protegente eripi, te liberante saluari: per¹⁰.

SUPER OBLATA. Haec sacra nos domine potenti uirtute mun- 2
datos ad suum faciant puriores uenire principium: per¹¹.

AD COMPLETA. Suscipiamus domine misericordiam tuam in 3
medio templi tui et reparationis nostrae uentura sollempnia con-
gruis honoribus praecedamus: per¹².

186.

DOMINICA SECUNDA

186

Excita domine corda nostra ad praeparandas unigeniti tui 1

1) *add. d. C* 2) *sic r p, uespr C, uesperas O* 3) *domino O* 4) *effi-
ciat C* 5) *quod C* 6) *natalitio O p* 7) *add. d. n. C* 8) *decb
C O, decembri p, decembrio r* 9) *om. C* 10) *add. d. C, qui uiuis et regnas
cum deo O* 11) *add. d. n. C* 12) *add. d. C*

184 4) = Le 465. 5) = Le 464. 6) = Ge 676. 7) App. (319). Ge 644.
8) cf. Ge 677. Le 294. 185 1) = Ge 684. 2) = n. 74, 2. Ge 528. 186 1) = Ge 681.

189.

FERIA III AD SANCTAM MARIAM MAIOREM

CLXXXVIII

Praesta quaesumus omnipotens deus, ut redemptionis nostrae iuentura sollemnitas et praesentis nobis uitae subsidia conferat et aeternae beatitudinis praemia largiatur: per¹.

ALIA. Festina quaesumus ne tardaueris domine², et auxilium nobis supernae uirtutis / inpende, ut aduentus tui consolati- [136] tionibus subleuentur, qui in tua pietate confidunt: per³.

SUPER OBLATA. Accepta tibi sint domine quaesumus⁴ nostra ieiunia, quae et expiando nos tua gratia dignos efficiant et ad sempiterna promissa perducant: per.

AD COMPLETA. Salutaris tui domine munere⁵ satiati supplices⁶ ad deprecamur, ut cuius laetamur gustu renouemur effectu: per⁶.

190.

FERIA VI AD APOSTOLOS

CXC

Excita quaesumus domine potentiam tuam et ueni, ut hi qui in tua pietate confidunt, ab omni citius aduersitate liberentur: per⁷.

SUPER OBLATA. Muneribus nostris quaesumus domine precibusque susceptis et caelestibus nos munda mysteriis et clementer exaudi: per⁸.

AD COMPLENDUM. Tui nos domine sacramenti libatio sancta restauret, et a uetustate purgatos in mysterii salutaris faciat transire consortium: per.

191.

SABBATO AD SANCTUM PETRUM XII LECTIONES⁹

191

Deus qui conspicias, quia ex nostra prauitate affligimur, concede propitius, ut ex tua uisitatione consolemur: per¹⁰.

/ALIA. Concede quaesumus omnipotens deus, ut quia¹¹ [137] 2

¹) *add. d. C* ²) *sic C p: domine post quaesumus O r* ³) [2 *lit. eras.*]
qui uiuis O ⁴) quaesumus domine O ⁵) munera C ⁶) *add. d. n. C*
⁷) qui uiuis O ⁸) *add. d. C* ⁹) sabbatum in XII lectiones ad sanctum
petrum O r p ¹⁰) qui cum patre uiuis O ¹¹) qui O

189 1) = Ge 683. 2) cf. Ge 682. Le 413. | Ps. 69, 2. 39, 18. 3) = n. 165, 2*. 4) = n. 39, 3*. 190 1) = Ge 683. | Ps. 79. 3. 2) = n. 14, 2*. 3) = n. 38, 3. 191 1) Ge 684. 2) = Ge 684.

sub peccati iugo ex¹ uetusta seruitute deprimimur, expectata unigeniti filii tui noua natiuitate liberemur: per².

3 ITEM³ ALIA. Indignos nos quaesumus domine famulos tuos, quos actionis propriae culpa contristat, unigeniti filii tui nos aduentu laetifica: per⁴.

4 ALIA. Praesta quaesumus omnipotens deus, ut filii tui uentura sollemnitas et praesentis nobis uitae remedia conferat et praemia aeterna concedat: per⁵.

5 ALIA. Preces populi tui quaesumus domine clementer exaudi ut qui iuste pro peccatis nostris affligimur, pietatis tuae uisitatione consolemur: per⁶.

6 ALIA⁷. Deus qui tribus pueris mitigasti flammam ignium, concede propitius, ut nos famulos tuos non exurat flamma uitiorum: per.

7 SUPER OBLATA. Sacrificiis praesentibus domine placatus intende, ut et deuotioni nostrae proficiant et saluti: per.

8 AD COMPLETA. Quaesumus domine deus noster, ut sacrosancta mysteria, quae pro reparationis nostrae munimine contulisti, et praesens nobis remedium esse facias et futurum: per.

192.

CXCH

DOMINICA UACAT

1 Excita domine potentiam tuam et ueni, et magna nobis uirtute succurre, ut per auxilium gratiae tuae quod nostra peccata praepediunt indulgentia tuae propitiationis acceleret: per⁸.

2 /SUPER OBLATA. Sacrificiis praesentibus domine placatus [138] intende, ut et deuotioni nostrae proficiant et saluti: per.

3 AD COMPLETA. Sumptis muneribus domine quaesumus, ut cum frequentatione mysterii crescat nostrae salutis effectus: per⁹.

193.

CXCHH

ALIAE ORATIONES DE ADUENTU

1 Excita domine potentiam tuam et ueni, et quod ecclesiae tuae promisisti, usque in finem saeculi clementer operare: per¹⁰.

¹⁾ om. O ²⁾ qui tecum O ³⁾ om. Or [p deest] ⁴⁾ add. eundem O
⁵⁾ add. d. C, add. eundem O ⁶⁾ add. eundem O ⁷⁾ add. ad missam O p
⁸⁾ add. d. C, qui uiuis O ⁹⁾ add. d. C ¹⁰⁾ qui uiuis O

191 3) = Ge 683. 4) = Ge 684. 5) = n. 32, 1*. 6) = n. 44, 8*. 7) = n. 36, 2*. 8) = n. 27, 4*. 192 1) = Ge 680. | Ps. 79, 3. 2) = Ge 682. Le 482. 3) = Ge 590. 681. 193 1) = Ge 680.

ALIA. Conscientias nostras quaesumus domine uisitando 2 purifica, ut ueniente¹ filio tuo domino nostro² paratam sibi in nobis inueniat mansionem: per³.

ALIA. Prope esto domine omnibus expectantibus te in ueri- 3 tate, ut in aduentu filii tui domini nostri placitis tibi actibus praesentemur: per⁴.

ALIA^{4a}. Concede quaesumus omnipotens deus, ut magnae 4 festiuitatis uentura sollemnia prospero celebremus effectu, pariterque reddamur et intenti caelestibus disciplinis et de nostris temporibus laetiores⁵: per.

ALIA. Mentis nostras quaesumus domine lumine tuae uisi- 5 tationis inlustra, ut esse te largiente⁶ mereamur et inter prospera humiles et inter aduersa securi: per.

ALIA. Preces populi tui quaesumus domine clementer exaudi, 6 ut qui de aduentu unigeniti filii tui secundum carnem laetantur, in secundo cum uenerit in maiestate sua, praemium aeternae uitae percipiant: per⁷.

194.

/ ORATIO⁸ QUANDO LEUANTUR RELIQUIE [241] 194

Aufer a nobis quaesumus domine iniquitates nostras, ut ad sancta sanctorum puris mereamur mentibus introire: per⁹.

195.

ORATIO IN DEDICATIONE ECCLESIAE

CXCV¹⁰

Domum tuam quaesumus domine¹¹ clementer ingredi, et in tuorum tibi corda¹² fidelium perpetuam constitue mansionem, ut cuius aedificatione subsistit, huius fiat habitatio¹³ praeclara: per¹⁴.

196.

ORATIO POST UELATUM¹⁵ ALTARE

196

Descendat quaesumus domine deus noster spiritus sanctus tuus super hoc altare, qui et populi tui dona sanctificet et summentium corda dignanter emundet: per.

¹⁻²) ueniens iesus christus filius tuus dominus noster O r p ³) qui tecum O ⁴) *add.* d. C, *add.* eundem O ^{4a}) *om.* O ⁵) *lectiores* C ⁶) *largi-* ante C ⁷) *add.* d. n. C, *add.* eundem O ⁸) *orationes* C ⁹) *add.* d. C ¹⁰) CXVV C ¹¹) domine quaesumus O ¹²) cordibus O r p ¹³) habi- tationis C O: *error archetyp̄i* (cf. p. 108, 1), *corr.* r p ¹⁴) *om.* C ¹⁵) uelan- dum C

193 2) = Ge 681. 5) cf. n. 41, 5. 6) = Ge 683. 194 = Ge 505. Le 430.

197.

197

AD MISSAS

- 1 Deus qui inuisibiliter omnia continet et tamen pro salute generis humani signa tuae potentiae uisibiliter ostendis, templum hoc potentiae tuae inhabitatione¹ inlustra, ut omnes qui huc² deprecaturi conueniunt, ex³ quacumque tribulatione ad te clamauerint, consolationis tuae beneficia consequantur: per⁴.
- 2 ALIA⁵. Deus qui sacrandorum tibi auctor es munerum, effunde super hanc orationis domum benedictionem tuam, ut⁶ ab omnibus inuocantibus nomen tuum defensionis tuae auxilium sentiatur⁷: per.
- 3 ALIA⁵. Deus qui ex omni coaptatione sancto/rum [242] aeternum tibi condidit habitaculum, da aedificationis tuae incrementa caelestia, ut quorum hic reliquias⁸ pio amore conplectimur, eorum semper meritis adiuuemur: per⁴.
- 4 SUPER OBLATA. Omnipotens sempiternus deus, altare nomini tuo dicatum caelestis uirtutis⁹ benedictione sanctifica, et¹⁰ omnibus in te sperantibus auxilii tui munus ostende¹¹, ut huic sacramentorum uirtus et uotorum optineatur effectus: per.
- 5 PRAEFATIO. Uere dignum et¹² iustum est aequum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, domine sancte pater omnipotens aeternus deus¹³ per Christum dominum nostrum: Per quem te supplices deprecamur, ut altare hoc sanctis usibus praeparatum caelesti dedicatione sanctifices, ut sicut Melchisedech sacerdotis praecipui oblationem dignatione mirabili suscepisti, ita imposita¹⁴ nouo huic altari munera semper accepta ferre¹⁵ digneris: ut populus, qui in hanc ecclesiae domum sanctam conuenit, per haec libamina caelesti sanctificatione saluatus animarum quoque suarum salutem perpetuam consequantur¹⁶. Et ideo cum¹⁷ angelis et archangelis, cum thronis et dominationibus cumque omni militia caelestis exercitus ymnum gloriae tuae canimus sine fine dicentes sanctus ter¹⁸.

1) inhabitationis C O r p: *error archetypi* (cf. p. 107, 13) 2) in hunc O*
 3) et O 4) *add. d. C* 5) *om. O* 6) et O 7) *sentiantur O*
 8) reliquiae C 9) uirtutibus C 10) ut C 11) ostendas C 12-13) *pro*
his usque O p 14) imposito C 15) *ita C O corr. r p, facere O** 16) *con-*
sequatur O p 17-18) *om. O p*

AD COMPLETA. Quaesumus omnipotens deus, ut hoc in loco 6
quem nomini tuo indigni dicaimus, cunctis petentibus aures tuae
pietatis accomoda¹: per.

198.

ORATIONES² IN NATALI PPAE

CXCVIII

Deus qui licet sis magnus in magnis, mirabilia tamen glorio- 1
sius operaris in minimis: concede mihi indigno fa/mulo tuo [243]
sacris conuenienter seruire mysteriis atque in omnibus tua miseri-
cordia protegat, quem conscientiae reatus accusat: per.

ALIA. Deus qui populis tuis indulgentia³ consulis et amore 2
dominaris, da spiritum sapientiae, quibus dedisti regimen dis-
ciplinæ, ut⁴ de profectu sanctarum ouium fiant gaudia aeterna
pastorum: per.

SUPER OBLATA. Hostias tibi domine laudis exsoluo suppli- 3
citer implorans, ut quod inmerito contulisti, intercedente beato
Petro apostolo tuo propitius exequaris: per⁵.

PRAEFATIO. Uere dignum et⁶ iustum est⁷ aequum et salu- 4
tare: Ut quia in manu tua dies nostri uitae consistit, sicut⁸
honorem nobis indignis⁹ largiris ministerii, sic quoque tribuas
rationabilis obsequii propitius incrementum, et tua dona in nobis
custodias, ut eius suffragiis apud te semper¹⁰ reddar acceptus, cuius
me uice hodie ecclesiae tuae praeesse uoluisti. Et ideo cum angelis
et¹¹ archangelis, cum thronis et dominationibus cumque omni
militia caelestis exercitus ymnum gloriae tuae canimus sine fine
dicentes¹².

AD COMPLETA. Corporis sacri et pretiosi sanguinis repleti 5
libamine quaesumus domine deus noster, uti gratiae tuae munus,
quod nobis inmeritis contulisti, intercedente beato Petro apostolo
tuo propitius muniendo custodias: per¹³.

199.

ORATIO IN ORDINATIONE PRESBYTERI

199

Deus qui digne tibi seruientium nos imitari desideras famu- 1

¹) sic C O, accommodes r p ²) or(atio) O r [p deest] ³) indulgentiam C
⁴) add. et O ⁵) add. d. C ⁶⁻⁷) om. O (p) ⁸) sic O ut sicut p
⁹) indigni C ¹⁰) semper apud te suffragiis O ¹¹⁻¹²) om. O; pro et ideo
etc. habent r p per christum etc. ¹³) add. d. n. C

198 1) = n. 12, 4*. 4) Rom. 12, 1. 5) = n. 132, 3*.

latum, da nobis caritatis tuae flamma ardere succensis¹, ut antestitum² [decus]³ priorum qui tibi placuerunt mereamur consortia optinere: per.

2 /SUPER OBLATA. Aufer a nobis domine spiritum super- [244]biae cui resistis, ut sacrificia nostra tibi sint semper accepta: per⁴.

3 PRAEFATIO. Vere dignum et⁵ iustum est⁶ aequum et salutare: Qui dissimulatis peccatis humanae fragilitatis nobis indignis sacerdotalem confers⁷ dignitatem, da nobis quaesumus, ut ad sacrosancta mysteria immolando sacrificia cum beneplacitis mentibus facias introire, quia tu solus sine operibus aptis iustificas peccatores, tu gratias praestas benignus ingratis, tu ea quae retro sunt obliuisci concedis et ad priora promissa mysteria clementissima gubernatione perducis. Et ideo cum⁸ angelis et archangelis, cum thronis et dominationibus cumque omni militia caelestis exercitus ymnum gloriae tuae canimus sine fine dicentes⁹.

4 Hanc igitur oblationem seruitutis nostrae, quam tibi offerimus in die hodiernae sollemnitatis, quo nobis indignis¹⁰ sacerdotalem infulam¹¹ tribuisti, quaesumus domine ut placatus accipias: et tua pietate conserua, quod es operatus in nobis. Diesque nostros in¹² tua pace dispone¹³.

5 AD COMPLETA. Corporis sacri et pretiosi sanguinis repleti libamine¹⁴ quaesumus domine deus noster, ut gratiae tuae munus quod nobis inmeritis contulisti, intercedente beato ILLO propitius muniendo custodias: per⁴.

200.

200

ORATIO¹⁵ AD SPONSAS UELANDAS¹⁶

1 Exaudi nos omnipotens et misericors deus, ut quod nostro ministratur officio, tua benedictione potius impleatur: per⁴.

2 SUPER OBLATA. Suscipe quaesumus domine pro sacra conubii lege¹⁷ munus oblatum, et cuius largitor es operis esto dispositor: per.

1) succensi C 2) antestitum O* r 3) om. O p 4) add.
d. C 5-6) om. O r 7) conferis C 8-9) om. O 10) indigni C
11) infulis C 12-13) om. O p 14) libamina C 15) orat̄n C 16) bene-
dicendas O r (p) 17) legem O

199 2) Iac. 4, 6 (Prov. 3, 34). 3) cf. App. 191 (190). 5) = n. 132, 3*.
200 1) = Ge 723. Le 446. 2) = Le 446.

/PRAEFATIO. Uere dignum et¹ iustum est² aequum et salu- [245] 3
tare³. Qui foedera⁴ nuptiarum blando concordiae iugo et insolubili
pacis uinculo nexuisti, ut multiplicandis adoptionum filiis⁵ sanc-
torum conubiorum fecunditas pudica seruaretur⁶. Tua enim domine
prouidentia, tua gratia ineffabilibus⁷ modis⁸ utrumque dispensat,
ut quod generatio ad⁹ mundi edidit¹⁰ ornatum, regeneratio ad ec-
clesiae perducatur augmentum. Et ideo cum¹¹ angelis et archangelis,
cum thronis et dominationibus cumque omni militia caelestis exer-
citus ymnum gloriae tuae canimus sine fine dicentes, sanctus sanc-
tus sanctus¹².

Hanc¹³ igitur oblationem famulorum tuorum, quam tibi offe- 4
runt¹⁴ pro famula tua ILLA, quam perducere dignatus es ad statum
mensurae¹⁵ et ad diem nuptiarum, pro qua maiestati tuae sup-
plices fundimus preces, ut eam propitius cum uiro suo copulare
digneris, quaesumus domine ut placatus¹⁶.

ANTE QUAM DICATUR PAX DOMINI DICIT ORATIONEM¹⁷. Pro- 5
pitiare domine supplicationibus nostris, et institutis tuis, quibus
propagationem¹⁸ humani generis ordinasti benignus assiste, ut quod
te auctore iungitur, te auxiliante seruetur: per¹⁹.

BENEDICTIO. Deus qui potestate uirtutis tuae de nihilo 6
cuncta fecisti, qui dispositis uniuersitatis exordiis homini ad
imaginem dei facto ideo inseparabile²⁰ mulieris adiutorium con-
didisti, ut femineo corpori²¹ de uirili dares²² carne²³ principium,
docens quod ex uno placuisset institui numquam licere²⁴ disiungi:
deus qui tam excellenti mysterio coniugalem copulam consecrasti, 7
ut Christi et²⁵ ecclesiae sacramentum praesignares in foedere
nuptiarum: deus per quem mulier iungitur uiro, et societas prin-
cipaliter ordinata ea benedictione donatur, quae sola nec per origi-
nalis peccati poenam nec per diluuii est ablata²⁶ sententiam²⁷:

1-2) om. O r 3) add. usque aeterne deus O p 4) foedere C 5) ita
r p secundum Gelasianum: multiplicandis (om. C) adoptionem filiorum C O
fuit mendum in archetypo 6) seruiret melius Gelasianum 7-8) om. C
9) transponit ante ornatum C 10) edit O r 11-12) om. O 13) praem.
inf(ra actionem) O p 14) offerent C 15) mansurae O 16) add. ac-
cipias diesque O 17) praemittit hanc O 18) propagatione C O 19) add.
d. C 20) inseparabilem C 21) corpore C 22) daris C 23) carnem C
24) ita p: liceret C O r 25) om. C 26) abluta O 27) sententia C

200 3) = Ge 721. 4) cf. Ge 721. 6) Gen. 2, 22. 1 Cor. 7, 10. 7) Eph.
5, 32.

8 / Respice propitius super hanc famulam tuam, quae maritali [246]
iungenda est consortio: tua se expetit protectione muniri. Sit in ea
iugum dilectionis et pacis, fidelis et casta nubat in Christo: imi-
tatrixque sanctarum permaneat feminarum: sit amabilis ut Rachel
9 uiro, sapiens ut Rebecca, longaeua et fidelis ut Sarra. Nihil in ea
ex actibus suis ille auctor praeuaricationis usurpet, nexa fidei
mandatisque permaneat, uni toro iuncta, contactus¹ illicitos fugiat,
muniat infirmitatem suam robore disciplinae, sit uerecundia² grauis,
10 pudore uenerabilis, doctrinis caelestibus erudita, sit fecunda in
subole³, sit probata et innocens, et ad beatorum requiem atque ad
caelestia regna perueniat⁴: et uideat⁵ filios filiorum suorum usque
in tertiam et quartam progeniem et ad optatam perueniat⁶ senec-
tutem: per⁷.

Pax domini sit semper uobiscum.

11 AD COMPLETA. Quaesumus omnipotens deus instituta prouid-
entiae tuae pio amore comitare, ut quos legitima societate conectis,
longaeua⁸ pace custodias: per⁷.

201.

201

ORATIONES⁹ PRO PECCATIS

1. Exaudi quaesumus domine gemitum populi supplicantis, et
qui de meritorum qualitate diffidimus, non iudicium sed miseri-
cordiam consequi mereamur: per.

2 ALIA. Succurre quaesumus¹⁰ domine populo supplicanti, et
opem tuam tribue benignus infirmis, ut sincera tibi mente deuoti
et praesentis uitae remediis gaudeant et futurae: per⁷.

3 / ALIA. Exaudi quaesumus domine supplicum preces, et [247]
confitentium tibi parce peccatis, ut pariter nobis indulgentiam
tribuas benignus et pacem: per¹¹.

4 ALIA. Deus qui iuste irascaris et clementer ignoscis, afflicti
populi lacrimas respice, et iram tuae indignationis quam iuste
meremur propitiatus auerte: per⁷.

5 ALIA. Conserua quaesumus domine populum tuum et ab

1) contactos C 2) uerecunda C O r: *error archetypi, corr.* p 3) so-
bole O r p 4) perueniant C 5) uideant C 6) perueniant C 7) *add.*
d. C 8) longe O 9) oratū C, *praem. incipiunt* O 10) *add. corr.*
supra lin. C 11) *add.* d. C O

200 11) = Ge 721. Le 446. 201 2) = Le 421. 436. 3) App. 200 (197).
Ge 504. 5) cf. App. 203 (200 not.).

omnibus quas meremur aduersitatibus redde securum, ut tranquillitate percepta deuota tibi mente deseruiat: per¹.

ALIA. Afflictionem familiae tuae quaesumus domine intende placatus, ut indulta uenia peccatorum de tuis semper beneficiis gloriemur: per.

ALIA. Ab omnibus nos quaesumus domine peccatis propitiatus absolue, ut percepta uenia peccatorum liberis tibi mentibus seruiamus: per¹.

ALIA. Precibus nostris quaesumus domine aurem tuae pietatis accomoda, et orationes supplicum occultorum cognitor benignus exaudi, ut te largiente² ad uitam perueniant sempiternam: per.

ALIA. Praesta populo tuo domine quaesumus consolationis auxilium, et diuturnis calamitatibus laborantem propitius respirare concede: per.

ALIA. Quaesumus omnipotens deus, ut qui nostris fatigamur offensis et merito nostrae iniquitatis affligimur, pietatis tuae gratiam consequi mereamur: per.

ALIA. Deus qui nos conspicias in tot perturbationibus non posse subsistere, afflictorum gemitum propitius respice et mala omnia quae meremur³ auerte: per.

ALIA. Deus cui proprium est misereri semper et parcere, suscipe deprecationem nostram, et quos delictorum catena constringit, miseratio tuae pietatis absoluat: per.

ALIA. Da nobis quaesumus domine de tribulatione laetitiam, ut qui diu pro nostris peccatis affligimur, intercedente beato illo martyre tuo in tua misericordia respiremus: per.

ALIA. Exaudi domine populum tuum tota tibi mente subiectum, ut corpore et mente protectus, quod pie credit, tua gratia consequatur: per.

ALIA. Subiectum tibi populum quaesumus domine propitiatio caelestis amplifcet, et tuis semper faciat seruire mandatis: per.

ALIA. Purifica quaesumus domine tuorum corda fidelium, ut a terrena cupiditate mundati et praesentis uitae periculis exuantur et perpetuis donis firmentur: per.

¹) *add. d. C*

²) *largiante C*

³) *mereamur C*

201 6) = n. 47, 4. 7) = Le 356. 9) = Le 342. 10) = Le 343.
12) App. 200 (197). 13) = Ge 707. 15) = n. 56, 4*. 16) = n. 202, 30.

Liturgiegeschichtl. Quellen 3: Lietzmann, Sacramentarium Gregorianum.

- 17 ALIA. Clamantium ad te quaesumus domine preces dignanter exaudi, ut sicut Nineuitis in afflictione positus pepercisti, ita et nobis in praesenti tribulatione succure: per.
- 18 ALIA. Miserere iam quaesumus domine populo tuo, et continuis tribulationibus laborantem celeri propitiatione laetifica: per.
- 19 ALIA. Auxiliare domine quaerentibus misericordiam tuam et da ueniam confiten/tibus¹, parce supplicibus, ut qui nostris [249] meritis flagellamur, tua miseratione saluemur: per.
- 20 ALIA. Praesta quaesumus omnipotens deus, ut qui iram tuae indignationis agnouimus, misericordiae tuae indulgentiam consequamur: per.
- 21 ALIA. Tribulationem nostram quaesumus domine propitius respice et iram tuae indignationis, quam iuste meremur, propitiatus auerte: per.
- 22 ALIA. Deus qui peccantium animas non uis perire sed culpas: contine quam meremur iram et quam precamur super nos effunde clementiam, ut de maerore gaudium tuae misericordiae consequi mereamur: per.
- 23 ALIA. Quaesumus omnipotens deus afflicti populi lacrimas respice et iram tuae indignationis auerte, ut qui reatum nostrae infirmitatis agnoscimus, tua consolatione liberemur: per.
- 24 ALIA. Deus qui culpa offenderis, paenitentia placaris: preces populi supplicantis propitius respice et flagella tuae iracundiae quae pro peccatis nostris meremur auerte: per.
- 25 ALIA. Parce domine parce populo tuo, ut dignis flagellationibus castigatus in tua miseratione respiret: per.
- 26 ALIA. Intende quaesumus domine preces nostras, et qui non operando iustitiam correptionem meremur afflicti, in tribulatione clamantes respiremus auditi²: per.
- 27 /ALIA. Praesta quaesumus omnipotens deus, ut qui [250] offensa nostra³ per flagella cognoscimus, tuae consolationis gratiam sentiamus: per.
- 28 ALIA. Ne despicias omnipotens deus populum tuum in afflictione clamantem, sed propter gloriam nominis tui tribulantibus succurre placatus: per⁴.

1) confidentibus O 2) adiuti O 3) offensam nostram O 4) *add. d. C*

201 17) = n. 204, 22. cf. App. 203 (200 not.) | Iona 3, 10. 18) = n. 61, 4*. 19) cf. App. 203 (201 not.). 21) App. 203 (201 not.). 24) = n. 36, 1. 25) = n. 36, 4*. 28) cf. Le 372.

ALIA. Exaudi domine gemitum populi tui, nec¹ plus apud 29
te ualeat offensio delinquentium, quam misericordia tua indulta
fletibus supplicantium: per².

ALIA. Omnipotens deus misericordiam tuam in nobis placatus 30
inpende³, ut qui te contemnendo culpam⁴ incurrimus, confitendo
ueniam consequamur: per.

ALIA. Deus refugium pauperum, spes humilium salusque 31
miserorum: supplicationes populi tui clementer exaudi, ut quos
iustitia⁵ uerberum fecit affictos, abundantia remediorum faciat con-
solatos: per.

ALIA. Moueat pietatem tuam quaesumus domine subiectae 32
tibi plebis affectus, et misericordiam tuam supplicatio fidelis op-
tineat, ut quod meritis non praesumit, indulgentiae tuae largitate
percipiat: per.

ALIA. Deprecationem nostram quaesumus omnipotens deus 33
benignus exaudi, et quibus supplicandi praestas affectum, tribue
defensionis auxilium: per².

ALIA. Auerte quaesumus domine iram tuam propitiatus a 34
nobis, et facinora nostra quibus indignationem tuam prouocamus
expelle: per.

/ALIA. Memor esto quaesumus domine fragilitatis [251] 35
humanae, et qui iuste uerberas peccatores, parce propitiatus af-
flictis: per.

ALIA. Aures tuae pietatis quaesumus domine precibus nostris 36
inclina, ut qui peccatorum nostrorum flagellis percutimur, mise-
rationis tuae gratia⁶ liberemur: per⁷.

202.

INCIPIUNT ORATIONES COTTIDIANAE⁸

202

Deus qui conspicias omni nos uirtute destitui, interius exteri- 1
usque custodi, ut et ab omnibus aduersitatibus muniamur in cor-
pore, et a prauis cogitationibus mundemur in mente: per.

ALIA. Gratiae tuae quaesumus domine supplicibus tuis tribue 2
largitatem, ut mandata tua te operante sectantes consolationem
praesentis uitae percipiant et futurae: per².

¹) ita C p: ne O r ²) add. d. C ³) impende O ⁴) culpa C
⁵) titia O* ⁶) om. C ⁷) add. d. n. C ⁸) cottidianas C cotidianae O r p

201 29) = Le 364. 31) = Ge 708. 32) = Le 437. 33) = n. 60. 4*.
35) = Ge 707. 36) Ps. 87, 3. 202 1) = n. 45, 1. 2) = Le 293.

- 3 ALIA. Adesto supplicationibus nostris omnipotens deus, et quibus fiduciam sperandae pietatis indulges¹, intercedente beato ILLO consuetae misericordiae tribue benignus effectum: per.
- 4 ALIA². Subueniat nobis quaesumus domine misericordia tua, ut ab imminentibus peccatorum nostrorum periculis te mereamur protegente saluari: per³.
- 5 ALIA. Uox clamantis ecclesiae ad aures domine quaesumus tuae pietatis ascendat, ut percepta uenia peccatorum te fiat operante deuota, te protegente segura: per.
- 6 /ALIA. Propitiare domine supplicationibus nostris, et [252] animarum nostrarum medere languoribus⁴, ut remissione percepta in tua semper benedictione laetemur: per.
- 7 ALIA. Propitiare domine iniquitatibus nostris et exorabilis tuis esto supplicibus, ut concessa uenia quam precamur, perpetuo misericordiae tuae munere gloriemur: per⁵.
- 8 ALIA. Deus innocentiae restitutor et amator, dirige ad te tuorum corda seruorum, ut spiritus tui feruore concepto et in fide inueniantur stabiles et in opere efficaces: per.
- 9 ALIA. Ecclesiae tuae domine uoces placatus admitte, ut destructis⁶ aduersantibus⁷ uniuersis segura tibi seruiat libertate: per.
- 10 ALIA. Nostris domine quaesumus propitiare temporibus, ut tuo munere dirigatur et Romana securitas et deuotio christiana: per.
- 11 ALIA. Largire quaesumus domine fidelibus tuis indulgentiam⁸ placatus et pacem, ut pariter ab omnibus mundentur offensis et segura tibi mente deseruiant: per.
- 12 ALIA. Praetende domine fidelibus tuis dexteram caelestis auxilii, ut te toto corde perquirant, et quae digne postulant consequi mereantur: per⁹.
- 13 ALIA. Gaudeat domine quaesumus plebs tua beneficiis impetratis, et cui fiduciam sperandae pietatis indulges¹⁰, optatae misericordiae praesta benignus affectum¹¹: per.

1) indulgis C 2) om. O [p om. omnes hos titulos alia] 3) add. d. C
 4) ita C p: langoribus O r 5) add. d. C 6) destitutis O 7) ita C p:
 aduersitatibus O r 8) indulgen/gentiam O 9) add. d. C 10) in-
 dulgis C 11) sic C p: effectum O r

202 3) = n. 46, 4*. 4) = n. 53, 4*. 5) = Le 356. 6) App. 236 (228).
 Le 373. 8) = n. 48, 4*. 9) App. 296 (202). Ge 732. Le 352. 10) = Le 375.
 11) = n. 95, 4*. 12) = n. 58, 4.

ALIA. Da nobis domine quaesumus¹ perseuerantem in tua 14 uoluntate famulatum, ut in diebus nostris et merito et numero populus tibi seruiens augeatur: per.

/ALIA². Fideles tuos domine quaesumus corpore pariter [253] 15 et mente purifica ut tua inspiratione conpuncti noxias delectationes uitare praeualeant: per.

ALIA². Dies nostros quaesumus domine placatus intende 16 pariterque nos et a peccatis absolue propitius et a cunctis eripe benignus aduersis: per.

ALIA. Familiae tuae domine quaesumus³ esto protector et 17 misericordiam tuam concede poscenti, quae tibi semper fiat oboediens et tua dona percipiat: per.

ALIA. Da quaesumus domine populo tuo salutem mentis et 18 corporis, ut bonis operibus inhaerendo⁴ tua semper mereatur uirtute defendi: per.

ALIA⁵. Excita domine quaesumus tuorum fidelium uolun- 19 tates, ut diuini operis fructum propensius exsequentes pietatis tuae remedia maiora percipiant: per.

ALIA. Proficiat domine quaesumus plebs tibi dicata piae 20 deuotionis affectu, ut sacris actionibus erudita, quanto maiestati tuae fit gratior, tanto donis potioribus augeatur: per.

ALIA. Protegat domine quaesumus tua dextera populum 21 supplicantem, ut praesentem uitam sub tua gubernatione transcurrens mereatur inuenire perpetuam: per.

ALIA. Respice domine propitius plebem tuam, et toto tibi 22 corde subiectam praesidiis inuictae pietatis adtolle: per⁶.

/ALIA. Adesto domine supplicibus tuis, et spem suam [254] 23 in tua misericordia collocantes tuere propitius, ut a peccatorum labe⁷ mundati in sancta conuersatione permaneant: per.

ALIA. Libera domine quaesumus a peccatis et hostibus tibi 24 populum supplicantem, ut in sancta conuersatione uiuentes nullis afficiantur aduersis: per.

ALIA. Excita domine⁸ tuorum corda fidelium, ut sacris 25

1) quaesumus domine O 2) om. O 3) quaesumus domine O
4) inerendo C 5) om. O 6) add. d. C 7) laue C 8) add.
quaesumus O

202 14) = n. 68, 4*. 15) = Ge 700. 16) cf. Le 478. 18) = n. 50, 4*.
19) App. 176 (177). 20) = n. 72, 1*. 22) = Ge 700. 23) = Le 418. 24) =
Ge 531. Le 462. 25) Ge 547.

intenta doctrinis et intellegant quod sequantur, et sequendo fideliter adprehendant: per¹.

26 ALIA. Da salutem domine quaesumus populo tuo mentis et corporis, et perpetuis consolationibus tuorum reple corda fidelium, ut tua protectione releuati et pia tibi deuotione conplaceant² et tua semper beneficia consequantur: per.

27 ALIA. Quaesumus omnipotens deus, ne nos tua misericordia derelinquat, quae et errores nostros semper amoueat et noxia cuncta depellat: per¹.

28 ALIA³. Omnipotens sempiternus deus uniuersa nobis aduersa propitiatus exclude, ut mente et corpore pariter expediti quae tua sunt liberis mentibus exsequamur: per.

29 ALIA. Tuere domine populum tuum, et salutaribus praesidiis semper adiutum beneficiis adtolle continuis et mentis et corporis: per.

30 ALIA. Purifica quaesumus domine tuorum corda fidelium, ut a terrena cupiditate mundati et praesentis uitae periculis exuantur et perpetua donatione firmentur: per.

31 /ALIA. Protector in te sperantium deus salua populum [255] tuum, ut a peccatis liber et⁴ ab hoste⁵ securus in tua semper gratia perseueret: per¹.⁶

32 ALIA³. Conserua quaesumus domine populum tuum, et quem salutaribus praesidiis non desinis adiuuare, perpetuis tribue gaudere beneficiis et mentis et corporis: per.

33 ALIA. Adsit domine quaesumus propitiatio tua populo supplicanti, ut quod te inspirante fideliter expetit tua celeri largitate percipiat: per¹.

34 ALIA. Adesto domine populis tuis in tua protectione fidentibus, et⁶ tuae se dexteræ suppliciter inclinantes perpetua defensione conserua: per¹.

35 ALIA. Respice propitius domine ad debitam tibi populi seruitutem, ut inter humanae⁷ fragilitatis incerta nullis aduersitatibus opprimatur, qui de tua protectione confidit: per.

36 ALIA. Praesta quaesumus omnipotens deus, ut semper

1) *add.* d. C 2) *compleant* O* 3) *om.* O 4) *om.* C 5) *oste* O
6) *ut* O 7) *mundanae* O

202 26) = Le 414. 29) = Le 295. 30) = n. 201, 16. 31) = Le 297.
32) = Ge 676. Le 301. 33) = Le 313. 34) = Le 322. 35) = Ge 632. Le 405.
36) App. 202 (205). Ge 733.

rationabilia meditantes, quae tibi sunt placita, et dictis exsequamur et factis: per.

ALIA. Auxiliare domine populo tuo, ut sacrae deuotionis 37 proficiens¹ incrementis et tuo semper munere gubernetur et ad redemptionis aeternae pertineat te ducente consortium: per².

ALIA³. Benedictionem tuam domine populus fidelis accipiat, 38 qua⁴ corpore saluatus ac mente et gratam⁵ tibi semper exhibeat seruitutem et propitiationis tuae beneficia semper inueniat: per.

/ALIA³. Gaudeat domine quaesumus populus tua semper [256] 39 benedictione confisus, ut et temporalibus beneficiis adiuuetur et erudiatur aeternis: per².

ALIA. Familiam tuam domine dextera tua perpetuo cir- 40 cumdet auxilio, ut ab omni prauitate defensa donis caelestibus prosequatur: per.

ALIA. Conserua quaesumus domine familiam tuam et bene- 41 dictionum tuarum propitius ubertate purifica, ut eruditionibus tuis semper multiplicetur et donis: per.

ALIA. Praesta quaesumus omnipotens deus, ut inter in- 42 numeros uitae praesentis errores tuo semper moderamine dirigamur: per.

ALIA. Porrige dexteram tuam quaesumus domine plebi tuam 43 misericordiam postulanti, per quam et errores declinet humanos et solatia uitae mortalis accipiat et sempiterna gaudia comprehendat: per.

ALIA. Concede quaesumus omnipotens deus, ut uiam tuam 44 deuota mente currentes subripiantium delictorum laqueos euadamus: per².

ALIA. Conserua domine quaesumus tuorum corda fidelium 45 et gratiae tuae uirtute corrobora, ut et⁶ in tua sint supplicatione deuoti et mutua dilectione sinceri: per².

ALIA. Da populo tuo quaesumus domine spiritum ueritatis 46 et pacis, ut et te tota mente cognoscat et quae tibi sunt placita toto corde sectetur: per.

/ALIA. Omnipotens sempiternus deus, qui caelestia simul [257] 47

¹) perficiens O ²) *add.* d. C ³) *om.* O ⁴) quae C ⁵) *ita*
r p: gratiam C congruam O *ex* Gel. ⁶) *om.* O

202 37) = Ge 548. 671. 38) = Ge 715. 39) = Le 429. 40) = n. 96, 18*
41) = Le 449. 42) = Le 441. 43) = Le 357. 44) = Ge 689. Le 437
46) = Le 439. 47) App. 158 (164).

et terrena moderaris, supplicationes populi tui clementer exaudi, et pacem tuam nostris concede temporibus: per¹.

48 ALIA. Adesto quaesumus domine supplicationibus nostris, et in tua misericordia confidentes ab omni nos aduersitate custodi: per¹.

49 ALIA. Da quaesumus omnipotens deus, ut qui infirmitatis nostrae conscius de tua uirtute confidimus, sub tua semper pietate gaudeamus: per.

50 ALIA. Familiam tuam quaesumus domine caelesti protectione circumda, ut te parcente sit libera, te custodiente a malis omnibus sit secura: per.

51 ALIA². Preces populi tui quaesumus domine clementer exaudi, ut qui in sola spe³ gratiae caelestis innititur, caelesti etiam protectione muniatur: per.

52 ALIA. Adesto domine fidelibus tuis, et quibus supplicandi tribuis miseratus affectum, concede benignissimae consolationis auxilium: per.

53 ALIA. Fac nos quaesumus domine deus noster in tua deuotione gaudere, quia perpetua est et² plena felicitas, si bonorum omnium seruiamus auctori: per.

54 ALIA. Da nobis domine quaesumus, ut et mundi cursus pacifico nobis tuo ordine dirigatur et ecclesia tua tranquilla deuotione laetetur: per.

55 /ALIA. Exaudi nos deus salutaris noster, et dies nostros [258] in tua pace dispone, ut a cunctis perturbationibus liberati tranquilla tibi seruitute famulemur: per¹.

56 ALIA. Guberna domine quaesumus⁴ plebem tuam et tuis beneficiis semper⁵ adcumula, ut et⁶ praesentis uitae subsidiis gaudeat et aeternae: per.

57 ALIA. Percipiat domine quaesumus populus tuus misericordiam quam deposcit, et quam precatur humiliter indulgentiam consequatur et pacem: per.

58 ALIA. Concede quaesumus domine populo tuo ueniam peccatorum, et quod meritis non praesumit, indulgentiae tuae celeri largitate percipiat: per¹.

¹) *add.* d. C ²) *om.* C ³) *add.* m. 2 O ⁴) quaesumus domine O
⁵) *semper* beneficiis O ⁶) *om.* O

202 48) = n. 38, 5. 49) = n. 64, 4. 52) = Ge 707. 54) App. 166 (169) Le 379. 55) = n. 1, 22.

ALIA¹. Praetende nobis domine misericordiam tuam, ut quae 59
uotis expetimus, conuersatione tibi placita consequamur: per².

203.

INCIPIUNT ORATIONES MATUTINALES

203

Inlumina domine quaesumus in te corda credentium, ut tuo 1
semper munimine et tuo auxilio protegatur: per.

ALIA. Inlumina quaesumus domine³ tenebras nostras, et 2
totius noctis insidias tu repelle propitius⁴: per.

ALIA¹. Tua nos domine ueritas semper inluminet et ab 3
omni prauitate defendat: per.

/ALIA. Salua nos omnipotens deus et lucem nobis con- [259] 4
cede perpetuam: per².

ALIA. Deus qui diem discernis a nocte, actus nostros a 5
tenebrarum distingue caligine, ut semper quae sancta sunt medi-
tantes iugiter⁵ in tua luce uiuamus: per.

ALIA. Quaesumus domine deus noster diei molestias noctis 6
quiete sustenta, ut necessaria temporum uicissitudine succedente
nostra reficiatur infirmitas: per.

ALIA¹. Adesto domine precibus nostris et die noctuque nos 7
protege, ut quibuslibet alternationibus temporum tua semper in-
commutabilitate firmemur: per⁶.

ALIA¹. Exaudi nos misericors deus et mentibus nostris 8
gratiae tuae lumen ostende: per⁷.

204.

ORATIONES⁸ UESPERTINALES SEU MATUTINALES⁹

204

Uox nostra te domine semper deprecetur et ad aures tuae 1
pietatis ascendat: per.

ALIA¹. Praesta quaesumus omnipotens deus, ut liberis tibi 2
mentibus seruiamus: per.

ALIA. Ut tuam domine misericordiam consequamur, fac nos 3
tibi toto corde esse deuotos: per⁶.

¹) om. O ²) add. d. C ³) domine quaesumus O ⁴) om. C
⁵) iugiter post in tua transp. O ⁶) add. d. C ⁷) sequitur alia C
⁸) praem. incipiunt O r ⁹) matutinales seu uespertinales O

202 59) = n. 100, 10*. 203 2) = Ge 745. 3) App. 235 (227). 5) =
Ge 744. Le 373. | Gen. 1, 4. 6) = Le 373. 7) = Le 374. 8) = n. 43, 4*.

- 4 ALIA. Suscipe domine preces nostras, et clamantium ad te
pia corda propitius intende: per¹.
- 5 /ALIA. Cunctas domine semper a nobis iniquitates re- [260]
pelle, ut ad uiam salutis aeternae secure mente curramus: per.
- 6 ALIA². Redemptor noster aspice deus, et tibi nos iugiter
seruire concede: per.
- 7 ALIA. Deus caeli terraeque dominator, auxilium nobis tuae
defensionis benignus impende: per³.
- 8 ALIA. Praesta quaesumus misericors deus, ut tibi placita
mente seruiamus: per¹.
- 9 ALIA². Purificet nos indulgentia tua deus et ab omni semper
iniquitate custodiat: per.
- 10 ALIA. Adesto nobis misericors deus et tua circa nos pro-
pitiatus dona custodi: per.
- 11 ALIA. A cunctis iniquitatibus nostris exue nos domine et in
tua fac pace gaudere: per¹.
- 12 ALIA. Uincula domine quaesumus humanae prauitatis ab-
rumpe, ut ad confitendum nomen tuum libera mente curramus: per¹.
- 13 ALIA². Tua nos domine quaesumus gratia benedicat et ad
uitam perducatur aeternam: per.
- 14 ALIA. Uide domine infirmitates nostras et celeri⁴ nobis pie-
tate succurre: per.
- 15 /ALIA. Fac nos domine quaesumus mala nostra toto [261]
corde respuere, ut bona tua capere ualeamus: per.
- 16 ALIA⁵. Esto nobis propitius deus, ut tua nos misericordia
subsequatur: per¹.
- 17 ALIA. Praeueniat nos quaesumus domine misericordia tua,
et uoces nostras clementia⁶ tuae propitiationis anticipet: per¹.
- 18 ALIA². Celeri nobis quaesumus domine pietate succurre, ut
deuotio supplicantium ad gratiarum transeat actionem: per.
- 19 ALIA². Delicta nostra domine, quibus aduersa dominantur
absterge, et tua nos ubique miseratione custodi: per¹.
- 20 ALIA². Absolve domine quaesumus nostrorum uincula pecca-
torum, et quidquid pro eis meremur auerte: per¹.

1) *add.* d. C 2) *om.* O 3) *add.* d. C 4) *caelebri* C 5) *om.* C
6) *clementia* O p *recte correxerunt: clementiae* C r *habuit archetypus per errorem*

204 4) = Le 364. 10) = Ge 700. 15) = Ge 683. 19) = Ge 694.
20) = n. 39, 4.

ALIA. Ascendant ad te domine preces nostrae, et ab ecclesia 21
tua cunctam repelle nequitiam: per.

ALIA. Clamantes ad te deus dignanter exaudi, ut nos de 22
profundo iniquitatis eripias et ad gaudia aeterna perducas: per¹.

ALIA². Concede nobis domine quaesumus³ ueniam delic- 23
torum, et eos qui nos inipugnare moliuntur expugna: per.

ALIA². Tua nos domine quaesumus gratia semper et prae- 24
ueniat et sequatur, ac bonis operibus iugiter praestet esse inten-
tos: per.

/ALIA². Respice nos misericors deus, et nomini tuo per- [262] 25
fice ueraciter obsequentes: per.

ALIA. Tuere nos, superne moderator, et fragilitatem nostram 26
tuis defende praesidiis: per¹.

ALIA. Ut a nostris excessibus domine temperemur, tua nos 27
praecepta concede iugiter operari: per¹.

ALIA. Aufer a nobis quaesumus nostras domine prauitates, 28
ut non indignationem tuam, sed indulgentiam sentiamus: per.

ALIA². Ut cunctis⁴ nos domine foueas adiumentis, tuis apta 29
propitius disciplinis: per¹.

ALIA. Oculi nostri ad te domine semper intendant, ut 30
auxilium tuum et misericordiam sentiamus: per.

ALIA. Peccata nostra domine quaesumus memor humanae 31
conditionis absolue, et quidquid eorum retributione meremur
auerte: per.

ALIA. Porrige nobis deus dexteram tuam et auxilium nobis 32
supernae uirtutis impende: per¹.

ALIA. Exaudi nos domine deus noster, et ecclesiam tuam 33
inter mundi turbines fluctuantem clementi gubernatione moderare:
per¹.

ALIA. Intende domine quaesumus supplices tuos, et pariter 34
nobis indulgentiam tribue benignus et gaudium⁵: per.

/ALIA. Respice nos omnipotens et misericors deus et [263] 35
ab omnibus tribulationibus propitiatus absolue: per¹.

¹) *add. d. C* ²) *om. O* ³) *quaesumus domine O* ⁴) *a cunctis O*
⁵) *pacem O* corr. m. 1*

204 21) = n. 40, 4. 22) *cf. n. 201, 17.* 23) = *Le 367.* 24) *App. 172*
(174). 29) = *Le 420. 436.* 31) = *Le 437.* 32) = *Ge 643. cf. Le 377.*
33) = *Le 448.* 34) = *Le 365.* 35) = *Le 372.*

36 ALIA. Iniquitates nostras ne respicias deus, sed sola nobis misericordia tua prosit indignis: per.

37 ALIA⁸. Fac nos domine deus noster tuis oboedire mandatis, quia tunc nobis prospera cuncta proueniunt, si te totius uitae sequamur auctorem: per¹.

205.

ccv ORATIO² AD BAPTIZANDUM INFIRMUM

1 Medellam tuam deprecor domine sancte pater omnipotens aeterne deus, qui subuenis in periculis, qui temperas flagella dum
2 uerberas: Te ergo domine supplices deprecamur, ut hunc famulum tuum eruas ab hac ualitudine, ut non praeualeat inimicus
3 usque ad animae temptationem: sicut in Iob terminum ei pone, ne inimicus de anima ista sine redemptione baptismatis incipiat triumphare: differ³ domine exitum mortis et spatium uitae extende, releua⁴ quem perducas ad gratiam baptismi tui: per¹.

206.

206 ORATIO AQUAE AD BAPTIZANDUM INFIRMUM

1 POSTQUAM EUM CATAcIZAUERIS⁵ BENEDICIS⁶ AQUAM HIS UERBIS. Exorcizo te creatura aquae⁷ in nomine domini nostri⁸ Iesu Christi filii dei et sancti spiritus, si qua⁹ fantasma, si qua uirtus inimici, si qua incursio diaboli, eradicare et effugare ab hac
2 creatura aquae: ut fiat fons saliens in uitam aeternam, et cum baptizatus fuerit hic famulus domini, fiat templum dei uiui in remissionem omnium peccatorum: / in nomine domini nostri [264] Iesu Christi qui uenturus est iudicare uiuos et mortuos et saeculum per ignem: Amen¹⁰.

3 BAPTIZAS¹¹ ET LINIS EUM DE CHRISMA¹² IN CEREBRO ET DICIS¹³: ILLE TALIS, baptizo te in nomine patris et filii et spiritus sancti.

1) *add. d. C* 2) *orations C* 3) *defer C* 4) *reuela C* 5) *cate-*
cizaueris O [p deest] 6) *benedices O [p deest]* 7) *aqua C* 8) *om. C*
9) *quod O r p* 10) *om. O [p deest]* 11) *baptizans O [p deest]* 12) *chris-*
mate O r 13) *dices O [p deest]*

204 37) = Ge 693. 206 1) = n. 207, 1. App. 225 (219). Ge 595. 739.
2) Ioh. 4, 14.

POSTEA TANGIS EUM DE CHRISMA¹ IN CAPUT² ET DICIS⁴ ORATIONEM ISTAM: Deus omnipotens pater domini nostri Iesu Christi, qui te regenerauit ex aqua et spiritu sancto quique dedit tibi remissionem omnium peccatorum: ipse te linet³ chrisma¹ salutis in uitam aeternam⁴.

COMMUNICAS ET CONFIRMAS EUM.

207.

ORATIO⁵ AQUAE EXORCIZATAE IN DOMO

207

Exorcizo te creatura aquae in nomine dei patris omnipotentis¹ et in nomine Iesu Christi filii eius domini nostri: ut fias aqua exorcidiata⁶ ad effugandam omnem potestatem inimici et ipsum inimicum eradicare et explantare cum angelis suis apostaticis: per⁷.

ALIA ORATIO⁸. Deus qui ad salutem humani generis maxima² quaeque sacramenta in aquarum substantia⁹ condidisti: adesto inuocationibus nostris et elemento huic multimodis¹⁰ purificationibus praeparato, uirtutem tuae benedictionis effunde, ut creatura mysterii tui tibi seruiens ad¹¹ abiciendos daemones morbosque pellendos diuinae gratiae sumat effectum, ut quidquid in domibus uel¹² in locis fidelibus¹³ haec unda resperserit¹⁴, careat inmunditia, liberetur³ a noxa¹⁵, non illic resideat spiritus pestilens¹⁶, non aura corrumpens discedant omnes insidiae latentis inimici¹⁷, et si quid est quod aut incolomitati habitantium inuidet aut quieti, aspersione¹⁸ huius aquae effugiat¹⁹, ut salubritas per inuocationem [265] tui nominis expetita ab omnibus sit inpugnationibus defensa: per²⁰.

¹) chrismate O r ²) capite O r [p deest] ³) lin. et (i eras) C
 linit O r [p deest] ⁴) add. per O [p deest] ⁵) orationē C ⁶) ex-
 orcizata O r [p deest] ⁷) add. uirtutem domini nostri iesu christi qui
 uenturus est iudicare O r [p deest] ⁸) oratione C ⁹) substantiam C
¹⁰) multis modis C ¹¹) om. C ¹²) om. C ¹³) fidelium O r [p deest]
¹⁴) resperserit O* ¹⁵) noxia C ¹⁶) pestilens C ¹⁷) latentis inimici
 insidiae O* corr. m. 1 ¹⁸) aspersionis C ¹⁹) effugetur O r [p deest]
²⁰) add. d. C

206 4) = n. 85, 11*. | Ioh. 3, 5. 207 1) = n. 206, 1*. 2) App. 225 (219).
 Ge 738. 740.

208.

208 ORATIO AD UISITANDUM INFIRMUM

1 Deus qui famulo tuo Ezechiae ter quinos annos ad uitam donasti, ita et famulum tuum ILLUM a lecto aegritudinis tua potentia erigat ad salutem: per.

2 ALIA. Respice domine famulum tuum ILLUM in infirmitate sui corporis laborantem, et animam refoue quam creasti, ut castigationibus emendata¹ continuo se sentiat tua medicina saluatam²: per.

209.

209 ORATIO³ SUPER PAENITENTEM

Da nobis domine, ut sicut publicani precibus et confessione placatus es, ita et huic famulo tuo ILLO placare domine et precibus eius benignus aspira, ut in confessione flebili⁴ permanens⁵ et petitione perpetua clementiam tuam celeriter exoret⁶ sanctisque altaribus et sacramentis restitutus rursus caelesti⁷ gloriae mancipetur: per⁸.

210.

210 ORATIO AD AGAPEM PAUPERUM⁹

Da domine famulo tuo ILLO sperata suffragia optinere, ut qui tuos pauperes uel tuas ecclesias memorauit, sanctorum omnium simul et beati martyris tui Laurentii mereatur consortia, cuius nunc est exempla secutus: per⁸.

211.

211 ORATIO¹⁰ AD CAPILLATURAM

Omnipotens sempiternae deus, respice propitius super hunc¹¹ famulum tuum ILLUM, quem ad noua¹² tondendi gra/tiam¹³ [266] uocare dignatus es, tribuens ei remissionem omnium peccatorum, atque caelestium¹⁴ donorum [consortium] esse perceptorem¹⁵: per¹⁶.

1) emundata O [p deest] 2) saluatam C 3) ortū C 4) fleuili C
 5) permanenti C r (*sic in archetypo perperam*) 6) exoretur C 7) caelestis C
 8) add. d. C 9) ita C p: pauperem O r 10) orationes C 11) om. O
 12) noua C novam r p comam O 13) gratiae C 14-15) caelestium donorum
 consortium esse perceptorem C ad caelestium donorum peruenire consortium O r p
 16) add. d. C

208 1) App. 211 (206), | IV Reg. 20, 6. 2) App. 211 (206). 209 Luc. 18, 13.

212.

ORATIO¹ AD CLERICUM FACIENDUM

212

Praesta quaesumus omnipotens deus, ut huic famulo tuo ILLO², qui ad deponendam comam capitis^{2a} sui propter amorem Christi filii tui festinat, da³ spiritum sanctum, qui habitum religionis in eo⁴ perpetuum custodiat et⁵ a mundi impedimento uel saeculari desiderio cor eius defendat: ut sicut inmutatur in uultu, ita manus dexteræ tuæ ei⁶ uirtutis tribuat incrementa⁷, ut ab omni caecitate humana oculos eius⁸ aperiatur, et lumen aeternitatis⁹ gratiæ ei¹⁰ concedat: per¹¹.

213.

ORATIO¹² AD BARBAS TONDENDAS

213

Deus cuius spiritu creatura omnis incrementis¹³ adulta congaudet, exaudi preces nostras super hunc famulum tuum ILLUM iuuenilis¹⁴ aetatis decore¹⁵ laetantem et primis auspiciis adtondendum: exaudi domine, ut in omnibus protectionis tuæ munitus auxilio caelestem benedictionem accipiat et praesentis uitæ praesidiis¹⁶ gaudeat et aeternæ: per¹¹.

214.

ORATIO¹⁷ AD DIACONAM FACIENDAM

214

Exaudi domine preces nostras, et super hanc famulam tuam ILLAM spiritum tuæ benedictionis emittite, ut caelesti munere ditata et tuæ gratiam possit maiestatis acquirere et bene uiuendi aliis exemplum praebere: per¹⁸.

215.

ORATIO¹⁷ AD ANCILLAS DEI UELANDAS

215

Famulas tuas domine tuæ custodia munit pietatis, ut uirginitatis sanctæ propositum, quod te inspirante susceperunt, [267] te protegente inlaesum custodiant: per¹¹.

1) om. C 2) sic O*, illi O corr., ill. C 2a) capiti C 3) da C O* des O corr. r p
4) eum C 5) om. C ut O* et O corr. r [p deest] 6) in eum C 7) om. C
8) om. C 9) ita C r, aeternæ O [p deest] 10) om. C 11) add. d. C
12) orationē C 13) om. C 14) iuuenalis O* corr. m. 2 14-15) iuuenili aetate
corde C 16) ita C r, subsidiis O [p deest] 17) orationē C 18) om. C

216.

216 ORATIO AD ABBATEM FACIENDUM UEL ABBATISSAM

Concede quaesumus omnipotens deus et famulum tuum ILLUM UEL ILLAM, quem¹ ad regimen animarum eligimus, gratiae tuae dono prosequere² ut te largiente cum ipsa tibi nostra electione placeamus: per.

217.

217 ORATIO IN TEMPORE BELLI

1 Omnipotens et misericors deus, a bellorum nos quaesumus turbine fac quietos, quia bona nobis cuncta praestabis, si pacem dederis et mentis et corporis: per³.

2 ALIA. Omnipotens deus Romani nominis⁴ inimicos uirtute quaesumus tuae comprime maiestatis, ut populus tuus et fidei integritate laetetur et temporum tranquillitate semper exultet: per³.

218.

218 ORATIO⁵ PRO HIS QUI ITER AGUNT

Exaudi nos domine, ut⁶ iter famuli⁷ tui⁷ ILLIUS⁷ inter uitae huius pericula tuo semper regatur auxilio: per.

219.

219 ORATIO⁸ AD PLUUIAM POSTOLANDAM⁹

1 Terram tuam domine, quam uidemus nostris iniquitatibus tabescentem, caelestibus aquis infunde atque inriga beneficiis gratiae sempiternae¹⁰: per.

2 ALIA. Da nobis domine quaesumus pluuiam / salutarem, [268] et aridam terrae faciem fluentis¹¹ caelestibus dignanter infunde: per³.

3 ALIA. Omnipotens sempiterne deus, qui saluas omnes et

¹) famulam tuam ill. (uel illam *del.*) quam *corr. m.* 2 C ²) prosequaris *corr. m.* 2 C ³) *add.* d. C ⁴) nomini O* ⁵) orat̄n C ⁶) et C ⁷) famulum tuum ill. C ⁸) orat̄m C ⁹) postulandam O [p *deest*] ¹⁰) gratia sempiterna C ¹¹) pluuiensis C

217 1) App. 200 (197). Le 355. 2) App. 201 (198). 199. Ge 728. 219 1) App. 206 (203). Ge 716. 2) App. 207 (203). Ge 717. 3) App. 207 (203) cf. n. 79, 14. Ge 562. | I Tim. 2, 4.

neminem uis perire, aperi fontem benignitatis tuae, et terram aridam aquis fluenti¹ caelestis dignanter infunde: per.

220.

ORATIO QUANDO MULTUM PLUIT

220

Domine deus, qui in mysterio² aquarum salutis tuae nobis¹ sacramenta sanxisti: exaudi orationem populi tui et iube terrores inundantium cessare pluuiarum, flagellumque huius elementi³ ad³ effectum³ tui conuerte mysterii, ut qui regenerantibus aquis se⁴ gaudent⁵ renatos, gaudeant his castigantibus esse correctos: per⁶.

ALIA. Quaesumus omnipotens deus clementiam tuam, ut² inundantiam coherceas imbrium et hilaritatem tui uultus nobis impertire⁷ digneris: per⁶.

221.

ORATIO IN AREA

221

Multiplica domine in hac area⁸ frumenti tua dona repleta, et sicut fidelibus tuis tricesimum atque sexagesimum uel centesimum fructum donare consuisti⁹, ita et famulo tuo ILL(I) praesentis temporis uberius tua dona largire: per⁶.

222.

ORATIO PRO PESTE ANIMALIUM

222

Deus qui laboribus hominum etiam de mutis animalibus solacia subrogasti, supplices te rogamus, ut sine quibus non¹⁰ habetur¹¹ humana conditio, nostris facias usibus non perire: per.

223.

/ORATIO DE MORTALITATE¹²

[269] 223

Deus qui non mortem sed paenitentiam desideras peccatorum, ¹ populum tuum quaesumus ad te conuerte propitius, ut dum tibi deuotus extiterit, iracundiae tuae ab eo flagella amoueas: per¹³.

¹) fluentibus C ²) mynisterio O corr. ³) helementia defectū C
⁴) om. C ⁵) gaudeant C ⁶) add. d. C ⁷) impertiri O (p) ⁸) hanc
aream C ⁹) consueuisti O [p deest] ¹⁰) om. C* add. m. 2. ¹¹) alitur O
¹²) orationē pro mortalitate O ¹³) sequitur in O p: SUPER OBLATA (om. p).
Subueniat nobis domine (domine nobis p) quaesumus sacrificii praesentis operatio
quae nos et ab erroribus uniuersis potenter absoluat et a totius eripiat perdi-
tionis incurso: per.

220 1) App. 207 (204). 2) App. 208 (204). 221 Mat. 13, 8. 222 App.
204 (201). Ge 714. 223 1) = Ge 712. | Ezech. 33, 11. Ge 712.

Liturgiegeschichtl. Quellen 3. Lietzmann, Sacramentarium Gregorianum.

2 ALIA. Populum tuum quaesumus omnipotens deus ab ira tua ad te confugientem paterna recipe pietate, ut qui tuae maiestatis flagella formidant¹, de tua mereantur² uenia gratulari: per.

3 Exaudi nos deus salutaris noster, et intercedente beato martyre tuo ILLO populum tuum et ab iracundiae tuae terroribus libera et misericordiae tuae fac largitate securum³: per.

224.

224. ORATIO SUPER EPISCOPUM DEFUNCTUM

1 Da nobis domine, ut animam⁴ famuli et sacerdotis tui ILL(IUS) episcopi, quam de saeculo⁵ educens⁶ laborioso certamine sanctorum tuorum coetui tribuas esse consortem: per.

2 SUPER OBLATA. Annue nobis domine, ut animae famuli et sacerdotis tui ILL(IUS) episcopi haec prosit oblatio, quam immolando totius mundi tribuisti relaxari delicta: per.

3 Hanc igitur oblationem, quam tibi offerimus pro commemoratione depositionis animae famuli et sacerdotis tui ILLI episcopi, quaesumus domine ut placatus accipias: et quem in corpore constitutum sedis apostolicae gubernaculo praeesse uoluisti, in electorum tuorum / numero constitue sacerdotum⁷ diesque nostros [270] in⁸ tua pace dispone⁹.

4 SUPER DIPTICIA¹⁰. Memento etiam domine et¹¹ eorum nomina¹² qui nos praecesserunt et dormiunt in somno pacis.

5 ITEM POST LECTIONEM. Istis et omnibus domine in Christo quiescentibus locum refrigerii lucis et pacis indulgentiam deprecamur: per¹³.

6 AD COMPLETA. His sacrificiis quaesumus omnipotens deus purgata anima et spiritus¹⁴ famuli tui ILLIUS episcopi ad indulgentiam et refrigerium sempiternum peruenire mereatur: per¹⁵.

225.

225. ITEM ALIAE ORATIONES¹⁶ AD AGENDAM¹⁷ MORTUORUM

1 Inclina domine aurem tuam ad preces nostras, quibus miseri-

¹) formidat O ²) mereatur O ³) largire securus C ⁴) sic C (p):
animae O anima r ⁵) saeculi O p recte ⁶) eduxisti O an recte? ⁷) sacerdotem C
⁸⁻⁹) om. O (p) ¹⁰) dyptitia O dypticha p ¹¹⁻¹²) famulorum
tuorum illorum O r p ¹³) add. d. C, add. christum O p ¹⁴) spiritu C
¹⁵) add. d. C ¹⁶) alia oratione C ¹⁷) in agenda O r p

223 2) = Ge 712. 224 2) = n. 30, 2*. 225 1) App. 215 (210). Ge 761.

cordiam tuam supplices deprecamur, ut animam famuli tui ILLE¹ UEL² ILLAM³, quem⁴ de hoc saeculo migrare iussisti, in pacis ac lucis regione constituas et sanctorum tuorum iubeas esse consortem: per⁵.

ALIA. Absolve domine animam famuli tui ILL(E)⁶ UEL ILLA⁷ 2 ab omni uinculo delictorum, ut in resurrectionis gloria⁸ inter sanctos tuos resuscitatus⁹ respiret: per.

ALIA. Annue nobis domine, ut anima famuli tui ILL(IUS)³ remissionem quam semper optauit mereatur percipere peccatorum: per¹⁰.

226.

/ORATIO¹¹ AD PONTIFICEM ORDINANDUM

[271] 226

QUAE ADDI DEBEAT IN CONSECRATIONE CUIUS INITIUM EST Deus honorum omnium AD LOCUM et idcirco huic famulo tuo quem apostolicae sedis praesulem et primatum omnium, qui in orbe¹² terrarum sunt sacerdotum ac uniuersalis ecclesiae tuae doctorem dedisti et ad summi sacerdotii ministerium elegisti, hanc quaesumus domine gratiam largiaris: tribuas ei cathedram pontificalem ad regendam ecclesiam tuam et plebem uniuersam: per dominum¹³.

1) ill. C O illi r 2-3) om. O (N. et N. p) uel ille r 4) quam
O r p 5) add. d. C 6-7) illi r, ill. O, N. uel N. p 8) gloriam C
9) resuscitari C 10) add. d. C 11) om. C 12) orbem C 13) add.
nostrum i. x. filium tuum O

225 2) App. 215 (210). 3) App. 215 (210). 226 cf. n. 2, 5.

WORTREGISTER

Die Worte der im Apparat II angegebenen Parallelstellen sind im Register nicht berücksichtigt.

A.

- a: a papa editum tit. a presbiteris dicitur 1₁. libera nos a malo 1₃₁. a peccato liberi 1₃₂. ab aeterna damnatione eripi 1₂₂. ab inferis 1₂₅. ab omni perturbatione securi 1₃₂. ab omnibus malis libera 1₃₂.
- Aaron: 2₃. 77₉.
- abbas: 216 tit.
- abbatissa: 216 tit.
- Abdon: 135₁.
- Abel: 1₂₆.
- abeo: illaesum abire fecisti 136₁.
- abicio: ad abiciendos daemones 207₂.
- abluo: aquā 84₂. per aquas 85₂.
- Abraham: 1₂₆. 110₁.
- abrenuntio: satanae 83₃.
- abrumpo: uincula 204₁₂.
- abscedo: abscedant reliquiae aduersantium spirituum 78₁. abscedat spiritus immundus 85₅.
- absisto: procul tota nequitia absistat 85₅.
- absoluo: uincula 21₂. 24₂. 48₂. 66₂. nos 96₃. delicta 163₁. peccata nostra 204₃₁. delictis 51₂. periculis 52₃. a uinculis 34₁. 136₁. a reatibus 183₁. a temporalibus culpis 93₃. a uitiiis 160₃.
- abstergo: delicta 204₁₉.
- abstinentia: per a. macerantur 41₂. 42₁.
- abstineo: ab alimentis 46₁. 58₁. ab escis 48₁. 53₁. ab epulis 117₅. a cibis se abstinent 164₂. a uitiiis 55₁. abstinendo 38₁. 166₂.
- abundantia: plenitudinis 3₄. remediorum 201₃₁.
- abundo: abundet constantia fidei 2₆. forma uirtutis 4₆. bonis operibus abundare 15.
- ac: 1₁₈. 21₂₄. 25₂₆.
- accedo: accessit honor 77₁₀. ad gratiam baptismi 82₂.
- acceleratio: auxilii 93₂.
- accelero: 192₁.
- accendo: desiderii caelestibus accensi 84₅. uehementer 117₂. exemplis 122₁. cor eius 18₇.
- acceptabilis: oblatio 1₂₃.
- accessus: beatitudinis aeternae 110₈.
- accipio: benedictionem 202₃₈. calicem 1₂₄. hostias 169₂. munera 7₃. nomen 77₁₁. oblationem 1₂₂. 2₉. 87₅. panem 1₂₄. pignus 40₃. 50₃.
- accipientibus fiat medicina 80.
- acceptus: acceptum efficiatur sacrificium 142₂. accepta habere 1₁₉. 26. oblationem sibi faciat acceptam 156₂. acceptum reddere: oblationem 161₂. sacrificium 77₂. mentes 37₂. munera 174₂. nos 55₃. acceptus reddat 198₄. accepta sit oblatio 6₂. ieiunia 117₇. munera accepta ferre 197₅.
- acomodo: accomoda aurem precibus 188₁. 197₈. 201₈.
- accuso: conscientiae reatus accusat 198₁.
- acolitus: 79₅.
- actio: 173₁. a. nostra 44₇. temporalis 106₃. gratiarum 138₄. 154₃. 204₁₈. propriae actionis pondus 22₁. culpa 191₃. actionum pietas 92₁. 96₁. ex merito actionis affligimur 59₁. — actionem exequimur 29₃. ex nulla nostra actione confidimus 33₁. sacrificia in nobis actione permaneant 50₂. sacris actionibus erudita 72₁.
- actus: actus imitemur 19₁. a. nostros dirige 15. actu delectemur 74₃. placitis actibus praesentemur 193₃. in actibus clarescat 2₅. de actibus placere 149₁. nihil ex actibus suis 200₉.
- ad: 1₁₈. 24₂₄.
- adaperio: aures 79₉.
- adcumulo: plebem beneficii 202₅₆.
- addo: 226. apostolis doctores fidei comites 3₅.
- adhibeo: lauandis corporibus 85₉.
- adimpleo: eos spiritu timoris adimple 86. rectitudinem praeceptorum adimplere 110₁.

- adipiscor: salutem 78².
 aditus: aeternitatis 88¹.
 adiumentum: societatis et operis 3³.
 infirmi- tati adiumenta largire 3⁵.
 cunctis nos foueas adiumentis 204²⁹.
 adiutor: fragilitatis 11⁶. adiutoribus
 usus 3⁴.
 adiutorium: mulieris 200⁶.
 adiuuo: 184⁶. te adiuuante 44². 57⁴.
 91⁵. adiuuando prosequere 44⁷.
 88¹ — a. auxiliis 144¹. benefi-
 ciii 202³⁹. meritis 20¹. 125⁴.
 ope misericordiae 1³². orationibus
 19³. praesidiis 202²⁹. 32. precibus
 11⁵. 131².
 admirabilis: potentia 85⁸.
 admitto: 1¹⁸. 202⁹. nos 1²⁹.
 adnuntiatio S. Mariae 31 tit.
 adoptio: praestatur nobis 93⁴. adop-
 tione securi 9⁵. in sorte adoptionis
 adscribi 94⁴. spiritus adoptionis
 85¹. 87¹. filii adoptionis 79¹⁰.
 111³. filii adoptionum 200³.
 adoro: adoranda natalicia 5². crucem
 159¹. 2.
 adprehendo: 84³. salvatorem 18⁷. fi-
 deliter 202²⁵.
 adquiro: imitationem 4⁶. opem 49³.
 effectum perennitatis 73². gratiam
 maiestatis 4².
 adscribo: in sorte adoptionis adscribi
 94⁴. oblationem adscriptam facere
 1²³.
 adsisto: 169¹. 200⁵.
 adsto: omnium circum adstantium me-
 mento 1²⁰.
 adsum: 125². adest misericordia 79¹².
 adesto deus 4³. 85⁹. 204¹⁰.
 sacramentis 85¹. supplicationibus
 2¹. 25¹.
 adsumo: hostias 19². 93². sacrificia
 116². in sacrum ordinem 4¹. ca-
 stigationem 51¹.
 adsumptio: S. Mariae 147 tit. 148 tit.
 adtollo: adtolle nos praesidiis 42³.
 202²². beneficiis 202²⁹.
 adtondo: 213.
 aduenio: aduenit Christus iudicandus
 96⁴. iudicaturus 96⁴. in maiestate
 sua 96¹². regnum tuum 1³¹. spi-
 ritus sanctus 115². adueniunt ad
 adorandam crucem 159¹.
 aduentus: 185 tit. 193 tit. filii tui
 186¹. 191³. 193³. 6. aduentus
 tui consolationibus subleuentur
 189².
 aduersitas: ab omni aduersitate custodi
 nos 34¹. 38⁵. 128⁴. ab omnibus
 aduersitatibus muniamur 45¹. libe-
 remur 101¹. 135¹. 190¹. ad-
 uersitatibus fatigari 100³. aduer-
 sitas nulla nocebit 37⁴.
 aduersor: aduersantes ei prosterne
 89⁹. aduersantium spirituum reli-
 quiae 78¹. aduersantia uincamus
 57⁴. contra cuncta nobis aduersantia
 dexteram extende 41¹.
 aduersus: aduersa omnia 33¹. cuncta
 202¹⁶. ab aduersis liberentur 9³.
 in tot aduersis 74¹. — nulla ad-
 uersa formidare 23¹. aduersa
 mundi non sentire 9². contra a.
 muniamur 25³. 100⁷. inter a.
 securi 44⁴. 193⁵. — ab aduersis
 tueatur 64³. 114¹.
 adultus: creatura omnis incrementis
 adulta 213.
 aduno: ecclesiam 1¹⁹. diuersitatem
 gentium 92¹.
 aedificatio: 195. 197³.
 aegritudo: corporis 77⁵. lectus aegri-
 tudinis 208¹.
 Aegyptius 84².
 aequalis: 96³.
 aequus: aequum est 1¹⁸. 6³. 7⁵. 6.
 aestimator: meriti 1²⁹. 138³.
 aestimo: uitam 4⁵.
 aetas: 2³. a. in tempore discernit 85⁴.
 iuuenilis aetatis decus 213.
 aeternitas: aeternitatis medella 87².
 aditus 88¹. effectus 95⁵. sacra-
 mentum 70². gloria 131¹. gratia
 212. ad aeternitatem uocatus po-
 pulus 96¹.
 aeternus: beatitudo 30¹. 110³. corona
 93⁵. damnatio 1²². deus 1¹³. 20.
 gaudium 91¹. 94¹. 115⁴. habita-
 culum 197³. hereditas 93⁴. in-
 stitutum 61¹. laetitia 139¹. lumen
 110⁴. munus 113². pietas tua 82¹.
 praemium 4¹. promissio 38⁴. red-
 emptio 144³. salus 50³. 166³.
 testamentum 1²⁴. uita 1²⁵. 12³.
 27⁵. 77¹¹. 104³. 213. — ad
 aeterna festinare 110².
 affatus: secreti familiaris 2³.
 affectus: deuotionis 65¹. 72¹. 91⁶.
 187¹. pietatis 202¹³. supplicandi
 60⁴. 202⁵². dignus 97². pius
 a. *legendum* 115³. — affectus terreni
 62². — affectu imitemur 93¹.
 afficio: 202²⁴.
 afflictio: Nineuitae in afflictione positi
 201¹⁷. afflictio nostra 100⁷. a.
 familiae tuae 201⁶.
 affligo: se affligendo carne 46¹. 58¹.
 populus afflictus 201⁴. 23. parce
 afflictis 201³⁵. afflictorum gemitus
 201¹¹. affligimur pro peccatis 32¹.
 ex nostra prauitate 191¹. merito

- nostrae iniquitatis 201¹⁰. ex merito
 nostrae actionis 59¹. nostris ex-
 cessibus 76¹.
 affluo: 85³.
 agape: 210.
 Agatha: 28^{2. 3. 4. 5. 6.} Agathe: 1²⁹.
 Agapitus: 139^{1. 3.} 150¹.
 aggrego: ecclesiae tuae 79¹⁸. filii
 79¹⁰.
 Agnes: Agnae 24¹. 26¹. Agna 24².
 Agne 1²⁹.
 agnosco: gratiam 88⁹. iram 201²⁰.
 Christum 79¹⁵. reatum 201²³.
 quae profitentur 42⁴. similem nobis
 18². luce ueritatis agnita 79¹⁶.
 agnus: dei 1³³. uerus 87³.
 ago: gratias 1^{18. 24.} 6³. 7^{5. 6.} festa
 91¹. 94¹. iter 218^{tit.} sollemnia
 19¹. Laetania agitur 1¹. quae
 agenda sunt 4⁵. 16. 41⁵. quae
 recta sunt agere 41⁵ deuote agere
 91⁵. 110⁴. — agenda mortuorum
 225^{tit.}
 Alexander: 1²⁹. 103¹.
 alius: 2². 3². 4².
 alimentum: alimenta caelestia 25³.
 128⁴. 173³. spiritalia 62⁴. vi-
 talia 78³. ab alimentis ab-
 stinere 46¹. 58¹. ieiunare 57¹.
 alimonia: spiritalis 186³.
 aliquis: 1²⁹.
 Alleluia: 1¹ (*bis*)
 altare: 1²⁷. 71². 125². 196. 197^{4. 5.}
 209.
 alternatio: temporum 203⁷.
 altus: alta caelorum 108⁷.
 aluus: uirginis beatae 31².
 amabilis: 200⁸.
 amarus: aqua 85⁷.
 amator: innocentiae 48⁴.
 ambo: 131¹.
 ambulo: 85⁸. 131¹.
 amen: 1^{1. 30. 32.}
 amictus: mystico amictu uestiri 2³.
 amitto: gratiam 96².
 ammisceo: uirtutem sancti spiritus
 77¹¹.
 ammitto: nos 138³. ammissa purgare
 4⁵.
 ammixtio: luminis 85⁴. contrariae
 uirtutis 85⁵.
 amo: caelestia 186³. amare quod
 amauit 142¹. a. quod credidit
 11⁸. a. quod praecipis 92⁴.
 amor: 198². tuus 23¹. 100⁹. 171¹.
 Christi 212. spiritus 88⁹. inuisi-
 bilium 6³. tui nominis 176¹.
 pius 200¹¹.
 amoueo: errores 202²⁷. flagella ira-
 cundiae tuae 223¹.
 amplifico: propitiatio amplificet 56⁴.
 in melius 3³.
 amplius: honor amplior 77¹⁰.
 ampulla: 77⁴.
 Anastasia: 1²⁹. 7^{1. 3.}
 ancilla: dei 215^{tit.}
 Andreas: 1²¹ 183¹⁻⁴. 184¹⁻⁸.
 angelicus: angelicae potestates 111³.
 angelicum suffragium 169².
 angelus: 1^{18. 27.} 31¹. 169¹. cum
 angelis ymnum canimus 6³. 7⁵.
 angeli apostatici 83¹. 207¹.
 anima: famuli 1²⁰. 30¹. 205. 224^{3. 6.}
 225^{1. 2. 3.} fidelium 18³. pec-
 cantium 201²². — animarum lan-
 guor 47⁴. a. salus 197⁵. a. splendor
 2⁴. a. regimen 216. a. mors 88⁷.
 a. uegetatio 51¹. animam corpus-
 que sanctificet 84⁶. animam refoue
 208². ad animas respice 79¹⁴.
 animaduersio: tua 100².
 animal: mutum 222.
 animus 92⁴.
 annuo: 30². 69². 110⁸. 225³.
 annus: circulus anni tit. ter quini
 anni 208¹.
 annuus: annua celebritas 26³. deuotio
 27¹. 60¹. 162¹. expectatio 5¹.
 obseruatio 38¹. sollemnitas 21¹.
 26¹.
 antequam: a. dicatur 77⁴.
 anterior: sacerdotium anterius 2⁴.
 anticipo: 204¹⁷.
 antiquus: antiqua uetustas 9³. mira-
 cula 84².
 antistes: 79⁴. 199¹.
 aperio: carceres 79¹¹. fontem bap-
 tismatis 85³. fontem benignitatis
 219³. ianuam misericordiae 81.
 mentem 100¹. oculos 212.
 apostaticus: angeli apostatici 207¹.
 apostolicus: confessio 128¹. ecclesia
 79¹³. fundamentum 183³. inter-
 cessio 128^{2. 4.} oratio 129². 130².
 praesidium 129^{7. 10.} sedes 224³.
 226. soliditas 129⁶.
 apostolus: 1²⁹. 3⁵. 112⁴. beati apo-
 stoli 1^{21. 32.} 87⁴. 128³. 130³.
 apostolorum patrocinium 129⁹.
 184⁸. praesidia 129⁸. preces 131².
 sollemnia 128⁵. — Iohannes 11^{7. 8.}
 Petrus 100^{5. 6.} — (=lectio apo-
 stolica) 1¹.
 appareo: deus 18³. unigenitus tuus
 17^{3. 4.} 18². 108³. spiritus sanctus
 111⁴.
 apto: temporibus 4³. muneribus 35³.
 disciplinis 204²⁹.
 aptus: 7⁴. 82². 110⁹. 199³.

apud: 2³. 7¹. 147² (*bis*). 149². 184¹. 7²⁰¹. 29²⁹.
 aqua: 85². 7²¹⁹. caelestis 219¹.
 exorciata 207¹. praeparata 85⁴.
 regenerans 85⁶. 220¹. simplex 85⁹.
 — a. baptismatis 77⁸. 84². 4[—].
 a. et spiritus sanctus 77¹¹. 85¹¹.
 86. 87⁵. — aquae aspersio 207³.
 creatura 206¹. fons 84⁶. natura
 85². substantia 85¹⁰. 207².
 arcanus: 85⁴. arcanum: 11⁷.
 archangelus: 6³. 7⁶. Michael 169³.
 ardeo: 83¹.
 ardor: 143⁴.
 area: 221.
 arida: aquam separavit ab arida 85⁷.
 aridus: terra 219³. terrae facies 219².
 ascendo: 108⁷. preces nostrae 40⁴.
 uox 202⁵. 204¹. unigenitus 108¹.
 111³.
 ascensa: domini 108 tit.
 ascensio: filii tui gloriosa 1²⁵. 108².
 ascensus: fontis 111 tit.
 aspectus: pietatis 2². aspectu laete-
 mur 141³.
 aspersio: roris 111⁶. aquae 207³.
 aspicio: 44³. 204⁶.
 aspiro: 44⁷. 85⁹. 166³. mentibus
 18¹. precibus 209. uota nostra 88¹.
 assequor: 27¹.
 atque: 1²². 83¹.
 atrium: 100⁵. 6[—].
 attero: 164¹.
 auctor: caelestis 96¹⁶. — te auctore
 47¹. 49⁴. 79⁴. 200⁵. — auctor
 bonorum omnium 202⁵³. diuinae
 generationis 8⁵. honorum 3³. prae-
 uaricationis 200⁹. regenerationis
 125³. salutis nostrae 96⁴. uitae
 14¹. 204³⁷.
 auctoritas: 2⁷. 4⁶.
 audeo: dicere 1³¹.
 audio: 110⁴. 201²⁶.
 auditus: praebe pium auditum 69¹.
 auerto: 39⁴. flagella iracundiae 36¹.
 44¹. iram 201⁴. mala 102².
 aufero: benedictionem 200⁷. errorem
 uetustatis 77¹. iniquitatem 79¹⁷.
 194. morbos 79¹¹. peccata mundi
 87³. uelamen de cordibus 79¹⁵.
 augeo: deuotionem 13¹. fidem et
 intellectum 79¹⁰. gratiam 96¹⁵.
 augeatur plebs tua 72¹. populus
 68⁴.
 augmentum: piae conuersations 61¹.
 ecclesiae 200³. fidei 9². 92⁶.
 redemptionis 48³. saluationis 23³.
 96¹⁴. 143³. securitatis 9². 125⁸.
 (163⁸. *ia pro seruitutis legendum.*)
 templi 4⁴.

aula: uirginalis b. Mariae 147¹.
 aura: 207³.
 auris: 188¹. misericordiae tuae 62⁵.
 pietatis tuae 85². 197⁶. 202⁵.
 204¹. praecordiorum 79⁹.
 aurum: 2⁵. 17².
 auspiciu: 213.
 autem: 1¹.
 auxilior: 10³. 200⁵. 201¹⁹.
 auxilium: de tribulatione percipere
 151². a. benignum 43¹. caeleste
 35⁵. 58⁴. 93². continuum 61¹.
 corporale 62⁴. perpetuum 96¹⁸.
 temporale 64¹. — a. continentiae
 35¹. defensionis 60⁴. gratiae 49¹.
 192¹. infirmitatis nostrae 116⁵.
 intercessionis 129⁵. protectionis
 1²¹. salutis 7³. 20². 94³. uitae
 70². 92³. protegatur auxiliis 174³.

B.

baptisma: 92². baptismatis aqua 77⁸.
 84². 4[—]. fons 79¹⁰. 85¹. 3[—]. 92¹.
 94⁴. 96². mysterium 84⁶. redemptio
 205. sacramentum 78². 96⁶.
 baptismus: 96¹². gratia baptismi 82².
 205.
 baptista: Iohannes 123². 124¹. 125³. 4[—]. 5[—]. 9[—].
 baptizo: 206². 3[—]. in te 85⁸ (*bis*).
 205 tit. 206 tit.
 barba: 213 tit.
 barbarus: 79⁷.
 Barnabas: 1²⁹.
 Bartholomaeus: 1²¹.
 basilica: 169 tit.
 beatitudo: aeterna 3⁶. 30¹. 110⁸.
 189¹. sempiterna 92².
 beatus: memoria beatorum 6⁴. requies
 beatorum 200¹⁰. perennitas 73².
 Agapitus 150¹. Agatha 28². 5[—].
 Agnes 24¹. 26¹. Anastasia 7¹.
 Andreas 183¹. 184¹. apostoli 1²¹. 32[—].
 130³. Caecilia 178¹. Caesarius
 173¹. Chrisogonus 181¹. Clemens
 179¹. Cyriacus 140¹. Epimachus
 105¹. Eufimia 161¹. Eusebius
 146¹. Fabianus 22¹. famulus
 papa 1¹⁹. Felicitas 180¹. Felix
 19². Georgius 99¹. Gordianus
 105¹. Gregorius 30³. Hermes
 152¹. immortalitas 96¹². Iohannes
 baptista 123¹. 124¹. 125¹. Io-
 hannes apostolus 11⁷. 104¹.
 126¹. euangelista 11¹. Laurentius
 100¹. 141¹. 142¹. 143¹. Lucia
 187¹. Marcellianus 121². Mar-
 cellinus 120¹. Marcellus 20¹.
 Marcus 121². 170¹. Maria 1³².

- 8⁴. 14¹. 27⁴. 147¹. Martinus 177¹. martyr 1²¹. Mennas 176¹. Nicomedes 119¹. 160¹. Pancratius 106². papa 79³. passio 1²⁵. Paulus 126¹. 128⁵. 130¹. Petrus 100⁵. 120¹. 131¹. 136¹. 198⁵. Prisca 21¹. Protus 157¹. Sabina 153². Saturninus 182¹. Sebastianus 23¹. serafin 1¹⁸. Silvester 13¹. sollemnitas 56¹. Stephanus 10⁴. 137¹. Theodorus 175¹. Tiburtius 144¹. Timotheus 151¹. Ualentinus 29¹. Uincencius 25¹. uirgo 31¹. Uitalis 101¹. Xystus 138¹. Yppolitus 145¹.
- bellum: 217¹.
- benedico: 1¹⁹. 23²⁴. 30⁷⁷. 5. 80. 85⁷. 138⁴. benedicendo benedicas 80. tuo ore benedicito 85⁹. per Iesum Christum 85⁸.
- benedictio: 1²⁷. 2². 26². 36³. 47⁴. 77⁵. 11. 174². 197². 200¹. caelestis 1²⁹. 80. 152³. b. et gratia 2⁷. 83². b. episcoporum 2 tit. sancti spiritus 3². benedictionis gratia 4¹. 96². hereditas 4⁴. spiritus 4². uirtus 207². — b. fontis 85¹.
- beneficium: 13³. 74⁴. 99¹. 165³. 202³².
- benepiaceo: benepiacitae mentes 199³. benepiacitum: tuum 15.
- benignitas: perpetua 49⁴. tua 163¹.
- benignus: 11¹. 71¹. fauor 37¹. benignus hostias adsume 19². deuotionem populi intende 41². aspira 85⁹. — benignissima consolatio 202⁵².
- bibo: ex calice 1²⁴.
- blandior: 2⁴.
- blandus: 200³.
- bonitas 77⁶.
- bonus: 1³⁰. 3³. 6. 4⁶. 15. 138⁴. 202⁵³. — bene uiuere 4².
- brachium: tui brachii protectio 90⁶.
- C.
- Caecilia: 1²⁹. 178¹. 2.
- caecitas: cordis 81. humana 212.
- Caelestis: caelestia amare 186³. capere 62². mente in caelestibus habitare 108¹. alimentum 25³. 128⁴. caelestis auctor 96¹⁶. auxilium 35⁵. 93². benedictio 1²⁷. 80. 152³. conuiuium 168³. cultura 2³. desiderium 84⁵. doctrina 200⁹. donum 3¹. 36³. 47². 89¹. 96¹⁸. 164⁴. gaudium 96⁸. gloria 77¹¹. 149². gratia 51⁴. 156¹. incrementum 197³. inspiratio 110². iudicium 4⁵. lumen 97². mensa 55³. munus 4². 42⁴. 110⁶. mysterium 5³. 113⁷. panis 37³. 134³. pietas 16. progenies 85⁴. propitiatio 56⁴. regeneratio 78². regnum 57³. 96⁶. 15. 17. 200¹⁰. remedium 2¹⁰. sacramentum 174³. sanctificatio 197¹⁵. unguentum 2⁵.
- caelum: 1²⁴. 25. 31. 77⁵. 86. 108³. 169¹. — alta caelorum 108⁷. caelorum lux noua 9⁴. potestates 1¹⁸. ros 138⁴. uirtutes 1¹⁸. — ascendere ad caelos 108¹. super c. 111³. gaudiis in caelo perfruamur 6¹.
- Caesarius: 173¹. 2. 3.
- calamitas: 201⁹.
- caligo: a caligine tenebrarum distingue 203⁵.
- calix: 1²⁴. salutis perpetuae 1²⁵. sanguinis mei noui et aeterni testamenti 1²⁴.
- callidus: 89⁹.
- Cana: Galileae 85⁸.
- cano: ymnum 6³. 7⁶. Alleluia 1¹. — cecinit Dauid 77¹⁰. Iohannes baptista 125².
- canticum: scripsit Moyses c. 110².
- canto: cantauit Dauid 77⁷.
- capax: 75⁴.
- capillatura 211.
- capio: 106³. 164⁴. bona tua 204¹⁵. caelestia dona 63³. munera 5². potiora 4⁶. portionem 10⁵. sensum intelligentiae 2³. — mente 70³. certa redemptione 132³. rerum ueritate 166⁸.
- captiuitas: 108⁷.
- captiuus: 108⁷.
- caput: 2⁶. 206⁴. capitis coma 212.
- carcer: 79¹¹.
- careo: foetoribus cupiditatum 81. immunditia 207³.
- caritas: caritatis ardor 143⁴. flamma 199¹. spiritus 37³.
- carnalis: epulae 38². 117⁵. escae 48¹. optutus 2⁴.
- caro: uirilis 200⁶. — carnis castigatio 51¹. conditio 149². maceratio 40¹. substantia 18². 27². ueritas 17⁴. carne se affligere 46¹. 58¹. sumere 73¹. suscipere 31¹. — per carnem natiuitas 8¹. secundum carnem aduentus 193⁶. sec. carnem resurrectio 87⁴.
- castigatio: 208². uoluntaria 71¹. carnis 51¹.
- castigo: 220¹. corpora 117³. se 40¹. — flagellationibus 36⁴. quos ieiunia castigant 62².

- castitas: castitatis exemplum 4₆. meritum 28₄.
 Castorius: 174₁.
 castus: 200₈.
 catena: delictorum 201₁₂.
 catechizare: 83 tit. catacizare 206₁.
 catechumenus: 79_{9, 10}. 81 tit.
 cathedra: episcopalis 2₇. pontificalis 226.
 catholicus: ecclesia 1₁₉. 79₁₃.
 causa: gaudii 95₂. laetitiae 94₂. sacramenti et salutis causa 36₃.
 celebritas: 9₅. 12₄. 26₃.
 celebros: temporaliter 9₂. pro gloria illorum 130₂. professione 93₁. sollemni officio 17₅. — diem sacratissimum 17₄. hostias 154₂. missam 1₁. mysteria 18₅. 55₂. 77₄. natalicia 10₁. noctem sacratissimam 6₄. 87₄. sacrificium 2₈. sollemnia 7₇. 19₃. 180₂.
 celer: largitas 202_{33, 58}. pietas 204_{14, 18}. propitiatio 201₁₈. — celeriter 209.
 celsitudo: tua 17₁. pastoris 96₈.
 ceno: 1₂₄.
 censeo: 9₇.
 censura: morum 3₆.
 centesimus: fructus 221.
 cerebrum: 85₁₁. 206₃.
 cerno: 108₃. mysterium 97₂.
 certamen: 224₁.
 certus: experimenta 2₃. redemptio 132₃.
 ceruus: sicut c. desiderat 84_{5, 6}.
 cesso: a noxiis uitis 48₁. iube terrores inundantium pluuiarum cessare 220₁.
 Chana: 85₈.
 chirographum: conscriptum peccati lege ch. 96₁₁.
 chrisma: 77₄. 85₁₁. nomen accepit 77₁₁. perfectum 77₅. sacrum 77₆. salutis 77₁₁. 85₁₁. 206_{3, 4}.
 christianus: deuotio 91₆. 202₁₀. militia 35₁. plebs 79₄. populi 42₄. — christianissimus imperator 79₇.
 Christus: immolatus est pascha nostrum 87₃. nascens 9₁. ueritatis lux, quae est C. 79₁₆. — Christi amor 212. discipuli 116₂. incarnatio 31₄. potentia Ch. tui 77₁₁. Ch. et ecclesiae sacramentum 200₇. — Christus dominus deus noster 1_{18, 25}. — Christo domino plebem praeparare 125₉. — Christum Iesum dominum nostrum agnoscere 79₁₅. uidere 27₅. — — per (I.) Christum d. n. 1_{19, 21, 22, 27, 29}. — in Christo firmus 4₆. gentes 79₂.
 renatus 93₄. 96₂. inueniri 79₉. nubere 200₈.
 Chrysogonus: 1₂₁. 181_{1, 2}.
 cibus: refecti cibo caelesti 11₃. a cibis corporalibus se abinent 164₂. repleti cibo spiritalis alimoniae 186₃.
 circa: c. nos propitiatus 204₁₀.
 circulus: anni tit.
 circum: adstantes 1₂₀.
 circumdo: 132₁. 202₅₀. auxilio 96₁₈. confessione 175₁.
 circumtego: 2₆.
 circumuolo: 85₅.
 citus: citius 38₄. 100₄. 190₁.
 ciuitas: ciuitatem tuam laetificas 85₃.
 clamo: in afflictione 201₂₈. ad te 100₆. 197₁. 201₁₇. clamantes respiremus auditi 201₂₆. preces de tribulatione clamantium 79₁₂. uox clamantis in deserto 125₆. clamantis ecclesiae 202₅.
 claresco: 2₅. 6₁.
 claritas: tua 6₃. 41₅. 111₁. per luminis tui claritatem appare 18₃.
 clarus: 7₆.
 Claudius: 174₁.
 clauis: 129₅.
 Clemens: 1₂₁. 179_{1, 2}.
 clemens: adesto 85₉. — clementer gratiam effundat 4₁. exaudi 14₂. 20₁. 34₁. emunda 37₄. operari 26₂. 193₁. ostende 9₁. redemisti 10₅. — clementissimus pater 1₁₉. clementissima gubernatio 199₃.
 clementia: tuae propitiationis 204₁₇. c. tua 147₂. 149₃. 152₃. 188₃. c. tua reparetur 164₁. — clementiam tuam exoret 209. cl. t. quaesumus 28₆. 115₄. 220₂.
 clericus: 212 tit.
 Cletus: 1₂₁.
 clibanus: ardens 83₁.
 coaduno: uebum aluo uirginis 31₂.
 coaequo: 30₃.
 coaeternus: unigenitus 17₄.
 coapostolus: Paulus 131₁.
 coaptatio: sanctorum 197₃.
 coerceo: imbrum inundantiam 220₂.
 coetus: sanctorum 224₁.
 cogitatio: praua 45₁. 101₁.
 cognitor: occultorum 201₈. secretorum 4₅.
 cognosco: auctorem regenerationis 125₃. deum 6₃. Christi incarnationem 31₄. gloriosos martyres fortes in sua confessione 133₁. lucis mysteria 6₁. te 202₄₆. te ex fide 17₁. te auctore facienda 47₁. quae a te iussa c. 110₂. reos nos esse

- 25¹. 181¹. quam migrasse c. 149².
 se percepisse auxilium 151². —
 fides tibi cognita est 1²⁰.
 cohibeo: peccata 71¹.
 collecta 27 tit. 35 tit. 172 tit.
 collegium: apostolorum 183³.
 colligo: laqueis satanae 81.
 colloco: 108⁴. 202²³.
 colo: 10¹. festa paschalia 89⁸. nata-
 licia 21¹. 139¹. sollemnia 7¹.
 24¹. 88⁷. 8.
 columba: 77⁷. 10.
 coma: capitis deponenda 212.
 comes: apostoli comites filii tui 3⁵.
 comitor: 123³. 200¹¹.
 commemoratio: 11³. 30³. 77². 157².
 224³. beati Laurentii 141³. in c.
 sanctorum 146². 152². 154¹. 158².
 pro c. s. 10². quae in tui com-
 memoratione nos facere praecepisti
 116³.
 commendo: non commendat honor
 uestium 2⁴. oratio apostolica 130².
 oratio Nicomedis 160².
 commercium: sacrosanctum 6². re-
 demtionis 92³. sancta c. 48².
 commissum: commissa omnium cri-
 minum 77⁸.
 communico: 1²¹. 6⁴. 17⁴. 58³. 111⁴.
 206⁴.
 communio: 2¹⁰. sacramentorum tuorum
 — c. sumpta 145³.
 compages: per legem mirabilem totius
 compagis 4⁴.
 compello: 65².
 competo: intelligentia competens 11⁷.
 compleo: 1¹. 2⁵. 135³. ad com-
 plendum 2¹⁰. *vide praef. XLVIII.*
 completa: 17⁵ etc. *vide praef. p.*
XLVIII.
 comprimo: 79⁸. 217².
 concedo: 17¹. 169². 202⁴⁷. — custo-
 diam 96². desiderata 62⁵. prae-
 mia 191⁴. remedia 11⁴. ueniam
 202⁷. quae agenda sunt 4⁵. quos
 c. auxiliis adiuuari 144¹. ad auxi-
 lium prouenire 7³. — ut muniamur
 1²¹. ut nos natiuitas liberet 8¹.
 ut salutare oriatur 9⁴. obliuisci
 199³.
 concelebro: 1¹⁸.
 concilio: dona 21². 66². gaudia 92³.
 munera 12². sacrificium 142².
 concino: ymnum 111³.
 concipio: uirtutem sanctificationis
 aquarum natura conciperet 85².
 — sanctificationem 85⁴. — con-
 ceptus feruor spiritus tui 48⁴.
 conceptus de uirgine 31³.
 concordia: iugum concordiae 200³.
 concors: tua pietate 37³.
 concutior: 128¹.
 conditio: 164¹. humana 70¹. 204³¹.
 222. — carnis 149².
 conditor: totius creaturae 94⁴. generis
 humani 96¹³.
 condo: condidisti homini adiutorium
 mulieris 200⁶. creaturas 70².
 dignitatem 9⁶. habitaculum 197³.
 naturam 85¹⁰. sacramenta 207². —
 conditi sumus sapientia spiritus
 117¹.
 conecto: 4⁴. 200¹¹.
 confero: inmeritis 163². 198³. —
 auxilium 92³. clauis 129⁵. de-
 precationem 168³. dignitatem 199³.
 dona 108⁷. gloriam 152². gratiam
 93⁵. mysteria 27⁴. opem 56¹.
 148¹¹. quos c. praeesse pastores
 128³. remedia 89¹. 191⁴. sacra-
 mentum 93¹. subsidium 12³. 96¹³.
 189¹. uictoriam 28¹. uitam 91⁴.
 — quod diuinum est 7⁴.
 confessio: 77¹. 133¹. — apostolica
 128¹. flebilis 209. gloriosa 175¹.
 pretiosa 157¹. publicani 209. sup-
 plex 1¹⁸. — tui nominis 79². 92
 1². 110⁶. reatus nostri 62¹. —
 Processi et Martiniani 132¹.
 confessor: 79⁵. Felix 19². Marcus
 170¹. Silvester 13¹.
 confido: benedictione 202³⁹. patro-
 cinio apostolorum 129⁹. precibus
 28⁶. suffragiis 150¹. — de tua
 pietate 100⁷. de tua protectione
 57⁴. 202³⁵. de tua uirtute 64⁴.
 ex nulla nostra actione 33¹. —
 in sua feritate 79⁸. in tua miseri-
 cordia 38⁵. in tua pietate 189².
 — saluatorem consedere tecum 108⁶.
 uitam dedisse 76⁴. exui malis 146².
 liberari 11².
 confirmo: 31³. 206⁴. fidei sacramenta
 31³. corda 111¹. nos 10³. 145³.
 171². rudimenta 78¹.
 confiteor: 201³. 19³⁰. moriendo 12¹.
 deum uerum et hominem 31³. no-
 men 204¹². unigenitum natum de
 matre uirgine 9⁸.
 confugio: 223².
 confundo: fortia 24¹.
 congaudeo: 213.
 congrego: 49⁴. 155. congregetur dis-
 persio gentium 110⁶. congregata
 ecclesia 116¹.
 congruens: 50³.
 congruus: honor 185³. pietas 35².
 ratio 3³.
 coniugalis: copula 200⁷.
 conplacatus 155.

- conplaceo: 77¹⁰. deuotione 202²⁶.
 conplector: reliquias 197³.
 comprehendo: gaudia 202⁴³.
 conprobo: 77¹⁰.
 conpunctio: 100¹.
 conpungo: inspiratione 202¹⁵.
 conscientia: conscientiae reatus 198¹.
 testimonium 4⁶. conscientias purifica 193².
 conscius: infirmitatis nostrae 64⁴.
 conscribo: 96¹¹.
 consecratio: 2³. 4¹. 226.
 consecro: copulam coniugalem 200⁷.
 diem 9⁵. 129¹. 184⁷. ecclesiam
 128⁵. famulum 3². sollemnitatem
 18³.
 consedeo: 96⁴. 108⁶.
 consequor: aliquem largitate 3².
 aliquid intelligentia 17⁵. munere
 2⁹. consequi mereantur 58⁴. 89¹.
 201¹. augmentum 92⁶. beatitudi-
 nem 92². beneficia 197¹. 202²⁶.
 dona tuae gratiae 99¹. indulgentiam
 85⁶. 100⁶. libertatem 89¹. mi-
 sericordiam 201¹. praemia bea-
 titudinis 3⁶. remedia 166³. ueniam
 et gratiam 54³.
 conseruo: 202³⁴. antistitem electum
 79⁴. dona 96⁷. populum 129⁹.
 restaurata 49⁴. spiritum adoptionis
 87¹.
 consigno: signo crucis 86.
 consilium 82². 86.
 consisto: in apostolicis fundamentis
 183³. consistit summa salutis in
 filio 9⁷. uita nostra in manu tua
 198⁴. ecclesia secura consistat 150¹.
 consolatio: 100⁴. 9. 112¹. 201²⁷.
 202²⁶. 52. praesens 72⁴. tempo-
 ralis 68². aduentus tui 189². gra-
 tiae 59¹. praesentis uitae et futurae
 202². — consolationis auxilium
 201⁹. 202⁵². beneficia 197¹. gratia
 65⁴. — consolatio maestorum 79¹².
 consolor: 191¹. 201³¹.
 consors: 77¹⁰. diuinitatis 9⁶. gloriae
 caelestis 77¹¹. remedii caelestis
 (oder remediis caelestibus?) 2¹⁰.
 sanctorum 225¹. coetui sanctorum
 224¹. mysterii[s] 72².
 consortium: 6⁵. 9⁵. caelestium do-
 norum 211. maritale 200⁸. anti-
 stitum 199¹. Laurentii 210. mysterii
 38³. perfidorum 129⁶. redemptio-
 nis 202³⁷. resurrectionis 73¹.
 sanctorum 210. caelestium donorum
 211. — intra consortium nos admitte
 1²⁹. intra consortio nos ammitte
 138³.
 conspectus: tuus 23². 116². 131².
 132². 161². maiestatis 1²⁷.
 conspicio: 33¹. 45¹. 90⁶. 104¹.
 125⁶. 138¹. 171¹. 201¹¹.
 constans: pudor 4⁶.
 constantia: fidei 2⁶. 162¹. constantiae
 uirtus 23¹.
 constituo: 4⁴. 129⁷. munera dicanda
 70². sacerdotem 77⁹. — intra
 uterum ecclesiae 125⁷. mansionem
 in corda 195. in corpore 224³. in
 numero electorum 224³. in tantis
 periculis 44². in regione pacis 225¹.
 consto: 9⁷.
 constringo: catena delictorum 201¹².
 consuesco: 221. consueta misericordia
 46⁴.
 consulo: 198².
 consummatio: saeculi 108⁶.
 contactus: illicitus 200⁹.
 contagium: 9³.
 contemno: 143⁴. 201³⁰.
 contemplo: 17¹.
 continentia: promptior 37². salutaris
 54¹. 166¹. continentiae auxilia
 35¹.
 contineo: iram 201²². — paschale
 sacramentum quinquaginta dierum
 mysterio contineri 110⁶. sacramenta
 perficiant, quod continent 166³.
 omnia contines 197¹.
 contingo: 53³. 94¹. 169³.
 continuo: continuata patrocina 10⁵.
 praesidia 144¹.
 continuus: auxilium 61¹. 162³. bene-
 ficium 202²⁹. operatio 94². per-
 ceptio 90³. pietas 51⁴. protectio
 84⁴. 128³. tribulatio 61⁴. —
 continuo 208².
 contrahio: 163¹.
 contrarius: uirtus 85⁵.
 contristo: 125⁶. 191³.
 conualesco: 16.
 conubium: 200². 3.
 conueniens: conuenienter aptari 35³.
 seruire 198¹. intenti 49¹.
 conuenio: 128⁵. 197¹. 5.
 conuersatio: 3⁶. 96¹⁰. 129¹⁰. —
 digna 6⁵. pia 26¹. 61¹. placita
 100¹⁰. sancta 202²³. 24.
 conuerto: 39¹. ad deum 79¹⁷. ad te
 223¹. in uinum 85³. flagellum ele-
 menti ad effectum tui mysterii
 220¹.
 conuiuium: caeleste 168³.
 cooperato: 3⁶.
 coopero: 77¹¹.
 copiosus: benedictio 26². munus 135¹.
 copiose influat 2⁶. copiosius audi-
 atur 11⁶.

- copula: coniugalis 200⁷.
 copulo: cum uiro 200⁴.
 cor: 51³. 71¹. 79^{15. 17.} 186¹. in-
 nouandum 9⁴. nutans 41³. pium
 204⁴. totum 58⁴. 204³. toto corde
 100⁶. corda errantium 79¹⁴. ser-
 vorum tuorum 48⁴. cordis caecitas
 81. fides 96¹. scrutator 4⁵. cor-
 dibus lumen infundere 18¹. cor
 accendere 18⁷. confirmare 111¹.
 defendere 212. emundare 111².
 succedere 116². sursum corda 1¹⁸.
 Cornelius: 1²¹.
 cornu: 2².
 corona: 93⁵.
 coronatus: 174 tit.
 corporalis: apparuit 17⁴. corporaliter
 exhibere 37¹. auxilium 62⁴. cibus
 164². incrementum 18⁵.
 corpus: meum 1²⁴. c. et anima 84⁶.
 et mens 60¹. 61². et sanguis 58³.
 77⁴. 118². — corpore I. Christi
 saginati 159². corpus Christi, eccle-
 sia tua 4⁴. corpus ecclesiae 79⁶.
 filii 1^{23. 27.} subditorum 2⁸. —
 corporis extrema 2⁶. infirmitas
 208². in ueritate corporis natus 9⁸.
 femineum 200⁶. lauandum 85⁹.
 corpora castigare 117³. in corpore
 constitutus 224³. quos sexus in
 corpore discernit 85⁴.
 correptio: 201²⁶.
 corrigo: correctus 220¹.
 corroboro: corda 202⁴⁵.
 corrumpo: 85⁵. 207³.
 corusco: 84². miracula coruscantia
 18⁵.
 Cosmas: 1²¹. 56^{1. 3.} 168¹.
 cottidianus: dies 1¹. panis 1³¹. 202
 tit.
 creatura: 70². aquae 85⁷. 206¹.
 mysterii 207². salis 80. noua 85⁴.
 91³. tota 94⁴. sancta et innocens
 85⁵. creaturae nouitas 9³. pin-
 guedo 77¹¹.
 credo: 85⁸. 108¹. pie 201¹⁴. uere
 31¹. in domino 84⁴. in te 203¹.
 amare, quod credidit 11⁸. dispen-
 satio sibi credita 3⁶.
 credulitas: 79⁴.
 creo: animam 208². hominem 84¹.
 omnia 1³⁰. 138⁴. populos 85¹.
 cresco: 3³. 18⁶. 192³. in tuo amore
 100⁹. in augmentum templi 4⁴.
 crimen: 2¹⁰. 57³. mundi 77⁷. 85².
 criminum commissa 77⁸.
 crux: 31⁴. uiuifica 159¹. crucis exal-
 tatio 159 tit. patibulum 76². signum
 86. tormentum 76⁵. uexillum 159².
 crucem subire 73¹. ad crucem 100⁴.
 culpa: temporalis 93³. propriae actionis
 191³. delinquentium 100². pec-
 cantium 201²². — culparum indul-
 gentia 67¹. — culpam incurrimus
 201³⁰. culpa offenderis 36¹. a culpa
 ieiunare 46¹. 58¹.
 cultura: caelestis 2³. idolorum 79¹⁸.
 cultus: 22³.
 cum: (*praep.*) 1^{18. 19. 30. 33.} tecum
 6². 9⁸. nobiscum 108⁶. uobiscum
 1¹⁸. (*conj.*) 2³.
 cumulo: 2³. muneribus altaria 125².
 cunctus: 85¹⁰. cuncta familia 1²². 2⁹.
 cuncta disponere 4³. fecisti 200⁶.
 firmare 3³.
 cupiditas: terrena 201¹⁶. cupiditatum
 foetores 81.
 curo: uitia curentur 44¹⁰.
 curro: uiam tuam 202⁴⁴. ad confiten-
 dum nomen tuum 204¹². ad uiam
 salutis 204⁵.
 cursus: mundi 202⁵⁴.
 custodia: 96². 110⁸.
 custodio: 51⁴. 79³. 202⁵⁰. dona 2⁹.
 198⁴. 204¹⁰. ecclesiam 1¹⁹. 79¹.
 habitum religionis 212. opera mi-
 sericordiae 79². muniendo 198⁵.
 longaeua pace 200¹¹. protectione
 90⁶. 128³. ab omni aduersitate
 34¹. 38⁵. ab omni iniquitate 54⁴.
 in mente 66¹. interius exteriusque
 45¹.
 custos: 129¹⁰.
 Cyprianus: 1²¹.
 Cyriacus: 140¹.

D.

- daemon: 207².
 Damianus: 1²¹. 56^{1. 3.} 168¹.
 damnatio 1²².
 damno: 83¹.
 dator: honorum 4³.
 datum: 1²⁵.
 David: 77^{7. 10}.
 de: tit. 1^{25. 29}.
 debeo: munera 157¹. debitus: honor
 125². seruitus 23³. 202³⁵. —
 debita nostra 1³¹.
 debitor: dimittimus debitoribus nostris
 1³¹.
 decido: a paradisi felicitate 110⁸.
 decipio: fraude diabolica 79¹⁴.
 declaro: mysterium 18⁵. effectibus
 77⁸. muneribus 17².
 declino: errores humanos 202⁴³.
 decurro: 2⁶.
 decus: antisitum priorum 199¹, *sed*
cf. praef. p. XXXVI. iuuenilis aeta-
 tis 213.

- dedicatio: 119 tit. 169 tit. 195 tit. 197⁵.
 dedico: 4⁵. 10⁴.
 deditus 49³ n⁷.
 deduco: 96⁸.
 defendo: cor 212. fragilitatem 204²⁶.
 ab hostium furore 113³. ab omnibus
 impugnationibus 207³. a periculis
 29². 55². a prauitate 96¹⁸. —
 perpetuis praesidiis 66³. apostolicis
 praesidiis 129⁷. protectione 50⁴.
 54⁴. supplicatione 154¹. uirtute
 202¹⁸.
 defensio: nostra 44⁶. perpetua 129⁸.
 202³⁴. sua d. munitos 147¹. defen-
 sionis auxilium 60⁴. 197². 204⁷.
 defero: munera 11². 63². 102².
 108². deuotio defertur 23². hostias
 93². supplicationes 158². ieiunium
 166⁵.
 deficio: 59⁴. 74¹. 171¹.
 defunctus 224 tit.
 dego: uitam quietam 79¹.
 deinde: 1¹ (*passim*).
 delectatio: noxia 202¹⁵. mandatorum
 70⁴.
 delecto: 74³.
 deleo: commissa 77⁸. macula 85¹⁰.
 delictum: 2⁸. 51². delicta mundi 30².
 tuorum populorum 163¹. delictorum
 catena 201¹². indulgentia 62¹.
 laqueus 202⁴⁴. purgatio 67². uin-
 culum 225².
 delinquo: delinquentium culpa 100².
 offensio 201²⁹.
 demonstro: 77⁷.
 depello: chirographum 96¹¹. famem
 79¹¹. noxia 71³. 202²⁷.
 depono: comam capitis 212. ueterem
 hominem 96¹⁰. haereticam prauit-
 atem 79¹⁴.
 depono: 202⁵⁷.
 depositio: animae 224³.
 deprecatio: 60⁴. 166¹. 168³. 172¹.
 201¹².
 deprecor: 1¹⁸. 38². 72⁴. 169². 174².
 197¹. 204¹. supplex 11³. 23³. 154¹.
 pietatem tuam 82¹. humiliter 116³.
 deprimo: 148. 191².
 deputo: 71¹.
 derelinquo: 49³. 202²⁷.
 descendo: benedictio d. 174². in ex-
 tremo corporis 2⁶. in plenitudinem
 fontis 85¹⁰. super hostias 26².
 super altare 196.
 descensus: fontis 110 tit.
 desero: dona 85². gregem 128³.
 desertum: 85⁷. 125⁵. deserti regio
 59⁴.
 deseruio: sacro chrismati 77⁶. tibi
 33³. 201⁵. *secura mente* 95⁴.
placitis moribus 33³. *deseruiat lae-*
tus 81. *securus* 129¹⁰.
 desiderium: caeleste 84⁵. iustum 43³.
 saeculare 212. tuum 40¹.
 desidero: paenitentiam 223¹. celebrare
 9². imitari 199¹. — desiderata
 concedas 62⁵. — sicut ceruus de-
 siderat 84⁵.
 designo: 18⁵.
 desino: 144¹.
 despero: 68².
 despicio: prospera mundi 23¹. terrena
 186³. ne despicias populum tuum
 201²⁸.
 destino: 125⁹.
 destituo: auxiliis 64¹. uirtute 45¹.
 202¹.
 destruo: mortem 87³. aduersantia
 202⁹.
 desum: 2³. 12².
 desuper: 77¹⁰.
 deuinco: flammam 143⁴. mortem 88¹.
 deuotio: 1²⁰. annua 27¹. 60¹. 162¹.
 christiana 91⁶. 202¹⁰. nostra 192¹.
 pia 72¹. 90². 132³. 187¹. sacra
 202³⁷. sancta 62². 84⁶. *secura*
 35². ieiunii 117³. populi 41².
 42¹. deuotionis affectus 65¹. 69¹.
 gratia 73². hostia 188². accepta
 sit d. nostra 23². d. nos innocuos
 reddat 10². sacrificia deuotioni pro-
 ficiant 36². deuotionem sollempnitas
 augeat 13¹. deuotione uenerari
 27¹. munera nostrae deuotionis
 139². deuotione seruire 184⁸.
 deuotus: 2⁷. 43¹. 150¹. 202⁵. 223¹.
 toto corde 204³. mente et corpore
 117³. sincera mente 201². in tua
 laude 90⁵. deuota mens 125⁸.
 154². 201⁵. 202⁴⁴. deuote agere
 91⁵. 110⁴.
 deus: aeternus 1¹⁸. 20. miserator 69¹.
 155. misericors 110⁸. noster 1¹⁸.
 omnipotens 1²⁷. 2¹. salutaris 39¹.
 129⁸. 187¹. sanctus 85⁷. uerus
 1²⁰. 31³. 79¹⁷. uiuus 1²⁰. 79¹⁷.
 83¹. 85⁷. 206². deus noster Iesus
 Christus 1²³. 1²⁵. tu deus 1²³.
 24³⁰. deus et dominus noster 79⁷.
 d. dignitatum 2³. honorum 2³. —
 dei agnus 1³³. genetrix 1²¹. 32.
 6⁴. 87⁴. 147². 3. 148. 149³.
 imago 200⁶. deum cognoscimus 6³.
 I. Christus deus regnat 1³².
 dextera: manus 212. tua 72⁴. 202⁴³.
 204³². auxilii 58⁴. gloriae 108⁴.
 maiestatis 41¹. 44⁶. potentiae
 79⁸. propitiationis 151¹. dexterae
 tuae se inclinantes 202³⁴. ad dex-

- teram sedens 111₃. in dextera con-
 sedens 96₄.
 diabolicus: fraus 79₁₄. 85₅.
 diabolus: 206₁.
 diacon: 79₅.
 diacona: 214 tit.
 diaconium: 4₅.
 diaconus: 4 tit.
 dico: 1₁. 17₁₇. 18₁₈. 24₂₄ (*bis*) 31₃₁. sine fine
 6₃. 7₆. dicitur Gloria in excelsis
 deo 1₁. oratio 1₁ (*bis*). dictum
 202₃₆.
 dico: dicare altare 197₄. locum 197₆.
 dicata hostia 19₂. ieiunia 49₂.
 plebs 72₁. dicanda munera 70₂.
 dicata munera 106₂.
 dies: 1₂₂. 32₃₂. dominicus 1₁. festus
 1₁. sacratissimus 8₄. 17₄. iudicii
 83₁. nuptiarum 200₄. passionis
 162₁. supplicii 83₁. quinquaginta
 dierum mysterium 110₆. — dies
 nostros in tua pace 2₉. 199₄.
 202₅₅. in tua manu 198₄. ob
 diem offerimus 77₄. de die in diem
 proficiat 81. hodierna 27₂. 96₁₇.
 praesens 125₁.
 differo: exitum mortis 205₃.
 diffido: de qualitate meritorum 167₁.
 201₁.
 diffundo: dona 110₇. ecclesia toto
 orbe diffusa 79₂.
 dignatio: 197₅.
 dignitas: sacerdotalis 199₃. condi-
 tionis humanae 70₁. primae ori-
 ginis 96₇. presbyterii 3₆. humanae
 substantiae 9₆. dignitatum deus
 2₃. distributor 3₃. uir 3₃.
 dignor: accepta ferre 197₅. acceptum
 habere 1₂₆. adsumere 4₁. adunare
 1₁₉. custodire 1₁₉. partem donare
 1₂₉. oblationem benedictam facere
 1₂₃. humanitatis particeps fieri 9₆.
 inluminare 82₁. instaurare 74₄.
 pacificare 1₁₉. producere 77₅. pro-
 mouere 2₉. redimere 159₁. re-
 generare 87₅. regere 1₁₉. respicere
 1₂₆. 81₁. sanctificare 77₁₁. dig-
 nanter: deseruire 33₃. emundare 196.
 habitare templum 115₂. impendere
 93₅. munera offerre 7₃. 20₂.
 operare 115₃. absolue 93₃.
 dignus: 46₂. 114₂. affectus 97₂.
 conuersatio 6₅. munus 27₃. sen-
 sus 164₄. successus 4₆. — d.
 conspectui tuo 131₂. 132₂. gratia
 tua 68₁. 165₂. propitiatione tua
 178₂. digni efficiantur accedere
 82₂. dignum est 1₁₈. 6₃. 7₅.
 digne celebrare mysterium 18₅.
 postulare 58₄. flere 65₄. servire
 71₂. 199₁.
 dilato: 4₄.
 dilectio: mutua 202₄₅. dilectionis iu-
 gum 200₈. puritas 2₆.
 diligo: inimicos 10₁. munus 42₄. di-
 lectus filius 15. dilectissimus: 1₂₃.
 3₁. 4₁. 79₁₁.
 diluo: 85₆.
 diluuium: effusum 77₇. diluuii effusio
 85₂. sententia 200₇.
 dimitto: debita 1₃₁. debitoribus 1₃₁.
 dirigo: actus 15. corda 41₃. 48₄.
 mentes 125₁. dirigatur mundi
 cursus 202₅₄. Romana securitas
 202₁₀. dirigamur tuo moderamine
 202₄₂.
 discedo: 96₅. 207₃.
 discerno: 85₄. diem a nocte 203₅.
 discessus: 85₆.
 disciplina: 204₂₉. caelestis 39₁. 193₄.
 obseruantiae 110₉. disciplinae ob-
 seruatio 4₆. regimen 198₂. robur
 200₉.
 discipulus: discipuli sui 1₂₄. 77₂. 4₄.
 85₈. 108₃. discipulorum corda
 116₂.
 disco: diligere inimicos 10₁.
 discretio 4₄ n.¹² *cf. praef. p. XXI.*
 disiungo: 200₆.
 dispensatio: 3₆.
 dispenso: cuncta 4₃. ministeria 169₁.
 utrumque 200₃.
 dispersio: gentium 110₆.
 dispono: cuncta 4₃. dies 1₂₂. 202₅₅.
 exordia uniuersitatis 200₆. ordi-
 nem 3₃. tempora 180₃.
 dispositor: officiorum 4₃. operis 200₂.
 dirumpo: laqueos satanae 81.
 dissimulo: peccata 199₃.
 dissoluo: uincla 79₁₁.
 distinctio 4₄.
 distingo: 4₄. 203₅.
 distributor: dignitatum 3₃. ordinum
 4₃.
 districte: 100₂.
 dito: munere caelesti 4₂. remunera-
 tione spiritali 128₅.
 diuersitas: 92₁.
 diuersus: 77₁.
 diuinitas: diuinitatis consortes 9₆.
 participes 108₃.
 diuinus: effectus 2₉. feruor 74₃. fons
 85₄. generatio 8₅. gratia 207₂.
 ignis 116₂. institutio 1₃₁. libatio
 51₃. maiestas 1₂₇. munus 2₉.
 35₅. 72₃. mysterium 184₄. parti-
 cipatio 159₃. praeceptum 110₈.
 sacramentum 114₃. sensus 4₅. sub-

sidium 188₃. — quod diuinum est 7₄.
 diuisio: linguarum 110₆.
 diuturnus: 201₉.
 do: calicem 1₂₄. fidem 113₁. pacem 1₃₂. panem 1₂₄. 31. regimen 198₂. remissionem 85₁₁. 86. spiritum sanctum 212. uitam 76₄. quem doctorem dedisti 226.
 doceo: 85₈. 186₃. corda fidelium 112₁. beatum Iohannem 125₇. multitudinem gentium 130₁. — nunquam licere disiungi 200₆. metuere et amare 92₄. opere exercere quod docuit 142₁. praedicare quod docuit 11₈.
 doctor: ecclesiae 226. fidei 3₅. gentium 33₁.
 doctrina: 11₁. 129₈. caelestis 200₁₀. sacra 202₂₅. sancta 82₂. doctrinae eruditio 2₃.
 documentum: culturae 2₃. patientiae 73₁.
 dolor: 77₅.
 dominatio: adorant dominationes 1₁₈. cum dominationibus canimus 6₃. 7₆.
 dominator: 204₇.
 dominicus: dies 1₁. 45 tit. 52 tit. 59 tit. 66 tit. passio 75₁. resurrectio 87₁. 88₇. 8₉.
 dominor: 37₄. 198₂. 204₁₉.
 dominus: uobiscum 1₁₈. domini nomen tit. pax 1₃₃. domino gratias agamus 1₁₈. sursum corda habemus ad dominum 1₁₈. domine 1₂₀. 22. 25. 30. 32. 2₂. Christus 1₁₈. 1₂₅. Iesus Christus 1₂₃. 76₅. 77₁. 2. 3. 4. 10. 117₂. unigenitus filius 108₄. — domini natiuitas 6₅. 9₇. nomen 77₅. resurrectio 87₄. 96₉. domino testimonium praebere 12₄. per dominum 1₁₈. 19. 21. 22. 27. 29. 32.
 domnus: papa 77₄. 83 tit.
 domus: 4₄. 207 tit. ecclesiae 197₅. fidelis 207₂. orationis 197₂.
 donatio: 202₃₀.
 dono: 11₅. ter quinos annos 208₁. fructum 221. partem 1₂₉. fideles esse 129₈. donante te 164₄.
 donum: 1₁₉. 25. dona caelestia 3₁. 36₃. 89₁. 96₁₈. 164₄. potiora 72₁. sempiterna 11₁. uotiuua 12₃. consecrationis 4₁. ecclesiae 17₂. tuae gratiae 85₂. 99₁. 216. nostri ieiunii 165₂. misericordiae 66₂. sacri mysterii 116₃. populi tui dona sanctificet 196. spiritus tui 110₆. 7. dona conferre 108₇. conseruare

96₇. custodire 2₉. 204₁₀. largiri 108₇. 221. multiplicare 180₃. 221. percipere 100₉. tua sanctifica 43₂.
 dormio: 224₄.
 dubito: 76₅.
 duco: 7₅. 108₇.
 dux: stella 17₁. 18₆.

E.

ecclesia: 1₁₉. 11₈. 40₄. 64₁. 81. 183₃. e. tua 4₄. 79₁₀. 92₅. 150₁. 184₆. 3. 202₅₄. catholica atque apostolica 79₁₃. toto orbe diffusa 79₂. regenda 2₇. 226. sancta 79₁. 3. uniuersa 110₇. laetetur 92₅. 150₁. 202₅₄. pascitur et nutritur 91₂. — ecclesiae augmentum 200₅. corpus 79₆. doctor 226. domus 197₆. dona 17₂. facies 85₃. munera 95₂. preces 63₂. sacramentum 110₄. 200₇. ecclesiae aggregata 79₁₈. donasti rudimenta 184₅. extitit praedicator 184₁. praeesse 198₄. promissisti 193₁. ecclesiam inlustra 11₁. memorauit 210. multiplicas 84₄. 90₁. 94₅. purificas 38₁.
 edax: flamma 143₄.
 edo: 200₃. saluatorem 6₄. sacramentorum tit.
 edoceo: 125₅.
 educo: 224₁.
 effectus: diuinus 2₉. inuisibilis 108₅. manifestus 77₈. pius (*sed legas affectus*) 115₃. prosper 193₄. salutaris 51₁. aeternitatis 95₅. gloriae 159₃. gratiae 207₂. misericordiae 46₄. tui mysterii 220₁. petitionis 113₁. redemptionis 54₂. regenerandi 85₁₀. salutaris 51₁. salutis 192₃. recte uiuendi 171₃. uirtutis 2₁. 85₁. effectum sentire 22₃. 29₃. operari 49₂. 85₂. obtinere 197₄.
 effeta: 83₃.
 efficax: 85₉. in opere 48₄.
 efficio: 82₂. 142₂. 149₃. 160₃. 166₂. 174₂. 178₂. 184₆.
 effugio: 207₃.
 effugo: 206₁. inimicum 80. potestatem inimici 207₁.
 effulgeo: 111₁.
 effundo: benedictionem 197₂. clementiam 201₂₂. diluuium 77₇. gratiam 4₁. sanguinem 1₂₄. spiritum 111₃. uirtutem 2₂. 3₂. 207₂.
 effusio: diluuii 85₂.
 Eleazarus: 3₄.
 electio: 96₆. 216. gentium 18₃.

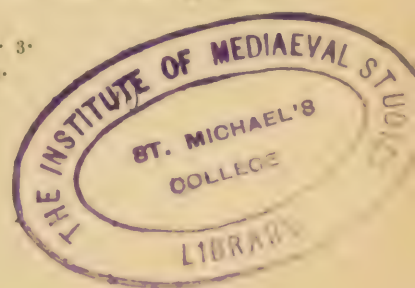
- elementum: 207². elementi flagellum
 220¹. mysterium 85².
 elemosyna: 72 tit.
 eleuo: 1²⁴. 108³.
 eligo: aulam uirginalem Mariae 147¹.
 uiros 3³. infirma mundi 24¹.
 misereri potius quam irasci 65⁴.
 ad ministerium summi sacerdotii
 2⁵. 226. ad munus presbyterii 3¹.
 ad regimen animarum 216. in ordi-
 nem episcopatus 79³. electus Aaron
 2³. antistes 79⁴. electi Leui filii
 4⁴. sacerdotes 224³. electorum
 grex 1²².
 eluceo: 3⁶.
 emendo: 208².
 emergo: 85⁴.
 emitto: spiritum 4². 6. 86. sp. adop-
 tionis 85¹.
 emundatio: 85⁹.
 emundo: corda 111². 196. delicta 2⁸.
 cunctis squaloribus 85¹⁰. nos a
 nostris iniquitatibus 100⁴. a macu-
 lis 8². ab omnibus peccatis 37⁴.
 enigma: figurarum 2³.
 enim: 1²⁴ (*passim*).
 Epimachus: 105¹. 2. 3.
 Epiphania: 17 tit.
 episcopalis: 2⁷.
 episcopatus: ordo episcopatus 2⁹. 79³.
 episcopus: 1¹. 79⁵. 224 tit. episcopi
 anima 224¹. 2. 3. 6. benedictio 2 tit.
 epulae: carnales 38². 117⁵.
 eradico: 206¹. 207¹.
 erenus: 3⁴.
 ereptio: ereptionis laetitia 88⁸.
 erigo: 208¹. nos ad consedentem in
 dextera tua 96⁴. Petrum 131¹.
 eripio: 1²². 185¹. 204²².
 erro: 79¹⁴.
 error: errores 202²⁷. cuncti 55³.
 79¹¹. humani 202⁴³. uniuersi
 79¹³. uetustatis 77¹. uitae 202⁴².
 erroris incursus 96².
 erudio: plebem 27¹. populum 72⁴.
 actionibus sacris 72¹. deuotionis
 affectu 187¹. aeternis beneficiis
 202³⁹. doctrinis caelestibus 200¹⁰.
 ieiuniis 55¹.
 eruditio: 11⁷. 202⁴¹. doctrinae tuae 2³.
 eruo: ab erroribus 79¹³. a tenebris
 79¹⁶. ab infernorum terrore porta-
 rum 129⁶. ab hac ualetudine 205.
 de periculis 155.
 esca: carnalis 48¹. corporalis 53¹.
 et: 1¹. 18. 19 (*passim*). unde et me-
 mores sumus 1²⁵. accipiens et
 calicem 1²⁴. sed et 1²². 25. sicut
 et nos dimittimus 1³¹. et . . . et
 1³². 202¹⁵. 46.
- etiam: 2⁹. 10⁴. 28¹.
 etsi: 149².
 euacuo: 77⁵.
 euado: laqueos delictorum 202⁴⁴. si-
 militudinem parentis terreni 96¹⁶.
 euangelista: Iohannes 11¹. 4. 5. 6. 8.
 euangelium: legitur 1¹. quattuor e.
 82 tit.
 Euentius: 103¹.
 Euphimia: 161¹. 3.
 Eusebius: 146¹.
 ex: 1²⁴. 27 (*passim*).
 exaltatio: s. crucis 159 tit.
 examino: uitam caelesti iudicio 4⁵.
 exaudio: exaudi nos 3². 187¹. 200¹.
 clementer 14². 20¹. preces 4².
 excellens: mysterium 200⁷. excellen-
 ter 11⁷.
 excelsus: excelsa uoce 1¹. Gloria in
 excelsis deo 1¹.
 excessus: 76¹. 204²⁷. humanus 54².
 noxius 53¹.
 excipio: 126¹.
 excito: 142¹. 185¹. 186¹. 190¹.
 192¹. 193¹.
 excludo: aduersa 202²³. mala 136¹.
 excubiae: domus tuae 4⁴.
 excursus: saeculi transeuntis 59⁴.
 exemplum: castitatis 4⁶. conuersatio-
 nis 3⁶. fidei 21¹. humanitatis
 73¹. oboedientiae 110¹. priorum
 2³. sanctorum 19¹. 171¹. uitae
 30³. bene uiuendi 4². exempla
 sequi 210. exemplis instrui 102¹.
 protegi 184⁷. prouocari 120¹. eam
 exemplo sequi 26¹. per exempla ad
 te gradiamur 28¹. 146¹.
 exerceo: mentibus 37¹. opere 142¹.
 exercitus: caelestis 6³. 7⁶.
 exhibeo: gratias 13³. 165³. seruitu-
 tem 87¹. 202³⁸. obseruantiam 37¹.
 sacrificium sollempniter 142².
 exhilario: in oleo uultus 77⁷.
 exigo: 77¹⁰.
 existo: 156¹. deuotus 223¹. gratus
 28⁴. salutaris 57². intercessor
 10⁴. praedicator 184¹. 6.
 exitus: mortis 205³.
 exorabilis: 202⁷.
 exorcidio: aqua exorcidiata 207¹.
 exorcismus: 78¹.
 exorcista: 79⁵.
 exorcizo: 206¹. 207¹. 207 tit.
 exordium: 96¹⁴. religionis 129¹. sa-
 cramenti 35³. salutis 156¹. uni-
 uersitatis 200⁶.
 exoro: clementiam 209. maiestatem
 tuam 166¹. misericordiam 2⁷. te
 24³. pro persecutoribus 10¹. 4.
 expectatio: annua 5¹. futurorum 84³.

expectationem Symeonis implesti 27⁵.
 expecto: 191². 193³.
 expedio: reatibus 64³. 177². a reatibus 171². expeditus mente et corpore 202²⁸.
 expello: caecitatem cordis 81. facinora 201³⁴. peccata 63⁴. potestatem inimici 76².
 experimentum: 2³.
 expeto: fontem aquarum tuarum 84⁶. tua protectione muniri 200⁸. salubritatem 207³. uotis 100¹⁰. fideliter 202³³.
 expiatio: peccati renatorum 93².
 expio: 68¹. 129². 165². mundi crimina 77⁷. ab erroribus 55³. a uititiis 188³. mysteriis 54³. expiatae mentes 63².
 explanto: inimicum 207¹.
 expleo: 59³.
 expono: sacramentarium expositum tit.
 expugno: 204²³.
 expurgo: nos 75⁴. corda 114¹.
 exsequor: 2⁹. 202²⁸. fideliter 4⁶. iugiter 68³. propitius 163². 198³. actionem 29³. cultum 22³. et dictis et factis 202³⁶. bonis operibus 38¹. propensius 202¹⁹. mysteria 85².
 exsoluo: munera 157². hostias 198³.
 exspecto *uide* expecto.
 exsulto *uide* exulto.
 extendo: dexteram 41¹. 44⁶. 151¹. spatium uitae 205³.
 exterior: 2⁶. 45¹.
 externus: delicta externa 51².
 extinguo: flammas uitiorum 143¹.
 extremus: extrema corporis 2⁶.
 extrinsecus: profiteri 44⁹. uenerari 27¹.
 exultatio: 1¹⁸. 162¹.
 exulto: 111³. 217². exultans ecclesia 95². exultantes animi 95⁵.
 exuo: contagiis 9³. malis 146². periculis 201¹⁶. ab iniquitatibus 204¹¹. a peccatis 125⁹. a periculis 183¹. a piaculis 156².
 exuro: 44⁸.
 Ezechias: 208¹.

F.

Fabianus 22¹. 2.
 facies: ecclesiae 85³. 219².
 facilis: 3⁴. 55¹. 62².
 facinus: 201³⁴.
 facio: hacc 1²⁴. clarescere 6¹. praesentari 27². aptari 35³. transire 38³. pervenire 50¹. esse deuotam 43¹. esse consortes 2¹⁰. 77¹¹. oblationem benedictam 1²³. praediciis non

teneri 9³. ad imaginem dei 200⁶. in mei memoriam 1²⁴. fiat voluntas tua 1³¹. oblatio corpus et sanguis fiat 1²³. fias aqua exorcidiata 207¹. concordēs 37³. mala quae fecimus 65⁴. factum 202³⁶. faciēda 47¹. fac 94⁵. 95⁵.
 facultas 37². 78².
 fallo: 4⁵.
 fames: 79¹¹.
 familia: 38¹. 164². tua 46¹. 51⁴. 66¹. 76⁵. 87¹. 125⁹. 129⁷. 166³. oblatio cunctae familiae 1²². 2⁹. 77⁴. 87⁵. familiae tuae progenies 87¹. familiam respice 40¹. satiasti 7⁷.
 familiaris: 2³.
 famula: 1²⁰. 82¹. 83². 86. 200⁴. 8. 214.
 famulatus: 199¹. perseuerans 68⁴.
 famulor: tibi 44³. 202⁵⁵. gloriae tuae 2³.
 famulus: tuus 90¹. 94⁴. 96¹⁵. 135¹. 156¹. Moses 2³. domini 206². famuli anima 224³. famulorum memento 1²⁰. famulo concede 76². mandatum dedisti 77⁹. partem donare 1²⁹. largiri fidei augmentum 9². dona 221. gratiam 2⁵. placare 209. famulum eruas 205². dono prosequere 216. regenerare 86. da in famulum dignitatem 3⁶. super famulum pietatem deprecor 82¹. effunde benedictionem spiritus 3². gratiam 4¹. emitte spiritum 4². exaudi preces 213. intende 4⁵. dona multiplicet 3¹. inclinato cornu gratiae 2². respicere 81. ab famulis recede 83². cum papa famulo tuo regere digneris 1¹⁹. pro famulo oblationem offerimus 2⁹.
 fantasma: 206¹.
 fateor: 12¹.
 fatigo: aduersitatibus 100³. offensis 201¹⁰.
 faueo: 123³.
 fauor: benigno fauore prosequere 37¹. 57¹. 100⁹.
 fecunditas: 92⁵. conubiorum 200³.
 fecundo: aquam 85⁴. corda 111⁶. ecclesiam 79¹⁰. aquae substantiam 85¹⁰.
 fecundus: famula 200¹⁰. uirginitas 14¹.
 Felicissimus: 139¹. 3.
 Felicitas: 1²⁹. 180¹.
 felicitas: perpetua et plena 202⁵³. paradisi 110⁸.
 Felix: 19². 134¹. 3.
 femina: 7⁵. 200⁸.

- femineus: corpus 200⁶.
 feria 35 tit. 36 tit. 37 tit.
 ferio: 100².
 feritas: 79⁸.
 fero: 85⁷. munera accepta ferre digneris 197⁵.
 feruor: diuinus 74³. spiritus tui 48⁴.
 festino: 189². ad aeterna 110². ad deponendam comam 212.
 festiuitas: 138⁵. 145². 184⁴. 187¹. hodierna 6². 9⁴. 126¹. magna 193⁴. paschalis 90⁴. 91⁴. ueneranda 148. Iohannis 11⁸. Mariae 147¹.
 festus: dies 1¹. (*bis*) festa 188³. festa paschalia 84⁵. 89⁷. 89⁸. 91⁵. 94¹. 95¹. temporalia 91¹. dei genetricis 149³. festa percolimus 30³.
 fidelis: 129⁸. 200⁸. anima 18³. excubiae 4⁴. mens 59³. plebs 96¹⁴. populus 202³⁸. fideliter expetit 202³³. exsequi 4⁶. teneamus 91⁵. fideles tui 32³. 35². 58⁴. 63³. 172¹. fidelium corda 69¹. loca 207².
 fides: uera 94³. et passio 126¹. cognita est 1²⁰. cordium 96¹. mentium 92¹. fidei augmentum 9². constantia 2⁶. 162¹. doctores 3⁵. exemplum 21¹. firmitas 9⁸. gratia 93⁵. integritas 217². mandata 200⁹. mysterium 1²⁴. rudimenta 81. fidei ipsius sitis 84⁶. fidem auge 79¹⁰. dedisti 113¹. fateatur 12¹. fide Petri consecrasti ecclesiam 128⁵. perceperunt sacramenta 90¹. fide stabili ecclesia perseueret 79². ad fidem uenire 78². per f. fulget 7². te ex fide cognouimus 17¹. in fide stabiles 48⁴.
 fido: in tua protectione fidentibus 202³⁴.
 fiducia: sperandae pietatis 46⁴. 202¹³. nostrae iustitiae 158².
 fiducialis: 147².
 figura: figurarum enigmata 2³.
 filius: Iesus Christus, f. tuus i 19³². 77¹⁰. 115¹. unigenitus 27². filii aduentus 193³. apostoli 3⁵. in caelos ascensio 1²⁵. corpus 1²³. 27. genetrix 149¹. membra 9³. mors 76⁴. natalicia 5². natiuitas 5³. 9². 7. nomen 15. passio 1²⁵. resurrectio 1²⁵. 96¹¹. sanguis 1²³. 100³. filio testimonium praebuerunt 12⁴. filium genuit incarnatum 148. conuertantur ad filium 79¹⁷. filii adoptionis 79¹⁰. 111³. adoptionum 200³. filiorum suorum 200¹⁰. Leui 4⁴. filiorum filii 200¹⁰. prouectus 94⁵.
 finio: 44⁷.
 finis: saeculi 193¹. uitis 85². sine fine dicentes 6³. 7⁶. sine fine percipiant 9².
 firmitas: 2⁷. fidei 9⁸. membrorum 92⁵.
 firmo: 3³. donis 201¹⁶. incommutabilitate 203⁷. operatione 50². fideles tui firmentur 32³.
 firmus: in Christo 4⁶. expectatio futurorum 84³. spes 82².
 flagellatio: 36⁴.
 flagello: meritis 201¹⁹.
 flagellum: 201²⁷. 205¹. elementi 220¹. iracundiae tuae 36¹. 44¹. 223¹. maiestatis 223². peccatorum nostrorum 201³⁶.
 flamma: caritatis 199¹. ignium 44⁸. incendii 143⁴. uitiorum 44⁸. 143¹.
 flebilis: confessio 209.
 fleo: 65⁴.
 fletus: lugentium 100². supplicantium 201²⁹.
 flos: 2⁵.
 fluctuo: inter mundi turbines 204³³.
 fluctus: 131¹.
 fluentum: caeleste 219². 3.
 flumen: 85⁷.
 foedus: nuptiarum 200³. 7. humanae reconciliationis 93¹.
 foetor: 81.
 foetus: 90¹.
 fons: 85¹. diuinus 85⁴. uiuus 85⁶. saliens in uitam aeternam 206¹. aquarum tuarum 84⁶. baptismatis 79¹⁰. 85¹. 3. 92¹. 94⁴. 96². benignitatis 219³. uitae 84⁵. ad fontes 88⁸. 89⁸. 90⁵. 91⁵. 92⁵. 125⁵. ascensus fontis 111 tit.
 foras: 18².
 forma: 6². 96¹⁶. totius iustitiae 3⁶. totius uirtutis 4⁶.
 formido: aduersa 23¹. flagella 223².
 formo: 1³¹.
 fortis: 166². in sua confessione 133¹. fortia confundas 24¹.
 fortitudo: laborantium 79¹². fortitudinis spiritus 86.
 foueo: cunctis adiumentis 204²⁹. continuis auxiliis 162³. foueat confessio 157¹. f. nos praesidia 144¹.
 fragilis: 3⁵. sexus 28¹.
 fragilitas: 58². humana 44². 199³. 201³⁵. 202³⁵. fragilitatis adiutor 11⁶. substantia 108⁴. subsidium 70². f. nostra 164¹. 204²⁶. con-

cede fragilitati praesidium 147 3.
 pro nostra fragilitate 163 1.
 frango: panem 1 24. prauitatem nostrae uoluntatis 110 1.
 frater: Aaron 77 9.
 fraus: diabolica 79 14. 85 5.
 frequens: frequentioris officii sacramenta 3 4.
 frequentatio: mysterii 192 3.
 frequento: munus caeleste 42 4. natiuitatem domini 6 5. sollemnia 125 8.
 fructifer: lignum 77 6.
 fructuosus: affectus 65 1.
 fructus: 74 3. 77 6. tricesimus 221. laetitiae 95 2. operis boni 41 2. 42 1. diuini 202 19. uuae 138 4.
 fugio: contactus illicitos 200 9.
 fulcio: Theodori oratione 175 1.
 fulgeo: 40 1. in mente 7 2. in moribus 4 6.
 fulgor: auri 2 5.
 fundamentum: apostolicum 183 3.
 fundo: ecclesiam 129 6. uniuersa 79 4. — fundimus preces maiestati tuae 200 4.
 furor: hostium 113 3.
 futurus: bonum 72 4. malum 1 32. 146 2. munus 77 7. remedium 27 4. subsidium 166 1. uita 144 3. futurorum expectatio 84 3.

G.

Galilaea: 85 8.
 gaudeo: 5 2. 6 5. 74 4. 96 17. intercessione 132 1. meritis 102 1. perpetua pace 18 1. participatione 159 3. suffragiis 180 2. de consolatione 100 4. 112 1. de festiuitate 187 1. de natalicia 184 7. de propectibus filiorum 94 5. de societate 139 1. de uirtute 107 1. in celebritate 12 4. in tua deuotione 202 53. sub pietate 64 4.
 gaudium: gaudia aeterna 91 1. 94 1. 115 4. 198 2. caelestia 96 8. 174 3. mansura 9 8. paschalia 91 2. profusa 111 3. sempiterna 92 3. spiritualia 125 1. gaudii causa 95 2. praecursor 125 6. gaudia quaerere 38 4. gaudiis perfrui 6 1.
 gemino: geminata laetitia 126 1.
 gemitus: populi 201 1. 29.
 gemma: gemmarum nitor 2 5.
 generatio: 200 3. diuina 8 5. Iohannis baptistae 125 3. generationes multiplica 85 3.
 genetrix: dei 1 21. 32. 6 4. 31 1. 87 4. 147 2. 3. 148. 149 1. 2. 3. 155.
 gens: 85 8. 110 7. gentes innouandae 85 3. comprimantur 79 8. gentes in Christo 79 2. gentium dispersio 110 6. electionis primitiae 18 3. gentium doctor 33 1. diuersitas 92 1. inluminator 18 1. multitudo 130 1. salus 84 2. uocatio 84 4. gentibus praedicare 128 5. reuelare 17 1.
 genus: humanum 7 5. 14 1. 73 1. 110 1. 159 1. 197 1. 200 5. regium 96 1.
 Georgius: 99 1. 2. 3.
 germanus: 126 1.
 gero: 164 4. humiliter 152 3. ministerio 2 1. 85 1. specie 166 3. quod temporaliter gerimus 115 4.
 Geruasius: 122 1.
 gigno: 7 4. quae genuit filium tuum 148.
 gloria: caelistis 77 11. 149 3. pontificalis 2 4. nominis tui 32 1. 79 18. resurrectionis 31 4. 225 2. salutaris 159 2. gloriae dextera 108 4. splendor 18 7. templum 115 2. gloriae tuae famulantur 2 3. ymnum canimus 6 3. 7 6. concinunt 111 3. — gloriam gentibus praedicare 128 5. quod contulit gloriam 152 2. — ad gloriam prodesse 184 4. uenire 135 1. in gloria tua tecum coaeternus 17 4. sempiternus 9 8. pro gloria celebrare 130 2. 3. tibi est g. 1 30. gloria in excelsis deo 1 1.
 glorificatio: Iohannis et Pauli 126 1. glorificationis ornamenta 2 5.
 glorifico: deum patrem 79 1.
 glorior: munere 202 7. natiuitate 9 2. te auctore et gubernatore 49 4. triumphis 174 3. de tuis beneficiis 201 6.
 gloriosus: ascensio 1 25. 108 2. confessio 132 1. 175 1. intercessio 22 1. 104 1. Maria 1 21. 32. 6 4. 87 4. martyr 133 1. prex 150 1. gloriosos reddere 10 2. gloriosius operari 12 4. praedicare 87 3.
 Gordianus: 105 1. 2. 3.
 gradale: 1 1.
 gradior: 146 1. ad te 28 1.
 gradus: 79 6. inferior 4 6. sacerdotalis 3 3. trini gradus 4 4.
 gratia: caelestis 51 4. 156 1. 202 51. diuina 207 2. sacerdotalis 2 2. 3 2. septiformis 4 6. mater 85 4. baptismi 82 2. 205 3. benedictionis 4 1. 96 3. deuotionis 73 2. fidei 93 5. pietatis. 100 2. spiritualium gaudiorum 125 1. resurrectionis 76 2. 77 1. 88 3. uisitacionis 188 1. gratiae auxilium 49 1. 192 1. cornu 2 2. effectus 207 2. impetus 85 3. munus 4 6.

79⁶. 198⁵. plenitudo 94⁴. protectio 96⁷. sacramenta 77⁷. uirtus 3². gratiarum actio 138⁴. 154³. 204¹⁸. gratiae promissae signatus 81. gratias agere 1¹⁸. 24⁶. 6³. 7⁵. 6³. g. de muneribus exhibere 165³. gratiam largiri 2⁵. praestare 199³. sumere 85³. gratia dignus 68¹. repleri 1²⁷. ad gratiam uocare 83². per gratiam renati 111¹. gratia largiente 6².
 gratulor: aeternitatis effectibus 95⁵. temporali officio 141³. de tua uenia 223². per mysteria paschalia 94².
 gratus: munera 57². 139². preces 63². seruitus 202³⁸. gratior maiestati tuae 72¹.
 grauis: famula uerecundia grauis 200⁹.
 grauo: delictis 51². grauat pondus propriae actionis 22¹.
 Gregorius: papa tit. 30¹. 2². 3³.
 grex: electorum 1²². gregis humilitas 96⁸. gregem non deseras 128³.
 gubernaculum: sedis apostolicae 224³.
 gubernatio: 202²¹. clemens 204³³. clementissima 199³.
 gubernatio: 9². plebem 202⁵⁶. gubernatur te auctore 79⁴. munere 202³⁷. precibus 129⁷. rectoribus 128³. prouidentia spiritus 117¹.
 gustus: laetamur gustu 39³.

H.

habeo: sursum corda ad dominum 1¹⁸. dona accepta 1¹⁹. 26⁶. fiduciam 158².
 habitaculum: aeternum 197³.
 habitatio: habitatione praeclara 195 *cf. praef. p. XXXV.*
 habito: in aulam uirginalem Mariae 147¹. nos 115². in caelestibus 108¹. habitantium incolomitas 207³.
 habitus: indumenti sacerdotalis 2³. sacerdotii anterioris 2⁴. religionis 212.
 haereticus: prauitas 79¹⁴. oremus pro haereticis 79¹³.
 helemosyna: 72 tit.
 hereditas: 84⁴. aeterna 93⁴. benedictionis aeternae 4⁴.
 heremus: 3⁴.
 Hermes: 152¹. 3³.
 hic: calix 1²⁴. corpus 1²⁴. dona 1¹⁹. munera 1¹⁹. oblatio 1²². panis participatio 1²⁷. sacrificium 1¹⁹. 20⁶. haec 1²⁴. 27³⁰. hoc est introitus 1¹. huic 197⁴. 5⁵.
 hilaritas: uultus 220².

hodie: 1³¹. 7⁶. 8⁵. 77⁴. 83². 198⁴.
 hodiernus: festiuitas 6². 9⁴. 126¹.
 natiuitas 7⁴. traditio 77². dies 27². 31². 96¹⁷.
 homo: 84¹. 3³. 85¹⁰. ad imaginem dei factus 200⁶. genitus 7⁴. regenerandus 85⁴. uetus 96¹⁰. homines diuini sensus ignari 4⁵. hominum ministeria 169¹. deus uerus et homo 31³. deus homo genitus 7⁴.
 honor: 1³⁰. 77¹⁰. congruus 185³. debitus 125². iustorum 139². ministerii 198⁴. principii 85¹⁰. sanctorum 151². 154². uestium 2⁴. honorum auctor 3³. dator 4³. deus 2³. honorem da deo 83². Iesu Christo 83². spiritui sancto 83². honore alicuius sacrificium exhibetur 142². quos honore prosequimur 169³.
 honorabilis: 125¹.
 hortamentum: 123¹.
 hostia: 2⁸. deuotionis 188². immaculata 1²⁵. 26⁶. laudis 46². 69². 146². 169². 178². 198³. placationis 41³. 46². 69². 178². pura 1²⁵. salutaris 3⁴. 67². sancta 1²⁵.
 hostiarum oblationes 55². 87². 90².
 hostias adsume 19². hostia uincula nostra absoluat 21².
 hostilis: incursio 116¹.
 hostis: generis humani 7⁵. mentis et corporis 49¹. hostium furor 113³. insidiae 41⁴. seruitus 89⁹. hostibus fortiores 166². ab hoste securus 202³¹.
 humanitas: manifesta 18⁵. unigeniti 156². humanitatis particeps 9⁶.
 humanus: caecitas 212. conditio 70¹. 222. error 202⁴³. fragilitas 44². 199³. 202³⁵. genus 7⁵. 14¹. 73¹. 110¹. 159¹. 197¹. 200⁵. mens 9¹. natura 96⁷. periculum 159³. reconciliatio 93¹. salus 9⁷. substantia 9⁶. uetustas 7⁸.
 humilis: 44⁴. 193⁵. uota humilium 44⁶. humiliter deprecantes 116³. gerimus 152³. precatur 202⁵⁷.
 humilitas: gregis 96⁸. nostra 186². humilitatis exemplum 73¹. ministerium 2¹. 85¹.

I.

Iacobus: 1²¹. 102¹. 2².
 lacyanthus: 157¹. 2³.
 iam: non iam 2⁴.
 ianua: misericordiae 79⁹. 81.
 idecirco: 2⁵. 147².
 idem (= is): 106². 169².

- ideo: 83¹.
 idolum: 79¹⁷. idolorum cultura 79¹⁸.
 idoneus: 2⁷.
 ieiunium: quadragesimale 39¹. sollemne 166⁵. ieiunia dicata 49². medicinalia 42². 75². sancta 35¹. suscepta 65¹. uotiuia 62². sacrae observationis 61¹. accepta sint 68¹. grata sint 35⁴. ieiunii deuotio 117³. dona 165². sollemnia 35². ieiuniis da effectum 51¹. intenti 49¹. — ieiunia prosequi 37¹. 57¹. sanctificare 44⁹. 67¹. 69¹. ieiuniis eruditi 55¹. ieiunio purificati 50¹. *cf.* 110⁹. — per ieiunium ueniam praebes 62¹.
 ieiuno: 166². a culpa 46¹. 58¹. a uitiiis 57¹. 117⁵. 164². ieiunantium deprecatio 166¹.
 Iesus Christus: filius tuus dominus noster 76⁵. 77¹. 3⁴. 5⁵. filius eius deus et dominus noster 79¹⁷. Iesu Christi corpus et sanguis 1²³. sanguis 159¹. genetrix 1²¹. nomen 77⁵. 206¹. Iesu Christo da honorem 83¹. per Iesum Christum 1¹⁹. 32². 85⁸.
 igitur: 1¹⁹. 22². 2⁹.
 ignarus: diuini sensus 4⁵.
 Ignatius: 1²⁹.
 ignis: diuinus 116². ignium flammae 44⁸. igne spiritus nos inflammet 117². per ignem iudicare saeculum 78². 83². 85¹⁰.
 ignosco: famulorum delictis 149¹. elementer 201⁴.
 ille: 1¹⁹. 208¹. 2². 209. 210. 211. 212. 213. 214. 216. 218. 221. 223³. 224². 3⁶. 225¹. 2³.
 imago: homo ad imaginem dei factus 200⁶. natura ad imaginem tuam condita 85¹⁰.
 imber: inundantia imbrum 220².
 imbuo: mysteriis caelestibus 113³.
 imitatio: 23¹. 132¹. 175¹. imitationem adquirat sancta plebs 4⁶.
 imitatrix: sanctarum feminarum 200⁸.
 imitor: 10¹. actiones 173¹. actus 19¹. exemplum 73¹. uitae exempla 30³. famulatum 199¹. uirtutes 98¹. uirtutem passionis 140¹. affectu 93¹.
 immineo: imminere tibi poenas, i. tibi tormenta 83¹. mala imminencia 29¹. 89⁷. 149³. pericula 53⁴. 185¹.
 immolo: 17². hostias 68². 146². 188². oblationem 30². pascha 87³. sacrificium 38². 91². 199³.
 immortalitas: *vide* immortalitas.
 impedimentum: mundi 212.
 impendo: auxilium 151¹. 189². 204⁷. misericordiam 141¹. 201³⁰. subsidium 27³. 184⁵. uictum 59⁴. dignanter 93⁵.
 imperator: oremus pro imperatore 79⁷.
 imperium: Romanum 79⁸. tuae maiestatis 85³.
 impertio: hilaritatem uultus 220². munus caelestis gratiae 156¹.
 impetro: beneficia 202¹³. propitiationem tuam 55¹. misericordiam 160¹.
 impetus: gratiae tuae 85³.
 impleo: 47¹. 110². desideria 43³. expectationem 27⁵. mundum gloria tua 18³. orbem secundis praedicatoribus 3⁵. sacramentum pietatis tuae 96¹². benedictione 200¹. effectu uirtutis 2¹. 85¹.
 imploro: 149³. 157³. 188³. 198³. auxilium 183¹. indulgentiam 28⁴. purificationem mentibus 183². saluationem 56³.
 impono: munera huic altari 197⁵.
 impugno: 204²³. impugnari peccatis 63⁴.
 impugnatio: 207³.
 impugnator: 85⁶.
 in: *c. acc.* 1²⁴. 25²⁷. 31³¹. *c. abl. tit.* 1¹. 21²¹. 22²³. 23²⁷. 30³⁰. 31³¹. 32³². 2².
 inbecillus: mentes 78¹.
 incarnatio: Christi filii tui 31⁴. unigeniti tui 10⁵. uerbi 9⁵.
 incarno: incarnatus filius 148. incarnatum uerbum 6³. 7³.
 incedo: per uiam salutis 123¹.
 incendium: flammae incendii 143⁴. incendia tormentorum 143¹.
 incertus: 202³⁵.
 incessans: incessanter affligimur 76¹. agnoscat 18⁷. explemur 59³.
 inchoo: ieiunia 37¹. ieiuniis 35¹.
 incipio: 205³. ad te 44⁷. incipit sacramentorum tit.
 inclino: aures 85². 201³⁶. 225¹. cornu gratiae sacerdotalis 2². inclinantes se maiestati tuae 35⁵. se tuae dexterae 202³⁴.
 incolumis: 79³.
 incolumitas: habitantium 207³. spes incolumitatis 1²⁰.
 incommutabilis: uirtus 110⁴.
 incommutabilitas: 203⁷.
 incrementum: 212. incrementa caelestia 197³. corporalia 18⁵. deuotionis sacrae 202³⁷. naturae 3³. obsequii 198⁴. pacis 156¹. creatura incrementis adulta 213.
 incurro: culpam 201³⁰.
 incursio: hostilis 116¹. diaboli 206¹.

- incursus: erroris 96₂. impugnatoris 85₆.
 indesinens: indesinenter expedit 64₃. 177₂.
 indigeo: 3₅.
 indignatio: 201₃₄. 204₂₈. indignationis ira 201₄. 20₂₀. 21₂₁. 23₂₃.
 indignus: 197₆. famulus 191₃. 198₁. nos indigni 198₄. 199₃. 4₄. 204₃₆. exsequendis mysteriis 85₂.
 indo: suavitatem 85₇.
 induco: in temptationem 1₃₁. in ueritatem 115₁.
 indulgentia: culparum 67₁. delictorum 62₁. tuae misericordiae 201₂₀. pietatis tuae 100₆. propitiationis tuae 192₁. indulgentiae subsidium 166₅. indulgentiam imploret 28₄. consequantur 85₆. largire 95₄. obtineat 12₂. percipere 75₁. sentire 167₁. tribuas 201₃. populis tuis indulgentia consulis 198₂.
 indulgeo: donum consecrationis 4₁. fiduciam 46₄. fletibus misericordiam 201₂₉. participationem caelestis conuiuii 168₃. portum nauigantibus 79₁₁. ueniam peccatorum 201₆.
 indumentum: sacerdotale 2₃.
 induo: signo sapientiae indutus 81.
 ineffabilis: modus 200₃. prouidentia 56₁. sacramentum 64₁. 96₇. 12₁₂.
 infans: 83 tit. 86.
 infantia: 85₄. noua i. uerae innocentiae 85₁₀. saluatoris 18₅.
 inferus: 1₂₅. gradus inferior 4₆.
 infernus: portae 129₆.
 infero: 77₁.
 inficio: 85₅.
 infidelitas: 96₅.
 infirmitas: 74₁. 171₁. 203₆. 204₁₄. corporis 77₅. 208₂. infirmitatis auxilium 116₃. reatus 201₂₃. conscii 64₄. infirmitati adiumenta largire 3₅. — infirmitatem munit 200₉. respice 22₁. 158₁.
 infirmo: 79₁₁.
 infirmus: 205 tit. 206 tit. 208 tit. infirma mundi eligis 24₁. infirmis tribue opem 201₂.
 inflammo: 117₂.
 influo: 2₆.
 infula: sacerdotalis 199₄.
 infulgeo: infulsit lux 6₃.
 infundo: auribus 11₇. cordibus 53₁. lumen cordibus 18₁. spiritum caritatis nobis 37₃. spir. sanctum 117₁. gratiam 31₄. faciem terrae aridam fluentis caelestibus 219₂. terram

aquis 219₁. 3₃. sacramenti libatio infundat penetralia cordis 51₃.

infusio: spiritus sancti 111₆. unguenti 77₉.

ingratus: 199₃.

ingredior: sacramentum regenerationis 85₁₀. domum tuam 195.

inhabitatio: potentiae 197₁.

inhaereo: 78₁. bonis operibus 50₄.

inimicus: latens 207₃. inimici potestas 76₂. 207₁. uirtus 206₁. inimicos diligere 10₁. effugare 80. eradicare 207₁. inimicus incipiat triumphare 205₃. praeualeat 205₂.

iniquitas: 25₁. 37₄. 194. 204₅. 36₃₆. iniquitatis meritum 201₁₀. profundum 204₂₂. iniquitatem auferat 79₁₇. ab iniquitate custodi 54₄. emundes 100₄. iustificari 125₇. resurgamus 147₃. ex nostra iniquitate reos esse 181₁.

initio: 87₂.

initium: 226. fidei 92₆. religionis 9₇. — sacrificium quadragesimalis initii 38₂. ab initio electi Leui filii 4₄.

inlaesus: 136₁. inlaesum propositum uirginitatis 215.

inlibo: inlibata sacrificia 1₁₉.

inlicitus: contactus 200₉.

inlumino: 203₁. 2₂. 3₃. doctrinis 11₁. lumine intellegentiae tuae 82₁. splendore gloriae 18₇. inluminet mentes nostras paraclitus 115₁.

inluminator: omnium gentium 18₁.

inlustratio: ueri luminis 6₁. sancti spiritus 111₁. 2₂.

inlustro: corda fidelium 69₁. ecclesiam 11₁. mentes 41₅. 193₅. sacratissimam noctem gloria resurrectionis 87₁. templum 197₁. tenebras mentis nostrae 188₁.

immaculatus: hostia 1₂₅. 26₂₆. uterus 85₄.

inmeritus 163₂. 198₃. nobis inmeritis 198₅.

inmoderantia: 70₁.

immortalitas: 17₃. immortalitatis largitor 8₅. munus 78₃. immortalitate uestiri 96₁₂.

immunditia: 207₂.

inmuto: 212.

immundus: spiritus 85₅.

innitor: in sola spe gratiae 51₄. 202₅₁.

innocens: 200₁₀. creatura 85₆. martyr 12₁.

innocentia: innocentiae noua infantia 85₁₀. puritas 4₆. restitutor 48₄.

- innocuus: 10².
innouatio: spiritus 88⁷.
innouo: 96^{7, 16}. corda 9⁴. gentes 85³.
omnia 4³. spiritum sanctitatis 3⁶.
innumerus: errores 202⁴². linguae
111⁴. multitudines 3⁴.
inprimis: 1^{1, 19, 21}. 87⁴.
inquirō: uitam peccatorum 79¹⁸.
inrigo: terram beneficiis 219¹.
inruo: uitia inruentia 117⁵.
inseparabilis: adiutorium mulieris
200⁶.
insero: 9⁸.
insidiae: 207³. hostium 41⁴. totius
noctis 203².
insidior: 78². 85⁵.
insinuo: morum censuram 3⁶.
insolubilis: uinculum pacis 200³.
inspiratio: caelestis 110². fideles tua
inspiratione conpuncti 202¹⁵.
inspiro: te inspirante 96¹³. 202³³.
215.
instauro: nos 74⁴. instauret nos no-
uitas sacramenti natalis 7⁸.
instituto: ieiuniis 42². 75². Moysen
de habitu indumenti sacerdotalis 2³.
ex uno 200⁶.
institutum: 200^{5, 11}. aeternum 64¹.
sacri mysterii 188². instituta sacra-
mentis mysticis creuerunt 3³.
institutio: diuina 1³¹.
institutor: populi 63⁴.
insto: pericula instantia 155.
instruo: mentes 39¹. exemplis 102¹.
ornamentis glorificationis 2⁵. paginis
testamenti 84³.
integritas: fidei 217². matris 156².
intellectus: 7⁶. intellectus spiritus 86.
intellectum auge 79¹⁰.
intellegentia: 11⁷. purificatae mentis
17⁵. sensus 2³. intellegentiae tuae
lumen 82¹.
intellego: 2⁴. misericordiam 84³.
intemeratus: uirginitas 6⁴.
intendo: 4⁵. 35⁵. 204^{30, 34}. pia
corda 204⁴. deuotionem populi 41².
nos 106². supplicationes nostras
170¹. uota 162¹. 180². caelestibus
disciplinis 193⁴. sacris doctrinis
202²⁵. ieiuniis et orationibus 49¹.
bonis operibus 204²⁴. sacrificiis
36².
intercedo: pro nobis 14¹. pro peccatis
nostris 147². intercedente Aqua
24². Maria 1³². 27⁴. passione
filii 74¹. Sebastiano 23³. Stephano
10³. Georgio 99^{2, 3}. intercedenti-
bus sanctis 122^{2, 3}.
intercessio: 11⁵. 31¹. 138⁵. apostolica
128⁴. nostra 133¹. pia 157¹. 161³.
Fabiani 22¹. Iohannis apostoli 104¹.
merita et i. 99¹. intercessionis
auxilium 147³.
intercessor: pro nobis existat 10⁴.
sit 184¹.
interior: interiora repleat 2⁶. interius
assequi 27¹. operetur 44⁹. interius
exteriusque custodi 45¹.
interitus: sempiternus 83¹.
interpello: pontifex summus inter-
pellans pro nobis 96³.
intersum: festiuitati 147¹.
interuenio: interueniens paschalis festi-
uitas 90⁶. paschalis solemnitas
96¹⁸. angelicum suffragium 169².
interuentio: 7⁷.
interuentor: Andreas pius i. 184⁶.
intimus: aspersio roris 111⁶.
intra: consortium 1²⁹. consortio 138³.
introeo: regnum tuum 96⁸. ad sacro-
sancta mysteria 199³. ad sancta
sanctorum 194.
introitus: 1¹. regni caelestis 96^{6, 15}.
intueor: intueri ecclesiae dona 17².
familiam tuam 129⁷.
intuitus: purus 97².
intus: reformari 18².
inuenio: beneficia propitiationis tuae
202³⁸. gratiam 65⁴. paratam man-
sionem 193². quaesita 38⁴. per-
petuam uitam 202²¹. inueniri in
Christo Iesu 79⁹. in illius forma
6². stabiles 48⁴.
inuictus: pietas 202²².
inuideo: incolomitati habitantium
207³.
inuiolabilis: firmitas 9⁸.
inuisibilis: effectus 108⁵. potentia
sacramentorum 85⁹. amor inuisi-
bilibium 6³. inuisibiliter 197¹.
inundantia: imbrium 220². pluuiarum
138⁴.
inundo: 220¹.
inuocatio: nostra 207². nominis 207³.
inuoco: nomen tuum 197².
Iob: 205³.
iocundus: 147¹. uultus 77⁸.
Iohannes: baptista 77¹⁰. 85⁸. 123^{1, 2}.
124^{1, 2, 3}. 125^{1, 3, 4, 5, 7, 8, 9} apostolus
1^{21, 29}. 11⁷. 104¹. euangelista 11
1^{4, 5, 6}. euangelista apostolus 11⁸.
Iohannes et Paulus martyres 1²¹.
126^{1, 2}.
Iordanes: in Iordane baptizatus est
85⁸.
Iordanicus: undae 77¹⁰.
ipso: 1³⁰.
ira: 201³⁴. 223². indignationis tuae
201^{4, 20, 21, 23}.

iracundia: iracundiae flagella 36 1.
 44 1. 223 1. terrores 223 3.
 irascor: 65 4. 92 4. 201 4.
 is: 1 24.
 Israhel: 110 4.
 iste 206 4.
 ita: 8 3. 27 2. 5. 141 3.
 item: 1 1. 2. 24.
 iter: 218.
 Ithamar: 3 4.
 iubeo: noces admitti 1 18. cessare ter-
 rores 220 1. munera dicanda consti-
 tuti 70 2. eripi et numerari nos in
 grege 1 22. consortem esse sanctorum
 225 1. migrare de hoc saeculo 225 1.
 perferri haec 1 27. terram producere
 fructifera ligna 77 6. Aaron uestiri
 mystico amictu 2 3. iussit discipulis,
 ut credentes baptizarentur 85 8.
 iussa a te cognouimus 110 2.
 Iudaeus: oremus pro perfidis Iudaeis
 79 15.
 Iudaicus: perfidia 79 16.
 Iudas: 77 1.
 iudex: ueniens 5 1.
 iudico: uiuos et mortuos 78 2. 83 2.
 85 10. aduenit iudicandus 96 4. ad-
 ueniat iudicaturus 96 4.
 iudicium: caeleste 4 5. tuum 167 1.
 iudicii dies 83 1. iudicium consequi
 201 1. dei iudicio uniuersa fundan-
 tur 79 4. ad iudicium peruenire
 63 3.
 iugiter: 157 1. 204 6. 24. 27. i. exsequi
 68 3. facere 64 2. immolare 188 2.
 inspirare 96 13. laetificare 154 1.
 uiuere 203 5.
 iugum: i. blandum concordiae 200 3.
 dilectionis et pacis 200 8. peccati
 8 1. 191 2.
 iungo: 200 5. consortio maritali 200 8.
 uni toro 200 9. iungitur mulier uiro
 200 7.
 ius: iura regnorum 79 8.
 iustifico: peccatores 199 3. nos spiritu
 125 7.
 iustitia: uerberum 201 31. iustitiae fi-
 ducia 158 2. forma 3 6. iustitiam
 operari 201 26. sectare 46 1. 58 1.
 iustus: 62 1. Abel 1 26. Symeon 27 5.
 iusta desideria 43 3. honor iusto-
 rum 139 2. mors iustorum 56 2.
 iuste affligimur 32 1. irascere 201 4.
 meremur iram 201 4. mala 158 1.
 uerberas peccatores 201 35. iustum
 est 1 18. 6 3. 7 5. 6. iustissima pietas
 tua 82 1.
 iuuenilis: aetas 213.

K.

Kyrie eleison: 1 1.

L.

labes: peccatorum 202 23.
 labor: hominum 222.
 laboriosus: certamen saeculi 224 1.
 laboro: 79 12. diuturnis calamitatibus
 201 9. tribulationibus 61 4. in in-
 firmitate corporis 208 2.
 lacrima: populi lacrimas respice 201
 4. 23.
 Laetania: agitur 1 1.
 laetifico: ciuitatem 85 3. nos annua
 expectatione 5 1. nos sollemnitate
 26 1. 91 1. sanctorum commemo-
 ratione 154 1. laetificet nos bene-
 dictio de martyrum sollemnitate
 26 2. deuotio 62 2. corda nostra
 125 6.
 laetitia: 201 13. aeterna 31 3. 139 1.
 perpetua 94 2. huius diei 11 3.
 ereptionis nostrae 88 8. geminata
 126 1. laetitiae fructus 95 2. oleum
 77 10. laetitiam sumere 125 3.
 laetor: 150 1. perpetuo aspectu 141 3.
 decore iuuenilis aetatis 213. deu-
 otione 202 54. festiuitate 184 4.
 fecunditate 92 5. fidei integritate
 217 2. passione 20 1. annua sollem-
 nitate 21 1. ueneratione 170 3. de
 aduentu 193 6. in tua benedictione
 47 4.
 laetus: tibi descriuat 81. laeti sus-
 cepimus 5 1. laetiores de nostris
 temporibus 193 4.
 langor: langoribus medere 47 4. lan-
 guoribus (?) 202 6.
 laqueus: delictorum subripientium
 202 44. satanae 81.
 largior: 6 2. 44 4. 66 1. 95 1. 166 3.
 193 5. 201 8. adiumenta 3 5. aug-
 mentum fidei 9 2. benignitatem 49 4.
 coronam aeternam 93 5. dona 108 7.
 221. gratiam 2 5. gratiam resur-
 rectionis 77 1. honorem mysterii
 198 4. indulgentiam 67 1. 95 4.
 pacem 113 1. praemia beatitudinis
 aeternae 189 1. crescere 4 4. sensi-
 bus nostris, ut confidamus 76 4.
 largitas: celer 202 33. 58. donorum
 42 3. gratiae 96 6. 202 2. indul-
 gentiae 201 32. 202 58. misericordiae
 223 3. muneris 3 2. 72 3. pietatis
 100 1.
 largitor: 200 2. immortalitatis 8 5.
 ueniae 1 29. 138 3.
 largus: benedictio 174 2.
 lateo: nec te latet satanas imminere

- tibi poenas 83¹. latens inimicus 207³. latendi licentia 78². latendo subripiat 85⁵.
- latitudo: mundi 110⁷.
- latro: confessionis suae praemium sumpsit 77¹.
- latus: de suo latere produxit te 85⁸.
- lauacrum: salutiferum 85⁶. regenerationis 78¹. 79⁹.
- lao: aqua 77⁹. undis Iordanicis 77¹⁰. corpora lauanda 85⁹.
- laudo: laudant angeli 1¹⁸.
- Laurentius: 1²¹. 100¹. 141^{1. 2. 3.} 142^{2. 3.} 143^{1. 2. 3. 4.} 210. leuita 142¹.
- laus: nominis tui 79¹⁸. hostia laudis 46². 69². 146². 169². sacrificium laudis 1²⁰. 152². 163². in tua laude deuoti 90⁵.
- lectio: 85⁹. XII lectiones 44 tit. 117 tit. 166 tit. 191 tit.
- lector: 79⁵.
- lectus: aegritudinis 208¹.
- legitimus: societas 200¹¹.
- lego: euangelium 1¹.
- Leo: papa 127^{1. 2. 3.}
- letania: 1¹.
- Leui: L. filii 4⁴.
- leuita: Laurentius 142¹. Stephanus 10⁴. leuitarum officia 3³.
- leuo: 77⁴. 194 tit.
- lex: mirabilis 4⁴. conubii 200². peccati 196¹¹.
- libamen: 197⁵. corporis et sanguinis 132³.
- libatio: sacramenti 38³. 51³. 190³.
- liber: a peccato 1³². a peccatis 202³¹. liberae mentes 201⁷. 202²⁸. 204². liberiores animi 92⁴. libera familia 202⁵⁰.
- libero: 185¹. 191². misericorditer 32¹. ab aduersis 9⁸. cf. 135¹. 190¹. ab Aegyptiis 84². ab hostibus 49¹. ab idolorum cultura 79¹⁸. ab incursu impugnatoris 85⁶. ab insidiis 41⁴. a malo 1³¹. a malis 1³². 55⁴. 89⁷. 149³. a noxa 207³. a peccatorum nexibus 159¹. 163¹. a periculis 108². a perturbationibus 202⁵⁵. a terroribus iracundiae tuae 223³. de profundo pelagi 131¹. de infidelitatis tenebris 96³. Vincentii intercessione 25¹. patrocinio 11². per passionem 76¹. liberet nos unigeniti noua natiuitas 8¹.
- libertas: perfecta 89¹. secura 202⁹. uera 93⁴.
- licentia: latendi 78².
- licet: 85². disiungi 200⁶. Deus qui licet sis magnus 12⁴.
- lignum: uiride 77⁵. ligna fructifera 77⁶.
- ligo: ligandi clauas 129⁵.
- lingua: 12¹. linguae innumerae 111⁴. linguarum diuisio 110⁶.
- lino: chrismate salutis 85¹¹ (*bis*). 206³.
- Linus: 1²¹.
- liquor: pinguisimus 77⁶.
- locus: fidelis 207². refrigerii lucis 224⁵. nullus nequitiis sit 78². nihil loci habere 85⁵.
- longaeuus: 200⁸. 200¹¹.
- loquor: 12^{1. 4}.
- Lucia: 1²⁹. 187¹.
- lugeo: lugentium fletus 100².
- lumen: aeternum 110⁴. caeleste 97². splendidum 18¹. uerum 6¹. aeternitatis gratiae 212. tuae claritatis 41⁵. tuae uisitationis 193⁵. intellegentiae 82¹. ueritatis 9¹. — luminis ammixtio 85⁴. claritas 18³. deus 82¹.
- lux: perpetua 203⁴. uera 7⁶. l. caelorum 9⁴. claritatis 6³. gratiae 27¹. immortalitatis 17³. lux tuae lucis 111¹. uerbi tui incarnati 7². ueritatis 79¹⁶. 145³. uirtutis 96⁵. lucis mysteria 6¹. regio 225¹. in tua luce uiuamus 203⁵.

M.

- maceratio: carnis 40¹.
- macero: temporaliter 71¹. macerantur per abstinentiam 41².
- macula: maculae peccatorum 8². 39². 85¹⁰. 128².
- maeror: de maerore gaudium misericordiae consequi 201²².
- maestus: maestorum consolatio 79¹².
- magnifico: magnificet te sollemnitas 56¹.
- magnus: magna uirtus 192¹. festiuitas 193⁴. m. in magnis 12⁴. maiora remedia 202¹⁹.
- magus: tres magi 18¹.
- maiestas: diuina 1²⁷. tua 35⁵. 154¹. 166¹. 184¹. maiestatis dextera 41^{1. 6}. flagella 223². gratia 4². imperium 85³. oculi 27³. 73². propitiatio 67². uirtus 217². maiestati commendet 160². plebs m. tuae fit gratior 72¹. m. fundimus preces 200⁴. offerimus hostiam 1²⁵. maiestatem exoramus 27². laudant angeli 1¹³. in maiestate aduenire 96¹². consedere 108⁶. uenire 193⁶.
- malum: mala uitiorum mortifica 12¹.

- imminetia 29¹. 89⁷. 149³. in-
 sidiantia 78². malorum nostrorum
 pondus 44³. liberare a malo 1³¹.
 a malis 1³². a malo purgare 58².
 mala nostra nos undique perturbant
 104¹. contristant 125⁶. mala prae-
 sentia et futura 146².
 mano: de paradiso 85⁷.
 mancipo: caelesti gloriae 209.
 mandatum: uitae 110⁴. mandatorum
 custodia 110³. delectationes 70⁴.
 mandatis nexu 200⁹. oboedire
 47³. 204³⁷. seruire 56⁴. manda-
 tum dare 77⁹. sectari 202².
 manduco: ex pane 1²⁴.
 maneo: in actione gratiarum 154³.
 in te 4³. nobiscum ad consum-
 tionem saeculi 108⁶.
 manifesto: omnia 7⁶. manifestata
 natiuitas 18⁶.
 manifestus: effectus 77⁸. humanitas
 18⁵. m. apparuit discipulis 108³.
 manifestissime comprobare 77¹⁰.
 mansio: sibi parata 193⁴. perpetua 195.
 manus: dextera 212. angeli 1²⁷. no-
 centium 76⁵. accepit panem in
 manus suas 1²⁴. accipiens calicem
 in manus suas 1²⁴. in manu tua
 dies nostri 198⁴. in cuius manu
 sunt 79⁸.
 Marcellianus: 121^{1, 2}.
 Marcellinus: 1²⁹. 120¹.
 Marcellus: 20^{1, 2}.
 Marcus: 121^{1, 2}. confessor atque
 pontifex 170¹.
 Maria: semper uirgo 27⁴. semper
 uirgo genetrix dei et domini nostri
 Iesu Christi 1^{21, 32}. 6⁴. 87⁴. —
 Mariae uirginalis aula 147¹. partus
 9^{3, 5}. uirginitas 6⁴. 14¹.
 maritalis: consortium 200⁸.
 Martinianus: 132¹.
 Martinus: 177¹.
 martyr: Agna 24¹. Anastasia 7¹.
 Fabianus 22^{1, 2}. Marcellus 20¹.
 Prisca 21¹. Sebastianus 23^{1, 3}.
 Stephanus 10³. 137^{1, 2, 3}. marty-
 rum memoria 1²¹. primitiae 10⁴.
 sollemnitas 26². martyres cogno-
 uimus 133¹. unxisti 77^{5, 11}. partem
 donare cum martyribus 1²⁹. inter-
 cedente beato martyre illo 223³.
 martyrium: Andreae 184⁷. martyrii
 merita 143⁴. uictoria 28¹. uirtus
 7⁵. m. sumpsit principium 56².
 mater: sancta m. ecclesia 79¹³. gratia
 m. 85⁴. uirgo 9⁸. matris integritas
 156².
 maternus: materna uiscera 125⁷.
 Mattheus 1²¹.
 Matthias: 1²⁹.
 maturitas: 138⁴.
 matutinalis: oratio 203 tit. 204 tit.
 matutinus: uigilia 84².
 Maximus: 98¹.
 medella: aeternitatis 87². animarum
 117³. medellam deprecor 205¹.
 praebeat 67³. ad medellam profi-
 ciant 35⁴. 130³.
 medeor: corporibus et mentibus 166¹.
 langoribus 47⁴.
 medicina: perfecta 80. anima medi-
 cina saluata 208².
 medicinalis: ieiunia 42². 75². parsimonia
 70¹.
 meditor: rationabilia 202³⁶. quae
 sancta sunt 203⁵.
 medius: in medio templi tui 185³.
 Melchisedech: 1²⁶. 197⁵.
 melior: 19¹.
 membrum: membra filii tui 9³. mem-
 brorum distinctio 4⁴. firmitas 92⁵.
 inter membra numerari 58³.
 memini: memento domine 1²⁰. 224⁴.
 memor: 1²⁵. 201³⁵.
 memoria: 17⁴. memoriam uenerantes
 1²¹. 6⁴. 87⁴. in mei memoriam
 facietis 1²⁴.
 memoro: tuos pauperes 210.
 Mennas: 176¹.
 mens: deuota 154². mentes acceptae
 tibi 37². expiatae 63². humanae
 9¹. purificandae 85⁹. purificata
 17⁵. sincerae 37¹. 50¹. trium
 magorum 18¹. septuaginta uirorum
 prudentium 3⁴. subditorum tibi 2⁸.
 mentium fides una sit 92¹. mentis
 purificatae intellegentia 17⁵. oculi
 6³. ratio 84¹. sanitas 62³.
 mente secura tibi deseruire 95⁴. in
 caelestibus habitare 108¹. a uitiiis
 ieiunare 164². tibi placere 60¹.
 per fidem fulget in mente 7². in
 in corpore in mente 41². 45¹.
 (44².) 66¹. (164².)
 mensa: caelestis 55³. 149³.
 mensis: quartus 117 tit. septimus
 163 tit.
 mensura: status mensurae 200⁴.
 merco: meruimus adorare 159². aucto-
 rem uitae suscipere 14¹. mereor:
 44⁴. mala 102². 158¹. bonis
 operibus abundare 15. capere po-
 tiora 4⁶. consequi 58⁴. defendi
 50⁴. ad consortium Iesu Christi
 pertinere 6⁵. intus reformari 18².
 suscipere laetitiam 88⁸. uidere
 Christum 27⁵.
 mergo: erexit Petrum ne mergeretur
 131¹.

- meritum: actionis nostrae 59¹. beatae Anastasiae 7³. castitatis 28⁴. credulitatis 79⁴. beati Georgii 99¹. Laurentii 142². martyrii 143⁴. Petri et Pauli 131¹. pontificis 20¹. praeclarum 160¹. sanctorum 1²¹. cf. 56³. 151². meriti aestimator 1²⁹. 138³. munus 3⁶. praemium 62¹. qualitas 201¹. stipendia 77¹. suffragia 186². merita recolimus 13². merito populus augeatur 68⁴. hostiae meritis beati Felicis dicatae 19². meritis gaudemus 102¹. laetificas 99¹. meritis intercedentibus 135¹. m. protegamur 180¹. 184⁷.
- metuo: 92⁴.
- meus: 1²⁴.
- Michahel: archangelus 169³.
- migro: 149². de hoc saeculo 225¹.
- militia: christiana 35¹. caelestis exercitus 6³. 7⁶.
- minime: (= non) 1¹.
- minimus: 12⁴. 198¹.
- minister: 4⁴.
- ministerium: angelorum hominumque 169¹. humilitatis nostrae 2¹. 85¹. summi sacerdotii 2⁵. 226. sacerdotum 3⁴. ministerii opus 4⁶. honor 198⁴.
- ministra: olea 77⁶.
- ministro: officio 200¹. tibi 169¹.
- minuo: matris integritatem non minuit 156².
- mirabilis: dignatio 197⁶. lex 4⁴. sacramentum 91⁴. 110⁴. splendor 184⁷. salutare 9⁴. mirabilia operaris 12⁴. mirabiliter creasti hominem 84¹. humanae substantiae dignitatem condidisti 9⁶. operetur 85². 188². ecclesia pascitur et nutritur 91². — mirabilias redemisti 84¹. reformasti 9⁶.
- miraculum: miracula antiqua 84². coruscantia 18⁵. potentiae tuae 28¹.
- mirus: ordo angelorum 169¹.
- miser: miserorum salus 201³¹.
- miseratio: multitudo miserationum 1²⁹. tua miseratione custodi 204¹⁹. populus in tua miseratione respiret 36⁴. tua m. saluemur 201¹⁹.
- miseror: deus 69¹. 155.
- miserere: 201¹². sperantibus 65⁴. miserere nobis 1³³. populo tuo 61⁴. supplicibus tuis 62¹.
- miser cordia: tua 38⁵. consueta 46⁴. perpetua 141¹. subueniat 53⁴. misericordiae dona 21². 66². ianua 79⁹. 81. opera 79³. 93⁴. ops 1³². misericordiam intellegere 84³. im-
- petrare 160¹. a tua misericordia non repellis 79¹⁶. in misericordia confidentes 38⁵. misericordiam tuam adfuisse gaudeant 79¹².
- miserors: deus 9¹. 110⁸. 115². 200¹. misericorditer liberemur 32¹. respice preces 89⁹. nos restaura 171¹.
- miseror: miseratus 43¹. 202⁵².
- missa: 27². 77 tit. 4. 124 tit. 125 tit. 128 tit. 142 tit. 143 tit. 149 tit. 156 tit. 197 tit. Romana 1¹.
- mitigo: affectus 62². flammam 44⁸.
- mitto: Christus misit in terram spiritum sanctum 117². spiritus sanctus desuper missus 77¹⁰.
- moderamen: tuo moderamine dirigamur 202⁴².
- moderator: superne 204²⁶.
- moderor: caelestia simul et terrena 202⁴⁷. clementi gubernatione 204³³.
- modestus: auctoritas 4⁶.
- modus: ineffabilis 200³. similis 1²⁴.
- Molbi: pons 100³.
- molestia: 203⁶.
- molior: impugnare 204²³.
- monco: praeceptis 1³¹.
- monstro: discipulis 77². adesse salutorem mundi 125².
- morbus: morbos auferre 79¹¹. pellere 207².
- mori or: moriendo confessi sunt 12¹. destruxit mortem 87³.
- mors: temporalis 76⁴. 148. animae 88⁷. 9. sanctorum 161². iustorum 56¹. peccatorum 79¹⁸. mortis exitus 205³. nexus 148. non mortem, sed paenitentiam desideras peccatorum 223. mortem destruxit 87³. deincere 88¹. non uidit 27⁵.
- mortalis: uita 202⁴³.
- mortalitas: 223 tit. mortalitatis substantia 17³. tempus 78³.
- mortifico: omnia mala 12¹.
- mortuus: 225 tit. iudicare mortuos 78². 83². 85¹⁰.
- mos: mores placiti 33³. morum censura 3⁶. moribus fidem tuam uita fateatur 12¹. teneamus 95¹. in moribus clarescat 2⁵. praecepta tua fulgeant 4⁶.
- Moses: 2³. 3⁴. 77⁹. Moyses 110².
- moueo: 201³².
- mulier: septem mulieres 84³. m. iungitur uiro 200⁷. mulieris adiutorium 200⁶.
- multimodus: opus 2⁵.
- multiplio: benedictionem et gratiam 2⁷. dona 3¹. 180³. ecclesiam 84⁴.

- 90¹. 94⁵. familiam 202⁴¹. fidem
 92⁶. adoptionem filios 200³. gene-
 rationes 85³. populos 96⁶.
 multitudo: miserationum 1²⁹. populi
 59⁴. multitudines innumerae 3⁴.
 gentium 130¹.
 multus: 1²⁴. multum pluit 220 tit.
 mundo: 82². peccata nostra 62².
 seruos 78². caelestibus mysteriis
 14². potenti uirtute 74². a
 prauis cogitationibus 45¹. 101¹.
 a nostris occultis 41⁴. a cupiditate
 terrena 201¹⁶. ab offensis 95⁴.
 a peccatorum labe 202²³. perceptio
 sacramenti mundet a crimine 57³.
 mundus: totus exultat 111³. mundi
 aduersa 9². crimina 77⁷. 85².
 cursus 202⁵⁴. delicta 30². impedi-
 mentum 212. infirma 24¹. latitudo
 110⁷. ornamentum 200³. peccata
 1³³. 87³. primordia 85². pro-
 spera 23¹. saluator 8⁵. 18⁶. 125².
 salus 9⁴. turbines 204³³. mundo
 contulisti remedia 89¹. edidit salua-
 torem 6⁴. mundum imple 18³. pur-
 get erroribus 79¹¹. renouas 64¹.
 munimen: reparationis nostrae 27⁴.
 munimine tuo 63⁴. 203¹.
 munio: 33². fragilitatem 58². in-
 firmitatem 200⁹. contra omnia
 aduersa 25³. 33¹. 100⁷. auxilio
 1²¹. defensione 147¹. intercessione
 124¹. praesidiis apostolicis 129¹⁰.
 precibus 11³. protectione 51⁴.
 100⁷. 202⁵¹. robore disciplinae
 200⁹. supplicatione 170³.
 munus: aeternum 113². caeleste 42⁴.
 110⁶. copiosum 135¹. diuinum 2⁹.
 35⁵. 72³. pium 63². praesens
 84³. 114². sacrandum 183². 197².
 sacratum 171³. sacrum 4⁴. 47³.
 sempiternum 5². uotiuum 145². bo-
 nitatis et pietatis 77⁶. conpunctionis
 100¹. deuotionis 139². gratiae 79⁶.
 135¹. 198⁵. gratiae septiformis 4⁶.
 secundi meriti 3⁶. presbyterii 3¹.
 sacramenti 117⁷. muneris largitas
 3². rudimenta 184⁵. similitudo
 77⁷. muneribus aptiores 110⁹.
 munera 10². oblata 8². 58².
 111². 200². munera accipe 7³.
 accepta ferre 197⁵. accepta habere
 1¹⁹. 1²⁶. benedicere 1¹⁹. munere
 dignatus 4². ad misericordiam tuo
 munere idoneus 2⁷. tuo munere
 capiamus 164⁴.
 murra: profertur 17².
 muto: uocem 85⁹.
 mutus: animal 222.
 mutuus: dilectio 202⁴⁵.
 mysterium: 40³. 47². 66³. 186³.
 aeternum 93³. caeleste 5³. 14².
 113³. diuinum 184⁴. paschale 87².
 94². 96¹¹. prius 199³. sacrosanc-
 tum 27⁴. 199³. sacrum 144². 188².
 198¹. uenerandum 76⁴. uisibile
 108⁵. aquarum 220. baptismatis
 84⁶. conubii 200⁶. corporis et
 sanguinis sui 77⁴. pietatis tuae
 85¹. — quinquaginta dierum 110⁶.
 unius eiusdemque elementi 85².
 fidei 1²⁴. lucis 6¹. natiuitatis
 7⁴. regenerationis 96⁷. incarnati
 uerbi 6³. mysteria auxiliuntur
 nobis 10³. mysterii participes 52³.
 consortium 38³. creatura 207².
 dona 116³. effectus 220¹. operatio
 43³. portio 10⁵. summa 2⁵. my-
 steria celebrare 18⁵. 55². cernere
 97². exsequi 85². percipere 97².
 mysteriis agimus 115³. expiati 54³.
 repleti 19³.
 mysticus: amictus 2³. oblatio 171².
 operatio 4⁴. sacramenta 3³.

N.

- nares: 83³.
 nascor: nascerentur oleae 77⁶. nascens
 Christus 9¹. natus saluator mundi
 8⁵. de uirgine 9⁸. 156². in ueritate
 corporis 9⁸. ecclesia nascitur (?)
 91². n. 4).
 natalicia: adorare 5². celebrare 10¹.
 colere 21¹. 28¹. 29¹. 130¹. 139¹.
 hostiam in n. recensentes offerimus
 21². de n. gaudere 184⁷.
 natalis: nouitas 7³. natale 6 tit. 8 tit.
 9 tit. 10 tit. n. papae 198 tit.
 natio: 110⁷. barbara 79⁷.
 natiuitas: hodierna 7⁴. noua per
 carnem 8¹. recensita 5³. singularis
 7³. dei genetricis 155. 156¹. 2.
 domini 6⁵. filii 5³. 9². 7. 191².
 beati Iohannis 125¹. 2. regeneratio-
 nis 78². saluatoris mundi 18⁶.
 unigeniti 8².
 natura: 85¹⁰. aquarum 85². naturae
 rationalis incrementa 3³. humana
 96⁷.
 naturalis: emundatio 85⁹.
 naufrago: naufragans Paulus 131¹.
 nauigo: portum salutis nauigantibus
 indulgeat 79¹¹.
 ne: 1³¹.
 necessarius: uicissitudo temporum
 203⁶.
 necessitas: 79¹².
 neon: 1²⁵.
 necto: foedera nuptiarum 200³. nexa
 fidei mandatisque permaneat 200⁹.

nemo: neminem uis perire 79¹⁴. 219³.
 neque: neque—neque 1¹. nec tamen 148.
 nequitia: spiritalis 35¹. 78². diabolicae fraudis 85⁵. nequitiae discessus 85⁶. nequitiam repelle ab ecclesia 40⁴. satanas pro tua nequitia damnate 83¹.
 nexus: mortis 148. peccatorum 129⁵. 159¹. 163¹.
 Nicomedes: 119^{1. 2. 3.} 160^{1. 2. 3.}
 Nicostratus: 174¹.
 nihil: 200⁹. de nihilo 200⁶.
 Nineuita: 201¹⁷.
 nisi: 1¹.
 nitor: 38¹. 129⁷.
 nitor: gemmarum 2⁵.
 noceo: nocebit aduersitas nulla 37⁴. nocens mundus 85². manus nocentium 76⁵.
 noctu: 203⁷.
 nomen: tuum 79¹. 197^{2. 4.} Romanum 217². sanctum 77¹¹. domini tit. Iesu Christi 77⁵. 206¹. patris et filii et spiritus sancti 85⁸. Petri 128⁵. nominis confessio 92². gloria 32¹. 79¹⁸. inuocatio 207³. laus 79¹⁸. praedicator 184⁶. nomini tuo constituere militare 4⁴. munera dicanda 70². chrisma nomen accepit a Christi sancto nomine 77¹¹. nomen confiteri 204¹². sanctificare 1³¹. pro tuo nomine pati 172.
 non: 1²⁹.
 nos: 1^{18. 22. 23. 25. 29. 30. 32.} panem da nobis 1³¹. dimitte nobis debita 1³¹. miserere nobis 1³³. nos dimittimus debitoribus nostris 1³¹. ne nos inducas in temptationem 1³¹. libera nos a malo 1³¹.
 nosco: pro persecutoribus exorare 10¹. tibi est nota deuotio 1²⁰.
 nosmet: ipsos 113².
 noster: debita 1³¹. debitores 1³¹. deus 1^{18. 23. 25.} dies 1^{22. 32.} dominus 1^{18. 19. 21. 22. 27. 29. 32.} humilitas 2¹. panis 1³¹. papa 1¹⁹. pater 1³¹. patriarcha Abraham 1²⁶. seruitus 1²². supplicatio 2¹. uoces 1¹⁸.
 nouitas: natalis 7⁸. sancta 75⁴. creaturae 9³.
 nouus: altare 197⁵. creatura 91³. disciplina 110⁹. gratia 211 (? cf. *praej. p. XXXVII*) lux 6³. 17³. natiuitas 8¹. 191². testamentum 1²⁴. nouissima tempora 77⁸. populi 85¹. progenies 87¹.
 nox: haec 87³. sacratissima 6^{1. 4.} 87^{1. 4.} noctis insidiae 203². quies 203⁶. diem discernis a nocte 203⁵.

noxa: a noxa liberetur 207³.
 noxius: cuncta 71³. 202²⁷. delectationes 202¹⁵. excessus 53¹. uitia 48¹. 55¹. uoluptates 38².
 nubo: in Christo 200⁸.
 nullatenus: turbetur 116¹.
 nullus: ex nulla nostra uirtute subsistimus 177¹.
 numero: in electorum grege 1²². inter membra 58³.
 numerus: electorum 224³. meritum et n. 68⁴.
 numquam: discedo 96⁵. disiungi 200⁶.
 nuntio: angelus nuntians 31^{1. 4.}
 nuptiae: nuptiarum dies 200⁴. foedera 200³.
 nuto: nutantia corda 41³.
 nutrio: caelestibus auxiliis 35⁵. pasceitur et nutritur ecclesia paschali-bus gaudiis 91².

O.

obcaecatio: populi 79¹⁶.
 oblata: super oblata 1¹. super oblata 2⁸.
 oblatio: 1²³. 30². nostra 156². hodiernae festiuitatis 6². hostiae spiritalis 113². hostiarum 55². 87². 90². Melchisedech sacerdotis 197⁵. mystica 171². salutaris 177². seruitutis 1²². 2⁹. suscepta 65². accepta 161².
 oblectamentum: peccati 84¹.
 obliuiscor: 199³.
 oboedientia: exempla oboedientiae 110¹.
 oboedio: mandatis 47³. 204³⁷. tibi 202¹⁷.
 obsequium: rationabile 198⁴. sincerum 59³. 69².
 obsequor: nomini tuo 204²⁵.
 obseruantia: 44⁹. paschalis 37². sancta 47¹. obseruantiae disciplina 110⁹. obseruantiam exhibere 37¹.
 obseruatio: annua 38¹. sacra 60¹. 61¹. spiritalis disciplinae 4⁶.
 obtineo: 11⁵. consortia 199¹. gratiam 73². indulgentiam 12². misericordiam 201³². munus 3⁶. reuerentiam 2³. uitam aeternam 27⁵. ut huic . . optineatur effectus 197⁴.
 occultus: occulta nostra 41⁴. non fallunt te occulta 4⁵. occultorum cognitor 201⁸.
 octaua: 14 tit. 131 tit.
 oculus: oculi tuae maiestatis 27³. 73². mentis 6³. ad te intendant 204³⁰. oculos aperire 212. eleuare 1²⁴.

- odor: suavis praeceptorum tuorum 81.
 offendo: culpa 36¹.
 offensio: delinquentium 201²⁹.
 offensum: offensa cognoscimus 201²⁷.
 offensus fatigamur 201¹⁰. mundentur 95⁴.
 offero: 1²⁶. famulum 3². hostiam 1²⁵. munera 1¹⁹. 7³. 111². munera offerenda 35³. oblationem 2⁹. sacrificium 1²⁰. 37².
 offertorium: dicitur 1¹.
 officium: sollemne 17⁵. temporale 141³. pia deotionis 90². diaconii 4⁵. leuitarum 3³. debitae seruitutis 23³. officiorum dispositio 4³. sacramenta 3⁴. officio ministrare 200¹. uenerare 26¹.
 olea: oleae ministrae 77⁶.
 oleum: laetitiae 77¹⁰. olei unctio 77⁸. tactus 78¹. in oleo uultus exhilarandi 77⁷. exorcismus olei 78. o. sanctum 83³.
 oliua: oliuae pinguedo 77⁵. ramus 77⁷.
 omnipotens: deus 1²⁷. 2¹. pater 1¹⁸. 24. 30. 3¹.
 omnis: 1²¹. 23. adstantes 1²⁰. benedictio 1²⁷. dignitates 2³. honor 1³⁰. 2³. mala 1³². perturbatio 1³². saecula 1¹⁸. 20. 32. sancti 1²¹. 29. sui 1²⁰. omni tempore 87³. omnia creas 1³⁰. manifestauit 7⁶. omnes bibite 1²⁴. manducate 1²⁴.
 operatio: mystica 4⁴. mysterii 43³. reparationis nostrae 94². sancti spiritus 78². operatione sacrificia in nobis firmentur 50². operatio nostra a te incipiat 44⁷.
 operor: 47². clementer 193¹. dignanter 115³. interius 44⁹. effectum 85². mirabilia 12⁴. praecepta tua 204²⁷. remedium 157². salutare 188². sanctificationem 26². operans spiritus sanctus 85⁶. te operante 47¹. 85². 87². 202². 5. non operando 201²⁶.
 opprimo: nullis aduersitatibus 202³⁵.
 ops: sempiterna 148¹¹. misericordiae 1³². opem acquirere 49³. conferre 56¹. 148¹¹. tribuere 201².
 optime 77¹⁰.
 opto: misericordiam 202¹³. remissionem peccatorum 225³. senectutem 200¹⁰.
 optutus: carnalis 2⁴.
 opus: opera apta 199³. bona 15. 38¹. 41². 42¹. 50⁴. diaboli 83³. ministerii 4⁶. misericordiae 79². 93⁴. operis adiumentum 3³. dispositio 200². largitor 200². uarietas 2⁵. uicarii 128³. operibus satanae abrenuntiare 83³. opere exercere 142¹. in opere nostro resplendeat 7². in opere efficax 48⁴.
 oratio: dicitur 1¹. apostolica 129². 130². nostra 79¹⁸. pia 12². praeclara 123³. geneticis dei 147². ad ordinandum presbyterum 3¹. orationis domus 197². orationibus intenti 49¹. orationibus adiuuemur 19³.
 orbis: 3⁵. 79². terrarum 1¹⁹. 79¹. 85³. 111³. 226.
 ordinatio: 199 tit.
 ordino: presbyterum 3 tit. 199 tit. diaconum 4 tit. pontificem 226 tit. propagationem generis humani 200⁵. ordinata principaliter societas 200⁷.
 ordo: congrua ratione dispositus 3³. pacificus 202⁵⁴. sacer 4¹. sacratu 2³. uniuersus 79⁶. episcopatus 2⁹. 79³. ordinis cooperatores 3⁶. distributor 4³. uiri 3³.
 originalis: peccatum 200⁷.
 origo: uirtutis 85². originis primae dignitas 96⁷.
 orior: 9⁴.
 ornamentum: glorificationis 2⁵.
 ornatus: mentis 2⁴. mundi 200³.
 oro: 1³¹. deum patrem 3¹. pro nobis 149².
 os: apostoli tui Iohannis 11⁷. prophetarum 110². oris subiecta 2⁶. ore benedicto 85⁹. sumpsimus 70³.
 ostendo: lumen 9¹. signa tuae potentiae 197¹. unigenitum 77¹⁰. misericordiam tuam 167¹. munus auxilii tui 197⁴.
 ostiarius: 79⁵.
 ouis: profectus sanctarum ouium 198².

P.

- pacifico: ecclesiam 1¹⁹. 79¹.
 pacificus: ordo 202⁵⁴.
 paenitens: 209 tit.
 paenitentia: peccatorum 223¹. placaris 36¹.
 paganus: 79¹⁷.
 pagina: testamenti 84³.
 Paneratus: 106¹. 2. 3.
 pando: introitum 96¹⁵.
 panis: caelestis 37³. 104³. 134³. sanctus 1²⁵. panem accipere 1²⁴. 77⁴. dare 1³¹.
 papa: noster 1¹⁹. 77⁴. 79³. 83 tit. Gregorius p. Romanus tit.
 par: pariter 12³. 74³. 95⁴. 201³. 202¹⁵. 16.
 paraclitus: 115¹. spiritalis 110⁹. spiritus sanctus 77⁵. 83¹. 86.

- paradisus: 85⁷. paradisi felicitas 110³.
 paratus: mansio 193².
 parco: 100³. 202⁵⁰. afflictis 201³⁵.
 Nineuitis 201¹⁷. peccatis 201³. populo 36⁴. supplicibus 201¹⁹.
 parens: terrenus 96¹⁶.
 pario: pariat gratia mater omnes in unam infantiam 85⁴.
 pars: partem donare 1²⁹.
 parsimonia: medicinalis 70¹.
 particeps: diuinitatis 108³. filii 108⁷. humanitatis 9⁶. mensae caelestis 149³. mysterii 52³. 97². sacramenti libationis 51³. aeternae uitae 77¹¹.
 participatio: diuina 159³. perpetua 71². sacra 114². altaris 1²⁷. conuiuii caelestis 168³. muneris 22³. 72³. sacramenti 64³. 67³.
 parturio: 85¹.
 partus: Mariae 9³. 5. 156¹.
 pascha: 1¹. celebrare 95⁵. p. nostrum immolatus est Christus 87⁵. sabbatum paschae 83 tit.
 paschalis: festiuitas 90⁴. 6. 91⁴. festa paschalia 84⁵. 89⁷. 8. 90⁵. 91⁵. 94¹. 95¹. 96¹⁷. gaudia 91². mysteria 87². 94². 96¹¹. obseruantia 37². orationes 96 tit. remedia 96¹⁰. sacramentum 84³. 87⁶. 90³. 92⁴. 93¹. 110⁶. sacrificium 96³. sollemnitas 89¹. 96¹⁸.
 pascor: 55³. caelestis mysterio 5³. pascitur ecclesia 91².
 passio: 10². 126¹. beata 1²⁵. dominica 75¹. intercedens 74¹. ueneranda 183⁴. Christi 31⁴. unigeniti 76¹. passionis dies 162¹. uirtus 140¹. passione laetamur 20¹. in passione Iesus Christus diuersa stipendia meritorum intulit 77¹. roborasti 23¹.
 pastor: aeternus 128³. pastoris celsitudo 96³. gaudia aeterna 198².
 pateo: pateant aures misericordiae tuae 62⁵.
 pater: elementissimus 1¹⁹. noster 1³¹. omnipotens 1¹⁸. 21. 30. 3¹.
 paternus: pietas 223². plenitudo 3⁴. praecidium 9³.
 patibulum: crucis 76².
 patientia: patientiae documenta 73¹.
 patior: pro tuo nomine 172. pro peccatis 44². pro nostra salute 77⁴. pridie quam pateretur 1²⁴. nullis aduersitatibus fatigari 100³. peruenire 63³.
 patriarcha: Abraham 1²⁶.
 patrocinium: continuatum 10⁵. promerens 125⁸. apostoli Andreae 184³. apostolorum 129⁹. Nicomedis 160¹. patrocinia sentiamus 7¹. 13². 24¹. 130¹. patrocinio liberari 11².
 Paulus: 1²¹. 32. 126¹. 128⁵. 129¹. 130¹. 131¹.
 pauper: 210. deus refugium pauperum 201³¹.
 pax: longaeua 200¹¹. perpetua 18¹. 79⁷. terris tradita 77⁷. tua 202⁴⁷. domini 1³³. 200¹⁰. pacis incrementum 156¹. iugum 200⁸. locus 224⁵. regio 225¹. sinceritas 2⁶. somnus 224⁴. spiritus 202⁴⁶. uinculum 200³. pacem dare 1³². 217¹. largiri 95⁴. 113¹. tribuere 201³. in tua pace dies nostros disponas 1²². dispone 199⁴. 202⁵⁵. gaudere 204¹¹.
 peccator: 79¹⁸. nos peccatores 1²⁹. peccatoribus ueniam praebes 62¹. peccatores iustificas 199³. iuste uerberas 201³⁵.
 peccatum: peccati expiatio 93². iugum 8¹. lex 96¹¹. oblectamenta 84¹. poena 200⁷. a peccato liberi 1³². peccata: 32¹. humanae fragilitatis 199³. peccatorum maculae 8². 85¹⁰. paenitentia 223¹. pericula 185¹. pondus 30¹. 89⁷. remissio 1²⁴. 85¹¹. 86. 87⁵. 225³. uincula 24². 34¹. peccatis parce 201³. peccata abstulit 87³. mundare 62³. tollis 1³³. pro peccatis intercedat 147².
 pectus: 83³. munere sacramenti purificatum 117⁷.
 pelagus: profundum pelagi 131¹.
 pello: morbos 207².
 penetrabilis: penetrabilia cordis 51³: *corr.* penetrabilia *praef. p. XXXIII.*
 pentecoste: 110 tit. 111 tit.
 per: 1¹⁸. 27. 30. 32. per Christum 1¹⁸. 19. 21. 22. 27. 29. 32.
 perago: 31². festa paschalia 95¹. instituta sacri mysterii 188².
 perceptio: munerum 84³. sacramenti 57³. 90³. 91³. 161³.
 percipio: 211 *cf. praef. p. XXXVII.* sine fine 9². 13³. 32³. cum gratiarum actione 138⁴. caelestia alimenta 173³. auxilium 151². cibum potumque caelestem 11³. dona 32³. 100⁹. gratiam 82². indulgentiam 62¹. 75¹. misericordiam 41³. munera 165³. mysterium 97². praemium 193⁶. portionem 96⁹. remissionem 47⁴. 225³. sacramentum 90¹. tua sancta 157³.

- percolo: festa 30³.
percurro 35².
percutio: culpas 100^{2, 4}. percutimur flagellis peccatorum 201³⁶.
perduco: ad augmentum ecclesiae 200³. ad caelestia dona 47². ad resurrectionis gloriam 31⁴. ad gratiam baptismi 205³. ad maturitatem 138⁴. ad priora promissa mysteria 199³. ad sempiterna promissa 165². ad praemia aeterna 4¹. ad contemplandam speciem tuae celsitudinis 17¹. ad statum mensurae 200⁴.
peregrino: peregrinantibus reditum indulgeas 79¹¹.
perennitas: beatae perennitatis effectus 73². gloria 159². *cf.* 201²².
pereo: nostris usibus 222. neminem uis perire 79¹⁴. 219³.
perfectio: totius religionis 9⁷.
perfero: 1²⁷.
perficio: 94³. 184⁴. gratiam 27⁵. perficiat nos spiritus templum 115². perfice tibi nosmetipsos munus aeternum 113². ut dignos perficiat 114². perfice nos obsequentes 204²⁵. in nobis obseruantiae sanctae subsidium 47¹. *cf.* 166⁸. perfectum christum 77⁵. perfecta libertas 89¹. medicina 80. plebs 125⁹. purgatio 85⁶.
perfidia: Iudaica 79¹⁶.
perfidus: perfidi Iudaei 79¹⁵. perfidorum consortia 129⁶.
perfruor: gaudiis 6¹. natalicia 125⁴.
perfunto: luce incarnati uerbi 7².
periculum: pericula humana 159³. imminencia 53⁴. instantia 155. praesentia 108¹. periculis absolue 52³. nos defende a periculis 29². 55⁹. in tantis periculis constituti 44². in periculis subuenis 205¹.
permaneo: 150¹. actione 50². fidelibus 4⁴. in flebili confessione 209. in uisceribus 80. famula permaneat imitatrix sanctarum feminarum 200³. nexa fidei mandatisque 200⁹.
Perpetua: 1²⁹.
perpetuus: aspectus 141³. auxilium 96¹⁸. beneficium 202³². benignitas 49⁴. defensio 129⁹. donum 201¹⁶. fructus 95². intercessor 184¹. lactitia 94². largitas 3². misericordia 141¹. pax 18¹. 79⁷. petitio 209. praesidia 66³. protectio 96⁷. 142³. saluatio 106³. 171². salus 1²⁵. 94³. 157². 184⁵. sors 4⁴. subsidium 19². supplicatio 170³. uita 76⁴.
perquiro: te toto corde 58⁴.
persecutor: contemptus 143⁴. pro persecutoribus exorare 10^{1, 4}.
perseuero: in Christo 4⁶. in confessione 79². in tua gratia 202³¹. famulatus perseuerans 68⁴. perceptio paschalis sacramenti perseueret continua in mentibus nostris 90³.
persisto: in tua ueritate 129⁶. contra oblectamenta peccati 84¹.
pertineo: ad Christi consortium 6⁵. *cf.* 202³⁷.
pertingo: ad gaudia aeterna 107¹.
perturbatio: a perturbatione securi 1³². nullis perturbationibus concuti 128¹. a cunctis perturbationibus liberati 202⁵⁵. in perturbationibus subsistere 201¹¹.
perturbo: nos perturbant mala nostra 104¹.
peruenio: ad auxilium 7³. ad caelestium donorum consortium 211. ad dona sempiterna 11¹. ad iudicium 63³. ad uitam aeternam 108². eo perueniat gregis humilitas, quo praecessit celsitudo pastoris 96⁸. munera apta proueniant 7⁴.
pes: pedibus super te ambulauit 85⁸.
pestilens: spiritus 207³.
pestis: 222 tit.
petitio: perpetua 209. pia 113¹.
peto: supplex 1¹⁹. petentibus aures accomoda 197⁶.
petra: apostolicae confessionis 128¹. de petra produxit 85⁷.
Petrus: 1^{21, 29, 32}. 100^{5, 6}. 136¹. 198^{3, 5}. Petri fides et nomen 128⁵. martyrium 129¹. sollemnitas 120¹. Petrum erexit 131¹.
phantasma: 206¹.
Philippus: 1²¹. 102^{1, 2}.
piaculum: a piaculis exuens 156².
pietas: tua 82¹. 100⁷. caelestis 16. celeris 204^{14, 18}. congrua 35². paterna 223². actionum 92¹. 96¹. inuicta 202²². speranda 46⁴. pietatis aspectus 3². fiducia 46⁴. gratia 100². largitas 100¹. munera 77⁶. mysteria 85¹. sacramentum 96^{7, 12}. spiritus 86. subsidium 27³. pietati placitus 65¹. pietate familiam custodi 51⁴. facias concordem 37³. sub tua pietate gaudeamus 64⁴.
pignus: redemptionis 144³. illius salutaris 40³. salutis aeternae 50³.
pinguedo: huius creaturae 77¹¹. oliuae 77⁵.
pinguis: liquor 77⁶.
pisteugis (= πιστεύεις) 83 tit.

- pius: amor 200¹¹. auditus 69¹. conuersatio 26¹. 61¹. deuotio 72¹. 132³. 187¹. intercessio 157¹. interuentor 184⁶. munera 63². oratio 12². petitio 113¹. martyres pios apud te in nostra intercessione sentiamus 133¹.
- placatio: hostia placationis 41³. 46². 69².
- placeo: tibi 31². 199¹. conuersatione 129¹⁰. et corpore et mente 60¹. cum nostra electione 216. de actibus nostris 149¹. placitus: tibi actus 193³. conuersatio 100¹⁰. desiderata 62⁵. ieiunia 65¹. mores 33³. populus 63⁴. rationalia 202³⁶. quae tibi sunt placita 202⁴⁶.
- placo: huic famulo tuo 209. muneribus 29². precibus 209. placare (Impt.) 29². 186². 209. placatus: 47². 51². 64². 151¹. 166¹. 170¹. Christus 123³. supplicatione 11⁴. p. accipias 1²². 2⁹. 87⁵. 169². intende 4⁵. 36². 106². largire pacem 95⁴.
- plebs: christiana 79⁴. fidelis 96¹⁴. sancta 4⁶. tua 1²⁵. 70⁴. 149². 154². uniuersa 2⁷. 226. tibi dicata 72¹. sacrata 151². erudi plebem tuam 27¹.
- plenitudo: fontis 85¹⁰. gratiae 94⁴. plenitudinis paternae abundantia 3⁴.
- plenus: felicitas 202⁵³. securitas 125⁸.
- pluit: 220 tit.
- plus: plurius 3⁵. (*ita leg. cf. praef. p. XXXI*).
- pluuia: salutaris 219². pluuiarum inundantia 138⁴. 220¹.
- poena: originalis peccati 200⁷. reatus 77¹. poenae imminent 83¹.
- polliceor: 108⁶.
- pompa: satanae 83³.
- pondus: propriae actionis 22¹. animaduersionis tuae 100². malorum 44³. peccatorum 30¹. 89⁷.
- pono: terminum 205³. in afflictione positus 201¹⁷.
- pons: Molbi 100³.
- pontifex: 226 tit. summus 3³. 96³. tantus 79⁴. Gregorius p. 30³. Fabianus 22¹. Felix 134¹. Marcellus 20¹. Marcus 170¹. Silvester 13¹. Stephanus 137¹. 2. 3. Urbanus 109¹.
- pontificalis: cathedra 226. gloria 2⁴.
- pontificium: tradidisti apostolo Petro pontificium 129⁵.
- populus: christianus 42⁴. afflictus 201⁴. prior 84². sanctus p. dei 79³. 5. tibi seruiens 68⁴. sitiens 85⁷. tibi subditus 18³. tuus 44¹. 48¹. 100³. 217². ad aeternitatem uocatus 96¹. p. qui conuenit in hanc ecclesiae domum 197⁵. populi obcaecatio 79¹⁶. da populo firmitatem fidei 9⁸. populis in hac celebritate consortium 9⁵. pace gaudere 18¹. sacerdotes praeficere 3³. populum libera 223³. proseguere 89¹. in populo gubernauit innumeras multitudines 3⁴. populi noui 85¹.
- porrigo: dexteram 202⁴³. 204³².
- porta: infernorum 129⁶.
- portio: portionem capere mysterii 10⁵. percipere in resurrectione Christi 96⁹. in portione censi 9⁷.
- portus: salutis 79¹¹.
- posco: 2⁴. beneficia 99¹. fauere nobis Christum 123³. poscenti misericordiam concede 202¹⁶. poscentibus largire benignitatem 49⁴.
- possibilitas: 11⁵.
- possideo: hereditatem benedictionis aeternae 4⁴.
- possum: quantum possumus 4⁵. posse quae praecipis 96¹. examinare uitam poteris 4⁵. tibi possit seruire 184⁸.
- posteaquam: p. cenatum est 1²⁴.
- posteritas: secutura 2³.
- postmodum: 1¹.
- postquam: 206¹.
- postulo: misericordiam 202⁴³. pluuiam 219. quae tibi placita sunt 62⁵. digne 58⁴.
- potabilis: aquam potabilem esse fecit 85⁷.
- potens: uirtus 74². potenter efficere 51³. potenter ascendens 108⁷.
- potentia: admirabilis 85⁸. Christi tui 77¹⁰. inuisibilis sacramentorum 85³. erigat famulum de lecto aegritudinis 208¹. potentiae dextera 79⁸. inhabitatio 197¹. miracula 28¹. signa 197¹. potentiam excita 185¹. 190¹. 192¹. 193¹.
- potestas: sis ei p. 2⁷. inimici 76². 207¹. potestates angelicae 111³. caeli 1¹⁸. deus, in cuius manu sunt p. 79⁸. subiciens ecclesiae principatus et potestates 79¹.
- potior: effectum 159².
- potior: potiora capere 4⁶. potiora beneficia 13³. 165³. dona 72¹. potius 2⁴. 65⁴. 70². 200¹. potissimum 87³.
- poto: potamur caelesti mysterio 5³.
- potus: potu refecti 11³.

- praebeo: pium auditum supplicanti-
 bus 69¹. exemplum bene uiuendi 4².
 oboedientiae 110¹. purificationem
 et medellam 67³. remedia 26³.
 subsidium 35⁴. 166¹. testimonium
 12⁴. ueniam peccatoribus 62¹.
 praecedo: qui nos praecesserunt 224⁴.
 praecedamus uentura sollemnia
 185³. praecessit celsitudo pastoris
 96⁸.
 praeceptor: praeceptorum odor suauis
 81. rectitudo 110¹.
 praeceptum: diuinum 110⁸. sequi
 129¹. seruire 85⁹. praecepta ful-
 geant in moribus 4⁶. praecepta
 concede operari 204²⁷. praeceptis
 moniti 1³¹.
 praecipio: rigare totam terram 85⁷.
 quod praecipis amare 92⁴. uelle
 et posse 96¹. quos p. abstinere
 48¹. nos facere 116³.
 praecipuus: sacerdos Melchisedech
 197⁵.
 praeclarus: calix 1²⁴. habitatio 195.
 merita 160¹. oratio 123³. prae-
 clarae maiestati tuae 1²⁵.
 praeco: praeconis intercessio 125⁹.
 praeconium: dei 12¹. praeconia tua
 non tacemus 183³.
 praecordia: praecordiorum aures 79⁹.
 praecursor: beatus Iohannes 123¹.
 gaudii 125⁶.
 praedicatio: beati Pauli apostoli 130¹.
 praedicator: secundus 3⁵. Andreas
 extitit ecclesiae p. 184¹. tui no-
 minis 184⁶.
 praedico: gloriam 128⁵. te 87³. quod
 docuit 11⁸.
 praedico: quem praedixit uenturum
 esse 123³. ad eum quem praedixit,
 perueniat 123¹.
 praefatio: 2⁹.
 praeficio: summos pontifices regendis
 populis 3³.
 praeiudicium: paternum 9³.
 praemium: 14¹. praemia aeterna 4¹.
 191⁴. aeternae beatitudinis 3⁶.
 189¹. confessionis 77¹. meritorum
 62¹. aeternae uitae 193⁶. praemia
 conferre 30¹.
 praenosco: Dauid praenoscens sacra-
 menta 77⁷.
 praeparatio: unctionis 78².
 praeparo: altare 197⁵. aquam 85⁴.
 cuncta 4³. elementum 207². in-
 teritum 83¹. nos ad festa uentura
 188³. plebem 125⁹. uias 186¹.
 praepedio: praepediunt nostra peccata
 192¹.
 praesens: consolatio 72⁴. dies 125¹.
 mala 1³². 146². munus 84³.
 114². periculum 108². remedium
 27⁴. sacrificium 192². saeculum
 147². subsidium 166¹. tempus 221.
 uita 12³. 70². 92³. 144³. 189¹.
 191⁴.
 praesento: tibi 27². 193³. unigenitus
 filius in templo praesentatus 27².
 praesidium: apostolica praesidia 129
 7. 10. perpetua 66³. salutaria 202
 29. 32. sempiterna 42³. temporalia
 42³. praesidiis tuis defende 204²⁶.
 succurre 186². praesidia aposto-
 lorum 129⁸. militiae christianae
 35¹. inuictae pietatis 202²². prae-
 sentis uitae 213.
 praesigno: sacramentum Christi et ec-
 clesiae 200⁷.
 praesto: praestatur nobis adoptio 93⁴.
 bona 1³⁰. 217¹. gratias 199³.
 subsidium 166⁵. praesta, ut 5¹.
 8⁵. 9³. 104¹.
 praesul: apostolicae sedis 226.
 praesum: ecclesiae 198⁴. gubernaculo
 sedis apostolicae 224³. contulisti
 praesesse pastores operis tui uicarios
 128³.
 praesumo: meritis non praesumit
 201³². 202⁵⁸.
 praetendo: dexteram auxilii 58⁴. mi-
 sericordiam 100¹⁰.
 praeteritus: mala 1³².
 praeualeo: non praeualeat inimicus
 205². ammissa purgare 4⁵. noxias
 delectationes uitare 202¹⁵.
 praeuaricatio: praeuaricationis auctor
 200⁹.
 praeuenio: actiones aspirando 44⁷. na-
 talicia filii tui 5². nos caelesti
 lumine 97². praeueniendo uota ad-
 spiras 88¹. praeueniat nos miseri-
 cordia tua 204¹⁷. tua nos gratia
 et praeueniat et sequatur 204²⁴.
 prauitas: 204²⁸. haeretica 79¹⁴. nostrae
 uoluntatis 110¹. prauitatis uincula
 21². 66². 204¹². ex nostra prae-
 uitate affligimur 191¹. ab omni
 prauitate defendere 96¹⁸.
 prauus: cogitatio 45¹. 101¹.
 precatio: beati Andreae 184². Lau-
 rentii 142².
 precor: indulgentiam 202⁵⁷.
 premo: premimur pondere peccatorum
 30¹. 44³. 89⁷.
 presbyter: 1¹. 3 tit. 77⁴. 79⁵. 85¹¹.
 199 tit.
 presbyterium: presbyterii dignitas 3⁶.
 munus 3¹.
 pretiosus: confessio 157¹. mors 56².
 161². sanguis 100³. 132³. 159¹.

- prex: 14². 20¹. 30¹. 32¹. gloriosa
 150¹. preces apostolorum 131².
 sanctorum 1²¹. 132². precibus
 aspira 209 preces exaudi 4². fun-
 dimus 200⁴. respice 89⁹. suscipe
 55². precibus adiuuemur 11⁵.
 gubernetur 129⁷. muniamur 11³.
 protegamur 180¹.
 pridie: p. quam pateretur 1²⁴.
 primatus: 226.
 primitiae: primitiae electionis gen-
 tium 18³. martyrum 10⁴.
 primordium: primordia mundi 85².
 primus: origo 96⁷.
 princeps: familia nititur principibus
 129⁷.
 principalis: 77⁵. principaliter ordi-
 nata societas 200⁷.
 principatus: 79¹.
 principium: in principio 77⁶. 85⁷.
 principii sui honor 85¹⁰. principii-
 um dare de uirili carne 200⁶.
 sumere 56². ad principium suum
 uenire 74². in principio fecit deus
 caelum 84¹. separauit aquam ab
 arida 85⁷.
 prior: antistes 199¹. populus 84².
 promissa mysteria 199³. priorum
 exempla 2³.
 Prisca: 21¹.
 priuo: a nullis promissis priuentur
 96¹⁵.
 pro: pro ecclesia 1¹⁹. p. multis 1²⁴.
 p. redemptione 1²⁰. p. se 1²⁰.
 p. spe. 1²⁰. p. uobis 1²⁴.
 proba: famula sit probata et innocens
 200¹⁰.
 probus: cooperatores ordinis nostri 3⁶.
 procedo: procedit festiuitas de glori-
 ficatione 126¹. lux uera 7⁶. para-
 clitus a te 115¹. salutare tuum
 9⁴.
 procreo: procreatus partus 9³.
 procul: p. nequitia absistat 85⁵. p.
 hinc spiritus inmundus abscedat
 85⁵.
 produco: aquam de petra 85⁷. de
 latere suo 85⁸. producere inssisti
 terram fructifera ligna 77⁶. de
 uirido ligno pinguedinem oliuae
 77⁵.
 profectus: sanctarum ouium 198².
 profero: bonum conscientiae testi-
 monium 4⁶. profertur aurum, thus
 et murra 17².
 professio: uirtutis 28⁴. professione
 celebramus 93¹.
 proficio: exemplo 21¹. imitatione
 132¹. 175¹. incrementis sacrae
 deuotionis 202³⁷. institutis aeternis
 64¹. ad augmentum redemptionis
 aeternae 48³. de uerbere tuo 100⁴.
 proficiunt uniuersa 3³. proficiat
 de die in diem signatus promissae
 gratiae 81 p. plebs tibi dicata
 72¹. p. populus tuus ad futura
 bona 72⁴. proficiant ad medellam
 130³. ad salutem 154². ad uitam
 sempiternam 89¹. in nostrae in-
 firmitatis auxilium 116³. proficiant
 sacramenta deuotioni et saluti 36².
cf. 192².
 profiteor: 42⁴. extrinsecus 44⁹.
 profundo: profusa gaudia 111³.
 profundum: iniquitatis 204²². pelagi
 131¹.
 progenies: caelestis 85⁴. tertia et
 quarta 200¹⁰. noua p. familiae
 tuae 87¹.
 proles: noua 79¹⁰.
 promereo: promerens patrocinium
 125⁸.
 promissio: aeterna 38⁴. superna 55³.
 promitto: promisit filius 115¹. ec-
 clesiae 193¹. promissa gratia 81.
 mysteria 199³. spiritus sanctus
 111³. promissa aeterna 68². sem-
 piterna 165². nulla 96¹⁵.
 promoueo: augmentis 96¹⁴. ad ordi-
 nem episcopatus 2⁹.
 propagatio: generis humani 200⁵.
 propago: propagasti Moysi spiritum
 per septuaginta uirorum prudentium
 mentem 3⁴.
 prope: p. esto 193³.
 propensius: exsequi 202¹⁹. sacrificia
 nos p. restaurent 75².
 propheta: Daudid 77¹⁰. prophetarum
 ora 110². prophetas unxisti 77⁵⁻¹¹.
 propheticus: spiritus 77⁷.
 propheto: 125⁹.
 propinquo: donis caelestibus 68³.
 propitiatio: caelestis 56⁴. tua 202³³.
 tuae maiestatis 67². propitiationis
 auxilium 61¹. beneficia 202³⁸.
 dextera 151¹. effectus 77¹. indul-
 gentia 192¹. propitiationem im-
 petremus 55¹. propitiatione dignos
 efficiat 46².
 propitiator: propitiare iniquitatibus 202⁷.
 supplicationibus 2². 47⁴. 96³.
 nostris temporibus 202¹⁰. propiti-
 iatus auerte 39⁴. absolue 52³.
 consigna eos in uitam p. aeternam
 86. intende 35⁵. 180².
 propitius: uultus 1²⁶. p. compelle
 65². concede 17¹. 24¹. 30¹⁻³.
 54¹. custodias 2⁹. da pacem 1³².
 intueri 17². suscipe 24². respice
 36¹. 44¹. 57⁹.

- propositum: uirginitatis sanctae 215.
 proprius: actio 22¹. 191³. delicta
 51⁹. reatus 64³. deus, cui pro-
 prium est 201¹².
 prosequor: actiones adiuuando 44⁷.
 ieiunia fauore 37¹. 57¹. populum
 caelesti dono 89¹. uota adiu-
 uando 88¹. fauore 100⁹. honore
 169³. caelesti pictate 16. donis
 caelestibus 96¹⁸. oratio apostolica
 hostias prosequatur 129².
 prosper: effectus 193⁴. prospera cuncta
 204³⁷. mundi 23¹. inter prospera
 humiles 44⁴. 193⁵.
 prosterno: aduersantes 89⁹.
 prosum: 171². ad ueniam 130².
 184⁴. proderunt nobis suscepta
 ieiunia 65¹. nobis prosit ad salu-
 tem 152².
 Protasius: 122¹.
 protectio: tua 57⁴. 100⁷. caelestis
 51⁴. 202⁵⁰. 51. continua 128³.
 perpetua 142³. sempiterna 10³.
 brachii tui 90⁶. doctoris gentium
 33¹. gratiae 96⁷. tuae uirtutis
 50⁴. protectionis auxilium 1²¹.
 gratia 55⁴. protectione defendere
 50⁴. 54⁴.
 protector: noster 44³. familiae tuae
 202¹⁷. in te sperantium 202³¹.
 protego: 53⁴. 132¹. 185¹. auxilio
 100⁵. 174³. confessione 175¹.
 meritis 180¹. 184⁷. corpore et
 mente protectus 201¹⁴. Fabiani
 intercessio protegat nos 22¹.
 Protus: 157¹. 2. 3.
 prouectus: 94⁵. 162¹.
 prouenio: ad auxilium 7³. 20². ad per-
 petuum subsidium 19². ad salutem
 nostram 169². proueniunt nobis
 prospera cuncta 204³⁷. remedia
 44¹⁰.
 prouidentia: ineffabilis 56¹. sempi-
 terna 4³. spiritus 117¹. p. utrum-
 que dispensat 200³. prouidentiae
 instituta 200¹¹. prouidentia addi-
 disti comites apostolis 3⁵. desti-
 nasti 125⁹.
 provideo: 63³.
 prouoco: indignationem tuam 201³⁴.
 nos 19¹. exemplis 120¹.
 prudens: septuaginta uiri prudentes
 3⁴.
 publicanus: publicani preces 209.
 pudicus: fecunditas 200³.
 pudor: constans 4⁶. famula sit pu-
 dore uenerabilis 200⁹.
 puer: Abel 1²⁶. tribus pueris mitigasti
 flammas 44⁸.
 pugno: contra nequitias 35¹.
 purgatio: perfecta 85⁶. delictorum
 67². mentis et corporis 78¹.
 purgo: ammissa 4⁵. uitia nostra 43³.
 discessu nequitiae 85⁶. mundum
 erroribus 79¹¹. a crimine 2¹⁰. ab
 omni malo 58². ob omnibus pec-
 catis 96¹⁵. a uetustate 38³. a
 uitiiis 47².
 purificatio: purificationem praebere
 67³. implorare 183². purificationi-
 bus praeparare 207².
 purifico: conscientias 193². corda
 201¹⁶. ecclesiam 38¹. familiam
 202⁴¹. nos 63². 114². 204⁹. puri-
 ficent nos munera 64². cf. 171³.
 sacramenta 160³. sancta 65³. 157³.
 purificans ieiunium 50¹. 110⁹.
 unda 85⁶. purificandae mentes
 85⁹. purificata mens 17⁵. 27²
 186¹. pectus 117⁷. populus 72⁴.
 puritas: dilectionis 2⁶. innocentiae
 4⁶.
 purus: 74². hostia 1²⁵. intuitus
 97². mens 53³. 194. seruitus
 87¹.

Q.

- quadragesima 38 tit. 82 tit.
 quadragesimalis: ieiunium 39¹. in-
 itium 38². observatio 38¹.
 quaero: gaudia 38⁴. quaerendo per-
 cipere 32³. quaesita inuenire 38⁴.
 quaeso: quaesumus admitte nos 1²⁹.
 digneris 1²³. emundet delicta 2⁸.
 libera nos 1³². ut accipias 1²².
 2⁹.
 qualis: 1¹. qualiter 1¹.
 qualitas: meritorum 167¹. 201¹.
 quam: pridie quam pateretur 1²⁴.
 quando: 1¹.
 quapropter: 3⁵. 111³.
 quartus: 200¹⁰.
 quasi: 85⁹.
 quatenus: 19¹.
 quattuor: evangelia 82 tit. flumina
 85⁷. sancti coronati 174 tit.
 que: rationabilem acceptabilemque 1²³.
 diesque nostri 1²². meritis pre-
 cibusque 1²¹.
 quemadmodum: 108⁶.
 qui: 1²⁴. 31. 32. 33. quem 1³⁰. quam
 1¹⁹. 23. quod 2¹. qua 1¹. quo-
 rum 1²⁰. 21. 29. quae 1¹⁹. 26. cum
 quibus 1¹⁸.
 quia (= weil) 2⁴. (= dass) 33¹.
 104¹. 125⁶. 138¹. 191¹.
 quicumque: 79¹².
 quidem: 87³.
 quies: habitantium 207³. noctis 203⁶.

quiesco: omnibus in Christo quiescentibus 224⁵.
 quietus: uita 79¹. nos quietos fac a bellorum turbine 217¹.
 quilibet: 203⁷.
 quini: ter quini anni 208¹.
 quinquagesima: 34 tit.
 quinquaginta: dies 110⁶.
 quis: si qua phantasma 206¹.
 quisque: fortia quaeque 24¹.
 quondam: 77⁷.
 quoque: 1²⁹. 70². 87⁵. 108¹. 183². sic quoque 198⁴.
 quotienscumque: q. haec feceritis 1²⁴. quotquot: 1²⁷.

R.

Rachel: 200⁸.
 ramus: oliuae 77⁷.
 rapio: rapiamur amore inuisibilium 6³.
 ratio: congrua 3³. mentis 84¹. rationis summae ignari homines 4⁵. rationem bonam reddere 3⁶. homo uetus cum rationibus suis 96¹⁰.
 rationabilis: obsequium 198⁴. oblationem rationabilem facere 1²³.
 rationabilia meditantes 202³⁶.
 rationalis: natura 3³.
 ratus: oblationem ratam facere 1²³.
 reatus: noster 171³. conscientiae 198¹. nostrae infirmitatis 201²³. nostri reatus confessio 62¹. poena 77¹. reatibus absoluere 52³. expedire 64³. 177². a reatibus absoluere 183¹. expedire 171².
 Rebecca: 200⁸.
 rebellis: uoluntas 65².
 recedo: recede satanas ab his famulis 83².
 recenseo: natiuitatem 5³. sollemnia 180¹. hostiam in natalicia recensentes offerimus 21².
 recipio: nulla consortia perfidorum 129⁶. paterna pietate 223².
 recolo: beneficia 74⁴. exordia 96¹⁴. merita 13². obseruationes sacras 60¹. sollemnia 183².
 reconciliatio: humana 93¹.
 reconcilio: nos 96³.
 recreo: mysteriis 66³.
 rectitudo: praeceptorum 110¹. semitarum 125⁵. uitae 110⁴.
 rector: ecclesiae 184¹. populi 63⁴. rectoribus gubernetur 128³.
 rectus: consilium 82². recta sapere 112¹. quae recta sunt agere 41⁵. recte uiuere 171³.
 recuso: non recuses fletus lugentium 100².

reddo: bonam rationem 3⁶. uota 1²⁰. pacem terris 77⁷. acceptum 37². 77². 161². 174². 182³. 198⁴. aptiores 110⁹. dignos 47³. innocuos 10². populum securum 201⁵. reddentes 83 tit.
 redemptio: 93⁴. 189¹. aeterna 48³. 144³. 202³⁷. certa 132³. animarum 1²⁰. baptismatis 205³. redemptionis sacrosancta commertia 92³. effectus 54². expectatio 5¹. sacramentum 174².
 redemptor: 5¹. generis humani 96¹³. unigenitus tuus r. noster 108¹. 204⁶.
 redeo: ad accessum beatitudinis 110⁸. ad unitatem ueritatis tuae 79¹⁴.
 redimo: humanum genus 159¹. hominem 84¹. nos incarnatione unigeniti tui 10⁵. tua gratia 9⁵. pretioso sanguine filii tui 100³.
 reditus: reditum peregrinantibus indulgere 79¹¹.
 refectio: corporis 77⁵.
 reficio: in mente 41². cibo potuque 11³. diuino munere 35⁵. pane caelesti 104³. participatione muneris sacri 22³. sacramentis 33³. reficiatur nostra infirmitas 203⁶.
 reformo: intus 18². dignitatem humanae substantiae 9⁶. humanae conditionis 70¹. naturam ad honorem sui principii 85¹⁰.
 refoueo: animam 208⁹. nos 20³. nos eius intercessionem 178³. interuentione 7⁷. auxilio 43¹.
 refrigerium: sempiternum 224⁶. refrigerii locus 224⁵.
 refugium: deus r. pauperum 201³¹.
 refugus: uirtus 78².
 refulgeo: 7⁴.
 regeneratio: caelestis 78². regenerationis auctor 125³. lauacrum 78¹. 79⁹. mysterium 96⁷. sacramentum 85¹⁰. species 85⁹. r. perducatur ad augmentum ecclesiae 200³.
 regenero: famulos 86. homines 85⁴. baptismo 96¹². ex aqua et spiritu sancto 85¹¹. 87⁵. regenerans aqua 85⁶. 220¹. regenerandi effectus 85¹⁰.
 regimen: animarum 216. disciplinae 198².
 regio: deserti 59⁴. pacis ac lucis 225¹.
 regius: genus regium 96¹.
 regno: Iesus Christus tecum regnat deus 1³².
 regnum: caeleste 96¹⁷. regna caelestia 57³. 200¹⁰. regni caelestis clauis

- 129⁵. introitus 96^{6, 15}. regnorum iura 79⁸. regnum introire 96⁸. adueniat r. tuum 1³¹.
- rego: corpus ecclesiae 79⁶. ecclesiam 1¹⁰. 2⁷. 226. familiam 66¹. iter famuli tui 218. populum 3³. 79³.
- relaxo: delicta 30².
- releuo: releua quem perducas ad gratiam baptismi tui 205³. protectione 202²⁶.
- religio: religionis exordium 129¹. habitus 212. initium 9⁷.
- relinquo: idola 79¹⁷. temporalia 110². relinquatur licentia latendi 78². nos non relinquat tuitio sumpti sacrificii 71³.
- reliquiae: 194 tit. reliquiae aduersantium spirituum 78¹. reliquias complectimur 197³.
- remedium: aeternum 28⁶. 44¹⁰. 68¹. caeleste 2¹⁰. paschale 96^{10, 16}. praesens et futurum 27⁴. salutis aeternae 166³. sempiternum 11⁴. 44¹⁰. 70³. perpetuae salutis 157². misericordiae 164¹. praesentis uitae 191⁴. remedia contulisti mundo 89¹. sacramenta nobis remedia praebeant 26³. ad remedium prouidisti 63³.
- remissio: peccatorum 1²⁴. 225³. omnium peccatorum 79⁹. 85¹¹. 86. 87⁵. 114³. 206². remissionem percipere 47⁴. 225³.
- remuneratio: spiritalis 128⁵.
- renascor: aqua et spiritu sancto 96¹⁵. aquis regenerantibus 220¹. fonte baptismatis 79¹⁰. 92¹. sacramento baptismatis 96⁶. spiritu sancto 96⁸. ex aqua et spiritu sancto 77¹¹. in Christo 93⁴. 96². per gratiam tuam 111¹. in nouam creaturam 85⁴. in nouam infantiam 85¹⁰. renascens populus 84⁶. renascendum suboles 94⁵. renatorum expiatio peccati 93².
- renouo: mundum 64¹. baptismate 92². effectu muneris 39³. fonte baptismatis 94⁴. aeternis mysteriis 93³. praesidiis 42³. corpore et mente 87¹.
- reparatio: mentis et corporis 29³. reparationis nostrae munimen 27⁴. operatio 94². uentura sollemnia 185³. subsidia 96¹³.
- reparo: mentes nostras 114³. naturam humanam 96⁷. uitam resurgendo 87³. nos in noua luce immortalitatis suae 17³. nos in Christi resurrectione 96^{4, 12}. clementia tua 164¹.
- repello: iniquitates 204⁵. insidias noctis 203². nequitiam ab ecclesia 40⁴. humanam uetustatem 7⁸. non repellis a tua misericordia 79¹⁶.
- repleo: corda 202²⁶. dona 221. interiora 2⁶. alimentis 62⁴. cibo spiritalis alimoniae 186³. libamine 132³. benedictione et gratia 1²⁷. cf. 152³. delectationibus 70⁴. salutaribus mysteriis 19³. spiritus nos replens 142¹.
- requies: beatorum 200¹⁰. sanctae dei genetricis 147³.
- requiro: dona percipiendo 32³. remedia 166³.
- res: experimenta rerum 2³. rerum ueritas 166⁸.
- resero: aditum 88¹. arcana 11⁷.
- resideo: non illic resideat spiritus pestilens 207³.
- resipisco: resipiscant corda errantium 79¹⁴.
- resisto: spiritui superbiae 199².
- respergo: quidquid resperserit haec unda 207².
- respicio: 1²⁶. familiam 66¹. infirmitatem nostram 22¹. 158¹. iniquitates nostras 204³⁶. lacrimas populi 201⁴. nos 9¹. preces 36¹. 89⁹. propitius 44¹. 200⁸. ad animas 79¹⁴. ad imperium Romanum 79⁸.
- respiro: 201²⁶. consolatione 59¹. intercedente passione 74¹. in miseratione tua 36⁴. in misericordia tua 201¹³. inter sanctos tuos 225². concede respirare populum 61⁴.
- resplendes: resplendeat in nostro opere 7².
- respuo: mala 204¹⁵. quae tibi non placent 70⁴.
- restauro: congregata 49⁴. nos ad amorem tuum 171¹. tui sacramenti libatio nos restauret 38³. sacrificia nos restaurent 75². restaurata conserues 49⁴.
- restituo: sanctis altaribus et sacramentis 209.
- restitutor: innocentiae 48⁴.
- restrictio: epularum 38².
- resurgo: a nostris iniquitatibus 147³. a morte animae 88^{7, 9}. resurgendo uitam reparauit 87³.
- resurrectio: dominica 87¹. salutifera 31³. Christi 87⁴. 96^{4, 9, 12}. filii 96¹¹. ab inferis 1²⁵. resurrectionis consortia 73¹. gloria 31⁴. 225². gratia 76². 77¹. post resurrectionem suam apparuit 108³.

resuscito: resuscitatus respiret inter sanctos tuos 225².
 retraho: sensus nostros 53¹. ab excessibus 53¹. 54².
 retributio: peccatorum 204³¹.
 retro: ea quae retro sunt, obliuioni concedis 199³.
 reuelo: gentibus 17¹. mentibus 18⁶.
 reuerentia: 2³.
 reuoco: ad ecclesiam 79¹³.
 reus: ex iniquitate nostra reos nos esse cognoscimus 25¹. 181¹.
 rex: unxisti reges 77⁵. 77¹¹.
 rigo: totam terram 85⁷.
 roboro: munere gratiae septiformis 4⁶. in tui nominis amore 176¹. in passione 23¹.
 robor: disciplinae 200⁹.
 rogo: te supplex 1¹⁹. 27⁷.
 Romanus: imperium 79⁸. missa 1¹. nomen 217². papa tit. securitas 202¹⁰.
 ros: caeli 138⁴. roris aspersio 111⁶.
 rudimentum: fidei 81. mentium imbecillarum 78¹. superni muneris 184⁵.
 rursus: 209.

S.

sabbatum: 44 tit. 58 tit. 65 tit. 87 tit. 110 tit. 111 tit. paschae 83 tit.
 Sabina: 153². 3³.
 sacer: chrisma 77⁶. deuotio 202³⁷. ieiunium 56¹. 110⁹. munus 4⁴. 22³. 23³. 47³. mysterium 116³. 144⁹. 188². 198¹. obseruatio 61¹. ordo 4¹. inter sacra uestiri 2³.
 sacerdos: Melchisedech 1²⁶. 197⁵. episcopus s. tuus 224¹. 2². 3³. s. dicit 1¹. Aaron sacerdotem constituere 77⁹. sacerdotum ministerium 3⁴. numerus 224³. primatus 226. sacerdotes unxisti 77⁵. 11¹¹. in sacerdote tuo comple mysterii summam 2⁵.
 sacerdotalis: dignitas 199³. genus 96¹. gradus 3³. gratia 2². 3². indumentum 2³. infula 199⁴.
 sacerdotium: anterioris sacerdotii habitus 2⁴. summi sacerdotii ministerium 2⁵. 226.
 sacramentorium: tit.
 sacramentum: caeleste 174³. diuinum 114³. ineffabile 64¹. maxima quaeque 207². mysticum 3³. paschale 81³. 87³. 110⁶. perceptum 35⁴. salutare 53². tuum 51³. 166⁸.
 uenerabile 35³. uotiuum 26³.
 aeternitatis 70⁹. baptismatis 78². 96⁶. Christi 200⁷. ecclesiae 110⁴. 200⁷. fidei 31³. paschalis festiuitatis 91⁴. gratiae 77⁷. frequentioris officii 3⁴. passionis 75¹. pietatis 96⁷. 12². redemptionis 174². regenerationis 85¹⁰. salutis 220¹. sacramenti causa 36³. libatio 38³. munus 117⁷. perceptio 41⁴. 91³. 161³. nouitas 7⁸. uirtus 197⁴. sacramentis adesto 85¹. sacramentum famuli uiuendo teneant 90¹. sacramentis reficis 33³. restitutus 209. s. sumere 48³. 160³. sacramenta sunt nobis festiuitate uotiuua 138⁵. sacramentorum potentia 85².
 sacrarium: sacrariis seruire 4⁵.
 sacrificium: hoc 50². inlibatum 1¹⁹. laudis 1²⁰. 152². 163². nostrum 199². sanctum 1²⁶. Abrahae 1²⁶. quadragesimalis initii 38². praesens 36². 44⁹. 49². 192². paschale 96³. sacrificium celebrare 2⁸. immolare 199³. offerre 1²⁰. 33². 37². acceptum reddere 77². sumere 71³.
 sacro: integritatem matris 156². munera 57². munera sacrandia 183². 197². m. sacrata 171³. sacrati ordines 2³. sacrata plebs 151². sacratissima nox 6¹. 4⁴. 87¹. 4⁴. sacratissimus dies 8⁴. 17⁴. hostia nomini tuo sacrandia 129².
 sacrosanctus: commercia 6². 92³. filii corpus 1²⁷. mysteria 27⁴. 199³.
 saecularis: desiderium 212.
 saeculum: praesens 84². 147². transiens 59⁴. saecula saeculorum 1¹⁸. 30³. 32³. saeculi certamen 224¹. consummatio 108⁶. finis 193¹. saeculum iudicare per ignem 206². de saeculo migrare 225¹.
 sagino: Iesu Christi corpore saginati 159².
 sal: salis creatura 80.
 salio: fons saliens in uitam aeternam 206².
 saluatio: certa 56³. perpetua 106³. 171². saluationis augmentum 23³. exordia 96¹⁴.
 saluator: humani generis 108⁶. mundi 8⁵. 18⁶. 125². saluatoris nostri infantia 18⁵. lux 7⁶. saluatorem agnoscere 18⁷. mundo edere 6⁴. saluator noster aduenerit 96¹². saluatorem nostrum carnem sumere fecisti 73¹.
 saluber: salubriter sentire 152³.
 salubritas: expetita 207³.
 saluo: 155¹. omnes 79¹⁴. corpore ac

- mente 202³⁸. medicina 208². perpetua participatione 71². per haec libamina 197⁵. ab imminentibus periculis 53⁴. sacrificia nos saluent 42². sumpta communio nos s. 145³.
- salus: 36^{2, 3}. aeterna 166³. perpetua 157². 184⁵. animarum 197⁵. gentium 84². mentis et corporis 44². miserorum 201³¹. mundi 9⁴. salutis auctor 96⁴. auxilium 7³. 94³. calix 1²⁵. causa 36³. chrisma 77¹¹. 85¹¹. exordium 156¹. portus 79¹¹. sacramenta 220¹. spes 1²⁰. summa 9⁷. uia 123¹. 125¹. saluti proficiant 36². salutem sollempnitas augeat 13¹. ad salutem utilis 78². famulum erigat 208¹. pro salute nostra pati 77⁴.
- salutaris: continentia 54¹. 166¹. deus 39¹. 74⁴. 129⁸. 187¹. 202⁵⁵. deuotio 23². effectus 51¹. gloria 159². hostia 3⁴. 67². mysterium 10⁵. oblatio 177². praeceptum 1³¹. praesidium 202^{29, 32}. sacramentum 53². 138⁵. munera salutaria existant 57². reddantur 139². aequum et salutare est 1¹⁸. 6³. 7⁵. 6. salutare 40³. s. tuum 9⁴. 39². 188².
- salutifer: lauacrum 85⁶. resurrectio 31³.
- saluus: deus papam saluum custodiat 79³.
- sancio: sacramenta salutis 220¹.
- sanctificatio: 44¹⁰. 47². caelestis 197⁵. concepta 85⁴. sanctificationis uirtus 85². benedictio sanctificationem operetur 26². in tua semper sanctificatione uiuamus 90⁴.
- sanctificator: 129¹⁰.
- sanctifico: animam corpusque 84⁶. corpus ecclesiae 79⁶. corpora mentesque 2⁸. dona 43². 196. ecclesiam 110⁷. famulos 82². ieiunia nostra 44⁹. cf. 69¹. munera 8². 106². 111². nomen tuum 1³¹. oleum 78¹. omnia 1³⁰. pinguedinem creaturae 77¹¹. sacerdotem flore unguenti caelestis 2⁵. crucis nexillum 159². sanctificando sanctifices 80. sanctificet nos perceptio 161³.
- sanctitas: sanctitatis spiritus 3⁶.
- sanctus: dicentes: sanctus 1¹⁸. apostoli 1²⁹. benedictio 77⁵. commercium 48². conubia 200³. creatura 85⁶. doctrina 82². dominus 1¹⁸. ecclesia catholica 1¹⁹. ecclesia 79^{1, 18}. 125⁷. feminae 200³. Gregorius papa tit. hostia 1²⁵. libatio 38³. manus 1²⁴. [77⁴.] martyres 126². 139¹. nouitas 75⁴. obseruantia 47¹. oues 198². panis 1²⁵. papa tit. plebs 1²⁵. 4⁶. sacrificium 1^{19, 26}. spiritus 1^{30, 32}. 3². — sancta tua 157³. uentura 50¹. sancta sanctorum 194. praebeant tua sancta diuinum feruorem 74³. tua sancta nos purificent 65³. — sancti tui 13². sancti tui deprecantes 174². intercedentes 105³. 122^{2, 3}. omnes 1²⁹. sanctorum tuorum coetus 224¹. commemoratio 10². confessiones 132¹. consortia 210. exempla 19¹. memoria 1²¹. munera 157². natalicia 121¹. 168¹. mors 161². patrocinia 10⁵. preces 12³. 132². sollempnitas 122¹. sanctorum consortem esse 225¹. sanctis tuis Abdon et Semen munus gratiae contulisti 135¹.
- sanguis: filii tui 1²⁷. 100³. filii tui Iesu Christi 1²³. unigeniti tui 118². unigeniti tui Iesu Christi 159¹. Stephani 10⁴. sanguinis calix 1²⁴. mysteria 77⁴. sanguini communicamus 58³. una cum sanguine produxit aquam 85⁸.
- sanitas: uera 62³. sanitatem infirmantibus indulgeat 79¹¹.
- sapiens: s. ut Rebecca 200⁸.
- sapientia: spiritus 117¹. s. tua Iesus Christus 4³. sapientiae signum 81. spiritus 86. 198².
- sapio: recta in eodem spiritu 112¹. Sara: 200⁸.
- satanas: nec te latet s. imminere tibi poenas 83¹. satanae laquei 81. satanae abrenuntias 83³.
- satio: ieiunando tua gratia 166². diuini muneris largitate 72³. munere 23³. 39³. muneribus 7⁷. uno pane caelesti 37³. sacramentis paschalibus 87⁶. tua uirtute 59⁴. caelesti alimento 128⁴.
- Saturninus: 182^{1, 2}.
- saucio: sauciata dignitas 70¹.
- scapula 83³.
- scientia: uera 82². scientiae spiritus 86.
- scismaticus: 79¹³.
- scribo: scripsit Moyses canticum hoc 110².
- scrutator: cordium 4⁵.
- se: pro se 1²⁰.
- Sebastianus: 23^{1, 3}.
- secretum: secreti familiaris affatus 2³. secretorum cognitor 4⁵.
- sector: 202⁴⁶. hortamenta 123¹. iu-

- stitiam 46¹. 58¹. mandata 202².
 subsidia reparationis 96¹³.
 secundum: s. carnem aduentus 193⁶.
 resurrectio 87⁴.
 secundus: in secundo 193⁶. secundae
 dignitatis uiri 3³. secundi meriti
 munus 3⁶. secundi praedicatores
 3⁵.
 securitas: Romana 202¹⁰. securitatis
 augmentum 9². 125⁸. (*et* 163²
ita legendum).
 securus: deuotio 35². 184⁸. ecclesia
 150¹. libertas 202⁹. mens 55⁴.
 95⁴. familia secura perueniat 123¹.
 sit ab omnibus malis 202⁵⁰. plebs
 tibi secura deseruiat 129¹⁰. securi
 uideamus 5¹. adoptione tua 9⁵.
 largitate misericordiae tuae fac po-
 pulum securum 223³. tuo munim-
 ine 63⁴. ab omnibus aduersitati-
 bus 201⁵. ab hoste 202³¹. ab
 omni perturbatione 1³². inter ad-
 uersa 44⁴. 193⁵.
 sed: 1²¹. 22²⁵. 29³¹. sed et *vide* et.
 sedeo: sedens ad dexteram tuam 111³.
 sedes: apostolica 224³. 226. sedis
 praesul 226.
 sedulus: seruitus 164⁴.
 semita: semitarum tuarum rectitudo
 125⁵.
 semper: 28⁴. 197⁵. s. uirgo 1²¹. 32.
 omnia s. bona creas 1³⁰. s. ido-
 neus 2⁷. s. et ubique gratias agere
 1¹⁸. s. simus liberi 1³². pax sit
 s. uobiscum 1³³.
 sempiternus: deus 9⁵. 7. 10⁴. 11⁸.
 beatitudo 92². dona 11¹. gaudia
 92³. interitus 83¹. munera 5².
 ops 148^{n.11}. praesidia 42³. promissa
 165³. providentia 4³. refrigerium
 224⁶. remedium 70³. 75³. suppli-
 cium 83¹. uita 89¹. 91⁴. uni-
 genitus in tua tecum gloria s. 9⁸.
 senectus: optata 200¹⁰.
 Sennen: 135¹.
 sensus: dignus 164⁴. diuinus 4⁵.
 noster 53¹. 76⁴. intelligentiae 2³.
 sententia: diluuii 200⁷.
 sentio: salubriter 152³. aduersa 9².
 saluationis augmentum 23³. auxi-
 lium 197². effectum 22³. 29³.
 patrocina 7¹. 13². martyres pios
 apud te in nostra intercessione
 133¹. anima se saluatam sentiat
 medicina tua 208². coruscare 84².
 pro nobis intercedere 14¹. manere
 nobiscum 108⁶.
 separo: aquam ab arida 85⁷.
 septiformis: gratia 4⁶. spiritus 86.
 septuagesima: 32 tit.
 septuaginta: uiri prudentes 3⁴.
 sequor: 1¹. 202²⁵. 204²⁴.
 exempla 210. praeceptum 129¹. te
 uitae auctorem 204³⁷. (s. Agnen)
 exemplo piae conuersationis 26¹. se-
 quens ordo 3³. secutura posteritas
 2³.
 serafin: 1¹⁸.
 serenitas: temporum 138⁴.
 serenus: uultus 1²⁶. 77⁸.
 seruo: altaribus 71². mandatis 56⁴.
 mysteriis 198¹. sacrariis 4⁵. spiri-
 tui 142¹. tibi 55⁴. 79⁶. 199¹. seruiens
 tibi creatura mysterii 207². populus
 68⁴. s. deuotione 184⁸.
 seruitium: seruitiis nostris oblata 43².
 seruitus: debita 23³. 202³⁵. grata 202³⁸.
 pura 87¹. sacra 49³ n. 7. sedula
 164⁴. tranquilla 202⁵⁵. uetusta 8⁴.
 191². sacri muneris 4⁴. seruitutis
 nostrae oblatio 1²². 2⁹. 77⁴. 87⁵.
 munus 53². augmentum 163² [?].
 de seruitute populum liberasti 89⁹.
 seruo: 66¹. pudicam fecunditatem 200³.
 seruetur te auxiliante 200⁵. praecepta
 85⁹.
 seruus: serui tui 1²⁵. serui tui uenientes
 ad fidem 78². seruorum corda 48⁴.
 seu: 1¹.
 sexagesimus: fructus 221. sexagesima
 33 tit.
 sexus: fragilis 28¹. s. in corpore dis-
 cernit 85⁴.
 si: 1¹.
 sic: 5². 7⁴.
 sicut: 1³¹. 8⁵. 27². 141³. 184⁴. 212⁵.
 sicuti: 1²⁶.
 significatio: significationum species 2³.
 significo: hostiae temporalem consola-
 tionem significant 68².
 signo: 2⁵. regenerationis speciem 85².
 signatus promissae gratiae 81.
 signum: crucis 86. potentiae 197¹. sa-
 pientiae tuae 81.
 Silvester: 13¹.
 similis: nobis 18². nostri 96³. mo-
 dus 1²⁴.
 similitudo: futuri muneris 77⁷. paren-
 tis terreni 96¹⁶.
 Simon: 1²¹.
 simplex: aqua 85⁹.
 Simplicius: 174¹.
 Simpronianus: 174¹.
 sinceritas: pacis 2⁶.
 sincerus: mens 37¹. 50¹. 201². ob-
 sequium 59³. 69². sint mutua di-
 lectione sinceri 202⁴⁶.
 sine: 9³.
 singularis: natiuitas 7⁸.
 singulus: tempora 4³.

- sino: non sinas subiacere humanis periculis 159⁹.
- sitio: fontem uitae 84⁵. populus sitiens 85⁷.
- sitis: fidei 84⁶.
- siue: 1¹.
- Sixtus: 1³¹.
- societas: legitima 200¹¹. caelestium gaudiorum 96⁸. societatis adiumentum 3³. societatem donare 1²⁹. 200⁷. de societate gaudere 139¹.
- socio: Petro Paulum 128⁵.
- socius: exultatio 1¹⁸.
- solatium: uitae mortalis 202⁴³. solacia subrogasti 222.
- soliditas: apostolica 129⁶.
- solido: plenitudine gratiae tuae 94⁴. in petra apostolicae confessionis 128¹.
- sollemnis: ieiunium 166⁵. officium 17⁵. sollemniter 38². 142². sollemnia: natiuitatis (S. Mariae) 156². resurrectionis dominicae 88⁷. 8⁸. s. agimus 19¹. celebramus 7⁷. 19³. colimus 7¹. 24¹. 88⁷. 8⁸.
- sollemnitas: 23². 56¹. annua 21¹. paschalis 89¹. 96¹⁸. ueneranda 13¹. uentura 189¹. uotiuua 156¹. Iohannis 11². sollemnitatem consecrasti 18⁸.
- soluo: ligandi atque soluendi clauis 129⁵.
- solus: spes 51⁴. tu s. iustificas peccatores 199⁹. solo in Pascha 1¹.
- somnus: pacis 224⁴.
- sors: perpetua 4⁴. adoptionis 94⁴.
- spatium: uitae 205².
- species: tuae celsitudinis 17¹. regenerationis 85². significationum 2³. nunc specie gerimus 166⁸.
- spero: de multitudine miserationum 1²⁹. in te 65⁴. 100⁵. speranda pietas 46⁴. 202¹². sperata suffragia 210.
- spes: firma 82⁹. gratiae 51⁴. 202⁵¹. salutis 1²⁰. [spei augmentum 9² r. cf. praef. p. XXVII.] spem in tua misericordia collocantes 202²³.
- spiritalis: alimentum 62⁴. alimonia 186⁸. disciplina 4⁶. hostia 113². gaudium 125¹. nequitia 35¹. 78². obseruantia 110⁹. remuneratio 128⁵. uictus 59⁴.
- spiritus: 79⁸. sanctus adueniens 115². operans 85⁶. septiformis 86. paraclitus 83¹. spiritus sanctus apostolis apparuit 111⁴. sp. adoptionis 85¹. 87¹. benedictionis 4². sanctitatis 3⁶. sapientiae 86. 198². caritatis 37³. timoris tui 86. spiritus amor 88⁹. benedictio 3². donum 110⁵. 110⁷. feruor 48⁴. inlustratio 111¹. 2. innouatio 88⁷. nomen 206¹. operatio 78².
- uirtus 2⁶. 77¹¹. 85¹⁰. unitas 1³⁰. 32.
- spiritum sanctum dare 212. effundere 111³. emittere 4². 85¹. mittere 77¹⁰. promittere 111³. spiritu sancto congregata ecclesia 116¹. renatus 96⁸. de spiritu sancto gratiam sumere 85⁸. ex aqua et spiritu sancto regenerare 85¹¹. 86. 87⁵. renati fuerunt 77¹¹. per spiritum sanctum corda succendit 116². spiritus aduersantes 78¹. pestilens 207³. propheticus 77⁷. sp. dei super aquas ferebatur 85². 7. famuli tui episcopi 224⁶. Moysi spiritum propagasti in heremo 3⁴. Et cum spiritu tuo 1¹⁸. 83. da eo spiritu nos iustificari, quo Iohannem docuisti 125⁷.
- splendor: animarum 2⁴. 18³. claritatis 111¹. gloriae 18⁷. mirabilis 184⁷.
- sponsa: 200 tit.
- squalor: uetustatis 85¹⁰.
- stabilis: fide 79². in Christo 4⁶. in fide 48⁴.
- statuo: statuta tempora 1¹.
- status: mensurae 200⁴.
- stella: dux 17¹. 18⁶.
- Stephanus: 1²⁹. 10³. 4. 137¹. 2. 3.
- stipendium: stipendia meritorum diuersa 77¹.
- studeo: amare 142¹.
- studium: parsimoniae 70¹.
- suauis: odor praeceptorum 81.
- suauitas: 85⁷.
- subdiacon: 79⁵.
- subdo: subditas faciat nationes 79⁷. populi subditi 18³. subditorum tibi corpora mentesque 2⁸.
- subeo: crucem 73¹. mortem temporalem 148. crucis patibulum 76². tormentum crucis 76⁵.
- subiaceo: humanis periculis 159³.
- subicio: ecclesiae principatus et potestates 79¹. subiectus populus 56⁴. 201¹⁴. plebs 201³². 202²². oris subiecta 2⁶.
- subleuo: subleuari consolationibus aduentus eius 189². intercessionibus beati Andreae 184⁵. precibus 30¹.
- sublimis: altare 1²⁷.
- suboles: renascentium 94⁵. in subole sit fecunda 200¹⁰.
- subreptio: uetustatis 75⁴.
- subripio: latendo 85⁵. subripientium delictorum laquei 202⁴⁴.
- subrogo: solacia laboribus hominum 222.
- subsequor: fidei constantiam 162¹. subsequatur nos tua misericordia 204¹⁶. subsequentis uocis testimonium 77¹⁰.
- subsidium: 35⁴. 189¹. perpetuum 19². subsidia diuina 188⁸. praesentia et

- futura 166₁. temporalia 95₅. s. fragilitatis nostrae 70₂. observantiae 47₁. tuae pietatis 27₃. reparationis 96₁₃. uitae aeternae 12₃. subsidia impendas 184₅.
- subsisto: conspicis nos non posse subsistere in perturbationibus 201₁₁. scis nos non posse subsistere pro humana fragilitate 44₂. cuius aedificatione subsistit domus tua 195. subsistat fragilitas nostra misericordiae tuae remediis 164₁. subsistimus ex nulla nostra uirtute 138₁.
- substantia: nostra 6₂. 91₆. 96₁₀. terrena 7₄. aquae 85₁₀. aquarum 207₂. carnis 18₂. 27₂. fragilitatis 108₄. mortalitatis 17₃. substantiae humanae dignitas 9₆.
- subuenio: 149₂. 205₁.
- succedo: succedens uicissitudo temporum 203₆.
- succendo: corda discipulorum Christi 116₂. succensi flamma caritatis 199₁.
- successus: dignus 4₆.
- succurro: 156₂. 201₂₈. succurre nobis tuis praesidiis 186₂. magna uirtute 192₁.
- sufficiō: sufficeret ministerium sacerdotum ad hostias salutare 3₄.
- sufflo: 85₁₀.
- suffragium: angelicum 169₂. suffragia martyris 150₁. nulla meritorum 186₂. suffragia sperata optinere 210. suffragiis gaudere 162₂. suffragiis eius reddar apud te acceptus 198₄.
- suffragor: tuis fidelibus 172₁. suffragantia merita 7₃. 20₂. 143₂.
- suffulcio: Michahelis intercessione suffulti 169₃.
- sum: fuerit episcopus 1₁. est honor tibi deo 1₃₀. pater noster, qui es in caelis 1₃₁. pax domini sit uobiscum 1₃₃. hic est calix 1₂₄. hoc est corpus meum 1₂₄. hoc est introitus, qualis fuerit statutis temporibus 1₁. dignum et iustum est 1₁₈. a peccato simus liberi 1₃₂. memores sumus 1₂₅. cenatum est 1₂₄. fides cognita est 1₂₀. accepta habere dignatus es 1₂₆.
- summa: mysterii 2₅. salutis humanae 9₇.
- summus: pontifex 3₃. 96₃. ratio 4₅. sacerdos Melchisedech 1₂₆. sacerdos 2₅. ueritas 9₁.
- sumo: 17₂. beneficia potiora 13₃. 165₃. carnem 73₁. communionem 145₃. filii tui corpus et sanguinem 1₂₇. dona caelestia 164₄. effectum diuinae gratiae 207₂. exordium religionis 129₁. gratiam unigeniti tui 85₃. initium 92₆. laetitiam 125₃. mysteria 10₃. praemium 77₁. principium 56₂. sacramenta 26₃. 48₃. 160₃. sacrificium 71₃. sumentium corda 196. uiscera 80. sumenda percipere 108₅. ea quae sumpsimus 28₆.
- super: famulum tuum 3₁. 2. aquam 85₇. 8. aquas 85₂. oblatam 1₁. omnes caelos 111₃.
- superbia: spiritus superbiae 199₂.
- supero: incendia tormentorum 143₁.
- supernus: moderator 204₂₆. munus 184₅. promissiones 55₃. uirtus 111₃. 189₂. 204₃₂.
- suppeto: suppetunt nulla suffragia meritorum 186₂.
- supplex: 62₁. 154₁. 167₁. confessio 1₁₈. preces 200₄. 201₃. supplices deprecamur 11₃. 164₄. rogamus 1₁₉. 1₂₇. suppliciter dedicamus 4₅.
- supplicatio: supplicatione nos defendas 154₁. supplicationibus nostris adesto 2₁. 38₅. propitiare 2₂. 47₄. 96₃. supplicatione perpetua muniri 170₃. placatus 11₄.
- supplicium: aeternum 71₁. sempiternum 83₁.
- supplico: 36₁. 62₅. 164₃. pro ordinibus uniuersis 79₆. supplicantibus praebere auditum 69₁. supplicandi effectus 60₄.
- supra: 1₂₆.
- suprascriptus 132 tit. 183 tit.
- sursum: s. corda 1₁₃.
- suscipio: ieiunia 65₁. laetitiam 88₆. merita 160₁. misericordiam 185₃. munera 10₂. 14₃. hostias 24₂. oblationem 65₂. o. hostiae spiritualis 113₂. uirginitatis propositum 215. unigenitum redemptorem 5₁.
- sustento: diei molestias noctis quiete 203₆.
- suis: animae 1₂₀. discipuli 1₂₄. incolumitas 1₂₀. manus 1₂₄. pater 1₂₄. uota 1₂₀. pro se suisque offerunt hoc sacrificium 1₂₀.
- Symeon: 27₅.
- Syxtus: 1₂₁.

T.

- tabesco: terra tabescens iniquitatibus nostris 219₁.
- taceo: non tacemus praeconia tua 183₃.
- tactus: sanctificati olei 78₁.
- Taddaeus: 1₂₁.
- talis: auxilium 144₁. ille talis 206₃.
- tam: t. beata passio 1₂₅.
- tamen: nec tamen 148.
- tango: 77₅. 83₃. 206₄.
- tantummodo: 1₁.

- tantus: fides 21₁. mysterium 52₃.
 tardo: ne tardaueris domine 189₂.
 tempero: flagella 205₁. a noxiis uoluptatibus 38₂. a nostris excessibus 204₂₇.
 templum: uiui dei 206₂. gloriae 115₂.
 templi augmentum 4₄. templum inlustra 197₁. in templo praesentatus 27₂. in medio templi tui 185₃.
 temporalis: actio 106₃. auxilia 64₁. beneficium 202₃₉. consolatio 68₂. culpa 93₃. uita 26₃. festa 91₁. mors 76₄. 148. munus 70₃. officium 141₃. praesidia 42₈. subsidium 95₅. tranquillitas 91₄. temporalia relinquere 110₂. temporaliter 9₂. 71₁. 115₄.
 temptatio: animae 205₂. ne nos inducas in temptationem 1₃₁.
 tempto: temptauit deus Abraham 110₁.
 tempus: praesens 221. nostrae mortalitatis 78₃. tempora nostra 202₄₇. nouissima 77₆. singula quaeque 4₃. statuta 1₁. temporum alternationes 203₇. serenitas 138₄. tranquillitas 138₄. 217₂. uicissitudo 203₆. tempora disponas 180₃. de nostris temporibus laetiores 193₄. aetas in tempore discernit 85₄. omni tempore 87₃.
 tendo: illuc 91₆. sic 50₃.
 tenebrae: infidelitatis 96₅. tenebrarum caligo 203₅. tenebras inlumina 203₂. inlustra 188₁. a tenebris suis eruantur 79₁₆.
 teneo: 110₄. festa paschalia fideliter 91₅. moribus et uita 95₁. uiuendo 89₃. sacramentum uiuendo 90₁. firmam spem 82₂. praesentibus non teneri 9₃. quos sub peccati iugo seruitus tenet 8₁.
 terminus: terminum ponere 205₃.
 terra: arida 219₃. tua 219₁. terrae facies arida 219₂. terrarum orbis 1₁₉. 79₁. 85₃. 111₃. 226. terris pacem reddere 77₇. terram facere 84₁. rigare 85₇. iussisti producere 77₆. in terram misit spiritum Iesus Christus 117₂. in terra cognouimus lucis mysteria 6₁. fiat uoluntas tua sicut in caelo et in terra 1₃₁. in terra muniatur nostra uita 169₁.
 terrenus: affectus 62₂. cupiditas 201₁₆. parens 96₁₂. substantia 7₄. uitia 47₂. terrena 186₃. 202₄₇.
 terror: terrores iracundiae tuae 223₃. inundantium pluuiarum 220₁. infernorum portarum 129₆.
 tertius: 200₁₀. tertium naufragans Paulus 131₁.
 testamentum: nouum et aeternum 1₂. utrumque 84₃.
 testificatio: ueritatis tuae 145₂.
 testimonium: bonum conscientiae t. 4₆. subsequentis uocis 77₁₀. testimonium praebuerunt filio tuo 12₄.
 testor: filii mortem 76₄.
 Theodorus: 175₁. 2₂. 3₃.
 Theodulus: 103₁.
 Thomas 1₂₁.
 thronus: cum thronis ymnum canimus 6₃. 7₆.
 thus: aurum, thus et murra 17₂.
 Tiburtius: 98₁. 144₁. 3₃.
 timor: spiritus timoris tui 86.
 Timotheus: 151₁. 3₃.
 tollo: peccata 1₃₃.
 tondo: barbas 213 tit. noua tondendi gratia 211.
 tormentum: crucis 76₅. tormentorum incendia 143₁. imminere tibi tormenta 83₁.
 torus: famula uni toro iuncta permaneat 200₉.
 totus: orbis 1₁₉. 3₅. iustitia 3₆. mens 201₁₄.
 tracto: sancta tua sinceris obsequiis 59₃.
 traditio: hodierna 77₂.
 trado: tradidit discipulis corporis et sanguinis mysteria 77₄. pontificium Petro tradidisti 129₅. manibus nocentium tradi 76₅. Iesus Christus pro nobis traditus est 77₃.
 tranquillitas: temporalis 91₄. temporum 138₄. 217₂. tranquillitatem percipere 201₅.
 tranquillus: deuotio 202₅₄. seruitus 202₅₅. uita 79₁.
 transeuro: praesentem uitam 202₂₁.
 transeo: ad actionem gratiarum 204₁₈. ad caelestem gloriam 90₂. ad uegetationem 51₁. in consortium mysterii salutaris 38₃. non te transeunt, domine, ea, quae nobis ignota sunt 4₅. transiens saeculum 59₄.
 transfero: dei genetricem de praesenti saeculo 147₂. ad formam caelestis auctoris 96₁₆. ad cuius substantiam 96₁₀. in nouam creaturam 91₃.
 transfundo: abundantiam in Eleazaro et Ithamar 3₄.
 tres: magi 18₁.
 tribulatio: 201₂₁. 26₂₆. continua 61₄. praesens 201₁₇. tribulationibus laborare 61₄. ab omnibus tribulationibus absolue 204₃₅. de quacumque tribulatione clamare 79₁₂. 197₁. de tribulatione auxilium percipere 151₂. da nobis de tribulatione laetitiam 201₁₃. in tribulatione percipimus dona tua 100₉.
 tribulo: tribulantibus succurre 201₂₈.

tribuo: ei cathedram 2⁷. laetiam 11⁸. remissionem 87⁵. ueniam 11⁴. religionis initium constare 9⁷. nos gaudere 107¹. 159³. nos esse participes 108³. ad perpetuum nobis tribue prouenire subsidium 19². sanitatem 62³. tribue ut intercessor existat 10⁴. ut .. tendat 91⁶.

tricesimus: fructus 221.

trini: gradus ministrorum 4⁴.

triumpho: uirtute martyrii 7⁴. triumphare incipiat inimicus 205⁵. triumphus: triumphis gloriamur 174³.

tueor: 157¹. 166³. spem in tua misericordia collocantes tuere 202²³. populum 37⁴. tueatur populum tua dextera 72⁴. auxiliis 62⁴. praesidiis apostolorum 129⁸. ab aduersis 64³. 114¹.

tuitio: perpetua sacramenti 71³.

turbo: bellorum 217¹. turbines mundi 204³⁸.

turbo: ecclesia nullatenus turbetur 116¹.

tutamentum: mentis et corporis 77⁵.

tu: deus 1²³. 24²⁴. pater 1¹⁹. tibi fides cognita est 1²⁰. honor est 1³⁰. gratias agere 1¹⁸. 24²⁴. offerre 1¹⁹. 20²⁰. 26²⁶. reddunt sua uota 1²⁰. te rogamus 1²⁷. tecum est nostra substantia 91⁶. tecum uiuit 1³².

tuus: altare 1²⁷. angelus 1²⁷. apostoli 1²⁹. 32³². claritas 6³. dona 1²⁵. ecclesia 1¹⁹. electi 1²². familia 1²². famulus 1¹⁹. 20²⁰. 29²⁹. famulae 1²⁰. filius 1¹⁹. 23²³. 25²⁵. 27²⁷. 32³². maiestas 1¹⁸. 25²⁵. 27²⁷. martyres 1²¹. miserationes 1²⁹. misericordia 1³². nomen 1³¹. pax 1²². plebs 1²⁵. protectio 1²¹. puer Abel 1²⁶. regnum 1³¹. sacerdos 1²⁶. sancti 1²¹. 29²⁹. serui 1²⁵. spiritus 1¹⁸. 33³³. uoluntas 1³¹.

U.

uaco: 118 tit. 167 tit. 192 tit.

uacuo: conscriptum peccati lege chirographum in nobis mysterio paschali uacuasti 96¹¹.

Ualentinus: 29¹. 2².

ualeo: agere 41⁵. capere 10⁵. 204¹⁵. exercere 37¹. implere 110². percipere 62¹. placere 31². 149¹. ne plus apud te ualeat offensio delinquentium 201²⁹.

Ualerianus: 98¹.

ualetudo: famulum ab hac ualetudine eruas 205².

uarietas: caelestium gratiarum 4⁴. operis multimodi 2⁵.

uber: uberius largire dona tua 221.

ubertas: benedictionum tuarum 202⁴¹.

ubique: 1¹⁸. 13². 97².

uegetatio: animarum nostrarum 51¹. uegeto: redemptionis munere uegetati 94³.

uehementer: accendi 117².

uelamen: 2⁵. uelamen auferat 79¹⁵.

uelo: uelatum altare 196 tit. sponsa uelanda 200 tit. ancilla dei 215 tit.

uenerabilis: famula sit pudore u. 200¹⁰. manus 1²⁴. sacramentum 35³.

ueneratio: ueneratione laetari 170³.

ueneror: laetiam 11⁸. memoriam Mariae 1²¹. 6⁴. 87⁴. merita martyrii 143⁴. merita sanctorum 161². officio 26¹. extrinsecus annua deuotione 27¹. ueneranda mysteria 76⁴. festiuitas 148. passio 183⁴. perceptio sacramenti 91³. sollemnitas 13¹. uenerando egimus festa 94¹. colimus 89⁸.

uenia: peccatorum 135¹. 201⁶. ueniae largitor 1²⁹. 138³. ueniam consequamur 54³. dare 201¹⁹. praebes peccatoribus 62¹. nobis tribue 11⁴. de tua uenia gratulari 223². ad ueniam prodesse 130². 184⁴.

uenio: ad fidem 78². ad lauacrum 78¹. in filii membra 9³. in maiestate 193⁶. ueni domine 185¹. 190¹. 192¹. 193¹. ueniens filius tuus 193². iudex 5¹. uenturus dies 83¹. festa 188³. sancta 50¹. sollemnitas 189¹. quem uenturum esse Iohannes praedixit 123³. ueniendi gloria 135¹. uentura sollemnitas 185³. 191⁴. 193⁴.

uerax: ueraciter apprehendat 18⁷. obsequentes nomini tuo 204²⁵. percipiamus portionem 96⁹.

uerber: uerbera tua 100⁴. uerberum iustitia 201³¹. de uerbere tuo proficere 100⁴.

uerbero: peccatores 201³⁵. dum uerberas temperas flagella 205¹.

uerbum: 85⁷. incarnatum 6³. 7². uerbi arcana 11⁷. incarnatio 9⁵. uerbum tuum uirginis aluo coadunare uoluisti 31². carnem suscipere uoluisti 31¹. per uerbum cuncta disponis 4³.

uerecundia: famula sit uerecundia grauis 200⁹.

ueritas: carnis nostrae 17⁴. corporis nostri 9⁸. rerum 166⁸. ueritatis summae lumen 9¹. lux 79¹⁶. 145³. pietas 82¹. spiritus 202⁴⁶. testificatio 145². unitas 79¹⁴. in omnem ueritatem inducat 115¹. in

- ueritate tua persistens 129⁶. expectantibus te in ueritate 193³.
- uerus: agnus 87³. deus 1²⁰. fides 31³. 79¹⁷. 94³. libertas 93⁴. lumen 6¹. lux 7⁶. sanitas 62³. scientia 82². deus et homo 31³. uere dignum est 1¹⁸. 6³. 7⁵. 6⁶. uere germanos esse 126¹. uero 1¹.
- uesper: 88⁷. 89⁷. 90⁴. 91⁴. 92⁴. 93⁴. 94⁴. 95⁴. 125⁴.
- uespertinalis: oratio 204^{tit}.
- uestio: mystico amictu 2³. immortalitate beata 96¹².
- uestis: honor uestium 2⁴.
- uetus: homo 96¹⁰. apud ueteres 2³.
- uetustas: antiqua 9³. humana 7³.
- uetustatis error 77¹. squalores 85¹⁰. subreptio 75⁴. a uetustate purgare 38³. 91³.
- uetustus: seruitus 8¹. 191².
- uexillum: crucis 159².
- uia: salutis 123¹. 125¹. uias praeparare 186¹. tua 202⁴⁴.
- uicarius: operis tui 128³.
- uicis: cuius me uice hodie ecclesiae tuae praesesse uoluisti 198⁴. tribus uicibus 85¹⁰.
- uicissitudo: temporum 203⁶.
- uictoria: martyrii 28¹. uictoriam ducere 7⁵.
- uictus: spiritalis 59⁴.
- uideo: Christum dominum 27⁵. filios filiorum 200¹⁰. mortem non uidit 27⁵. uideant quae agenda sunt 16.
- uideamus securi unigenitum tuum 5¹. implenda quae uiderint 16. uide, domine, infirmitates nostras 204¹⁴.
- uidua: 79⁵.
- uigilia: 5^{tit}. 123^{tit}. 128^{tit}. 5¹⁴¹. 141^{tit}. 147^{tit}. 183^{tit}. matutina 84².
- Uincentius: 25¹. 3³.
- uinco: aduersantia 57⁴. te adiuuante 44².
- uinculum: insolubile pacis 200³. delictorum 225². peccatorum 24². 34¹. 39⁴. 48². 136¹. prauitatis 21². uincula absoluere 39⁴. 66². 136¹. a uinculis absoluere 34¹. 136¹. uinculum: dissoluat uincla 79¹¹.
- uinum: aquam in uinum conuertit 85⁸.
- uiolo: praecepta diuina 110⁸.
- uir: septuaginta uiri prudentes 3⁴. uiri sequentis ordinis 3³. uiro iungitur mulier 200⁷. sit amabilis ut Rachel uiro 200⁸. cum uiro copulare 200⁴. per uiros triumphasti 7⁵.
- uirginalis: aula Mariae 147¹.
- uirginitas: intemerata 6⁴. Mariae 14¹. uirginitatis propositum 215.
- uirgo: semper uirgo Maria 1²¹. 32³². 87⁴. gloriosa 6⁴. uirginis alius 31². memoria 1²¹. 87⁴. natiuitas 155. partus 9³. 5⁵. 156¹. de matre uirgine natus 9⁸. de uirgine natus 156². uirgines 79⁵.
- uiridis: lignum 77⁵.
- uirilis: caro 200⁶.
- uirtus: caelestis 197⁴. magna 102¹. nostra 177¹. potens 74². uirtutes refugae 78². supernae 111³. deus incommutabilis uirtus 110⁴. u. benedictionis 207². caelorum 1¹⁸. constantiae 23¹. gratiae sacerdotalis 3². inimici 206¹. maiestatis 217². martyrii 7⁵. passionis 140¹. sacramentorum 197⁴. sanctificationis 85². spiritus 2⁶. 77¹¹. 78¹. 80. 85¹⁰. uirtutis contrariae ammixtio 85⁵. effectus 2¹. 85¹. forma 4⁶. lux 96⁵. origo 85². professio 28⁴. uirtutem effundere 2². 3². uirtute destitui 45¹. filius captiuitatem nostram sua duxit uirtute captiuam 108⁷. prosterne 89⁹. satiasti 59⁴. de uirtute gaudere 107¹. per uirtutem cuncta disponis 4³.
- uiscera: uiscera materna 125⁷. nostra 77⁵. famuli 3⁶. sumentium 80.
- uisibilis: mysterium 108⁵. uisibiliter apparuit unigenitus 17⁴. cognoscimus deum 6³. ostendere 197¹.
- uisitatio: pietatis tuae 191⁵. uisitationis gratia 188¹. lumen 193⁵. ex tua uisitatione consolemur 191¹.
- uisito: 208^{tit}. conscientias uisitando purifica 193².
- uisus: uisu manifestauit 7⁶.
- uita: aeterna 1²⁵. 77¹¹. 85¹¹. 86. 104³. 193⁶. melior 19¹. praesens 92³. quieta 79¹. sempiterna 89¹. tranquilla 79¹. uitae auctor 14¹. 204³⁷. auxilium 92³. fons 84⁵. panis 1²⁵. participes 77¹¹. praemium 193⁶. praesens et futura 144³. cf. 189¹. 191⁴. 202²¹. 56. rectitudo 110⁴. spatium 205³. uitam famuli quantum possumus, aestimamus 4⁵. caelesti iudicio examinare 4⁵. inquiris 79¹⁸. resurgendo reparauit 87³. uita paschalia festa teneamus 95¹. ad uitam donaster quinos annos 208¹. ad aeternam nutriamur 104³. populus ad uitam sempiternam proficiat 89¹. in uitam aeternam consigna signo crucis 86. se linet chrismate 85¹¹. uita

- nostra consistit in manu tua 198⁴.
 uita moribus fidem fateatur 12¹.
 u. nostra muniatur 169¹.
 Uitalis: 101¹.
 uitalis: alimenta 78³.
 uitium: uitia inruentia 117⁵. noxia
 48¹. uitiorum flamma 44⁸. 143¹.
 mala 12¹. noxia 48¹. uitii esset
 finis 85². uitia purgare 43³. a
 uitiiis expiati 188³. absoluti 160³.
 ieiunemus 57¹. 117⁵. 164².
 164².
 uito: noxias delectationes 202¹⁵.
 uiuifico: omnia 1³⁰. sacrificium uiui-
 ficet nos 33³.
 uiuificus: crux 159¹.
 uiuo: 72³. illius conuersione 96¹⁰.
 recte 171³. in tua semper sancti-
 ficatione 90⁴. tecum uiuit 1³².
 bene uiuendi exemplum 4². uiuendo
 tenere festa paschalia 89⁸. sacra-
 mentum 90¹.
 uiuus: deus 1²⁰. 77¹⁷. 206². fons
 85⁶. uiuos iudicare 78⁹. 83². 85¹⁰.
 ullus: ne . . ulla aetas 2³.
 unctio: creaturae 78¹. olei 77⁸. unc-
 tionis praeparatio 78².
 unda: purificans 85⁶. Iordanicae
 undae 77¹⁰. quidquid in domibus
 haec unda resperserit 207².
 unde: 1²⁵. 77⁵.
 undique: 104¹. 125⁶.
 unguentum: unguenti caelestis flos 2⁵.
 infusio 77⁹. tangere 77⁵. *v. praef.*
p. XXXIII.
 unguo: 77⁵. sacerdotes, reges, pro-
 phetas et martyres 77⁵. 11. oleo
 laetitiae 77¹⁰.
 unicus: filius 79¹⁷.
 unigenitus: filius 74¹. f. in gloriae tuae
 dextera collocauit unitam sibi fragili-
 tatis nostrae substantiam 108⁴. in
 templo est praesentatus 27². uni-
 geniti filii aduentus 191³. 193⁶.
 natiuitas 5³. 191². passio 74¹.
 u. tuus redemptor noster 108¹.
 apparuit 17³. 4. 18². unigeniti tui
 corpus et sanguis 118². gratia 85³.
 incarnatio 10⁵. natiuitas 8¹. 2.
 passio 76¹. unigenitum tuum na-
 tum confiteri 9⁸. ostendere 77¹⁰.
 reuelasti 17¹. securi uideamus 5¹.
 unio: ecclesia per legem mirabilem
 unita 4⁴. sibi unitam fragilitatis
 nostrae substantiam 108⁴.
 unitas: spiritus 1³⁰. 32. ueritatis tuae
 79¹⁴.
 uniuersalis: ecclesia 226.
 uniuersitas: uniuersitatis exordia dis-
 posita 200⁶.
 uniuersus: ecclesia 110⁷. errores 79¹³.
 ordines 79⁶. plebs 2⁷. 226. uni-
 uersa 79⁴. u. aduersa 202²⁸. u.
 proficiunt 3³.
 unus: unius eiusdemque elementi my-
 sterium 85². ex uno institui 200⁶.
 una cum papa 1¹⁹.
 uocatio: gentium 84⁴.
 uoco: ad noua tendendi gratiam
 211. ad rudimenta fidei 81. ad
 suam gratiam et benedictionem 83².
 populum ad aeternitatem 96¹.
 uolo: quae praecipis 96¹. neminem
 uis perire 219³. *cf.* 201²². uolu-
 isti praeesse me ecclesiae tuae
 198⁴.
 uoluntarius: castigatio 71¹.
 uoluntas: uoluntates fidelium 202¹⁹.
 rebelles 65². uoluntatis nostrae
 prauitas 110¹. a te compelle uo-
 luntates nostras 65². perseuerans
 in tua uoluntate 68⁴. fiat uoluntas
 tua 1³¹.
 uoluptas: noxia 38².
 uos: sanguis qui pro uobis effundetur
 1²⁴. dominus uobiscum 1¹. pax
 sit semper uobiscum 1³³.
 uotiuus: uotiuua dona 12³. munera
 145². ieiunia 62². sacramenta 26³.
 138⁵. sollemnitas natiuitatis 156¹.
 uotum: 44⁶. uotorum effectus 197⁴.
 uota prosequere adiuuando 88¹.
 fauore 100⁹. caelesti pietate 16.
 respice 44⁶. intende 162². uotis
 expetimus 100¹⁰.
 uox: excelsa 1¹. clamantis ecclesiae
 202⁵. beati Iohannis baptistae
 125⁵. uocis subsequentis testimoni-
 um 77¹⁰. uoces nostras clementia
 anticipet 204¹⁷. admitti iubeas 1¹⁸.
 Urbanus: 109¹.
 usque ad: 108³.
 usurpo: nihil auctor praeuaricationis
 usurpet 200⁹.
 usus: animalia facias usibus nostris
 non perire 222. altare sanctis usi-
 bus praeparatum 197⁵. fructus
 uuae ad usus nostros dedisti 138⁴.
 ut: concedas, ut muniatur 1²¹. de-
 precamur, ut iubeas 1¹⁶. da pacem,
 ut simus liberi 1³². quaesumus, ut
 accipias 1²². ut nobis oblatio cor-
 pus et sanguis fiat 1²³. ut re-
 pleamur 1²⁷.
 uterque: testamentum 84³. utrisque
 stipendia meritorum intulit Iesus

- Christus 77¹. utrumque dispensat
tua gratia 200³.
uterus: immaculatus diuini fontis 85⁴.
ecclesiae 125⁷. uirginis 31¹.
uti: rogamus, uti accepta habeas haec
dona 1¹⁹.
utilis: ad salutem 78³.
utor: Moyses septuaginta uiris pru-
dentibus adiutoribus usus 3⁴.
uua: uuae fructus 138⁴.
uultus: iucundus ac serenus 77⁸. pro-
pitius ac serenus 1²⁶. uultus hila-
ritas 220². uultus exhilare 77⁷.
famulus in uultu inmutatur 212².
- X.
- Xystus: 138¹.
- Y.
- ymnus: ymnum canimus 6³. 7⁶.
concinunt 111³.
ypapanti 27 tit.
Yppolitus: 145¹.

VERZEICHNIS DER FORMELN

A.

- A cunctis iniquitatibus 204 11.
 Ab omni nos q. d. uetustate 91 3.
 — omnibus nos q. d. peccatis 201 7.
 Abrenuntias satanae 83 3.
 Absolue d. animam 225 2.
 — q. d. nostrorum uincula 39 4. 204 20.
 — q. d. tuorum delicta 163 1.
 Accepta sit in conspectu tuo 23 2. 101 2.
 134 2. 140 2.
 — tibi sint 165 2. 188 3.
 — tibi sit d. q. hodiernae 6 2.
 — tibi sit d. sacrae 170 2.
 — tibi sit d. sacratae 151 2. 187 2.
 Accipe q. d. munera dignanter oblata
 et b. Anastasiae 7 3.
 — q. d. munera dign. oblata et b. Lau-
 rentii 143 2.
 — q. d. munus 115 3.
 Actiones nostras q. d. 44 7.
 Adesto d. famulis 49 4.
 — d. fidelibus 202 52.
 — d. martyrum deprecatione 172.
 — d. populis 202 34.
 — d. populo 160 1.
 — d. precibus nostris 203 7.
 — d. precibus populi 144 2.
 — d. q. populo 113 3.
 — d. supplicationibus nostris et inter-
 cessione b. Laurentii 141 1.
 — d. supplicationibus nostris et spe-
 rantes 100 5.
 — d. supplicationibus nostris quas in
 sanctorum 158 2.
 — d. supplicationibus nostris ut qui ex
 iniquitate 181 1.
 — d. supplicationibus nostris ut sicut
 humani 108 6.
 — d. supplicibus 202 23.
 — nobis d. d. noster 66 3.
 — nobis misericors d. 204 10.
 — q. d. familiae 93 5.
 — q. d. supplicationibus nostris et in
 tua 38 5. 202 48.
 — q. d. supplicationibus nostris ut esse
 44 4.
 — q. d. supplication. nostris ut qui 25 1.

- Adesto q. o. d. honorum dator 4 3.
 — supplicationibus n. o. d. et quibus
 46 4. 69 4. 201 3.
 — supplicationibus n. o. d. et quod 2 1.
 Adiuua nos d. salutaris 74 4.
 Adiuuet ecclesiam tuam 184 6.
 Adsit d. q. propitiatio 202 33.
 — nobis d. q. uirtus 114 1.
 Aeternam ac iustissimam 82 1.
 Afflictionem familiae tuae 201 6.
 Agnus dei 1 33.
 Annue misericors d. ut hostias 69 2.
 — — d. ut qui diuina 110 8.
 — nobis d. ut anima 225 3.
 — — d. ut animae 30 2. 127 2. 224 2.
 Ascendant ad te 40 4. 204 21.
 Audi Israhel 110 4.
 Auerte q. d. iram 201 34.
 Aufer a nobis d. spiritum superbiae 199 2.
 — a nobis q. d. iniquitates 194.
 — a nobis q. nostras d. prauitates 204 28.
 Aurem tuam q. d. precibus 188 1.
 Aures tuae pietatis 201 36.
 Auxiliare d. populo 202 37.
 — d. quaerentibus 201 19.
 Auxilientur nobis d. 10 3. 28 3.
 Auxilium tuum 151 1.

B.

- Baptizo te 206 3.
 Beatae Agathae martyris 28 6.
 Beati archangeli tui Michaelis inter-
 cessione suffulti 169 3.
 — euangelistae Iohannis d. precibus ad-
 iuuemur 11 5.
 — Iohannis baptistae nos d. praeclara
 123 3.
 — Iohannis euangelistae q. d. suppli-
 catione placatus 11 4.
 — Pancratii martyris 106 3.
 — Proti nos d. et Iacinthi foueat 157 1.
 — Tiburtii nos d. foueant continuata
 praesidia 144 1.
 Benedic d. et hos fructus 138 4.
 — o. d. hanc creaturam salis 80.
 Benedictio tua d. larga 174 2.
 Benedictionem tuam d. populus fidelis
 202 38.

C

- Caelesti lumine q. d. semper 97 2.
 Caelestibus refecti sacramentis 174 3.
 Caelestia dona capientibus 63 3.
 Caelestis doni benedictione 36 3. 69 3.
 Celeri nobis q. d. pietate 204 18.
 Clamantes ad te d. 204 22.
 Clamantium ad te q. d. preces 201 17.
 Communicantes et diem sacratissimum celebrantes
 quo b. Maria intemerata 8 4.
 — quo d. noster I. C. pro nobis 77 3.
 — quo d. noster unigenitus filius 108 4.
 — quo unigenitus tuus 17 4.
 — resurrectionis 88 4. 89 4.
 Communicantes et diem sacratissimum pentecosten celebrantes 111 4. 112 4.
 Communicantes et noctem sacratissimam celebrantes
 qua b. Mariae 6 4.
 — resurrectionis 87 4.
 Communicantes et memoriam 1 21.
 Concede misericors d. fragilitati 147 3.
 — nobis d. d. n. ut haec hostia 67 2.
 — nobis d. praesidia 35 1.
 — nobis d. q. ueniam 204 23.
 — nobis o. d. ut salutare 9 4. 18 4.
 — q. d. populo tuo ueniam 202 58.
 — q. d. semper nos per haec 94 2.
 — q. d. ut oculis 73 2.
 — q. o. d. ad eorum nos gaudia 107 1.
 — q. o. d. et famulum tuum 216.
 — q. o. d. ut ad meliorem 19 1.
 — q. o. d. ut festa paschalia 89 8.
 — q. o. d. ut huius sacrificii 58 2.
 — q. o. d. ut magnae festiuitatis 193 4.
 — q. o. d. ut nos unigeniti tui 8 1.
 — q. o. d. ut oculis tuae maiestatis 166 7.
 — q. o. d. ut paschalis 90 3.
 — q. o. d. ut qui beati Iohannis 124 1.
 — q. o. d. ut qui ex merito 59 1.
 — q. o. d. ut qui festa paschalia agimus 84 5.
 — q. o. d. ut qui festa paschalia uenerando 94 1.
 — q. o. d. ut qui hodierna die 108 1.
 — q. o. d. ut qui paschalis 90 4.
 — q. o. d. ut qui peccatorum 89 7.
 — q. o. d. ut qui protectionis 55 4. 71 4.
 — q. o. d. ut qui resurrectionis 88 7.
 — q. o. d. ut qui sollemnitatem 110 5.
 — q. o. d. ut quia peccati iugo 191 2.
 — q. o. d. ut ueterem 96 10.
 — q. o. d. ut uiam 202 44.
 Conscientias nostras q. d. 193 2.
 Conserua d. q. tuorum corda fidelium 202 45.
 — q. d. familiam tuam 202 41.
 — q. d. populum tuum et ab omnibus 201 5.

- Conserua q. d. populum tuum et quem 202 32.
 Conuerte nos d. salutaris noster 39 1.
 Cordibus nostris d. benignus infunde ut peccata 71 1.
 — — q. d. benignus infunde ut sicut 53 1.
 Corporis sacri et pretiosi sanguinis 132 3. 136 3. 179 3. 198 3. 199 5.
 Cunctas d. semper a nobis 204 5.
 Cunctis nos d. q. reatibus 72 2.
 — nos d. reatibus 52 3.

D.

- Da d. famulo tuo illo 210.
 — misericors d. ut haec 177 2.
 — nobis d. q. perseuerantem 68 4. 202 14.
 — — d. q. pluuiam salutarem 219 2.
 — — d. q. unigeniti filii 5 3.
 — — d. q. ut et mundi cursus 202 54.
 — — d. ut animam famuli 224 1.
 — — d. ut sicut publicani 209.
 — — misericors d. ut 59 3.
 — — o. d. ut 145 1.
 — — q. d. de tribulatione 201 13.
 — — q. d. d. n. b. apostoli 184 5.
 — — q. d. d. n. ut qui 6 5.
 — — q. d. digne celebrare 18 5.
 — — q. d. imitari 10 1.
 — — q. d. per gratiam spiritus 110 9.
 — — q. o. d. et aeternae 38 4.
 — — q. o. d. uitiorum 143 1.
 — — q. o. d. ut ieiunando 166 2.
 — — q. o. d. ut sicut adoranda 5 2.
 — populo tuo q. d. spiritum ueritatis 202 46.
 — q. d. d. n. ut sicut b. Laurentii 141 3.
 — q. d. d. n. ut sicut tuorum 176 3.
 — q. d. fidelibus populis 170 3.
 — q. d. nostris effectum ieiuniis 51 1.
 — q. d. populis christianis 42 4.
 — q. d. populo tuo inuiolabilem 9 8.
 — q. d. populo tuo salutem mentis 50 4. 67 4. 202 18.
 — q. ecclesiae tuae 116 1.
 — q. o. d. intra sanctae ecclesiae 125 7.
 — q. o. d. ut b. Siluestri 13 1.
 — q. o. d. ut ecclesia tua 92 5.
 — q. o. d. ut quae diuina sunt 68 3.
 — q. o. d. ut qui b. Anastasiae 7 1.
 — q. o. d. ut qui b. Priscae 21 1.
 — q. o. d. ut qui b. Urbani 109 1.
 — q. o. d. ut qui b. martyrum 105 1.
 — q. o. d. ut qui in tot aduersis 74 1.
 — q. o. d. ut qui infirmitatis 64 4 202 49.
 — q. o. d. ut qui noua incarnati 7 2
 — q. o. d. ut sacro 50 1.
 — salutem d. q. populo 202 26.

- Delicta nostra d. quibus aduersa 204 19.
 Depelle d. conscriptum 96 11.
 Deprecationem nostram q. d. benignus
 exaudi 60 4. 118 1.
 — — q. o. d. benignus exaudi 201 33.
 Descendat in hanc plenitudinem 85 10.
 — q. d. d. n. spiritus sanctus 196.
 Deuotionem populi tui d. q. 41 2. 42 1.
 Deuotionis nostrae tibi q. d. hostia
 188 2.
 Deus a quo et Iudas 77 1.
 — caeli terraeque dominator 204 7.
 — cui proprium est 201 12.
 — cuius antiqua miracula 84 2.
 — — caritatis ardore 143 4.
 — — dextera 131 1.
 — — filius in alta caelorum 108 7.
 — — hodierna die praeconium 12 1.
 — — spiritu creatura 213.
 — — unigenitus 18 2.
 — et reparator innocentiae 96 5.
 — honorum 2 3. 226.
 — humani generis conditor 96 13.
 — incommutabilis uirtus 110 4.
 — inluminator omnium 18 1.
 — innocentiae restitutor 48 4. 202 8.
 — o. pater domini nostri 85 11. 206 4.
 — per quem nobis 93 4.
 — qui ad aeternam uitam 96 4. 12 (*non
 idem*).
 — — ad animarum 117 3.
 — — ad salutem 204 2.
 — — animae famuli tui Gregorii 30 1.
 — — animae famuli tui Leonis 127 3.
 — — apostolis tuis 113 1.
 — — apostolo Petro 129 5.
 — — b. Gregorium 30 3.
 — — b. Hermen 152 1.
 — — b. Leonem 127 1.
 — — b. Petrum 136 1.
 — — b. Sebastianum 23 1.
 — — conspicias familiam 90 6.
 — — conspicias omni nos uirtute 45 1.
 202 1.
 — — conspicias quia ex nostra prauit-
 tate 191 1.
 — — conspicias quia ex nulla nostra
 actione 33 1.
 — — conspicias quia ex nulla nostra
 uirtute 138 1. 177 1.
 — — conspicias quia nos undique mala
 nostra contristant 125 6.
 — — conspicias quia nos undique mala
 nostra perturbant 104 1.
 — — credentes in te fonte 96 2.
 — — credentes in te populos gratiae
 96 6.
 — — culpa offende. is 36 1. 201 24.
 — — culpas delinquentium 100 2.
 — — culpas nostras 100 4.
 Deus qui d. b. uirginis utero 31 1.
 — — diem discernis 203 5.
 — — digne tibi seruientium 199 1.
 — — diuersitatem gentium 92 1.
 — — ecclesiam tuam annua quadra-
 gesimali 38 1.
 — — ecclesiam tuam apostoli 128 5.
 — — ecclesiam tuam nouo semper foetu
 90 1.
 — — ecclesiam tuam semper gentium
 84 4.
 — — es sanctorum 184 7.
 — — et iustis 62 1.
 — — ex omni coaptatione 197 3.
 — — famulo tuo Ezechiae 208 1.
 — — hanc sacratissimam noctem gloria
 87 1.
 — — hanc sacratissimam noctem ueri
 luminis 6 1.
 — — hodierna die corda 112 1.
 — — hodierna die per unigenitum 88 1.
 — — hodierna die uerbum 31 2.
 — — hodierna die unigenitum 17 1.
 — — hodiernam diem apostolorum
 129 1.
 — — humanae substantiae 9 6.
 — — in Abrahae 110 1.
 — — in deserti regione 59 4.
 — — ineffabilibus mundum 64 1.
 — — inter cetera 28 1. 153 1.
 — — inuisibili potentia 85 2.
 — — inuisibiliter 197 1.
 — — iuste irascaris 201 4.
 — — laboribus hominum 222.
 — — licet sis magnus .. concede 198 1.
 — — licet sis magnus .. da nobis 12 4.
 — — mirabiliter 84 1.
 — — miro ordine 169 1.
 — — multiplicas ecclesiam 94 5.
 — — multitudinem gentium 130 1.
 — — nobis ad celebrandum 92 4.
 — — nobis per prophetarum 110 2.
 — — non mortem 223 1.
 — — nos ad celebrandam festiuitatem
 110 3.
 — — nos ad celebrandum paschale 84 3.
 — — nos annua apostolorum 102 1.
 — — nos annua b. Agathae 28 5.
 — — nos annua b. Agnae 26 1.
 — — nos annua b. Caeciliae 178 1.
 — — nos annua b. Clementis 179 1.
 — — nos annua b. Cyriaci 140 1.
 — — nos annua b. Iohannis baptistae
 125 8.
 — — nos annua b. Marcellini et Petri
 120 1.
 — — nos annua sanctorum Protasi et
 Geruasii 122 1.
 — — nos b. Eusebii 146 1.
 — — nos b. Georgii 99 1.

Deus qui nos b. Iohannis baptistae 125 4.
 — — nos b. martyris tui Caesarii 173 1.
 — — nos b. Nicomedis 119 1.
 — — nos b. Saturnini 182 1.
 — — nos b. Stephani 137 1.
 — — nos b. Theodori 175 1.
 — — nos concedis 139 1.
 — — nos conspicias ex nostra 171 1.
 — — nos conspicias in tot 201 11.
 — — nos exultantibus animis 95 5.
 — — nos fecisti 96 17.
 — — nos in tantis periculis 44 2.
 — — nos per paschalia 91 5.
 — — nos redemptionis 5 1.
 — — nos resurrectionis 91 1.
 — — nos sanctorum 132 1.
 — — nos unigeniti tui 10 5.
 — — omnes in Christo 96 1.
 — — peccantium animas 201 22.
 — — per b. Mariae 9 3.
 — — per os b. apostoli 11 7.
 — — populis tuis 198 2.
 — — populum tuum de hostis 89 9.
 — — potestate uirtutis 206.
 — — praesentem diem 125 1.
 — — pro nobis filium 76 2.
 — — pro salute mundi 96 3.
 — — renatis aqua 96 15.
 — — sacramento festiuitatis 110 7.
 — — sacrandorum 197 2.
 — — salutis aeternae 14 1.
 — — sanctis tuis Abdon et Sennen 135 1.
 — — sollemnitate paschali 89 1.
 — — sperantibus in te 65 4.
 — — tribus pueris 44 8. 117 6. 166 6. 191 6.
 — — uirginalem aulam 147 1.
 — — uirtute sancti spiritus 78 1.
 — — unigeniti tui 159 1.
 — refugium pauperum 201 31.
 — totius conditor creaturae 94 4.
 Dies nostros q. d. 202 16.
 Diuini muneris largitate 151 3. 153 3.
 — satiati muneris largitate 72 3.
 Domine deus noster qui in his 70 2.
 — qui in mysterio aquarum 220 1.
 — sancte pater o. aeternae d. 3 3.
 Domum tuam q. d. 195.

E.

Ecclesiae tuae d. uoces 202 9.
 — — q. d. dona 17 2.
 — — q. d. preces 130 2.
 Ecclesiam tuam d. benignus 11 1.
 Emitte d. spiritum 77 5.
 Erudi q. d. plebem 27 1.
 Est hereditas credentibus 84 4.
 Esto d. plebi tuae sanctificator 129 10.
 — d. propitius plebi 43 1.

Esto q. d. propitius plebi 70 4.
 — nobis propitius 204 16.
 Et adprehendent septem mulieres 84 3. 110 3.
 Et idcirco huic famulo 226.
 Et scripsit Moyses 110 2.
 Exaudi d. gemitum populi 201 29.
 — d. populum tuum cum 184 8.
 — d. populum tuum tota 201 14.
 — d. preces nostras et sanctorum 162 3.
 — d. preces n. et super hanc famulam 214.
 — d. preces n. et super hunc famulum 4 2.
 — d. preces n. et ut digna 27 3.
 — d. preces n. ut redemptionis 92 3.
 — d. q. preces n. et interueniente 170 3.
 — nos d. salutaris noster et apostolorum 129 8.
 — nos d. salutaris n. et dies 202 55.
 — nos d. salutaris n. et intercedente 223 3.
 — nos d. salutaris n. ut sicut 187 1.
 — nos d. d. n. et ecclesiam 204 33.
 — nos d. ut iter 218.
 — nos misericors d. 43 4. 203 8.
 — nos o. et misericors d. et continentiae 54 1.
 — nos o. et mis. d. ut quod 200 1.
 — nos [q.] d. d. n. et super 3 2.
 — q. d. gemitum populi 201 1.
 — q. d. supplicum preces 201 3.
 Excita d. corda nostra 186 1.
 — d. in ecclesia tua spiritum 142 1.
 — d. potentiam tuam et ueni et magna 192 1.
 — d. potentiam tuam et ueni et quod 193 1.
 — d. q. potentiam tuam et ueni ut ab 185 1.
 — d. q. tuorum fidelium uoluntates 202 19.
 — d. tuorum corda fidelium 202 25.
 — q. d. potentiam tuam et ueni ut hi 190 1.
 Exorcizo te creatura aquae in nomine dei 207 1.
 — te creatura aquae in nomine domini nostri 206 1.

F.

Fac nos d. d. n. tuis oboedire 204 37.
 — nos d. q. accepto pignore 50 3.
 — nos d. q. mala nostra 204 15.
 — nos d. q. d. n. in tua deuotione 202 53.
 — nos q. d. his muneribus 35 3.
 — o. d. ut qui paschalibus 96 16.
 Factum est autem in uigilia 84 2.
 Familiae tuae d. q. esto protector 202 17.

Familiam tuam d. dextera 202 40.
 — — d. propitius intuere 129 7.
 — — q. d. caelesti protectione 202 50.
 — — q. d. continua pietate 51 4.
 — — q. d. dextera 96 18.
 Famulas tuas d. tuae custodiae 215.
 Famulis tuis d. caelestis 156 1.
 Famulorum tuorum d. delictis 149 1.
 Festina q. d. ne tardaueris 189 2.
 Fiat d. q. per gratiam 65 1.
 Fideles tui d. per tua dona 32 3.
 — tuos d. q. corpore 202 15.

G.

Gaudeat d. plebs fidelis 96 14.
 — d. q. plebs tua beneficiis 202 13.
 — d. q. populus 202 39.
 Gratia tua nos q. d. non derelinquat 49 3.
 Gratiae tuae q. d. supplicibus 202 2.
 Gratiam tuam d. mentibus 31 4.
 Guberna d. q. plebem 202 56.

H.

Haec hostia d. placationis 46 2. 178 2.
 — — d. q. emundet 2 8. 34 2. 61 2.
 109 2. 164 3. cf. 52 2.
 — — d. q. mundet 52 2. cf. 2 8.
 — — q. d. quam in sanctorum 120 2.
 135 2. cf. 98 2.
 — in nobis sacrificia 50 2.
 — munera d. q. et uincula 66 2. 100 8.
 — nobis praecepta 85 9.
 — nos communio 2 10. 14 3. 46 3. 118 3.
 122 3. 137 3.
 — nos q. d. participatio 64 3.
 — sacra nos potenti 185 2.
 — sacrificia nos o. d. 74 2.
 Hanc igitur oblationem famulorum 200 4.
 — ig. obl. quam tibi 224 3.
 — ig. obl. seruitutis n. quam tibi 199 4.
 — ig. obl. seruitutis n. sed et cunctae
 familiae tuae q. d. 1 22.
 — ig. obl. seru. n. sed et c. fam. t.
 quam tibi off. ob diem 77 4.
 — ig. obl. seru. n. sed et c. fam. t.
 quam tibi off. pro famulo 2 9.
 — ig. obl. seru. n. sed et c. fam. t.
 quam tibi off. pro his 87 5. 88 5.
 89 5. 111 5. 112 5.
 His sacrificiis d. concede 51 2.
 His sacrificiis q. o. d. 224 8.
 Hostia d. q. quam in sanctorum 21 2.
 — haec q. d. quam in sanctorum 98 2.
 120 2. cf. 21 2.
 Hostias d. quas nomini tuo 129 2.
 — d. quas tibi offerimus propitius re-
 spice 48 2.
 — d. quas tibi off. prop. suscipe 24 2.
 141 2.

Hostias d. tuae plebis 154 2.
 — q. d. placatus assume 93 2.
 — tibi d. b. Sabiniae 153 2.
 — tibi d. b. Caesarii 173 2.
 — tibi d. b. Fabiani 22 2.
 — tibi d. b. Felicis 19 2.
 — tibi d. b. martyrum 105 2.
 — tibi d. deferimus 68 2.
 — tibi d. laudis exsoluo 198 3.
 — tibi d. laudis offerimus 169 2.
 — tibi d. placationis offerimus 41 3.
 — tibi d. sanctorum 126 2.
 Huius nos d. perceptio 57 3. 61 3.
 — nos d. sacramenti 7 8.

I.

Ieiunia nostra q. d. 57 1.
 Iesu Christi d. n. corpore 159 2.
 Illo nos igne 117 2.
 Imploramus d. 188 3.
 In mentibus nostris 31 3.
 In tuorum d. pretiosa 56 2.
 In principio fecit 84 1.
 Inchoata ieiunia 37 1.
 Inclina d. aurem 225 1.
 Inclinantes se d. 35 5.
 Indignos nos q. d. famulos 191 3.
 Indulgentiam nobis d. 28 4.
 Infirmiorem nostram respice 22 1. 134 1.
 — — q. d. propitius 158 1.
 Iniquitates nostras 204 36.
 Inlumina d. q. in te corda 203 1.
 — d. q. populum 18 7.
 — d. q. tenebras 203 2.
 Intende d. q. supplices 204 34.
 — q. d. preces 201 26.
 Intra quorum nos consortio 138 3.
 Ipse tibi q. d. 77 2.
 Istis et omnibus 224 5.

L.

Laetetur ecclesia 150 1.
 Largire q. d. famulis 9 2.
 — q. d. fidelibus 95 4. 202 11.
 — sensibus nostris 76 4.
 Laudis tuae d. hostias 146 2.
 Libera d. q. a peccatis 202 24.
 — nos q. d. ab omnibus 1 32.

M.

Magna est d. apud clementiam 147 2.
 Magnificet te d. sanctorum 56 1.
 Maiestatem tuam supplices deprecamur
 154 1.
 — — suppliciter exoramus 184 1.
 Medellam tuam deprecor 205 1.
 Memento d. famulorum 1 20.
 — etiam d. et eorum 224 4.
 Memor esto q. d. fragilitatis 201 36.

Mensae caelestis participes 149 3.
 Mentem familiae tuae 100 1.
 Mentis nostrae q. d. lumine tuae claritatis 41 5.
 — — q. d. lumine tuae uisitacionis 193 5.
 — — q. d. paraclitus 115 1.
 — — q. d. spiritus 114 3.
 Mentibus nostris d. spiritum 117 1.
 Miserere d. populo tuo 61 4.
 — iam q. d. populo 201 18.
 Misericordiae tuae remediis 164 1.
 Moueat pietatem 201 32.
 Multiplica d. in hac area 221.
 — q. d. fidem populi 92 6.
 Munera d. oblata sanctifica et intercedente 99 2. 119 2. 123 2.
 — d. obl. sanctif. nosque 39 2. 124 2. 179 2.
 — d. obl. sanctif. ut tui nobis unigeniti 118 2.
 — d. quae pro apostolorum 102 2.
 — d. q. oblata 111 2. 112 2.
 — d. tibi dicata 121 2. 182 2.
 — nos d. q. oblata 64 2.
 — nostra q. d. 7 4.
 — q. d. tibi dicata 106 2.
 — tibi d. dicata 137 2.
 — — d. nostrae deuotionis 139 2.
 Muneribus nostris q. d. 14 2. 25 2. 32 2. 104 2. 176 2. 190 2.
 Munus populi tui 128 2.
 — quod tibi d. 53 2.
 Mystica nobis d. prosit oblatio 171 2.

N.

Ne despicias o. d. 201 28.
 Nec te latet satanas 83 1.
 Nobis quoque peccatoribus 1 29.
 Nostra tibi q. d. sint accepta 68 1.
 Nostris d. q. propitiare 202 10.

O.

Oblata d. munera 8 2.
 Oblationibus q. d. placare 65 2.
 Oblatis q. d. placare 29 2. 40 2. 122 2. 181 2.
 Oblatum tibi d. sacrificium 33 2. 60 2. 136 2.
 Oculi nostri ad te d. 204 30.
 Offerimus tibi d. preces 131 2.
 Omnipotens deus misericordiam tuam 201 30.
 — — Romani nominis 217 2.
 — et misericors deus a bellorum 217 1.
 — et misericors d. qui 125 9.
 — sempiternae d. adesto 85 1.
 — — d. altare 197 4.
 — — d. cuius iudicio 79 4.
 — — d. cuius spiritu 79 6.

Omnipotens sempiternae d. da cordibus 125 5.
 — — d. da nobis 75 1.
 — — d. deduc nos 96 8.
 — — d. dirige actus 15.
 — — d. fidelium 18 3.
 — — d. in cuius manu 79 8.
 — — d. maestorum 71 12.
 — — d. maiestatem 27 2.
 — — d. misericordiam 167 1.
 — — d. qui caelestia 202 47.
 — — d. qui ecclesiam tuam in apostolica 129 6.
 — — d. qui ecclesiam tuam noua 79 10.
 — — d. qui etiam 79 16.
 — — d. qui gloriam 79 2.
 — — d. qui huius diei 11 8.
 — — d. qui humanam naturam 96 7.
 — — d. qui humano generi 73 1.
 — — d. qui hunc diem 9 5.
 — — d. qui in filii 9 7.
 — — d. qui infirma mundi 24 1. 161 1.
 — — d. qui non mortem 79 18.
 — — d. qui paschale sacramentum in 93 1.
 — — d. qui pasch. sacr. quinquaginta 110 6.
 — — d. qui per continentiam 166 1.
 — — d. qui primitias 10 4.
 — — d. qui regenerare 86.
 — — d. qui saluas . . . aperi 219 3.
 — — d. qui saluas . . . respice 79 14.
 — — d. respice propitius ad deuotionem 84 6.
 — — d. respice propitius super hunc famulum 211.
 — — d. respicere dignare 81.
 — — d. uniuersa nobis 202 28.
 Oremus dilectissimi d. patrem o. ut cunctis 79 11.
 — — d. patr. o. ut super hunc . . . quem ad presbyterii 3 1.
 — — d. patr. o. ut super hunc . . . quem in sacrum ordinem 4 1.
 — — pro ecclesia 79 1.
 — et pro beatissimo papa 79 3.
 — et pro catechumenis 79 9.
 — et pro christianissimo imperatore 79 7.
 — et pro haereticis 79 13.
 — et pro omnibus episcopis 79 5.
 — et pro paganis 79 17.
 — et pro perfidis Iudaeis 79 15.

P.

Parce d. parce populo 36 4. 201 25.
 — d. q. parce populo 100 3.
 Pateant aures 62 5.
 Pater noster 1 31.
 Pax domini 1 33. 200 10.

- Peccata nostra d. q. 204 31.
 Per haec ueniat q. d. 54 2.
 — huius d. operationem 43 3. 73 3. 135 3.
 — omnia saecula saeculorum 1 18.
 — quem haec omnia 1 30.
 Percepta nobis d. praebeant 35 4.
 — nos d. tua sancta 157 3.
 Perceptis d. sacramentis b. apostolis 130 3.
 Perceptis d. sacramentis suppliciter 183 4.
 Percipiat d. q. populus 202 57.
 Perfice in nobis q. d. gratiam 27 5.
 — q. d. benignus 47 1.
 Perficiant in nobis 166 8.
 Placare q. d. humilitatis 186 2.
 Populi tui d. institutor 63 4.
 Populum tuum d. propitius respice et quos 48 1.
 — — q. d. prop. resp. atque ab eo 44 1.
 — — q. o. d. ab ira 223 2.
 Porrigere dexteram 202 43.
 — nobis d. dexteram 204 32.
 Praebeat nobis d. diuinum 74 3. 117 8.
 Praeceptis salutaribus moniti 1 31.
 Praesenti sacrificio nomini 49 2.
 Praesentibus sacrificiis d. ieiunia 44 9.
 Praesta d. fidelibus 35 2.
 — d. precibus 162 1.
 — nobis d. q. auxilium 49 1.
 — — d. q. intercedente b. Theodoro 175 3.
 — — d. q. intercedentibus sanctis 139 3.
 — — misericors d. 71 2.
 — — o. et mis. d. 96 9.
 — — q. d. ut salutaribus 55 1.
 — — q. o. et mis. d. ut quae 108 5.
 — populo tuo d. q. 201 9.
 — q. d. d. n. ut cuius nobis festiuitate 138 5.
 — q. d. d. n. ut quae sollemni 17 5. 97 1.
 — q. d. d. n. ut quorum festiuitate 177 3.
 — q. d. d. n. ut sicut in tuo conspectu 161 2.
 — q. d. familiae supplicanti 164 2.
 — q. d. sic nos ab epulis 166 4.
 — q. misericors d. ut 204 8.
 — q. o. d. sic nos ab epulis 117 5.
 — q. o. d. ut ad te toto 100 6.
 — q. o. d. ut b. Felicitatis 180 1.
 — q. o. d. ut claritatis 111 1.
 — q. o. d. ut de perceptis 13 3.
 — q. o. d. ut dignitas 70 1.
 — q. o. d. ut familia tua per uiam 123 1.
 — q. o. d. ut familia tua quae se 46 1.
 — q. o. d. ut filii tui uentura 191 4.
 — q. o. d. ut huic famulo 212.
 — q. o. d. ut huius paschalis 91 4.
 — q. o. d. ut inter innumeros 202 42.
 — q. o. d. ut intercedente b. Vitale 101 1.
 Praesta q. o. d. ut liberis tibi mentibus 204 2.
 — q. o. d. ut natus hodie 8 5.
 — q. o. d. ut nullis nos 128 1.
 — q. o. d. ut obseruationes sacras 60 1. 165 1.
 — q. o. d. ut per haec paschalia 90 5.
 — q. o. d. ut quae sollemni 17 5.
 — q. o. d. ut qui b. Mennae 176 1.
 — q. o. d. ut qui b. Pancratii 106 1.
 — q. o. d. ut qui b. Ualentini 29 1.
 — q. o. d. ut qui caelestia 124 3.
 — q. o. d. ut qui gloriosos 133 1. 174 1.
 — q. o. d. ut qui gratiam 88 9.
 — q. o. d. ut qui in afflictione 100 7.
 — q. o. d. ut qui in tua protectione 57 4.
 — q. o. d. ut qui iram 201 20.
 — q. o. d. ut qui nostris excessibus 76 1.
 — q. o. d. ut qui offensa 201 27.
 — q. o. d. ut qui paschalia festa 95 1.
 — q. o. d. ut qui resurrectionis 88 8.
 — q. o. d. ut qui sanctorum Marci et Marcelliani 121 1.
 — q. o. d. ut qui sanctorum tuorum Alexandri 103 1.
 — q. o. d. ut qui sanct. t. Cosmae et Damiani 168 1.
 — q. o. d. ut qui sanct. t. Tiburtii 98 1.
 — q. o. d. ut qui se affligendo 58 1.
 — q. o. d. ut quos ieiunia 62 2. 63 1.
 — q. o. d. ut redemptionis 189 1.
 — q. o. d. ut saluatoris 18 6.
 — q. o. d. ut salutaribus 117 4.
 — q. o. d. ut semper rationabilia 202 36.
 — q. o. et misericors d. ut quae ore 53 3.
 — q. o. et misericors d. ut spiritus 115 2.
 Praetende d. fidelibus 58 4. 202 12.
 — nobis d. misericordiam 100 10. 202 59.
 Praeueniat nos q. d. misericordia 204 17.
 Preces nostras q. d. clementer exaudi atque a peccatorum 34 1.
 — nostras q. d. clementer exaudi et contra 41 1.
 — populi tui q. d. clementer exaudi ut b. Marcelli 20 1.
 — — tui q. d. clementer exaudi ut qui de aduentu 193 6.
 — — tui q. d. clementer exaudi ut qui in sola spe 202 51.
 — — tui q. d. clementer exaudi ut qui iuste 32 1. 44 5. 191 5.
 Precibus nostris q. d. aurem 201 8.
 Pro nostrae seruitutis augmento 163 2.
 Pro sanctorum Proti et Iacynthi 157 2.
 Proficiat q. d. plebs tibi dicata 72 1. 202 20 (d. q.).
 Prope esto d. omnibus 193 3.

Propitiare d. iniquitatibus 202 7.
 — d. supplicationibus nostris et animarum 47 4. 202 6.
 — d. supplicationibus n. et inclinato 2 2.
 — d. supplicationibus n. et institutis 200 6.
 Propitius d. q. haec dona sanctifica 113 2.
 Protector in te sperantium 202 31.
 — noster aspice 44 3.
 Protegat d. q. populum 168 3.
 — d. q. tua dextera populum 202 21.
 Protege d. populum 129 9. 131 3.
 Purifica nos misericors d. 63 2. 76 3.
 — q. d. tuorum corda 201 16. 202 30.
 Purificent nos d. sacramenta 160 3.
 Purificet nos d. q. muneris 114 2.
 — nos indulgentia 204 9.

Q.

Quaesumus d. d. n. diei molestias 203 6.
 — d. d. n. ut sacrosancta 27 4. 95 3. 191 8.
 — d. salutaribus repleti mysteriis 19 3. 21 3. 102 3. 158 3.
 — o. d. afflicti populi 201 23.
 — o. d. clementiam 220 2.
 — o. d. familiam 66 1.
 — o. d. instituta 200 11.
 — o. d. ne nos tua 202 27.
 — o. d. uota humilium 44 6. 52 1.
 — o. d. ut b. Andreas 183 1.
 — o. d. ut de perceptis 165 3.
 — o. d. ut et reatum 171 3.
 — o. d. ut hoc in loco 197 6.
 — o. d. ut illius salutaris 40 3. 133 3. 167 3.
 — o. d. ut inter eius 58 3.
 — o. d. ut nos geminata 126 1.
 — o. d. ut qui caelestia alimenta 25 3. 34 3. 105 3. 173 3.
 — o. d. ut qui nostris fatigamur 201 10.
 — o. d. ut quos diuina 159 3. 163 3.
 Quam oblationem 1 23.
 Qui pridie 1 24.
 Quod ore sumpsimus 70 3.
 Quos caelesti d. alimento 128 4. 129 4.

R.

Redemptionis nostrae munere 94 3.
 Redemptor n. aspice 204 6.
 Refecti cibo potuque 11 3. 24 3. 146 3.
 — d. pane caelesti 104 3.
 — participatione muneris 22 3. 101 3. 103 3. 109 3. 140 3.
 — uitalibus alimentis 78 3.
 Repleti cibo spiritualis alimoniae 186 3.
 — d. benedictione 152 3.
 — d. muneribus sacris 154 3.

Respice d. familiam 40 1.
 — d. famulum 208 2.
 — d. munera 145 2.
 — d. propitius ad munera 57 2.
 — d. propitius plebem 202 22.
 — d. q. super hanc familiam 76 5.
 — nos misericors d. et mentibus 9 1.
 — nos mis. d. et nomini 204 25.
 — nos o. et mis. et d. ab omnibus 204 35.
 — propitius d. ad debitam 202 35.
 — q. d. populum 93 3.

S.

Sacrae nobis q. d. obseruationis 61 1.
 Sacramenta quae sumpsimus 62 4.
 Sacramenti tui d. diuina libatio 51 3.
 — tui q. d. participatio 67 3.
 Sacramentorum tuorum d. communio 145 3.
 Sacrandum tibi d. munus 183 2.
 Sacrificia d. paschalibus gaudiis 91 2.
 — d. q. propitius 42 2.
 — d. tuis oblata conspectibus 116 2.
 — nos q. d. propensius 75 2.
 Sacrificiis praesentibus 36 2. 45 2. 59 2. 133 2. 138 2. 167 2. 191 7. 192 2.
 Sacrificium d. obseruantiae paschalis 37 2.
 — nostrum tibi q. d. b. Andreae 184 2.
 — — tibi d. q. b. Laurentii 142 2.
 — quadragesimalis initii 38 2.
 — tibi d. laudis offerimus 152 2.
 Sacris d. mysteriis expiati 54 3.
 Sacro munere satiati 23 3. 98 3. 120 3. 143 3.
 Salua nos o. d. 203 4.
 Salutaris tui d. munere 39 3. 121 3. 189 4.
 Sancti spiritus d. corda 111 6. 112 6.
 — tui nos q. d. ubique 13 2.
 Sanctifica q. d. nostra ieiunia 67 1.
 Sanctificationem tuam nobis 47 2.
 Sanctificationibus tuis o. d. 44 10. 75 3
 Sanctificato hoc ieiunio 69 1.
 Sanctificet nos d. qua pasti sumus 55 3.
 — nos d. q. tui perceptio sacramenti 161 3. 182 3.
 Sanctorum tuorum nobis d. pia 12 2. 168 2.
 Sanctus 1 18.
 Satiasti d. familiam tuam 7 7. 20 3. 150 3. 178 3. 187 3.
 Sicut ceruus 84 5. 110 5.
 Sit d. b. Iohannes euangelista 11 6.
 Sit nobis d. reparatio mentis 29 3.
 Sit nobis d. sacramenti 56 3.
 Spiritum nobis d. tuae caritatis 37 3. 87 6. 88 6. 89 6. 134 3.
 Subiectum tibi populum 56 4. 201 15.

Subueniat d. plebi tuae dei 149 2.
 — nobis d. misericordia 53 4.
 — — q. d. misericordia 202 4.
 Succurre q. d. populo 201 2.
 Sumat ecclesia tua 125 3.
 Sumentes d. caelestia sacramenta 115 4.
 — d. dona caelestia 164 4.
 Sumpsimus d. celebritatis annuae 26 3.
 156 3.
 — d. diuina mysteria 184 4.
 — d. pignus redemptionis 144 3.
 — d. sacri dona mysterii 116 3.
 Sumpsimus d. sanctorum tuorum 126 3.
 Sumpti sacrificii d. perpetua 71 3.
 Sumptis d. sacramentis 48 3.
 — d. salutaribus sacramentis 60 3.
 — muneribus d. q. ut 192 3.
 Super has q. d. hostias 26 2. q. hostias
 d. 103 2. 107 2.
 Supplicationem seruorum 155 1.
 Supplices d. te rogamus ut his 62 3.
 — te rogamus o. d. iube haec 1 27.
 — te rogamus o. d. ut interuenientibus
 180 3.
 — te rogamus o. d. ut quos donis 142 3.
 — te rogamus o. d. ut quos tuis reficis
 33 3. 45 3. 99 3. 107 3. 119 3.
 Sursum corda 1. 77 6.
 Supra quae propitio 1 26.
 Suscipe d. fidelium preces 90 2. 175 2.
 — d. munera pro tuorum 10 2.
 — d. munera propitius oblata 160 2.
 — d. munera quae in eius 150 2.
 — d. munera quae pro filio 108 2.
 — d. preces et munera 132 2.
 — d. preces nostras 204 4.
 — d. q. preces populi tui 87 2. 88 2.
 89 2.
 — munera d. quae in b. Agathae 28 2.
 — — d. quae in eius 11 2.
 — — q. d. exultantis ecclesiae 95 2.
 — q. d. munera dignanter oblata 20 2.
 — q. d. munera populorum 92 2.
 — q. d. nostris oblata seruitiis 43 2.
 — q. d. preces populi 55 2.
 — q. d. pro sacra conubii lege 200 2.
 Suscipiamus d. misericordiam 185 3.

T.

Te igitur 1 19.
 Temptauit deus 110 1.
 Terram tuam d. quam uidemus 219 1.
 Tribue q. o. d. ut illuc 91 6.
 Tribulationem nostram q. d. 201 21.
 Tua d. muneribus altaria 125 2.
 — nos d. protectione 54 4.
 — nos d. q. gratia benedicat 204 13.

Tua nos d. q. gratia semper 204 24.
 — nos d. ueritas semper 203 3.
 — nos misericordia d. 75 4.
 — nos q. d. sancta purificent 65 3.
 Tueatur q. d. dextera tua populum 72 4.
 Tuere d. populum tuum et ab omnibus
 37 4.
 — d. populum tuum et salutaribus
 202 29.
 — nos superne moderator 204 26.
 — q. d. familiam 166 3.
 Tui d. perceptione sacramenti 41 4.
 181 3.
 — nos d. sacramenti libatio 38 3. 190 3.
 Tuorum nos d. largitate donorum 42 3.

U.

Ueneranda nobis d. 148.
 Uere dignum et iustum est . . .
 per quem maiestatem tuam laudant
 angeli 1 18.
 — — per quem te supplices deprecamur
 ut altare 197 5.
 — — qui ascendens 111 3. 112 3.
 — — qui dissimulatis peccatis 199 3.
 — — qui ecclesiam tuam in apostolicis
 183 3. 184 3.
 — — qui foedera nuptiarum 200 3.
 — — qui in principio 77 6.
 — — qui post resurrectionem 108 3.
 — — qui ut de hoste 7 5.
 — — quia cum unigenitus 17 3.
 — — quia nostri saluatoris hodie 7 6.
 — — quia per incarnati uerbi myste-
 rium 6 3. 8 3.
 — — te d. suppliciter exorare 128 3.
 129 3.
 — — te quidem omni tempore 87 3.
 88 3. 89 3.
 — — ut quia in manu tua 198 4.
 Uide d. infirmitates nostras 204 14.
 Uincula d. q. humanae prauitatis 204 12.
 Unde et memores sumus 1 25.
 Unigeniti tui d. nobis succurrat 156 2.
 Uota nostra q. d. pio fauore 100 9.
 — populi tui d. propitiatus 162 2. 180 2.
 — q. d. supplicantis 16.
 Uotiuua d. dona percepimus 12 3.
 Uox clamantis ecclesiae 202 5.
 — nostra te d. semper 204 1.
 Ut a nostris excessibus 204 27.
 — accepta tibi sint 117 7.
 — cunctis nos d. foueas 204 29.
 — nos d. tribuis sollemne 166 5.
 — sacris d. reddamur digni 47 3.
 — tuam d. misericordiam 204 3.

VERZEICHNIS DER STATIONSKIRCHEN UND KULTSTÄTTEN

Mit * sind die Zahlen bezeichnet, welche den Festtag des Heiligen oder den Stiftungstag der Kirche angeben.

SS.	SS.
Abdon et Sennen 135*.	Laurentius in Lucinae 57. 100.
Agapitus 150*.	Leo papa 127*.
Agatha 28*.	Lucia 187*.
Agnes 24*. 26*.	— et Geminianus 162*.
Alexander, Euentius et Theodulus 103*.	Marcus 53. papa 170*.
Anastasia 7. 35. 40. 114.	— et Marcellianus 121*.
Andreas 183*. 184*.	Maria maior 6. 27. 41. 76. 115. 164. 189.
Angelus 169*.	— ad martyres 14. 93. 107*.
Apollonaris 70.	— trans Tiberim 49.
Apostoli 43. 92. 116. 165. 190.	Marcellinus et Petrus 51. 120*.
Balbina 47.	Marcellus papa 20*. 69.
Caecilia 48. 178*.	Martinus 177*.
Caesarius 172*.	Mennas 176*.
Callistus papa 171*.	Michael 169*.
Chrysogonus 67. 181*.	Nicomedes 119*. 160*.
Clemens 46. 179*.	Pancratius 106*.
Cornelius et Cyprianus 158*.	Paulus 12. 33. 62. 90. 130*.
IV Coronati 60. 174*.	Petrus 8. 17. 34. 44. 66. 72. 89. 112.
Cosmas et Damianus 56. 168*. 172.	128*. 129*. 131. 163. 166. 188. 191.
Cyriacus 68. 140*.	— ad uincula 39. 113. 136*.
Eufemia 161*.	Philippus et Iacobus 102*.
Eusebius 64. presb. 146*.	Praxedis 74.
Fabianus 22*.	Prisca 21*. 75.
Felicissimus et Agapitus 139*.	Processus et Martinianus 132*.
Felicitas 180*.	Protasius et Geruasius 122*.
Felix in Pincis 19*.	Protus et Iacynthus 157*.
Felix et Adauctus 154*.	Pudentiana 54.
Felix et Simplicius et Faustinus et	Sabina 153*.
Beatrix 134*.	Saturninus 182*.
VII Fratres 133*.	Sebastianus 23*.
Georgius 36. 99*.	Silvester papa 13*. 63.
Gordianus et Epimachus 105*.	Sixtus 55. 138*.
Gregorius papa 30*.	Stefanus 10*. 71. episc. 137*.
Hadrianus 27.	Susanna 58.
Hermes 152*.	Theodorus 175*.
Hierusalem 59. 79.	Tiburtius 144*.
Hippolytus 145*.	— et Valerianus 98*.
Iohannes Baptista 123*. 124*.	Timotheus 151*.
— Euangelista 11*.	Ualentinus 29*.
— in Lateranis 38. 73. 94.	Uincentius 25*.
— et Paulus 37. 126*.	Uitalis 50. 101*.
— ante portam Latinam 104.	Urbanus papa 109*.
Laurentius in Damasum 61.	Xystus 138*.
— foris murum 32. 52. 65. 91. 141*. 142*.	Yppolitus 145*.
— in Formosum 42.	

egorianum.

7894

THE INSTITUTE OF MEDIAEVAL STUDIES
10 ELMSLEY PLACE
TORONTO 5, CANADA.

7894.

